

UTSKRIFT

AV

RETTSBOK FOR VEST-TELEMARK HERREDSRETT

REGULERINGS- OG UTBYGGINGSSKJØNNET
FOR TOKKE—VINJEVASSDRAGET

- A. OVERSKJØNN FOR FALLENE, AVHJEMLET 29. APRIL 1965. side 81-... (nr. 32-
- B. OVERSKJØNN FOR FALLENE I BITUAI M. V. side 297-... (nr. 670-
AVHJEMLET 29. APRIL 1965.

TØNSBERGS AKTIETRYKKERI

TØNSBERG

INNHOOLD :

	side
A. Overskjønn for fallene.	
I. Innledning	» 6
II. Reguleringsbestemmelser, ekspropriasjonstillatelse og manøvreringsreglementer	» 9
III. Skjønnsforutsetninger	» 23
IV. Generelle påstander	» 30
V. Avvisningskravet	» 31
VI. Skjønnsmateriale	» 32
VII. Solgte vassrettigheter	» 33
VIII. Ekspropriasjonshjemmelen	» 45
IX. Tiltak og erstatninger	» 49
Skjønnsforutsetningene	» 50
Terksler	» 52
Skader og ulemper	» 52
Varsling	» 53
Erstatningsfastsettelsen	» 53
Kvern- og sagretter	» 59
Utskiftning	» 59
A. Kleivastøylåi	» 60
B. Langesæåi — Førsvassåi	» 61
C. Koldalsbekken	» 62
D. Vaåi	» 62
E. Grundevassåi	» 63
F. Kjela—Flothylåi, Tveitevatn, Grungevatn og Smørkleppåi	» 64
G. Rafdøla	» 68
H. Øvre Bora	» 69
I. Nedre Bora	» 70
J. Vassdalen—Storhelleråi	» 71
K. Songa	» 71
L. Kåvsåi	» 72
M. Tokke og Vinjeåi	» 73
N. Grytåi	» 75
O. Haugbekken—Raudåi—Viermyrbekken	» 75
P. Berdalsåi	» 76
Q. Rukke—Dalaåi	» 77
R. Tidligere utsatte takstnr.	» 78
S. Anlegg og kraftlinjer	» 78
Brønn i Kaldkjelda	» 78
Tunnelutslag Reinekvam og anleggsveg i Arabygdi ..	» 78
Damsted Våmarvatn og overføringstunneler Venemo—Totak—Våmarvatn med anleggsveger og kraftlinjer ..	» 79
T. Våmarvatn — utsatte ferdselsspørsmål	» 80
Renter av erstatningsbeløpene	» 81

	Nye gårdsnummer	»	81
	Avsluttende bemerkninger	»	81
X.	Skjønnslutning	»	81
	A. Kleivastøylåi	»	81
	B. Langesæåi og Førsvassåi	»	86
	C. Kollalsbekken	»	91
	D. Vaåi	»	94
	E. Grundevassåi	»	99
	F. Kjela—Flothylåi, Tveitevatn, Grungevatn og Smørkleppåi	»	101
	G. Rafdøla	»	157
	H. Øvre Bora	»	163
	I. I Nedre Bora	»	166
	J. Vassdalen—Storhelleråi	»	176
	K. Songa	»	177
	L. Kåvsåi	»	188
	M. Tokke—Vinjeåi	»	193
	N. Grytåi	»	229
	O. Haugbekken—Raudåi—Viermyrbekken	»	231
	P. Berdalsåi	»	234
	R. Tidligere utsatte takstnr.	»	242
	S. Anlegg og kraftlinjer	»	248
	Tunnelutslag Reinekvam og anleggsveg i Arabygdi ..	»	248
	Damsted Våmarvatn og overføringstunneler Venemo —Totak—Våmarvatn med anleggsveger og kraftlinjer	»	249
	T. Våmarvatn — Utsatte ferdselsspørsmål	»	258
XI.	Saksomkostninger	»	259
XII.	Fravikelseskjennelse	»	259
B.	<i>Overskjønn for fallene i Bituåi m. v.</i>		
	I. Innledende bemerkninger	»	262
	II. Ekspropriasjonstillatelse, reguleringsbestemmelser og manøvreringsreglement	»	262
	III. Skjønnsforutsetninger	»	267
	IV. Påstander	»	270
	V. Ekspropriasjonshjemmelen	»	270
	VI. Tiltak og erstatninger	»	273
	A. Vååi	»	276
	B. Lauvjuvbekken	»	276
	C. Kvikkåi	»	276
	D. Bituåi	»	277
	Nye gårdsnummer	»	278
	Renter av erstatningene	»	278
VII.	Skjønnslutning	»	278
	A. Vååi	»	278
	B. Lauvjuvbekken	»	283
	C. Kvikkeåi	»	284
	D. Bituåi 5	»	285
VIII.	Saksomkostninger	»	297
IX.	Fravikelseskjennelse	»	297

Rettsbok for Vest-Telemark herredsrett

Ar 1965 den 29. april ble rett holdt på Garden Hotell i Oslo.
Rettens formann: Lagmann L. Z. Backer, Skien.

Skjønnsmenn: 1. Distriktssjef Helge Båsen, Eggedal.
2. Gårdbruker Kittil E. Bergan, Gvarv.
3. Sivilingeniør Finn Kinck Hanssen, Sandvika.
4. Gårdbruker Andreas Holm, Herefoss.
5. Gårdbruker Harald Gladheim, Veggli i Numedal.
6. Gårdbruker Gunnar T. Videsjorden, Uvdal i Numedal.
7. Elverksjef Harry Fonsdal, Kongsberg.
8. Gårdbruker Jonas Galde, Bøverdalen.
Videre møtte varamennene:
Gårdbruker Ole E. Aalrust, Hemsedal, gårdbruker Jon Tveitan, Fyresdal, og sivilingeniør Bjørn Bendz, Bærum.
Skjønnsmannen Olav Bjørnødegård hadde forfall. Varamannen Jacob Salberg var avgått ved døden.

Sak. nr. 12/1962 B:

Saksøker: Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen, Oslo.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Otto Chr. Hagemann, Oslo.

Saksøkt: Grunneiere og rettighetshavere i Vinje og Tokke herreder, hvis rettigheter blir berørt av byggingen av Tokke kraftanlegg og reguleringen av Tokke—Vinjevassdraget.

Prosessfullmektiger: H.r.advokat Bjørn Dalan, Oslo.
H.r.advokat Gunnar Meyer, Oslo.
H.r.advokat Per Urdal, Oslo.
H.r.advokat Arne Vislie, Oslo.
Advokat John Hals, Kviteseid.
Advokat Torolv Hustad, Oslo.
Advokat Arne Kvålen, Vinjesvingen.
Advokat Asbjørn Kaasen, Ulefoss.
Advokat Tor Lindheim, Gvarv.
Advokat Hallvard Roholdt, Kviteseid.
Advokat Svein Steinsnes, Haugesund.
Advokat Thorstein Vale, Gvarv.
Under behandling av overskjønnet er h.r.advokat Aage Rygh avgått ved døden.

Saken gjelder: Overskjønn i anledning av utbygging og statsregulering av Tokke—Vinjevassdraget, erstatning for fallrettigheter, skader og ulemper og fastsettelse av tiltak.
Underskjønnet er avhjemlet 10. april 1962.

Partene var ikke varslet og ingen møtte.

Etter rådslagning og stemmegivning for lukte dører ble det avsagt slikt

OVERSKJØNN:

I. Innledning.

Skjønnsforretningene i anledning utbyggingen og reguleringen av Tokke—Vinjevassdraget har vært av et slikt omfang at det har vært nødvendig å foreta behandlingen i flere etapper og deler av skjønnene er blitt avhjemlet etter hvert som behandlingen skred fram. For sammenhengens skyld skal man derfor innledningsvis gi en kort oversikt over de ekspropriasjonstillatelser og de reguleringsbestemmelser som er gitt og hvilke deler av skjønnsforretningen som er avhjemlet.

Ved Kronprinsregentens resolusjon av 13. januar 1956 fikk Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen tillatelse til å ekspropriere fall, grunn og rettigheter i Tokke—Vinjevassdraget. På vegne av Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen (senere kalt Vassdragsvesenet) begjærte h.r.advokat Georg Lous ved stevning av 15. april 1956 skjønn holdt etter vassdragsloven til fastsettelse av erstatning for slike skader eller ulemper som de saksøkte måtte lide ved utbyggingen av Tokke kraftanlegg samt til fastsettelse av hvilke forføyninger Vassdragsvesenet måtte plikte å treffe til fordel for den almene ferdsel og fløting, dersom dette ikke ble ordnet i mindelighet. Skjønn vedkommende ervervelse av grunn m. v. for anlegg av kraftstasjonen Tokke 1 er avhjemlet 30. november 1956, 11. mai og 24. august 1957 samt 16. august 1960.

De tilsvarende overskjønn er avhjemlet 11. mai og 16. november 1957 samt 12. juni 1961.

Ved Kronprinsregentens resolusjon av 8. februar 1957 ble det fastsatt reguleringsbestemmelser for statsregulering av Tokke—Vinjevassdraget og Vassdragsvesenet fikk i medhold av vassdragslovens § 62 tillatelse til å ekspropriere nødvendig grunn og rettigheter m. v. for regulering av Vinjevatn. Samtidig ble det fastsatt manøvreringsreglement. På Vassdragsvesenets vegne begjærte h.r.advokat Lous ved stevning av 29. april 1957 skjønn etter vassdragsreguleringslovens §§ 16 og 19 — for Vinjevatns vedkommende etter vassdragslovens § 62 — til fastsettelse av erstatninger og/eller pålegg om tiltak for dem som måtte bli skadelig berørt av reguleringen. Første del av skjønnet som omfattet reguleringen av Langeidvatnene og overføringen av Tangevatn og Øvre Vrångevatn ble avhjemlet 14. desember 1957. Imidlertid ble det foretatt enkelte endringer og tillegg til planen for reguleringen, og ved kongelig resolusjon av 4. juli 1958 ble de endrede planer stadfestet. Det ble samtidig bestemt at de ved resolusjonen av 8. februar 1957 fastsatte reguleringsbestemmelser med en enkelt endring skulle gjelde også for tilleggsreguleringen. Det ble også fastsatt nytt manøvreringsreglement. H.r.advokat Lous innga derpå ny skjønnsstevning den 5. juli 1958.

Retten besluttet å forene denne saken med saken etter skjønnsbegjæringen av 29. april 1957 til felles forhandling og avgjørelse, og avhjemlet deretter nytt skjønn for reguleringen av Langeidvatnene og overføringen av Tangevatn, Øvre Vrångevatn og Gurivatn den 27. januar 1959. Skjønn for reguleringen av Ulevåvatn, Ståvatn, Kjelavatn, Bordalsvatn, Songa, Totak og Vinjevatn ble avhjemlet den 22. april 1959, for et tilleggsareal ved Songadammen den 12. august 1959 og for Langesæ og Førsvatn den 14. mars 1960.

Det tilsvarende overskjønn ble avhjemlet 1. juli 1961, med tillegg av 26. september 1961.

De skader og ulemper som utbyggingen og reguleringen av Tokke—Vinjevassdraget måtte medføre for den alminnelige fløting, ble tatt opp til behandling i en særskilt del av skjønnet. Sakene etter stevningene av

15. april 1956, 29. april 1957 og 5. juli 1958 ble for denne del forenet til felles behandling og felles avgjørelse og skjønn vedkommende den alminnelige fløting ble avhjemlet den 2. juni 1960.

Det tilsvarende overskjønn ble avhjemlet 25. april 1963, med tillegg av 4. november 1964.

Mens behandlingen av disse skjønn pågikk, ble det foretatt nok en planendring gående ut på bygging av en sperredam i Rafdøla litt nedenfor elvens utløp av Store Margitvatn, hvorved den øvre del av Rafdøla med Store og Vesle Margitvatn overføres til Bordalsvatn. Ved kongelig resolusjon av 8. januar 1960 ble denne planendring stadfestet og ved stevning av 10. februar 1960 begjærte h.r.advokat Lous skjønn etter vassdragsreguleringslovens §§ 16 og 19 til fastsettelse av erstatning og/eller pålegg om tiltak for de grunneiere og rettighetshavere som blir skadelig berørt ved overføringen.

Etter at Stortinget hadde gitt sitt samtykke til forslaget om å bygge kraftstasjonene Tokke 2 og 3, ble det ved kongelig resolusjon av 17. juni 1960 fastsatt reguleringsbestemmelser for ytterligere statsregulering av Tokke—Vinjevassdraget og ved kongelig resolusjon av 28. oktober 1960 ble det fastsatt manøvreringsreglement for denne ytterligere regulering. Videre ble Vassdragsvesenet ved kongelig resolusjon av 15. juli 1960 meddelt tillatelse til å ekspropriere grunn og rettigheter for bygging og drift av kraftstasjonene Tokke 2 og 3. På vegne av Vassdragsvesenet påstevnet deretter h.r.advokat Lous den 20. juli 1960 skjønn etter vassdragsloven til fastsettelse av erstatning for slike skader og ulemper som de saksøkte måtte bli påført ved anlegget av kraftstasjonene. Videre begjærte han ved stevning av 28. juli 1960 skjønn etter vassdragsreguleringslovens §§ 16 og 19 til fastsettelse av erstatninger og/eller pålegg om tiltak for dem der blir skadelig berørt ved de i resolusjonen av 17. juni 1960 fastsatte reguleringer. Deler av skjønnet vedkommende ervervelse av grunn og rettigheter for anlegg av kraftstasjonene Tokke 2 og 3 er avhjemlet 20. januar og 7. desember 1961 og deler av skjønnet for den ytterligere statsregulering vedkommende Førsvatn, Hyljelihyl, Venemobassenget og Våmarvatn er avhjemlet 24. februar og 8. desember 1961.

Det tilsvarende overskjønn ble avhjemlet 16. februar 1962.

Under nærværende del av overskjønnet skal behandles avståelsen av fall etter tillatelsen i resolusjonen av 13. januar 1956 og virkningene av reguleringene og overføringene i Tokke—Vinjevassdraget overfor Bandak som er bestemt i resolusjonene av 8. februar 1957, 4. juli 1958, 8. januar 1960 og 17. juni 1960 samt inntak av 3 bekker i driftstunnelen for Tokke 1 som Industridepartementet har gitt sitt samtykke til ved brev av 7. februar 1961 og som h.r.advokat Lous har begjært skjønn for etter vassdragsreguleringslovens §§ 16 og 19 ved stevning av 29. mars 1961. Sakene etter de forskjellige forannevnte stevninger er i medhold av tvistemålslovens § 98, jfr. skjønnsprosesslovens § 2, besluttet forenet til felles behandling og felles avgjørelse.

Likeså har retten besluttet å medta til felles behandling og avgjørelse under nærværende overskjønn:

1. Del av sak nr. 5/1956 B, underskjønn vedr. brønner i Kaldkjelda avhjemlet 7. april 1962. Resten av samme underskjønn ble avhjemlet 10. april 1962 og ligger til grunn for nærværende overskjønn. Overskjønnet vedr. brønn i Kaldkjelda har sak nr. 12/1962 B.
2. Tillegg til sak nr. 2/1961 B, overskjønn avhjemlet 16. februar 1962. Underskjønn vedr. tunnelutslag ved Reinekvam og anleggsveg i Ara-bygd ble avhjemlet 7. desember 1961.

3. Tillegg til sak 7/1961 B, overskjønn avhjemlet 16. februar 1962. Underskjønn vedr. damsted Våmarvatn, overføringstunnel Totak—Våmarvatn, overføringstunnel Venemo—Totak med anleggsveger og kraftlinjer ble avhjemlet 8. desember 1961.
4. Utsatte ferdsspørsmål i sak 7/1961 B, overskjønn vedr. bl. a. Våmarvatn, avhjemlet 16. februar 1962.

I anledning av den del av overskjønnet som nå blir avhjemlet, har retten holdt innledende rettsmøte den 31. juli 1962. Deretter ble det foretatt felles befaringsfor denne del av overskjønnet og for fløtingsoverskjønnet, avhjemlet den 25. april 1963, i tiden den 1.—4., den 6.—11. og den 13.—16. august, den 18.—22. og 24.—29. september og den 1.—3. oktober 1962. I 1963 fortsatte behandlingen av dette overskjønn med et innledende rettsmøte den 11. juni 1963 og befaringsfor den 12.—14. og 17.—21. juni, den 20.—24. og den 27.—30. august, den 2.—6. september. Avsluttende bevisførsel og prosedyre ble holdt i 1964 i rettsmøter den 2.—5., den 10.—14., den 18.—21. mars og den 8.—11. april. Tilleggsbefaringsfor ble holdt den 11. og 12. august 1964 sammen med tilleggsunderskjønn for den alminnelige fløting.

For en del utsatte spørsmål ble det holdt sluttprosedyre den 26.—28. januar 1965.

Rådslagning har vært holdt 14.—18. og 20.—25. april, 3.—7., 9.—14. og 16.—21. november og 1.—5. og 7.—12. desember 1964, 12.—16. og 18.—22. og den 28. januar, den 9.—12., 15.—20. og den 22.—27. februar, den 9.—13. og 15.—16. mars samt den 22.—29. april 1965

Varamennene Aalrust, Tveiten og Bendz har deltatt i de innledende og avsluttende rettsmøter og helt eller delvis vært med på befaringsfor. Under forfall for skjønnsmennene Galde, Gladheim, Holm og Videsjorden har varamannen Aalrust tiltrådt retten ved behandlingen av takstnr. 60, 61 b og c, 62—64, 79—94, 117, 122, 128—132, 134 a, 139, 144a, 145a, 147, 148, 150, 155b, 156, 160, 164, 165a og b, 168, 172—175, 178—190 b, 192a—196, 198, 203, 253, 254, 257, 258, 264—267, 271, 274—279, 400—400c, 402a, 411a—j, 417—421d, 454, 487a—490, 775—787, 1000a—1001, 1003—1022, 1061a, 1065a—1090, 1092, 1093, 1104—1135a, 1145—1152, 1158, 1161, 1164, 1170—1172, 1180, 1183—1185, 1188a, 1189, 1192—1198, 1214, 1250—1263, 1268—1274, 1282, 500—503, 631a, 2003, 2009, 2010, 653, 2035—2037, 2054—2056, 2063 og 2064.

Tilsvarende har varamannen Tveiten tiltrådt retten ved behandlingen av takstnr. 172, 173, 274, 487a—490, 1015, 1020, 1021a, 1025, 1027, 1033a, 1050, 1051, 1067, 1104—1122, 1146a, 1152, 1161, 1184, 1189, 1192—1198, 635, 2035—2037.

Det bemerkes at ved enkelte takstnummer har retten vært på befaringsfor flere ganger. Varamannen har tiltrådt, selv om skjønnsmannen bare har hatt forfall en gang.

Som sakkyndig har vært oppnevnt: Issakkyndig dr. Olaf Devik, som geologisk sakkyndig: Dr. Gunnar Holmsen, som fiskerisakkyndig: Fiskerinspektør Joakim Harstad, som hydrologisk sakkyndig: Sivilingeniør Kjell Baalsrud. Av de oppnevnte sakkyndige er professor Lars Vegard og biolog Sven Sømme avgått ved døden. Biolog Sømmes utredninger for underskjønnet om fiskeforholdene er dog fremlagt og benyttet ved overskjønnet.

Som privat engasjerte sakkyndige for de saksøkte har tjenestegjort: Sivilingeniør Lars T. Platou, fylkeslandbrukssjef Karsten Baardseth, herredsagronom Terje Rømo og sivilingeniør Erik Ræstad ved sivilingeniør Alv Sværen. Videre har dosent Erling Harildstad gitt en utredning om grunnvannstandsforholdene.

Under sakens gang er prosessfullmektig for de saksøkte, h.r.advokat Aage Rygh, avgått ved døden. De fleste av hans parter er overtatt av de

øvrige prosessfullmektiger. H.r.advokat Georg Lous er fratrudd som prosessfullmektig for saksøkeren og dette verv er overtatt av hans kompanjong h.r.advokat Otto Chr. Hagemann. H.r.advokat Ingolf Vislie har møtt for h.r.advokat Arne Vislie. Advokat Per W. Voss er fratrudd som prosessfullmektig.

II. Reguleringsbestemmelser, ekspropriasjonstillatelse og manøvreringsreglementer.

Fra underskjønnet hitsettes:

«Ved Kronprinsregentens resolusjon av 13. januar 1956 ble det bestemt:

I medhold av lov om vassdragene av 15. mars 1940 §§ 147, 149 pkt. 1 og 2, § 62 samt § 104 pkt. 2—4 og § 105 tillates Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen å ekspropriere fall, grunn og rettigheter i Tokke-Vinjevassdraget i det vesentlige i samsvar med søknad fra høyesterettsadvokat Georg Lous av 10. mars 1955 med bilag.

Tillatelse etter vassdragslovens § 104 gis på de betingelser som er stillet opp i Industridepartementets tilråding av 13. januar 1956.

De betingelser som er tatt inn i Departementets tilråding, er følgende:

1.

Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen plikter å treffe nødvendige tiltak eller avgi vann i sådan utstrekning at den alminnelige ferdsel og fløting forulempes så lite som mulig ved utbyggingen.

Spørsmålet om hvilke forføyninger som skal treffes, avgjøres i mangel av overenskomst ved skjønn som i tilfelle kan fremmes i forbindelse med ekspropriasjonsskjønnet.

Skade eller ulempe for ferdsel eller fløting som ikke avhjelpes på denne måte, blir å erstatte.

2.

Til fremme av fisket i de områder av Tokke/Vinjevassdraget som berøres av utbyggingen, plikter Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen å sette ut yngel og/eller settefisk etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Dersom dette departement finner det nødvendig og hensiktsmessig, plikter Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen etter samme departements nærmere bestemmelse:

1. å anbringe fiskesperring foran inntakene for å hindre at fisk ødelegges i turbinene.
2. for fiskebestandens vedlikehold å treffe tiltak for å lette fiskens fremkomst til nye gyteplasser — for eksempel ved bygging av fiske-trapper.
3. med års mellomrom å bekoste fiskeribilogiske undersøkelser i de berørte områder.

3.

I inntaket ved Leirli tillates vannstanden hevet til kote 466,5 ved vanlig drift. Under flom kan vannstanden stige ytterligere ca. 2 meter.

Vannstanden i Vatjern tillates hevet til kote 838,0 ved vanlig drift. Når vannstanden under flom nærmer seg kote 838,8, skal nåleløpet manøvreres slik at vannstanden ikke overstiger denne kote.

Høydene refererer seg til Vassdragsvesenets generalplan. De tillatte høyeste vannstandene skal merkes av i terrenget med varige og lett synlige merker som godkjennes av det offentlige.

Ved kronprinsregentens resolusjon av 8. februar 1957 ble det bestemt:

1. Det fastsettes reguleringsbestemmelser for statsregulering av Tokke—Vinjevassdraget overensstemmende med Industridepartementets tilråding av 8. februar 1957.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for regulering av Tokke—Vinjevassdraget i samsvar med det i Industridepartementets ovennevnte tilråding inntatte utkast som gjeldende inntil videre.
3. I medhold av § 62 i lov om vassdragene av 15. mars 1940 tillates det Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet å ekspropriere det som trenges av grunn og rettigheter m. v. for regulering av Vinjevatn. Reguleringsbestemmelsene og manøvreringsreglementet for Tokke—Vinjevassdraget gjøres gjeldende også for reguleringen av Vinjevatn.

Ved kongelig resolusjon av 4. juli 1958 ble det videre bestemt:

1. Planen for statsregulering av Tokke—Vinjevassdraget endres i samsvar med Industridepartementets tilråding av 4. juli 1958.
2. Reguleringsbestemmelsene fastsatt ved kronprinsregentens resolusjon av 8. februar 1957 gjøres gjeldende for tilleggsregulering i vassdraget.
3. Reguleringsbestemmelsenes post 11 endres i samsvar med utkast i ovennevnte tilråding.
4. Det fastsettes nytt manøvreringsreglement for regulering av Tokke—Vinjevassdraget i samsvar med utkast i ovennevnte tilråding som gjeldende inntil videre.

Ved kongelig resolusjon av 8. januar 1960 ble det så videre bestemt:

1. Planen for statsregulering av Tokke—Vinjevassdraget endres i samsvar med Industridepartementets tilråding av 8. januar 1960.

Ved Kronprinsregentens resolusjon av 8. februar 1957 ble det bestemt:

1. Det fastsettes reguleringsbestemmelser for statsregulering av Tokke—Vinjevassdraget overensstemmende med Industridepartementets tilråding av 8. februar 1957.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for regulering av Tokke—Vinjevassdraget i samsvar med det i Industridepartementets ovennevnte tilråding inntatte utkast som gjeldende inntil videre.
3. I medhold av § 62 i lov om vassdragene av 15. mars 1940 tillates det Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet å ekspropriere det som trenges av grunn og rettigheter m. v. for regulering av Vinjevatn. Reguleringsbestemmelsene og manøvreringsreglementet for Tokke—Vinjevassdraget gjøres gjeldende også for reguleringen av Vinjevatn.

Ved kongelig resolusjon av 4. juli 1958 ble det videre bestemt:

1. Planen for statsregulering av Tokke—Vinjevassdraget endres i samsvar med Industridepartementets tilråding av 4. juli 1958.
2. Reguleringsbestemmelsene fastsatt ved Kronprinsregentens resolusjon av 8. februar 1957 gjøres gjeldende for tilleggsregulering i vassdraget.
3. Reguleringsbestemmelsenes post 11 endres i samsvar med utkast i ovennevnte tilråding.
4. Det fastsettes nytt manøvreringsreglement for regulering av Tokke—Vinjevassdraget i samsvar med utkast i ovennevnte tilråding som gjeldende inntil videre.

Ved kongelig resolusjon av 8. januar 1960 ble det så videre bestemt:

1. Planen for statsregulering av Tokke—Vinjevassdraget endres i samsvar med Industridepartementets tilråding av 8. januar 1960.

2. I medhold av midlertidig lov av 13. juni 1958 tillates Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen før skjønn er holdt å gjennomføre ekspropriasjon av grunn og rettigheter for bygging av sperredam i Rafdøla nedenfor Store Margitvatn og for overføring av øvre del av Rafdøla til Bordalsvatn.

De poster i *reguleringsbestemmelsene* som har særlig interesse for nærværende del av skjønnet, er sålydende:

I.

1.

Reguleringsbestemmelsene gjelder i 60 år regnet fra resolusjonens datum.

2.

For den økning av vannkraften som ved reguleringen tilflyter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 0,25 pr. nat.-HK.

Til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 2,75 pr. nat.-HK, dog skal avgiften for så vidt angår reguleringen av Totak være kr. 3,— pr. nat.-HK.

Økingen av vannkraften beregnes for fallene ovenfor Bandak på grunnlag av den øking av lavvannføringen, som reguleringen antas å ville medføre utover den vannføring, som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året. For fallene nedenfor Bandak beregnes økingen på grunnlag av den øking av vannføringen som reguleringen antas å ville medføre utover den vannføring som har kunnet påregnes med den tidligere bestående regulering. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinene utnyttes på en sådan måte at vannføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal ansees som den ved reguleringen innvunne øking av vannkraften, avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringen innvunne vannkraft tas i bruk. Avgiftene har samme pantsikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

4.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 2, godtgjøres etter post 3 og kontroll med vannforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 16, skal for så vidt de ikke er fastsatt av Kongen med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement.

7.

Reguleringsanleggenes eier er forpliktet til i den utstrekning som fylkesvegstyret bestemmer, å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. Veger, bruer og kaier som anleggenes eier bygger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anleggene.

Reguleringsanleggenes eier er forpliktet til å bekoste:

- a) den omlegging av riksveg 340 som blir nødvendiggjort ved oppdemning av Ulevå — Ståvatn til kote 978,5, eller hvis vegvesenet så ønsker, å bidra med et tilsvarende beløp ved den planlagte omlegging av riksveg 340 til helårsveg.

- b) Omlegging av riksveg 400 langs Langeidvatn. Og videre om nødvendig:
- c) Omlegging av riksveg 340 langs Vinjevatn.
- d) Omlegging av riksveg 350 og fylkesveg 353 langs Totak.

Spørsmålet om hvilke omlegginger som skal bekostes, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn etter vassdragsreguleringslovens § 19. Skjønnet kan kombineres med det erstatningsskjønnet som skal holdes etter samme lovs § 16.

Reguleringsanleggets eier plikter å overta Rauland kommunes forskuttering av omkostninger ved forlengelse av fylkesveg 353 fra Urdbø til Edland.

8.

Reguleringsanleggenes eier plikter å treffe nødvendige tiltak for å søke å avhjelpe de skader og ulemper som reguleringen fører med seg for bygdefolkets interesser. Spørsmålet om hvilke tiltak som skal treffes, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn, som i tilfelle kan fremmes i forbindelse med skjønnet etter vassdragsreguleringslovens § 16, eventuelt § 19.

10.

Til fremme av fisket i de områder av Tokke—Vinjevassdraget som berøres av reguleringen, plikter reguleringsanleggenes eier å sette ut yngel og/eller settefisk etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Dersom dette departement finner det nødvendig og hensiktsmessig, plikter reguleringsanleggenes eier etter samme departements nærmere bestemmelse:

1. å anbringe fiskesperring foran tappeluker og tunnelinntak for å hindre utvandring av fisk under tappeperioden.
2. for fiskebestandens vedlikehold å treffe tiltak for å lette fiskens fremkomst til nye gyteplasser — for eksempel ved bygging av fisketrapper.
3. med års mellomrom å bekoste fiskeribiologiske undersøkelser i de berørte områder.

Reguleringsanleggenes eier plikter å refundere utgifter til forsterket jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden etter vedkommende departements nærmere bestemmelser.

11.

De neddemte områder ryddes for trær og busker som er over 1,5 m høye og/eller har over 8 cm stammediameter målt i 25 cm høyde. Gjenstående stubber skal ikke være over 25 cm høye. Høyden regnes vinkelrett mot bakken.

Arealene under kote 955 i Songa og under kote 876 i Bordalsvatn kreves dog ikke ryddet. I disse to magasiner skal hver vår i de 10 første år etter at vedkommende magasin tas i bruk, rekved samles og fjernes.

Etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement skal begrensede områder finryddes av hensyn til fisket og andre tungtveiende grunner.

Ryddingen skal være fullført senest to år etter første neddemming av vedkommende areal.

12.

Innen reguleringen tas i bruk, skal reguleringsanleggenes eier innbetale til vedkommende kommuner til sammen kr. 200 000 som avsettes til fond, hvis renter etter nærmere bestemmelser av herredstyrene anvendes til fremme av jordbruk i distriktet. Fondets fordeling mellom kommunene fastsettes av Landbruksdepartementet.

For fondene skal utarbeides vedtekter som må godkjennes av Landbruksdepartementet.

14.

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

15.

Reguleringsanleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentliges interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte oppdemningshøyder og de tillatte laveste tappingsgrenser betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker, som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle kart som opptas i anledning av anleggene, skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

17.

Reguleringsanleggenes eier plikter å treffe nødvendige tiltak eller avgi vann i sådan utstrekning at den alminnelige fløting forulempes så lite som mulig ved reguleringen.

Spørsmålet om hvilke forføyninger som skal treffes, avgjøres i mangel av overenskomst ved skjønn.

Skade eller ulempe for ferdsel eller fløting som ikke avhjelpest på denne måte, blir å erstatte i samsvar med reguleringslovens § 16.

19.

Det påhviler reguleringsanleggenes eier i den utstrekning hvori det kan skje uten særlige vanskeligheter og utgifter, å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og steder som kan antas å ha vitenskapelig eller historisk betydning. Så fremt sådan ødeleggelse som følge av arbeiden fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Landsforeningen for naturfredning i Norge i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Reguleringsanleggenes eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det er mulig uten uforholdsmessige omkostninger å dra omsorg for at de ferdige anlegg og utsprenkte steinmasser og lignende virker minst mulig skjemmende i terrenget. Steinmassenes plassering skjer i samråd med vedkommende kommuner.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

21.

Reguleringsbestemmelsene skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdragene for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.

II.

De vassfalls- og brukseiere som benytter det ved reguleringen innvunne driftsvann, jfr. I, §§ 2 og 4, erlegger til statskassen en årlig godtgjørelse som for hvert år fastsettes av vedkommende departement etter følgende regler:

Som grunnlag benyttes den samlede anleggskapital omfattende undersøkelser og planlegging, utførelse av anleggene — herunder også grunn- og skadeserstatninger inkl. skjønnsutgifter, forføyninger til avverging av skader og ulemper og foranstaltninger for fløtingen, alt med tillegg av rentetap i byggetiden. Skulle det etter at anlegget er satt i drift påløpe engangsutgifter t. eks. til foranstaltninger for fløtingen eller til dekning av skader og ulemper, blir de å legge til kapitalen.

Av den til enhver tid bokførte kapital inkl. byggerenter beregnes renter etter den sats som Finansdepartementet bestemmer for hvert år. Som utgifter kommer dessuten avsetning til fornyelse eller amortisering etter de til enhver tid gjeldende regler, videre utgifter til administrasjon, drift og vedlikehold, årlige ulemper og skadeserstatninger, forsikring eller avsetning til sikringsfond, skatter m. v.

Det samlede beløp for året deles mellom de vassfallseiere som helt eller delvis har tatt det økte driftsvann i bruk. Delingen skjer i mangel av overenskomst ved skjønn overensstemmende med reguleringslovens § 9, punkt 4.

En vassfallseiers bestemmelse om å ta det innvunne driftsvann i bruk er bindende for den gjenstående del av reguleringstiden.

Godtgjørelsen erlegges ukrevd etterskuddsvis hvert års 1. mai, dog først 30 dager etter mottatt oppgave. Etter forfall beregnes 6 pst. rente. Godtgjørelsen inndrives ved utpantning.

Den vassfallseier eller bruker som ikke erlegger skyldig reguleringsgodtgjørelse i rette tid er uberettiget til å benytte den regulerte vassføring.

Departementet kan kreve sikkerhet for godtgjørelsens erleggelse.

MANØVRERINGSREGLEMENT

fastsatt ved kongelig resolusjon av 4. juli 1958, er sålydende:

1.

Reguleringsgrensene er:

a. *Songadammen.*

Naustnutvatn:

H.R.vst. (høyeste regulerte vannstand) kote 974,0

L.R.vst. (laveste regulerte vannstand) » 939,0

Reguleringshøyde 35,0 m,
34,5 m opp og 0,5 m ned.

Bjørnsbuvatn og Bufjorden:

H.R.vst. » 974,0

L.R.vst. » 939,0

Reguleringshøyde 35,0 m,
33,7 m opp og 1,3 m ned.

Kilefjorden:

H.R.vst. » 974,0

L.R.vst. » 940,0

Reguleringshøyde 34,0 m,
33,3 m opp og 0,7 m ned.

Store Bernutvatn:

H.R.vst. » 974,0

L.R.vst. » 940,0

Reguleringshøyde 34,0 m,
32,7 m opp og 1,3 m ned.

Store Vrålsbuvatn:

H.R.vst. > 974,0
L.R.vst. > 947,0

Reguleringshøyde 27,0 m,
22,0 m opp og 5,0 m ned.

Ved maksimal flom kan vannstanden stige ca. 1,50 m over H.R.vst.
Denne situasjon vil kun inntreffe helt unntagelsesvis.

b. *Vågsdammen og Kolosdammen.*

Totak:

H.R.vst. kote 687,3
L.R.vst. > 680,0

Reguleringshøyde 7,3 m,
1,2 m opp og 6,1 m ned.

De maksimale flomvannstander regner man å kunne holde under samme grenser som før reguleringen.

c. *Ståvasdammen:*

Ulevåvatn:

H.R.vst. kote 978,5
L.R.vst. > 973,0

Reguleringshøyde 5,5 m,
1,5 m opp og 4,0 m ned.

Ståvatn:

H.R.vst. > 978,5
L.R.vst. > 966,0

Reguleringshøyde 12,5 m,
7,0 m opp og 5,5 m ned.

Ved maksimal flom kan vannstanden stige ca. 1,00 m over H.R.vst.
Denne situasjon vil kun inntreffe helt unntagelsesvis.

d. *Kjeladammen.*

Kjelavatn:

H.R.vst. kote 944,0
L.R.vst. > 918,0

Reguleringshøyde 26,0 m,
19,3 m opp og 6,7 m ned.

Ved maksimal flom kan vannstanden stige ca. 1,2 m over H.R.vst.
Denne situasjon vil kun inntreffe helt unntagelsesvis.

e. *Langesædammen.*

Langesævatn:

H.R.vst. kote 1103,0
L.R.vst. > 1067,0

Reguleringshøyde 36,0 m,
15,9 m opp og 20,1 m ned.

Ved maksimal flom kan vannstanden stige ca. 0,5 m over H.R.vst.
Denne situasjon vil kun inntreffe helt unntagelsesvis.

f. *Langeidammen.*

Øvre Langeidvatn:

H.R.vst. kote 885,5

L.R.vst. > 879,0

Reguleringshøyde 6,5 m,
4,65 m opp og 1,85 m ned.

Kvervesjåvatn:

H.R.vst. > 885,5

L.R.vst. > 880,0

Reguleringshøyde 5,5 m,
3,8 m opp og 1,7 m ned.

Nedre Langeidvatn:

H.R.vst. > 885,5

L.R.vst. > 878,5

Reguleringshøyde 7,0 m,
5,1 m opp og 1,9 m ned.

Ved maksimal flom kan vannstanden stige ca. 1,00 m over H.R.vst.
Denne situasjon vil kun inntreffe helt unntagelsesvis.

g. *Bordalsdammen.*

Bordalsvatn:

H.R.vst. kote 891,0

L.R.vst. > 852,0

Reguleringshøyde 39,0 m,
28,8 m opp og 10,2 m ned.

Ved maksimal flom kan vannstanden stige ca. 1,50 m over H.R.vst.
Denne situasjon vil kun inntreffe helt unntagelsesvis.

h. *Vadammen.*

(inntaksbasseng Vafoss).

Vatjern:

H.R.vst. kote 838,0

L.R.vst. > 835,0

Reguleringshøyde 3,0 m,
3,3 m opp.

Ved maksimal flom kan vannstanden stige ca. 0,60 m over H.R.vst.
Denne situasjon vil kun inntreffe helt unntagelsesvis.

i. *Vinjedammen.*

(Inntaksbasseng).

Vinjevatn:

H.R.vst. kote 465,5

L.R.vst. > 462,0

Reguleringshøyde 3,5 m,
1,3 m opp og 2,2 m ned.

Ved maksimal flom vil vannstanden ikke overskride H.R.vst.

j. *Førstdammen.*

Førsvatn:

H.R.vst. kote 846,5

L.R.vst. > 828,5

Reguleringshøyde 18,0 m,
2,9 opp og 15,1 m ned.

Ved maksimal flom kan vannstanden stige ca. 1,0 m over H.R.vst. Denne situasjon vil kun inntreffe helt unntagelsesvis.

k. *Overføring av Øvre Bora til Songa.*

Ved en overføringstunnel fra Årnot (ca. kote 1142,60) til Vassdalen vil et felt på ca. 86,1 km² av Øvre Boras felt bli overført til Songavassdragets felt, og fallstrekningen i Øvre Bora fra Årnot (ca. kote 1142,60) til Bordalsvatn (kote 862,2) får derved redusert sitt midlere årsavløp med ca. 135 mill. m³. Vassføringen fra Årnot til Vassdalen øker med maksimalt ca. 20 m³/sek.»

(Retten skal bemerke at det for overskjønnet ikke vil bli fremmet noe ekspropriasjonskrav ovenfor Armothylen i Øvre Bora. Etter overenskomst med grunneierne blir Øvre Bora overført til Vassdalen ved tunneler fra Poddevatn og Årnotvatn, ikke fra Armothylen. Dette vil dog ikke medføre noen reduksjon av betydning i den overførte vassmengde.)

Videre hitsettes:

«1. *Overføring av Gurivatn til Langeidvatn.*

Ved overføringskanalen fra Gurivatns felt til Vrångevatns felt samt en demming av Gurivatn med 1,5 m over naturlig vannstand, vil et felt på 4 km² av Gurivatns felt bli overført til Vrångevatn. Derved øker midlere årsvassføring over fallene Vrångevatn — Langeidvatn — Grungevatn med ca. 4 mill. m³.

m. *Overføring av Vrångevatn til Langeidvatn.*

Ved en overføringskanal fra Tangevatn (Tangevatn og Øvre Vrångevatn benevnes ofte under ett for «Vrångevatn»), samt en demming ved en dam ved Øvre Vrångevatns utløpsos vil et felt på i alt 5,4 km² (ekskl. Gurivatn) bli overført til Langeidvatns felt. Derved øker midlere årsvassføring over fallene Vrångevatn — Langeidvatn — Grungevatn med ca. 6 mill m³.

Vannstanden i Øvre Vrångevatn og Tangevatn vil bli hevet til kote 897,0 tilsvarende henholdsvis 2,2 m og 1,5 m demming.

n. *Overføring av Berdalsåi til Vinjevatn.*

En vil foreta en overføring av et felt på 11,5 km² av Berdalsåis felt til Vinjevatn. Derved øker tilløpet til Vinjevatn med en årsvassføring på ca. 11 mill. m³.

Overføringen vil finne sted ca. 2,5 km nedenfor utløpsoset i Vingeråsvatn.

Alle høyder refererer seg til vassdragsnivelementene L.nr. 352 — 359 av 1930—31. For overføringene av Øvre Bora og Vrångevatn har Vassdragsvesenets Bygningsavdeling utført nivellementer.

Oppdemmings- og senkingsgrensene skal angis ved faste og tydelige merker ved de enkelte magasiner.

Det skal manøvreres slik at vannstanden så vidt mulig normalt ikke overstiger øvre reguleringsgrense og under flom holdes under de angitte flomvannstander, jfr. dog post 3.

2.

Det avgis det til den alminnelige fløting i vassdraget nødvendige vann, dersom ikke fremføringen av tømmeret ordnes på annen måte overensstemmende med overenskomst eller skjønn.

3.

Det skal ved manøvreringen has for øye at flommene i vassdragene nedenfor magasinene så vidt mulig ikke økes. Heller ikke må lågvassføringen forminskes til skade for andres rettigheter.

Totak skal i alle år være fylt til ca. kote 686 pr. 1. juli.

For øvrig kan vannslippingen foregå etter behovet i statens kraftverker i vassdraget.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som tilsettes av Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet. Kanalkontoret i Skien skal holdes underrettet om vannslippingen.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet kan bestemme hvor damvokterne skal bo og at de skal ha telefon i sine boliger.

5.

Det skal påses at flomløpene ikke hindres av is eller lignende, og at dammer og reguleringsluker til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander og eventuelt observeres og noteres nedbørsmengder, temperatur m. v.

Ved kongelig resolusjon av 17. juni 1960 ble det bestemt:

Det fastsettes reguleringsbestemmelser for ytterligere statsregulering av Tokke—Vinjevassdraget overensstemmende med Industridepartementets tilråding av 17. juni 1960.

De poster i *reguleringsbestemmelsene* for ytterligere regulering som har særlig interesse for nærværende del av skjønnet, er sålydende:

I.

1.

Reguleringsbestemmelsene gjelder i 60 år regnet fra 8. februar 1957.

2.

For den økning av vasskraften som innvinnes ved reguleringene og overføringene erlegges følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 0,25 pr. nat.-HK.

Til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 2,75 pr. nat.-HK. Dog skal avgiften for så vidt angår den økning i regulert vassføring som overføres av Vinjevassdraget til Totak medfører, være kr. 3,— pr. nat.-HK.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiften tas opp til ny prøvelse.

Økningen av vasskraften beregnes på grunnlag av den økning av lågvassføringen, som reguleringene og overføringene antas å ville medføre utover den vassføring, som har kunnet påregnes år om annet med den tidligere bestående regulering. Ved beregningen av denne økning forutsettes det at magasinene utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringene og overføringene innvunne økning av vasskraften, avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringene og overføringene innvunne vasskraft tas i bruk. Avgiftene har samme pantessikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vannforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 14, skal for så vidt de ikke er fastsatt av Kongen med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle, fastsettes av vedkommende departement.

6.

Reguleringsanleggenes eier er forpliktet til å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på Tokke kraftanleggs bekostning. Veger, bruer og kaier som anleggenes eier bygger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anleggene.

Reguleringsanleggenes eier plikter å overta forskutteringen av omkostningene ved bygging av vegen Haugsæl—Myrstøyl for så vidt angår den del som skal dekkes av vegfondet (6/10).

8.

Reguleringsanleggenes eier plikter etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement å sette ut yngel og/eller settefisk i de områder av Tokke—Vinjevassdraget som berøres av reguleringene og overføringene.

Dersom vedkommende departement finner det nødvendig og hensiktsmessig, plikter reguleringsanleggenes eier etter samme departements nærmere bestemmelse:

1. å anbringe fiskeperring foran tappeluker og tunnelinntak for å hindre utvandring av fisk under tappeperioden.
2. for fiskebestandens vedlikehold å treffe tiltak for å lette fiskens fremkomst til nye gyteplasser — for eksempel ved bygging av fisketrapper.
3. med års mellomrom å bekoste fiskeribiologiske undersøkelser i de berørte områder.

Reguleringsanleggenes eier plikter å refundere utgifter til forsterket jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden etter vedkommende departements nærmere bestemmelse.

9.

De neddemte områder ryddes for trær og busker som er over 1,5 m høye og/eller har over 8 cm stammediameter målt i 25 cm høyde. Gjenstående stubber skal ikke være over 25 cm høye. Høyden regnes vinkelrett mot bakken. Ryddingen skal være fullført senest 2 år etter første neddemming av vedkommende areal.

Etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement skal begrensede områder finryddes av hensyn til fisket eller når det finnes påkrevd av andre tungtveiende grunner.

10.

Før reguleringen tas i bruk, skal reguleringsanleggenes eier innbetale til vedkommende kommuner til sammen kr. 150 000 som avsettes til fond, hvis renter etter nærmere bestemmelse av herredstyrene anvendes til fremme av jordbruk i distriktet. Fondets fordeling mellom kommunene fastsettes av Landbruksdepartementet. For fondene skal utarbeides vedtekter som må godkjennes av Landbruksdepartementet.

11.

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

12.

De som bor ved Kjela og Flothylelv skal varsles om flommer som ventes å gå over dammene i så god tid i forvegen som mulig ved oppslag på høvelige steder.

De partier av isen på magasinene som mister sin bæreevne p. g. a. reguleringsene eller overføringene skal markeres slik:

Så snart isen er farbar om høsten, innsirkles det svekkede parti med tau festet til påler som settes fast i isen med passende mellomrom. Tauet skal til enhver tid ha en fri høyde over is- eller snøoverflaten på mellom 0,5 og 1,0 m.

13.

Reguleringsanleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Reguleringsgrensene betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker, som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som opptas i anledning av anleggene, skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

16.

Det påhviler reguleringsanleggenes eier i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette ansees ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Reguleringsanleggenes eier skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang, og arbeidet stanses.

Reguleringsanleggenes eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- såvel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plasering av stein og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Reguleringsanleggenes eier plikter å foreta en forsvarlig opprydding av planleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende arbeidsledere fornøden meddelelse.

17.

Reguleringsanleggenes eier plikter å treffe nødvendige tiltak for å søke å avhjelpe de skader og ulemper som reguleringene og overføringene fører med seg for bygdefolkets interesser. Spørsmålet om hvilke tiltak som skal treffes, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn, som i tilfelle kan fremmes i forbindelse med skjønnet etter reguleringslovens § 16, eventuelt § 19.

18.

Til skjønn i anledning av reguleringene og overføringene skal skjønnsmenn oppnevnes av departementet.

20.

Reguleringsbestemmelsene skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme om et utdrag skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdragene for hvilke reguleringene og overføringene kan medføre forpliktelser.

II.

De vassfalls- og brukseiere som benytter det ved reguleringen innvunne driftsvann, jfr. I §§ 2 og 3, erlegger til statskassen en årlig godtgjørelse som for hvert år fastsettes av vedkommende departement etter følgende regler.

Som grunnlag benyttes den samlede anleggskapital omfattende undersøkelser og planlegging, utførelse av anleggene — herunder også grunn- og skadeserstatninger inkl. skjønnsutgifter, forføyninger til avvergelse av skader og ulemper og foranstaltninger for fløtingen, alt med tillegg av rentetap i byggetiden. Skulle det etter at anlegget er satt i drift påløpe engangsutgifter f. eks. til foranstaltninger for fløtingen eller til dekning av skader og ulemper, blir de å legge til kapitalen.

Av den til enhver tid bokførte kapital inkl. byggerenter beregnes renter etter den sats som Finansdepartementet bestemmer for hvert år. Som utgifter kommer dessuten avsetning til fornyelse eller amortisering etter de til enhver tid gjeldende regler, videre utgifter til administrasjon, drift og vedlikehold, årlige ulemper og skadeserstatninger, forsikring eller avsetning til sikringsfond, skatter m. v.

Det samlede beløp for året deles mellom de vassfallseiere som helt eller delvis har tatt det økte driftsvann i bruk. Delingen skjer i mangel av overenskomst ved skjønn overensstemmende med reguleringslovens § 9, punkt 4.

En vassfallseiers bestemmelse om å ta det innvunne driftsvann i bruk er bindende for den gjenstående del av reguleringstiden.

Godtgjørelsen erlegges ukrevd etterskuddsvis hvert års 1. mai, dog først 30 dager etter mottatt oppgave. Etter forfall beregnes 6 pst. rente. Godtgjørelsen inndrives ved utpantning.

Den vassfallseier eller bruker som ikke erlegger skyldig reguleringsgodtgjørelse i rette tid er uberettiget til å benytte den regulerte vassføring.

Departementet kan kreve sikkerhet for godtgjørelsens erleggelse.

Ved kongelig resolusjon av 28. oktober 1960 ble det bestemt:

Det fastsettes manøvreringsreglement for ytterligere statsregulering av Tokke-Vinjevassdraget overensstemmende med det utkast som er tatt inn i Industridepartementets tilrådning av 28. oktober 1960.

Det fastsatte *manøvreringsreglement* er sålydende:

Reguleringsgrensene er:

- a. *Bitdalsvatn.*
H.R.vst. (høyeste regulerte vannstand) kote 974,0
Nat.vst. (naturlig « «) « 947,0
L.R.vst. (laveste « «) « 939,0
Reguleringshøyde 35,0 m,
27,0 m opp og 8,0 m ned.
- b. *Våmarvatn.*
H.R.vst. (høyeste regulerte vannstand) kote 687,3
Nat.vst. (naturlig « «) « 679,4
L.R.vst. (laveste « «) « 677,0
Reguleringshøyde 10,3 m,
7,9 m opp og 2,4 m ned.
- c. *Hyljelihyl.*
H.R.vst. (høyeste regulerte vannstand) kote 706,0
Nat.vst. (naturlig « «) « 702,4
L.R.vst. (laveste « «) « 702,4
Reguleringshøyde 3,6 m.
- d. *Venemo.*
H.R.vst. (høyeste regulerte vannstand) kote 706,0
Nat.vst. (naturlig « «) « 656,0
L.R.vst. (laveste « «) « 666,0
Reguleringshøyde 40 m.
- e. *Førsvatn.*
H.R.vst. (høyeste regulerte vannstand) kote 891,0
Nat.vst. (naturlig « «) « 843,6
L.R.vst. (laveste « «) « 828,5
Reguleringshøyde 62,5 m,
47,4 m demning og 15,1 m senking.
- f. Ved tunnel fra Bordalsvatn til Førsvatn overføres avløpet fra et felt på 91 km² i Bora og 53,6 km² i Kjela.
- g. Grundeål med felt 11,1 km² overføres til Førsvatn.
- h. *Overføring fra Vinjevassdraget til Totak.*
1. Ved en tunnel fra Hyljelihylen (ca. kote 702,4) til Totak overføres avløpet fra et felt på 369,2 km² i Flothylelv ÷ 55,9 km² fra Bora (taes inn ved Venemo).
2. Vesle Tveitetjønn, Klavattjønn, Stemmetjønn og Mauretjønn med nedbørsfelt 5,9 km² føres over til Totak».
- (Retten bemerker at overføringen fra Vesle Tveitetjønn m. v. er frafalt og ikke blir gjennomført.)
- «i. Våmarvatn med nedbørsfelt 25,5 km² tas med i utbyggingen Totak—Vinjevatn.
- j. 5,5 km² av Fallbrotdalselvs felt overføres til Bitdalsvatn.
- k. Kvikkevatn med felt 16 km² overføres til driftstunnelen fra Bitdalsvatn.
1. 7 bekker med nedbørsfelt 2,1, 1,3, 3,1, 2,6, 3,3, 1,5 og 9,5 km² til sammen 23,4 km² tas inn i driftstunnelen for Tokke 3.

Alle høyder refererer seg til vassdragsnivellelementene 1. nr. 352 til 359 samt 1. nr. 500.

Oppdemnings- og senkingsgrensene skal angis ved faste og tydelige merker ved de enkelte magasiner.

Det skal manøvreres slik at vannstanden så vidt mulig normalt ikke overstiger øvre reguleringsgrense, jfr. dog post 3.

2.

Det avgis det til den alminnelige fløting i vassdraget nødvendige vann, dersom ikke fremføringen av tømmeret ordnes på annen måte overensstemmende med overenskomst eller skjønn.

3.

Det skal ved manøvreringen has for øye at flommene i vassdragene så vidt mulig ikke økes.

Forøvrig kan vannslippingen foregå etter behovet i statens kraftverker i vassdraget.

4.

Til å forestå manøvreringen antas norske statsborgere som tilsettes av Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet. Kanalkontoret i Skien skal holdes underrettet om vannslippingen.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet kan bestemme hvor damvokterne skal bo og at de skal ha telefon i sine boliger.

5.

Det skal påses at flomløpene ikke hindres av is eller lignende, og at dammer, reguleringsluker og overføringsanlegg til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander og eventuelt observeres og noteres nedbørsmengder, temperatur m. v.

Endelig har Industridepartementet ved brev av 7. februar 1961 til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet stadfestet en planendring. Brevet er sålydende:

Departementet samtykker i at planen for den tillatte regulering av Tokke-Vinjevassdraget endres slik at Haugebekken, Raudåi og Viermyrbekken tas inn i driftstunnelen for Tokke I i det vesentlige slik som vist på tegning B-5147. Et eksemplar av tegningen påført departementets påtegning vedligger.

Reguleringsbestemmelser for ytterligere statsregulering av Tokke-Vinje-Vassdraget, fastsatt ved kongelig resolusjon 17. juni 1960, gjøres gjeldende for bekkeinntakene så langt de passer».

III. Skjønnsforutsetninger.

Saksøkeren har lagt frem disse

Alminnelige skjønnsforutsetninger

for reguleringen og utbyggingen av Tokke-Vinjevassdraget.

I.

1. Naustnutvatn, Bjørnsbuvatn og Bufjorden, Kilefjorden, Store Bernutvatn og Store Vrålsbuvatn vil bli regulert ved hjelp av en reguleringsdam og senkingstunnel ved Naustnutvatns utløp som vist på tegning B-3937a — samt ved en sperredam ved utløpet av Tjønnstøyltjønn som vist på tegning B-4097.

2. Totak vil bli regulert ved hjelp av reguleringsdammer ved Kolos og Vågi samt ved en senkingstunnel ved Kolos som vist på tegning B-4288 og B-4289.
3. Ulevåvatn og Ståvatn vil bli regulert ved hjelp av en reguleringsdam og senkingstunnel ved Ståvatns utløpsos som vist på tegning TK-450, B-3909a og B-4311.
4. Kjelavatn vil bli regulert ved hjelp av reguleringsdammer og senkingstunnel som vist på tegning B-4006, B-3705 og B-4008.
5. Langesævatn vil bli regulert ved hjelp av reguleringsdammer og senkingstunnel som vist på tegning B-4777, B-3461 og B-4778.
6. Øvre Langeidvatn, Kvervesjåvatn og Nedre Langeidvatn vil bli regulert ved hjelp av en reguleringsdam og senkingstunnel ved Nedre Langeidvatns utløpsos som vist på tegning B-3012.
7. Bordalsvatn vil bli regulert ved hjelp av reguleringsdammer og senkingstunnel som vist på tegning B-4198 og B-4174 a.
8. Vatjern vil bli regulert ved hjelp av en reguleringsdam som vist på tegning B-3073 og B-3080.
9. Førsvatn vil bli regulert ved hjelp av reguleringsdammer og senkingstunnel som vist på tegningene B-3554 og TK-900.
10. Vinjevatn vil bli regulert ved hjelp av en reguleringsdam og en senkingstunnel i Vinjeelven ved Tveito som vist på tegning B-3656.
11. Bitdalsvatn vil bli regulert ved hjelp av en reguleringsdam og en senkingstunnel som vist på tegning B-4796 a.
12. Våmarvatn vil bli regulert ved hjelp av en reguleringsdam og en senkingstunnel som vist på tegning TK-803.
13. Hyljelihyl vil bli regulert ved hjelp av en reguleringsdam og senkingstunnel som vist på tegning TK-804.
14. Venemobassenget vil bli regulert ved hjelp av en reguleringsdam og senkingstunnel som vist på tegning TK-897 a.

II.

1. Et felt på ca. 86,1 km² av Øvre Boras felt vil bli overført til Songavassdraget ved hjelp av en overføringstunnel fra Armottjern til Storhellerå som vist på tegning B-4872 og B-4873.
2. Et felt på 4 km² av Gurivatns felt vil bli overført til Vrångevatn ved hjelp av en dam og kanaler som vist på tegning B-3735.
3. Et felt på 5,4 km² av Tangevatns og Øvre Vrångevatns felt vil bli overført til Langeidvatn ved hjelp av en dam og kanal som vist på tegning B-3740.
4. Et felt på 11,5 km² av Berdalsåis felt vil bli overført til Vinjevatn ved hjelp av en overføringstunnel ca. 2,5 km nedenfor Vingeråsvatn som vist på tegning TK-634 og B-4963.
5. Den øvre del av Rafdøla med Vesle og Store Margitvatn vil bli overført til Bordalsvatn ved hjelp av en sperredam litt nedenfor utløpet av Store Margitvatn som vist på tegning B-4174 b.
6. Et felt på 91 km² i Bora og 53,6 km² i Kjela vil bli overført til Førsvatn ved hjelp av en overføringstunnel fra Bordalsvatn til Førsvatn med inntak av Kjela elv som vist på tegning B-4656 c.
7. Et felt på 11,1 km² av Grundeåis felt vil bli overført til Førsvatn ved hjelp av en overføringstunnel som vist på tegning TK-697.
8. Et felt på 369,2 km² i Flothylelv vil bli overført til Totak ved hjelp av en overføringstunnel fra Hyljelihyl—Venemo til Totak.
9. Et felt på 55,9 km² i Bora vil bli overført til Totak ved hjelp av en overføringstunnel fra Venemo til Totak.
10. Et felt på 5,5 km² av Fallbrotdalselvs felt vil bli overført til Bitdalsvatn.

III.

1. Tokke elv vil ved Leirli bli tatt inn på tilløpstunnelen fra Vinjevatn til kraftstasjonen Tokke 1, jfr. tegning B-4559.
2. Grytåi vil ved hjelp av en tunnel ca. 500 m nedenfor Bjønntjønn bli tatt inn på tilløpstunnelen til kraftstasjonen Tokke 1, jfr. tegning B-4771 a.
3. Haugebekk, Raudåi og Viermyrbekken vil bli tatt inn på tilløpstunnelen til kraftstasjonen Tokke 1, jfr. tegning TK-560.
4. Våmarvatn med nedbørsfelt 25,5 km² vil — sammen med Totaks eget felt og de felter som i henhold til II overføres dit — bli tatt med i utbyggingen Totak—Vinjevatn ved hjelp av en overføringstunnel fra Totak til Våmarvatn som vist på tegning B-4718 a.
5. Kvikkevatn med et felt på 16 km² vil bli tatt inn på driftstunnelen til kraftstasjonen Tokke 3.
6. 7 bekker med et samlet nedbørsfelt på 23,4 km² vil bli tatt inn på driftstunnelen til kraftstasjonen Tokke 3, jfr. tegningene B-4818, B-4819, 4823 a og 4824.
7. Rukke og Dalaåi forutsettes utbygget med avløp til Tokke elv gjennom en kraftstasjon ved Lio.
8. 6 bekker med samlet nedbørsfelt 26,2 km² forutsettes tatt inn på overføringstunnelen fra Bordalsvatn til Førsvatn.

IV.

Manøvreringen av de magasiner som i henhold til foranstående etableres i vassdraget, vil skje innen de reguleringsgrenser og på den måte som er bestemt i manøvreringsreglementer fastsatt ved kgl. res. av 4. juli 1958 og 28. oktober 1960.

V.

Vannslipping fra magasinene kan ikke påregnes å skje i fløtingsøye-med etter 1. januar 1961 og det forutsettes at der etter denne tid ikke vil bli tilstrekkelig fløtingsvann i Tokke-Vinjevassdraget.

Under flomperioder, avslag i stasjonene m. v. forbeholdes rett til også i fremtiden å slippe vann i elveleiene. Vannstanden i elveleiet forutsettes herunder dog ikke å ville overstige tidligere høyeste flomvannstand.

VI.

Utbyggingen av vassdraget forutsettes å skje gjennom anlegg av kraftstasjonene:

- a) «Tokke 1» som utnytter fallhøyden mellom Vinjevatn og Bandak.
- b) «Tokke 2» som utnytter fallhøyden mellom Totak-Våmarvatn og Vinjevatn.
- c) «Tokke 3» som utnytter fallhøyden mellom Songamagasinet/Bitdalsvatn og Totak.
- d) «Tokke 4» som utnytter fallhøyden mellom Førsvatn og Hyljelihyl.
- e) «Haukeli kraftstasjon» som utnytter fallhøyden mellom Vatjern og Flothylåi.
- f) Anleggskraftverket «Tokke X» som utnytter en del av fallhøyden i Hyllandsfossen.

VII.

I den utstrekning rettighetene ikke tidligere er ervervet av Vassdragsvesenet, fastsettes under nærværende del av skjønnet erstatning og eventuelle tiltak for:

- a) Fallrettighetene i følgende elvestrekninger som i henhold til ekspropriasjonstillatelse gitt ved Kronprinsregentens resolusjon av 13. januar 1956 vil bli helt eller delvis tørrlagt i den utstrekning kraftproduksjonen i Statens kraftverker (Tokke kraftanleggs stasjoner) til enhver tid gjør det ønskelig:
1. Songa elv mellom Naustnutvatn og Totak.
 2. Kåvsåi mellom Våmarvatn og Vinjevatn.
 3. Tokke elv mellom Hyllandshylen og Bandak.
 4. Grytåi mellom inntaket og Tokke elv.
 5. Vinjeelven mellom Vinjevatn og Tokke elv.
 6. Langesælven mellom Langesæ og Førsvatn.
 7. Førsvasselven mellom Førsvatn og Hyljelihyl.
 8. Vaelven mellom Langeidvatn og Flothylåi.
 9. Bora elv mellom Årnot og Bordalsvatn.
- b) Skader og ulemper i følgende vann og elvestrekninger som berøres av de foran under II og III nevnte overføringer:
1. Tokke elv mellom Totak og Hyllandshylen.
 2. Kjela og Flothylåi mellom Kjelavatn og Hyljelihyl, samt mellom Hyljelihyl og Tveitevatn.
 3. Bora elv mellom Bordalsvatn og Venemobassenget, samt mellom Venemobassenget og Flothylåi.
 4. Tveitevatn.
 5. Grungevatn.
 6. Smørkleppåi mellom Grungevatn og Vinjevatn.
 7. Rafdøla mellom Store Margitvatn og Kjela.
 8. Grundevassåi mellom inntaket og Flothylåi.
 9. Storhelleråi mellom overføringstunnelens utløp og Songamagasinet.
 10. Koldalsbekken mellom Gurivatn og Tveitevatn.
 11. Kleivastøylåi mellom Øvre Vrångevatn og Smørkleppåi.
 12. Berdalsåi mellom inntaket til overføringstunnelen nedenfor Vingeråsvatn og Tokke elv.
 13. Gamlestøylbekken mellom inntaket og Songa elv.
 14. Reinekvambekken mellom inntaket og Songa elv.
 15. Urdbøbekken mellom inntaket og Songa elv.
 16. Nipabekken mellom inntaket og Songa elv.
 17. Farastadbekken mellom inntaket og Totak.
 18. Haugebekken mellom inntaket og Tokke elv.
 19. Raudåi mellom inntaket og Tokke elv.
 20. Viermyrbekken mellom inntaket og Tokke elv.

VIII.

Inntil kraftproduksjonen gjør det nødvendig helt eller delvis å tørrlegge vedkommende elvestrekninger vil de føre regulert vannføring. Det samme gjelder for den tid som vil medgå inntil de under II og III nevnte overføringsanlegg blir etablert.

For det tilfelle at denne regulerte vannføring medfører større skader eller ulemper for en eiendom enn den senere helt eller delvise tørrlegging av vedkommende elvestrekning fastsettes det erstatning herfor.

I den utstrekning denne større skade skjønnes å være av midlertidig art, fastsettes erstatningen som midlertidig, slik at den bortfaller fra den tid utbyggingen eller overføringen finner sted.

IX.

Utenom skjønnen holdes:

- a) Skader og ulemper ved fremtidig kjøving og isgang av ekstraordinært omfang som skyldes reguleringen eller utbyggingen av vassdraget.

- b) Skader og ulemper ved reguleringen og utbyggingens mulige innflytelse på de klimatiske forhold samt på dannelsen av frostrøyk.
- c) Skader og ulemper på fisket i Vinjevassdraget som følge av mulig innvandring av røye fra Totak gjennom overføringstunnelen til Venemo-Hyljelihyl.

(Retten bemerker at midlertidige skader ved kjøving og isgang under anleggsperioden til og med året 1964 er forutsatt medtatt ved dette overskjønn og erstatning for dette vil bli fastsatt ved de enkelte takstnumre.)

X.

Når utbyggingen eller overføringen av vedkommende elvestrekning finner sted, vil der av Vassdragsvesenet bli bygget og vedlikeholdt terskler ved utløpet av:

1. Øyvågslidvatn.
2. Mostøyhylen.
3. Løyningsvatn.
4. Sveivihylen.
5. Eivindbuvatn.
6. Vågslidvatn (ved utløpet av Kvennhushylen).
7. Eikelidhylen.
8. Flothyl.
9. Tveitevatn.
10. Grungevatn (i Staselstryket).
11. Lonevatn.

En tilsvarende terskel vil bli anlagt ved utløpet av

12. Hyllandshylen, når kraftverket Tokke X blir nedlagt.
13. Haddelandshylen (i Bituåi).
14. Urdbøtjern.
15. Moshyl.
16. Sveigehylen (i Bituåi).
17. Bjorungshylen.

(Dessuten har Vassdragsvesenet anlagt en mindre terskel ovenfor den nye Grunge bru i Smørkleppåi. Det er opplyst at kraftverket Tokke X vil bli nedlagt senest 1. januar 1967.)

Overløpet over disse terskler, som ikke blir manøvrerbare, vil bli lagt på et nivå som best mulig tilsvarer vedkommende vanns naturlige sommervannstand.

Forutsetningen for at tersklene blir anlagt, er at vedkommende grunneiere og rettighetshavere i hvert enkelt tilfelle gir Vassdragsvesenet rett til uten erstatning for de endringer i vannstands- og vannføringsforhold tersklene måtte medføre, å bygge og ha disse liggende på de foran angitte steder. Dog vil skader på grunn av selve bygge- og anleggsarbeidene samt ved transporter fram til anleggsstedene bli erstattet etter skjønn, hvis det ikke oppnås en mindelig ordning.

X a.

Vassdragsvesenet påtar seg anlegg av en vintertraktorveg fra broen mellom Øvre og Nedre Vatjern til riksveg 400 ved Vamark.

XI.

Ved fastsettelsen av erstatningen tas hensyn til de tiltak Vassdragsvesenet i henhold til foranstående vil påta seg, eller som skjønnsretten ellers måtte pålegge.

XI a.

- a) Fisket i Tokke elv nedenfor Rukkeåis utløp ansees totalskadet.
- b) Behandlingen av eventuelle krav på erstatning som følge av at kloakk- eller avløpsforholdene i Tokke elv nedenfor Rukkeåis utløp måtte bli vanskeliggjort som følge av vassdragets utbygging eller regulering, utsettes inntil kraftstasjonene Tokke 5 og 6 har vært i drift minst 2 år.

XII.

Hvor intet annet er spesielt angitt under de enkelte takstnumre, løper/ forfaller de årlige erstatninger/engangsersatningene til betaling fra 1. desember 1958 for elven mellom Totak og Bandak og forøvrig fra 1. januar 1959, idet det forutsettes at det hermed skjer fullt og helt oppgjør for samtlige skader og ulemper ved all manøvrering av magasinene — herunder også i anleggsøyemed — etter denne dato.

Saksøkeren har videre lagt fram disse

Alminnelige skjønnsforutsetninger

for ekspropriasjon av grunn og rettigheter for anlegg og drift av dammer og øvrige reguleringsanlegg m. v. i forbindelse med reguleringen av Tokke—Vinjevassdraget:

I.

Det eksproprieres grunn og rettigheter for anlegg av reguleringsdammer, sperredammer, tappetunneler, senkingstunneler, kanaler m. v. med atkomstveger, telefon- og kraftledninger til anleggsstedene, samt grunn til boliger, brakker, lager, verksteder, kontorer m. v. Videre eksproprieres rett til uttak av sand, grus og annen masse til dammene og øvrige anlegg.

II.

Det vil ved de enkelte takstnumre bli oppstillet spesielle skjønnsforutsetninger som nærmere angir i hvilken utstrekning og på hvilken måte de enkelte eiendommer vil bli berørt av de foretagender som er nevnt under I.

III.

Hvor eksproprianten etter særskilt hjemmel har påbegynt arbeider i marken før skjønnet er avholdt, blir det ved de enkelte takstnumre angitt på hvilket tidspunkt arbeidet er begynt. Den erstatning som blir tilkjent, anses forfalt på dette tidspunkt. Fra forfallstid og til betaling finner sted svares en rente som blir å fastsette av skjønnsretten.

IV.

Der hvor det bare eksproprieres grunn til midlertidig bruk, faller grunnen tilbake til fri rådighet for eieren når eksproprianten ikke lenger har behov for den. I den forbindelse gjøres oppmerksom på at brakker, lagerplasser, verksteder i nærheten av et anleggssted kan komme til å bli stående etter at arbeidet på dette sted er avsluttet, idet det kan vise seg hensiktsmessig å fortsette å bruke dem i forbindelse med arbeider som skal utføres på andre anleggssteder i nærheten.

Når ekspropriantens benyttelse av grunnen er endelig avsluttet, er det forutsetningen at brakker og andre anleggsbygninger fjernes. Det samme gjelder andre innretninger som har vært anbragt der i forbindelse med anleggsarbeidet.

Materialer og avfall ryddes sammen og fjernes og grunnen jevnes i den utstrekning det ikke medfører uforholdsmessige omkostninger.

V.

Tippmasser som eksproprianten driver ut og som henlegges utenom arealer som erverves til full eiendom, tilfaller grunneieren der hvor de legges opp, dog således at eksproprianten skal ha ubegrenset og vederlagsfri rett til å anvende massene som materialer i forbindelse med anlegget.

VI.

I forbindelse med anleggsvirksomheten vil det bli bygget en del 20 kV kraftledninger på trestolper. Hvor intet annet er opplyst dreier det seg om midlertidige kraftledninger som vil bli fjernet når anlegget er endelig fullført.

Som alminnelige forutsetninger gjelder:

1. Ledningsmastene er dels enkeltmaster (E-master), dels dobbeltmaster (H-master). Hvor mastene blir stående på fjell blir stolpene forsynt med jernstag. Enkelte master vil også bli utstyrt med barduner. Ledningene bygges for opphenging av 3 strømførende tråder. Avstanden mellom de ytre tråder er inntil 2½ meter.
2. Der hvor ledningene går gjennom skog, blir det ryddet et belte på 10 meters bredde, 5 meter på hver side av senterlinjen, med mindre avvikelser der hvor terrengforholdene tilsier det. Så lenge ledningen består, kan det ikke vokse opp trær i ledningsbeltet av slik høyde at det kan bli til skade eller ulempe for ledningens drift. Eksproprianten forbeholder seg adgang til å holde beltet ryddet i den utstrekning han til enhver tid finner det nødvendig.
3. Eksproprianten forbeholder seg videre rett til å hugge trær utenfor ledningsbeltet som kan volde fare for ledningen. Hvis denne rett blir benyttet, gir eksproprianten oppgjør for de hugne trær etter nærmere overenskomst med eieren, eller eventuelt ved lensmannsskjønn.
4. Det blir ikke anledning til å bygge nærmere ledningen enn 10 meter fra ytterste strømførende tråd. Hvor ledningen har forsterket opphenging, reduseres denne avstand til 6 meter.
5. Eieren kan nyttiggjøre seg den grunn ledningen går over i den utstrekning de ovenfor nevnte bestemmelser ikke er til hinder for det. Han må imidlertid avstå fra å foreta graving, sprenging, felling av trær eller annet som kan volde fare for stolper eller ledninger, og er ansvarlig for slike handlinger etter vanlige erstatningsregler.
Eieren er dog fri for ansvar dersom han på forhånd med 8 dagers frist varsler vedkommende oppsynsmann for ledningen om det arbeidet han akter å foreta og deretter iakttar de sikkerhetsforanstaltninger som oppsynsmannen påbyr. Fordyrelse som slike foranstaltninger måtte medføre, bæres av eksproprianten.
6. Eksproprianten erverver rett til overalt å komme fram til og langsetter ledningen under byggingen, den fremtidige inspeksjon og vedlikehold samt ved ledningens demontering og bortkjøring. Han har i den forbindelse rett til å benytte alle over eiendommen førende veger, stier, bruer og klopper samt rett til å utbedre slike eller bygge nye der hvor dette finnes fornødent. Hvor terrengforholdene gjør det ønskelig, har han anledning til å anlegge midlertidige taubaner, løypestrenger eller vinsjeinnretninger. Etter at ledningen er ferdigbygget og ellers etter større trafikk til ledningen skal eksproprianten utbedre den skade hans trafikk måtte ha voldt på veger, bruer m. v. og fjerne alt som ikke er nødvendig for kraftledningens drift. Skade som ekspropriantens trafikk under byggingen av ledningen måtte gjøre på dyrket mark, holdes utenfor skjønnet og erstattes senere ved overenskomst, eventuelt ved lensmannsskjønn. Etter at ledningen er ferdigbygget, skal ekspro-

- prianten fjerne alt tiloversblevet materiell, ledningsstomper, metalleder etc. som kan volde fare for skade på fe.
7. Når ledningen skal nedlegges, plikter eksproprianten å fjerne stolper og ledninger med stag, barduner og alt annet utstyr. Bolter i fjell tas opp eller gjøres på annen måte uskadelige.
 8. Den skog som eksproprianten hugger i ledningsbeltet, sikringshugst innbefattet, overtas av eksproprianten. Trærne måles ukappet i baret av autorisert tømmermerker etter Telemark Tømmermålings gjeldende regler og betales etter gjeldende pris på avvirkningstiden for hvert sortiment. Skjønnsretten fastsetter de driftsomkostninger som eksproprianten kan fratrekke. Alt grantømmer beregnes etter pris for svaehugget tømmer. For annen påvist skade, så som tap ved hugst av umodent virke, kantskader, tap av grunnen som skogsmark eller byggegrunn i den tid ledningen står osv., fastsetter skjønnsretten en erstatning å utbetale pr. år i den tid ledningen står og inntil ledningen med alt tilhørende materiell og tilbehør er behørig fjernet.
 9. Erstatningene anses som forfalt til betaling den tid byggingen av ledningen begynte. Dette vil bli opplyst ved de enkelte ledninger. Til erstatningsbeløpet blir å legge renter fra forfalltid til betaling skjer etter en rentefot som skjønnsretten fastsetter.

Spesielle skjønnsforutsetninger.

Saksøkeren har stilt opp spesielle skjønnsforutsetninger for en rekke av de takstnumre som inngår i denne del av skjønnet. Disse spesielle skjønnsforutsetninger vil bli tatt inn under vedkommende takstnummer i avsnittet om erstatningsfastsettelsen nedenfor.

VI. Generelle påstander.

Saksøkeren har nedlagt slik påstand:

1. Overskjønnet fremmes etter de av saksøkeren fremlagte forslag til alminnelige og spesielle skjønnsforutsetninger.
2. For de fremsatte tiltakskrav påståes frifinnelse.
3. Fravikelseskjennelse begjæres avsagt ved overskjønnets avhjemling.

H.r.advokat Vislie har nedlagt denne påstand:

1. Det pålegges Vassdragsvesenet å treffe tiltak og/eller påta seg ytelser i samsvar med særskilt spesifisert påstand, eller i den utstrekning det forøvrig finnes nødvendig for å avhjelpe skader og ulemper.
2. Det fastsettes erstatning for alle skader og ulemper som ikke avhjelpes ved tiltak, og erstatning for alle fallrettigheter som avståes til eller ødelegges av Vassdragsvesenet.
3. Det tilkjennes mine parter erstatning for utgifter til juridisk og teknisk bistand i samsvar med særskilt oppgave som innsendes senere.

Videre har h.r.advokat Vislie nedlagt sådan generell påstand forsåvidt angår gjerdehold:

I medhold av Vassdragsreguleringslovens §§ 16 post 3, 19 post 1 og post 8 i reguleringsbestemmelsene av 8. februar 1957 og 4. juli 1958 pålegges Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen å anlegge og vedlikeholde gjerde i samsvar med tilråding fra Andreas Nordskog, datert 12. desember 1963, og fremlagt ved mitt prosesskrift av 22. februar 1964.

H.r.advokat Dalan har nedlagt sådan påstand:

Erstatningene forhøyes i forhold til underskjønnet og mine parter tilkjennes omkostninger.

Advokat Lindheim har nedlagt sådan påstand:

1. Mine parter tilkjennes full erstatning for tap av fallverdier og for skader og ulemper, hvorav fremheves skjemmet utseende og ødelagt fiske.
2. Alle erstatninger tilkjennes med en sum penger en gang for alle.
3. Mine parter tilkjennes erstatning for utgifter til teknisk og juridisk bistand.

Advokat Roholdt har nedlagt sådan påstand:

1. Partane mine vert tilkjend full skadebot for alle avståingar og skade i pengar eller saman med tiltak.
2. Partane mine vert tilkjend fulle sakskostnader til dekking av teknisk og juridisk hjelp.

Videre har advokat Roholdt nedlagt slik generell påstand:

I uregulert vassdrag:

1. Skadeboti for vasskraft vert fastsett for seg.
2. Skadebøtene for skader og ulemper m. m. vert spesifisert i taksten i samsvar med påstandspostene.

I regulert vassdrag:

1. Skadeboti for vasskraft vert fastsett for seg og ved takseringi vert det teke omsyn til at vassdraget er regulert.
2. Alle skader og ulemper som fylgjer med reguleringi av vassdraget vert spesifisert i taksten og fastsett som varige, årlege avgifter i samsvar med § 16, 2 i reguleringslovi.

H.r.advokat Urdahl og *advokatene Hals, Kvålen, Kaasen* og *Vale* har sluttet seg til påstander fra *h.r.advokatene Dalan* og *Vislie*. *H.r.advokatene Dalan* og *Vislie* har gjensidig tiltrådt hverandres påstander.

H.r.advokat Meyer har nedlagt påstand om at hans parter tilkjennes erstatning som engangserstatning og at erstatningene forhøyes.

Advokat Voss har på vegne av *Eivind Gugarden, Torjus Gugardens dødsbo* og *fru Sara Kvålen* påstått alle erstatninger for vassrettigheter i *Vinjevassdraget* ovenfor *Tveitevatn* og flere vassrettigheter i *Songa* oppført som omtvistet. Til dette krav har parten *Eivind Kvaalen* sluttet seg.

Parten *Eivind Kvaalen* har påstått overskjønnet avvist.

V. Avvisningskravet.

Til dels i en rekke brev og prosesskrift, dels muntlig under befaringene og under den avsluttende bevisførsel og prosedyre har eieren av *Utgaarden*, gnr. 96, bnr. 1 i *Vinje, Eivind Kvaalen*, begjært overskjønnet stanset og avvist.

Hans påstand bygger på den antagelse at Norge ikke har hatt lovlig riksstyre siden 1945, da Stortinget begynte sitt arbeid på et tidligere tidspunkt enn forutsatt i grunnloven. Når det ikke senere ble reist riksrettssak mot dette storting og heller ikke mot regjeringen *Nygaardsvold*, er alt som senere er foretatt i storting og regjering ulovlig og *Vassdragsvesenet* uten lovlig ekspropriasjonsrett. Det er videre ulovlig når *Tokke-anleggene* blir finansiert gjennom *Verdensbanken* og ulovlig å eksportere elektrisk kraft til utlandet.

Dernest er påstått at *Vassdragsvesenet* har fremmet sin ekspropriasjon i store områder overfor personer som ikke er rette eiere.

Vassdragsvesenet har hevdet at Eivind Kvaalens avvsningspåstand ikke kan føre frem. Spørsmålet er allerede rettskraftig avgjort i den del av overskjønnet som omhandler den alminnelige fløting.

Det er feil når det blir påstått at skjønnet ikke er fremmet overfor de rette parter. Skjønnet er påstevnet etter almennings varsel og fremmet overfor dem som meldte seg som parter. Skjønnet skal ikke løse tvister om hvem som er rettighetshavere, men føre erstatningene opp som omtvistet i slike tilfelle.

Vassdragsvesenet har påstått skjønnet fremmet.

Retten skal bemerke at Eivind Kvaalens påstand om at Norge ikke har lovlig riksstyre og *Vassdragsvesenet* ikke lovlig ekspropriasjonsrett, er så åpenbart uriktige at en nærmere begrunnelse er unødvendig.

Ekspropriasjons- og reguleringskjønn vedr. Tokke—Vinjevassdraget er fremmet ved stevning som bestemt for almenningssaker i lov av 9. juli 1851, jfr. vassdragsreguleringslovens § 16 nr. 1 og vassdragslovens § 130 nr. 4. De som har meldt seg som rettighetshavere er medtatt som parter og hvor flere har gjort krav på samme rettighet, er erstatningen oppført som omtvistet. Etter at overskjønnsretten ble kjent med at Eivind Kvaalen ervervet Utgaarden høsten 1961, har Eivind Kvaalen fått lovlig varsel og er gitt høve til å vareta sine interesser. Han har intet grunnlag for å påstå overskjønnet stanset eller avvist.

Retten avgjørelse: Overskjønnet blir fremmet.

VI. Skjønnsmateriale.

Under forhandlingene er det fra alle sider lagt frem en stor mengde dokumenter, karter, fotografier, sakkyndige uttalelser, beregninger, grafiske fremstillinger, skjemaer og overenskomster som det hverken er mulig eller nødvendig å nevne i detalj.

De oppnevnte sakkyndige har avgitt skriftlige og muntlige erklæringer. *Vassdragsvesenet* har gitt oppgaver over lengde, fallhøyde og innvunnet kraftmengde oppgitt i naturhestekrefter for hvert enkelt takstnummer i form av tabeller over hver elvestrekning. Bortsett fra etpar tilfelle er det fra de saksøkte ikke fremkommet noen innsigelse mot disse oppgaver.

Når det gjelder den vasskraft som innvinnes, har retten ved siden av disse tabeller i stor utstrekning nyttet de hydrologiske opplysninger som foreligger i de planer som eksproprianten har utarbeidet i forbindelse med utbyggingen av Tokke kraftanlegg og reguleringen av Tokke—Vinjevassdraget. *Vassdragsvesenet* har også gitt en rekke opplysninger i form av notater for hvert enkelt vassdrag, notater som til dels er revidert og korrigert ved overskjønnet.

Videre har retten mottatt erklæringer og betenkninger som er utarbeidet av de saksøktes tekniske konsulenter, særlig utredninger fra konsulentfirmaet Erik Ræstad A/S.

De saksøkte har, nesten uten unntak, møtt personlig eller ved tillitsmann og har avgitt forklaring og foretatt påvisninger under rettens befaringer, i tilslutning til det materiale som deres prosessfullmektiger har innsamlet og meddelt retten. De saksøkte har også hatt høve til å uttale seg under den innledende og avsluttende forhandling.

Det er ført en rekke sakkyndige og vitner, dessuten har formannen i Vinje jordstyre, Andreas Nordskog, gitt en inngående utredning om gjerdespørsmålet.

Endelig skal man nevne at det har vært omtvistet mellom partene i hvilken utstrekning selgere av fallrettigheter eller deres rettsetterfølgere har krav på erstatning for skader og ulemper som følge av utbyggingen av reguleringen av vassdraget. I den anledning har *Vassdragsvesenet* lagt

frem 3 mapper med avskrifter av håndgivelser, skylddelinger og skjøter for alle de solgte rettigheter.

VII. Solgte vassrettigheter.

Fra underskjønnet hitsettes følgende oversikt over de solgte vassretter: «Staten ved Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen har i årene siden 1917 kjøpt en vesentlig del av vassdragsrettighetene i Tokke—Vinjevassdraget mellom Totak/Vinjevatn og Bandak og spredte rettigheter i vassdraget ovenfor Vinjevatn. Staten har dels kjøpt vassdragsrettighetene direkte av eierne av de eiendommer hvorfra rettighetene er utskilt og dels på annen eller tredje hånd. En flerhet av eierne av de eiendommer hvorfra rettighetene i sin tid er utskilt samt eiere av eiendommer som er utskilt fra de selgende eiendommer etter at vassdragsrettighetene var utskilt og solgt, har under skjønnet satt fram krav om erstatning for skade på fiske, tap av naturgjerde, jordskader ved uttørring, ulemper for vannforsyning, skjemmet utseende m. v. som følge av utbyggingen og/eller reguleringen av vassdraget. Disse erstatningskrav er bestridt av Vassdragsvesenet, idet det hevdes at overdragelsesdokumentene hjemler Vassdragsvesenet rett til å foreta tørrlegging av elven eventuelt til å la det gå regulert vassføring i elveleiet uten å betale noen erstatning for de skader og ulemper som disse foranstaltninger måtte føre med seg for de selgende eiendommer og de eiendommer som utleder sin rett fra disse.

Siden vassdragskjøpene har foregått over et så langt tidsrom som ca. 50 år, er overdragelsesdokumentene som rimelig kan være forskjellige både i innhold og formulering. Eksproprianten har for oversiktens skyld ment å kunne dele kontraktene opp i seks grupper. Kontraktene i hver av disse grupper stammer fra omtrent samme tid og er med hensyn til hovedbestemmelsene stort sett likelydende. Saksøkerens gruppering av overdragelsesdokumentene er følgende:

Gruppe A.

Under denne gruppe henføres de fallrettigheter i Tokke som ble solgt til Ragnvald Blakstad i årene 1906—10. Rettighetene ble i 1915 av Blakstad solgt til h.r.advokat Helliesen og o.r.sakfører Faye som ved skjøte av 29. november 1917 overdro rettighetene til Staten. Overdragelsene omfattet «al Vandret i Tokeelven» samt grunnen opp til høyeste flomvannstand. Kjøperen har videre i de fleste salgsdokumenter forbeholdt seg rett til å kreve avstått av selgernes eiendom den grunn han måtte finne nødvendig til utnyttelse av Tokeelven i industrielt øyemed samt å anlegge nødvendige veger over selgerens eiendom. Prisen for den grunn som eventuelt måtte bli krevet avstått, er dels stipulert i salgskontraktene, dels overlatt til fastsettelse ved senere overenskomst eller skjønn. Forøvrig inneholder ikke kontraktene noen nærmere angivelse av hvilke disposisjoner eller beføyelser kjøperen skal ha rett til.

Gruppe A omfatter fallrettigheter som er fraskilt eiendommer under takstnummer:

- 1089 (gnr. 15 bnr. 1, eier Olaus Nystog),
- 1091 (gnr. 13 bnr. 1 og 5, eier Øystein Sandok),
- 1092 (gnr. 13 bnr. 3, eier Olav Gjelhus),
- 1093 (gnr. 12 bnr. 1, eier Øystein A. Sandok),
- 1094 (gnr. 10 bnr. 1, eier Sv. G. Mjaugedal),
- 1097 (gnr. 11 bnr. 1, eier Olav Ketilson),
- 1099 (gnr. 3 bnr. 1, eier Anund Lie),
- 1100 a (gnr. 2 bnr. 1, eier Halvor T. Bringsvær) og
- 1101 (gnr. 1 bnr. 1, eier Knut Bringsvær),
alle i vinje, og videre takstnummer:
- 1128 (gnr. 20 bnr. 1, eier Bjørn, Håkon og Peter Skredtveit),

- 1129 (gnr. 20 bnr. 3, eier Karl N. Skålen),
 1131 (gnr. 19 bnr. 1 og 2, eier Karl J. Skålen),
 1132 (gnr. 19 bnr. 9, eier Lars Høymyr),
 1134 (gnr. 19 bnr. 3, eier Olav Haugebåtveit),
 1135 a (gnr. 21 bnr. 2, eier Knut Luane),
 1136 (gnr. 21 bnr. 3, eier Anund Mostøyl) og
 1137 (gnr. 42 bnr. 4 og 5, eier Olav J. Vistad)
 alle i Mo, samt takstnummer:
 1104 (gnr. 44 bnr. 5, eier Petra Kleve Nakken),
 1106 (gnr. 44 bnr. 6, eier Aslak O. Gøytil),
 1107 (gnr. 44 bnr. 4, eier Asbjørn Gøytil),
 1108 (gnr. 43 bnr. 5, eier Gisle G. Mjøgedal),
 1109 (gnr. 43 bnr. 6, eier Olav A. Gøytil),
 1110 (gnr. 43 bnr. 9, eier Anne Kasins avferdsbu),
 1111 a (gnr. 42 bnr. 2, eier Nils og Gunnar Omdal),
 1112 (gnr. 42 bnr. 3, eier Bjørn Tveito),
 1114 (gnr. 41 bnr. 3, eier Tov Gøytil),
 1115 (gnr. 41 bnr. 2, eier Ingebjørg Tonna, Oddvar Brakvatne og
 Bjørn Tonna),
 1118 (gnr. 41 bnr. 1, eier Pål Omdal),
 1119 (gnr. 41 bnr. 4, 5 og 6, eier Nils og Lars Omdal),
 1120 a (gnr. 39 bnr. 3, eier Nils Omdal),
 1121 (gnr. 40 bnr. 4, eier Hæge Eikland Lassemo),
 1122 (gnr. 40 bnr. 2, eier Lars Omdal),
 1127 (gnr. 39 bnr. 1, eier Lars Underdal),
 1186 (gnr. 25 bnr. 3, eier Jon Kiland og Olav Landstad), og
 1187 (gnr. 25 bnr. 1 og 2 og
 gnr. 26 bnr. 2, eier Gjermund Huvestad),
 alle i Lårdal.

Samtlige de fra ovennevnte takstnummer utskilte parseller er utskilt i 1906 med unntak av 6 parseller som er utskilt i 1909. Av skjøtene er 21 utstedt i desember 1906, 7 i 1907, 1 i 1909, 2 i 1910 og 1 i 1911.

Gruppe B.

Til denne gruppe henføres fallrettigheter i Hyllandsfossen som i 1914 ble solgt til Ragnvald Blakstad som i 1918 igjen overdro dem til Staten. Overdragelsen omfattet «vore vandrettigheter i Hyllandsfossen med til- og underliggende grund». Videre fikk kjøperen tilsagn om å få seg tilskjøtet «den for vandrettighedernes udbygning og udnyttelse nødvendige grund» mot herfor å betale etter overenskomst eller skjønn.

Denne gruppe omfatter foruten vassrett som er utskilt fra takstnr. 1058 a (gnr. 36 bnr. 1, eier Lars Nevestveit) også en kvernrett utskilt fra takstnr. 1040 (gnr. 33 bnr. 1, eier Asbjørn Ringhus), og en sagrett utskilt fra takstnr. 1052, 1060 og 1064 (henholdsvis gnr. 39 bnr. 3, Tone H. Bratland, gnr. 38 bnr. 1, Sveinung Olsnes og gnr. 37 bnr. 5, Margit Thoresen), alle i Vinje.

Gruppe C.

Til denne gruppe er henført fallrettigheter som er utskilt i tiden fra 1906 til 1943 og av eierne solgt direkte til Staten i tiden fra 1921 til 1943. De solgte parseller er i overdragelsesdokumentene dels betegnet som eiendommens vassrett og dels som eiendommens vass- og strandrett. Skjøtene har stort sett samme innhold selv om ordlyden og formen kan variere noe. I skjøtene er inntatt forskjellige bestemmelser som bl. a. nærmere spesifiserer hvilke beføyelser kjøperen har rett til på selgerens gjenværende eiendom. Som eksempel inntas følgende fra skjøte av 6. desember 1942 på gnr. 28 bnr. 11, Rui vassrett i Vinje:

«Ved salget av denne vassrett skal kjøperen ha:

1. Rett til å lede elvas vassføring ut av dens leie i tunnel, kanal eller annen ledning over eller forbi min eiendom, samt andre foranstaltninger til kraftens utnyttelse.
2. Rett til om ønskes i fremtiden å erholde av min ovennevnte eiendom gnr. 28 bnr. 1, fornøden grunn til byggetomter, damsted, oppdemning, tunnel, kanal eller annen ledning, veianlegg, jernbane og kraftoverføringsanlegg, grustak og stenbrudd samt annen nødvendig grunn til kraftens hensiktsmessige utnyttelse etter en pris som bestemmes ved overenskomst eller skjønn.

Kjøperen har rett til videre overdragelse av sine rettigheter.

Kjøpesummen kr..... som betales kontant mot heftelsesfritt skjøte fritt for alle slags avgifter og byrder og andre for kraftens hensiktsmessige utbygging og utnyttelse sjenerende heftelser».

Denne gruppe omfatter vassretter som er utskilt fra takstnummer:

- 700 b (gnr. 28 bnr. 3, eier Torbjørg Tveito),
- 704 (gnr. 28 bnr. 1, eier Halvor Loftsgarden),
- 714 a (gnr. 23 bnr. 1, eier Margit og Anne Særen),
- 1056 (gnr. 38 bnr. 4, eier Sverre Hylland),
- 1061 a (gnr. 37 bnr. 1, eier T. T. Tjønn og Bjørn Tveito),
- 1065 a (gnr. 35 bnr. 1, eier Øystein Vågen),
- 1065 b (gnr. 30 bnr. 1, eier Bjørn Tveito),
- 1074 (gnr. 16 bnr. 1, eier Bjørn Groven),
- 1075 (gnr. 17 bnr. 1, eier Aslak, Sveinung og Sigrid Berge),
- 1076 (gnr. 19 bnr. 1, eier Aasmund T. Vinje og Bjørn Tveito),
- 1078 a (gnr. 21 bnr. 1, eier Magne Stafseng),
- 1082 (gnr. 18 bnr. 1, eier Torleiv Nystog) og
- 1084 (gnr. 20 bnr. 1, eier Anton N. Floten),
alle i Vinje samt takstnummer
- 1080 (gnr. 43 bnr. 4, eier H. S. D. Cappelen) i Lårdal.

Gruppe D.

Til denne gruppe er henført en del fallretter i Tokke og Vinjeåi som ble solgt til Staten i 1944 og 1945. Salgene omfatter vassretten. I skjøtene er inntatt følgende bestemmelser:

«Kjøperen har rett til, uten noget hinder fra selgerens side, fritt å disponere over Tokkeelvans vannføring, således ved å gjennomføre regulerings- eller utbygningsarbeider.

Dog skal selgeren være berettiget til særskilt erstatning forsåvidt gjelder skader som måtte oppstå ved en eventuell oppdemning av Hyllands-hylen. Videre forutsettes det at det fornødne fløtningsvann i elven ikke fjernes før kjøperen eller den organisasjon som har med fløtingen i Tokke å gjøre, på forhånd har sørget for at fremdriften av tømmer er sikret på annen betryggende måte og uten fordyrelse for selgeren».

I de til grunn for overdragelsen liggende håndgivelser heter det:

«Andre erstatninger som eventuelt kommer i tillegg:

- a. Sagrettighet 1/5 del — kr. 1 000,— — ettusen kr.
- b. Erstatning for gjerdehold, ingen kr.
- c. Erstatninger for fiskeritap, ingen, men kr. 400,— til Hylland eiendom.

Ovenfor angitte salg- og erstatningssummer er netto. Alle handels- og provisjonsutgifter er selgeren uvedkommende. Elvens nøyaktige oppmåling skal også bekostes av kjøperen.

Tømmerfremdriften må ikke bli hindret ved at elvevannet fjernes. Gjøres det forandringer med fremdriftsmåten av tømmeret, så må det bare skje på en slik måte at fremdriften ikke blir fordyret og at heller

ikke tømmerprisen forringes derved. Vannføringen må ikke fjernes fra elven førenn forholdet med tømmerdriften er ordnet av kjøperen eller av den organisasjon som har med den ting å gjøre.»

De eiendommer hvorfra salgene under denne gruppe er skjedd er takstnummer:

- 700 a (gnr. 28 bnr. 2, eier Knut Tveito),
- 1052 (gnr. 39 bnr. 3, eier Tone H. Bratland),
- 1060 (gnr. 38 bnr. 1, eier Sveinung Olsnes),
- 1079 (gnr. 22 bnr. 1, eier Torgeir Tjønn) og
- 1086 (gnr. 22 bnr. 2, eier Eivind O. Teigen),
alle i Vinje.

Gruppe E.

Denne gruppe omfatter vassretter som ble utskilt i 1914. Eierne skilte da ut vassrettene og solgte de eiendommer hvorfra vassrettighetene var utskilt. Disse vassrettigheter ble i 1920 solgt til Larvik kommune. Videre er henført under gruppen en del rettigheter som ble utskilt i 1920 og solgt til Larvik kommune. Kommunen solgte samtlige rettigheter til Staten i 1944.

I skylddelingene vedk. de rettigheter som således ble holdt tilbake da eiendommene ble solgt, er det gitt en slik grensebeskrivelse:

«Vand- og vassdragsrettighetene, nemlig den del av eiendommen som oversvømmes av vand inntil høyeste flomvandstand med enhver til eiendommen hørende vandrett i samme (fiske undtaget).

Ved skyldelingen tages ikke i betraktning, at selgerne også skal ha full og fri opdemnings- og utbygningsrett — dog således, at fløtningen, tømmerleveringen m. m. på ingen måte må generes eller vanskeliggjøres».

Til denne del av gruppen hører parseller som er utskilt fra takstnummer:

- 1016 (gnr. 44 bnr. 3, eier Casper Kielland),
- 1024 (gnr. 47 bnr. 1 og 4, eier Casper Kielland),
- 1025 (gnr. 46 bnr. 1 og 5, eier Casper Kielland),
- 1022 a (gnr. 40 bnr. 2, eier Casper Kielland),
- 1034 (gnr. 39 bnr. 2, eier Casper Kielland) og
- 1036 (gnr. 45 bnr. 1, eier Casper Kielland),
alle i Vinje.

I skjøtet av 10. desember 1920 fra Ole D. Skinnes til Larvik kommune på de fra forannevnte eiendommer utskilte vassretter ble også de over hovedeiendommen forbeholdte rettigheter spesielt nevnt og uttrykkelig overdratt til kommunen, idet det heter herom:

«Den hele vand- og vassdragsrettighetenes eier etter nevnte erklæring forbeholdte rett overgår i henhold hertil til Larvik kommune som vandrettighetenes fremtidige eier, dog ikke noen rettighet vedr. opdemningen av Totak.»

Den 13. desember 1920 avga Olav J. Vaa som eier av eiendommene hvorfra vassrettene var utskilt slik erklæring:

«Som eier av efternevnte i Vinje tinglag beliggende eiendommer:

- 1) Gnr. 39 bnr. 2, Hylland nordre, av skyld mark 6,66,
- 2) gnr. 40 bnr. 2, Verpesta skog, av skyld mark 4,60,
- 3) gnr. 44 bnr. 3, Øen skog av skyld mark 8,03,
- 4) gnr. 45 bnr. 1, Utgaren av skyld mark 4,48,
- 5) gnr. 46 bnr. 1, Tjønn av skyld mark 12,25,
- 6) gnr. 47 bnr. 4, Eilaugdalen Øygarden av skyld mark 0,70

erklærer jeg herved at der ved salget til mig av ovennevnte eiendomme, cfr. skylddelingsforretninger, tingl. 18/9 1914 vedk. de under 1—5 incl. ovenfor anførte eiendomme, samt skjøte til mig, tingl. 16/7-1918, på samtlige ovenanførte eiendomme m. v., cfr. tillike skylddeling, tingl. 16/11-1920 vedk. den

under 6 nevnte eiendom, hvorved den ved salget tilbakeholdte vannrettighet under gnr. 47 bnr. 4 er utskilt, — forbeholdt selgerne som eier av de ved salget tilbakeholdte vand- og vassdragsrettigheter «full og fri oppdemnings- og utbyggningsrett, dog således at fløtningen og tømmerlevering m. v. på ingen måte må generes eller vanskeliggjøres», likesom jeg bekrefter og stadfester, at denne heftelse fremdeles hviler og vedblivende skal hvile på mine ovennevnte eiendomme.»

Den annen del av gruppen omfatter fall som ble utskilt i 1920 og av eierne av vedk. eiendommer solgt til Larvik kommune. I skylddelingene betegnes den solgte parsell slik:

«Den solgte parsell opgaves å utgjøre alle de eiendommen tilhørende vand- og strandrettigheter i Tokkeelven med fosser og stryk og overhodet all eiendommen tilliggende vannkraft i nævnte elv ovenfor Hyllands-hylen med eiendomsret til grunden op til høieste vannstand.»

Etter at parsellens grenser er beskrevet heter det så videre i skylddelingen:

«Parcellen tillægges rettigheter over sælgerens gjenhavende hovedeiendom som bestemt ved de nedenfor hitsatte avsnit av den aksepterte haandgivelse, hvilke rettigheter blir at ta i behøring betraktning ved skyldens fordeling.»

De pågjeldende avsnitt av håndgivelsen lyder som følger:

«Kjøperen eller retsefterfølger skal være berettiget til uten nogen erstatning eller godtgjørelse at bortlede vandet fra elvens nuværende løp og til at anvende vandkraften paa det sted og paa den maate, som han selv maatte bestemme. Han er i medhold herav ogsaa berettiget til for mit vedkommende at foreta enhver saadan regulering av vandføringen, som han maatte finde paakrævet.

Kjøperens eller retsefterfølgers forskjellige anlæg maa utføres paa saadan maate, at fløtningen ikke derved utilbørlig hindres eller generes, og er kjøperen eller retsefterfølger berettiget til uten erstatning at anlægge tømmerrender eller iverksætte andre paa fløtningen beregnede arbeider eller anlæg paa sælgerens gjenhavende eiendom. Fiskeretten i den solgte anpart av elven forblir sælgerens, dog saaledes at han selv sagt uten erstatning maa finde sig i enhver indskrænkning, som fisket som følge av elvens utbygning, regulering eller øvrige anlæg maatte undergaa.»

I skjøtene på parsellene til Larvik kommune heter det så:

«Den overdragne parsell, er tilsagt rettigheter over min gjenhavende eiendom av skyld mark som nærmere angitt i ovennevnte skylddeling.»

De vassretter som hører inn under denne del av gruppen er utskilt fra takstnummer:

- 1010 (gnr. 50 bnr. 2, eier Aslak Rui),
- 1011 (gnr. 44 bnr. 2, eier Olav Øye),
- 1012 (gnr. 44 bnr. 1, eier Torgeir Øye),
- 1018 (gnr. 48 bnr. 1, eier Odd Øyvågslid),
- 1019 (gnr. 43 bnr. 3, eier Torgeir Tjønn),
- 1020 (gnr. 42 bnr. 1, eier Aslak Øygarden),
- 1021 (gnr. 41 bnr. 1 og 2, eier Gunhild Vaa),
- 1028 (gnr. 40 bnr. 1, eier Håkon Versto),
- 1052 (gnr. 39 bnr. 3, eier Tone H. Bratland),
- 1058 a (gnr. 36 bnr. 1, eier Lars Nestveit), og
- 1065 (gnr. 35 bnr. 1, eier Øystein Vågen),
alle i Vinje.

Gruppe F.

Til denne gruppe henføres vassretter som er utskilt og overdratt til Vassdragsvesenet i 1950-årene. I overdragelsesdokumentene er det solgte dels betegnet som vassrett og dels som vass- og strandrett. I skjøtene på disse parseller er tatt inn følgende bestemmelser:

«Med den overdregne vass- og strandrett fylgjer:

- A. Rett til å leide vassføring i elvi ut or sitt lægje og inn i tunnel, kanal eller annan leidning over eller forbi vår eigedom og ellest andre tiltak som tener til å nytte ut krafti.
 - B. Rett til — om ein so måtte ynskje i framtidi — å få turvande grunn av vår eigedom til byggjetomter, damfeste, oppdemning, tunnel eller kanal eller annen ledning, veganlegg, jarnveg- og kraftoverføringsanlegg, grustak og steinbrott og annan turvande grunn til slike ting som tener til å nytte ut krafti på beste måte. Vederlaget for dette blir å fastsetja anten ved friviljug semje millom partane eller ved skjønn slikt som vanlegt blir bruka i slike høve.
 - D. Det skal ikkje betales nokon særskild skadebot til selgjarene for slik skade eller ulempe for hovudbølet som fylgjer med at vassføringa vert teken ut or elvelægje. Dette skal ikkje gjelda for høgare utgifter for tømmertransporten. Skulde det syne seg at desse skadene eller ulempane for hovudbølet økonomisk sett vert høgare enn den kaupesummen som er betalt for vass- og strandretten, skal det betalast eit tillegg til kaupesummen, jamnstort med differansen. Dette tillegget vert fastsett ved skjønn, dersom partane ikkje vert samde om det.»
- De fallretter som kan henføres under denne gruppe er utskilt fra takstnummer:

- 64 (gnr. 95 bnr. 1, eier Kjetil Skogheim),
- 120 a (gnr. 100 bnr. 1 og 3, eier Aslak Botn),
- 128 (gnr. 95 bnr. 2, eier Sigurd Kvålen),
- 142 (gnr. 95 bnr. 12, eier Harald O. Vågslid),
- 165 (gnr. 88 bnr. 10, eier Knut Edland),
- 196 (gnr. 78 bnr. 2, eier Halvor Uppstoga),
- 237 (gnr. 75 bnr. 17, eier Gunnar Tovsland),
- 244 (gnr. 73 bnr. 1, eier Olav J. Hagen),
- 246 (gnr. 72 bnr. 1 og gnr. 65 bnr. 27, eier Sigrid Helen),
- 247 (gnr. 65 bnr. 3, eier søsknene Vinje),
- 248 (gnr. 65 bnr. 7, eier Asmund Høgetveit og Bjørn Tveito),
- 249 (gnr. 66 bnr. 3 og gnr. 65 bnr. 28, eier Ingebjørg Bjåland),
- 250 (gnr. 71 bnr. 1 og 2, eier Augon og Olav Bekhus),
- 251 (gnr. 71 bnr. 3, eier Aslak og Talleiv Vinjerui),
- 252 (gnr. 71 bnr. 5 og 6, eier Gunnar Myrann),
- 253 (gnr. 70 bnr. 1, eier Kjetil Rui),
- 416 (gnr. 88 bnr. 12, eier Aslaug og Sverre Bergsland), og
- 430 a (gnr. 88 bnr. 3, eier Anund Asheim),
alle i Vinje.»

Som nevnt i underskjønnet har man i denne oversikt holdt seg til den alminnelige utforming i hver gruppe. I flere av kontraktene er det imidlertid avvikelser på enkelte punkter. Disse avvikende overdragelsesdokumenter vil nedenfor bli nevnt i den utstrekning det er nødvendig i forbindelse med de enkelte takstnumre.

Vassdragsvesenet har ved overskjønnet i det vesentlige henvist til sine anførsler ved underskjønnet. Fra underskjønnets premisser hitsettes:

«Vassdragsvesenet har som nevnt bestridt at det foreligger noe rettslig grunnlag for de fremsatte erstatningskrav fra de selgende eiendommers side og har gjort gjeldende at utgangspunktet må være at har man kjøpt en vassrett, må man også ha rett til å utnytte den uten å betale erstatning til gjenværende eiendom. Hvis det ikke i overdragelsedokumentene er tatt uttrykkelig forbehold i motsatt retning, må kjøperen fritt kunne disponere over vannet. Det må i denne forbindelse være uten betydning om overdragelsedokumentene bare omhandler eiendommens vassrett eller om det er foretatt en direkte klausulering. Om det i overdragelsedokumentene er sagt at kjøperen har rett til å lede vannet ut av elveleiet, er dette bare en formel og gir ikke anledning til noen antitetisk fortolkning.

At prisen ved de første salg var lav, indiserer ikke at det heri ligger et stilltiende forbehold om erstatning for skader og ulemper for gjenværende eiendom. Behovet for elektrisk kraft og den tekniske utvikling og spesielt de tekniske fremskritt på kraftoverføringens område har ført til en stor prisstigning på kraftkildene. Det bør også her erindres at det ligger et betydelig arbeid og betydelige omkostninger i det å samle alle fallene på en hånd. Ved en sammenligning av prisene som ble betalt den gang kjøpene fant sted, med de priser som i dag betales for rå vannkraft, må man også ta i betraktning reduksjonen i kronens kjøpekraft siden den gang. For de salgskontrakter hvor prisen påberopes som et moment som skulle tale for at det må ha vært forutsetningen at det skulle betales erstatning for mulige skader og ulemper for gjenværende eiendom som følge av utbyggingen, må det erindres at Staten har ervervet disse fall på annen eller tredje hånd og til en pris av 13—14 kroner pr. effektiv hestekraft. Indeksregulerer man denne pris og tar hensyn til rentetapet, står vassrettene i en pris av 60—70 kroner pr. effektiv hestekraft. Videre må det erindres at da Staten kjøpte disse fallene på annen eller tredje hånd, hadde den ingen innflytelse på utformingen av kontrakten med de opprinnelige falleiere. Det kan derfor ikke, som det gjøres, påberopes at det har funnet sted en tilstramning. Den foretatte gruppering av kontraktene er kronologisk bestemt.

Vassdragsvesenet har videre anført at det ikke med noen rett kan hevdes at salgene skjedde under forutsetning av en bestemt plassering av kraftstasjonene. Den første utbyggingsplan som er tilgjengelig i dag, er Kincks plan fra 1914, men denne plan er nok også bare en grov skisse. Det kan i denne forbindelse også spørres om hvorfor man kjøpte opp fallene langt nedenfor det sted hvor kraftstasjonen etter det påståtte var forutsett plassert. Hvis salgene fant sted under forutsetning av en bestemt plassering av kraftstasjonen, måtte det ha vært naturlig for selgerne å få dette med som et forbehold i kontraktene. Det er forøvrig ikke nok at salget fra selgerens side fant sted under en bestemt forutsetning, denne forutsetning måtte også være et vilkår for kontrakten.»

I tilknytning til dette har Vassdragsvesenet nevnt at de saksøkte i overskjønnet har frafalt sine innsigelser vedr. kontraktene i gruppe A, B, C og annen halvdel av gruppe E, jfr. HRD. av 2. desember 1961, Rt. 1961 s. 1282 og HRD. av 28. april 1962 i Rt. 1962 s. 344, men for samtlige grupper har de saksøkte fastholdt at prislovens § 18, dens forbud mot å opprettholde urimelige forretningsvilkår, er til hinder for at Vassdragsvesenet nå utnytter vasskraften uten å betale erstatning for skader og ulemper.

Vassdragsvesenet mener at dette er feilaktig. Det urimelige forretningsvilkår måtte være den lave pris. Men den ble avtalt mellom de daværende parter for opp til 50 år siden, da rettighetene ble ervervet og kontrakten fullbyrdet.

Det er ikke opprettholdelse av et forretningsvilkår at staten nå benytter de rettigheter som i sin tid ble ervervet. Dessuten rammer pris-

loven forholdet mellom de opprinnelige parter. På begge sider er det andre parter idag.

De saksøkte ved h.r.advokat Vislie og med tilslutning av de øvrige pro-
sessfullmektiger har — som nevnt — ikke villet opprettholde sine inn-
sigelser fra underskjønnet forsåvidt angår salgskontraktene i gruppe A,
B, C og annen halvdel av E.

For de øvrige har de fastholdt sine innsigelser for underskjønnet, og
for samtlige grupper har de saksøkte fastholdt at prislovens § 18 er til
hinder for at Vassdragsvesenet nå utnytter vasskraften uten å betale
erstatning for skader og ulemper. Om dette hitsettes fra underskjønnet:

«De saksøkte har gjort gjeldende at overdragelsene, hvor intet annet
er sagt, bare omfatter retten til utbygging og at selgerne eller deres retts-
etterfølgere har i behold sitt krav på erstatning for skader og ulemper
som utbyggingen og/eller reguleringen måtte føre med seg for deres gjen-
værende eiendommer. Når salgskontraktene omtaler vassretten eller vass-
og strandretten, er det bare den som overdras og det kan ikke inn-
fortolkes at selgerne har gitt avkall på erstatning for skader og ulemper
som deres gjenværende eiendommer blir påført ved utbyggingen. De sak-
søkte hevder således at alle krav som ikke uttrykkelig er fraskrevet, er
i behold.

Ved fortolkning av kontraktene må det tillegges vekt at de avtalte
priser var meningsløst lave og de saksøkte peker i denne forbindelse
på at for en rekke av de eldre kjøp ligger vederlaget mellom 2 og 5 pst.
av vanlig omsetningspris for rå vasskraft i dag. Det har formodningen
mot seg at dette beskjedne vederlag også skulle inkludere en rett for
kjøperen til å forføye over vassretten på en måte som påførte selgerne
skader og ulemper uten å betale erstatning. Allerede i årene 1906 til
1910 forelå det tekniske grunnlag for en kjøper av vassfall i Tokke i
kraftutbyggingsøyemed til å betale en rimelig pris.

Under fortolkningen av overdragelsesdokumentene må man også ha for
øye den forskjell som var til stede med hensyn til kontrahentenes kvali-
fikasjoner. På den ene side den kyndige kjøper som utformet og satte opp
avtalene og forela dem for de i disse forhold ukyndige selgere til under-
skrift. Men selv om selgerne var ukyndige i den slags kontraktsforhold,
må man merke seg at de solgte ikke noe av den gjenværende eiendom.
Det må erindres at selgerne den gang la stor vekt på å beholde sine eien-
dommer ubeskåret da deres eksistensgrunnlag helt ut berodde på eien-
dommenes lønnsomhet. Under slike omstendigheter må kontraktene tolkes
mot den som skulle og burde ha uttalt seg tydeligere. Mente kjøperen å
ervert rett til å gjennomføre utbyggingen uten å betale erstatninger
for skader denne måtte påføre de selgende eiendommer, pliktet han å si
klart fra om dette, og i alle fall må saksøkeren ha bevisbyrden herfor
og mulig tvil må komme de saksøkte til gode. For kjøperne var formålet
med avtalene først og fremst å sikre seg alle utbyggingsrettigheter og at
han derfor enten har akseptert eller ikke interessert seg for senere erstat-
ningskrav grunnet skade på selgernes gjenværende eiendommer. Det må
erindres at etter vassdragsloven av 1887 var det ikke adgang til ekspro-
riasjon for dem som eide 50 pst. av vassdraget. Samling av vassfallene
var det primære, det var vassfallene og bare disse som interesserte opp-
kjøperne. Det er også verdt å merke seg den utvikling som fant sted med
hensyn til utformingen av kontraktene i tidens løp. Det fant sted en til-
stramning som skyldes at kjøperne var blitt oppmerksomme på visse mang-
ler ved formuleringen av de eldste kontrakter.

Videre må avtalene ses på bakgrunn av den situasjon som forelå
den gang avtalene ble sluttet. Kraftutbygging i stor målestokk var ennu
relativt ukjent og selgerne hadde derfor ingen muligheter for å forutse

hvilke skader og ulemper deres eiendommer ville bli utsatt for. Men hertil kommer at den gang salgene skjedde, var det bare tale om etappevis utbygging av elven, en utbygging av de konsentrerte fall som bare ville ha medført tørrlegging av enkelte strekninger av elven. En så radikal løsning som den som nå står foran sin gjennomførelse, hører det siste ti-år til. Selgerne kunne ikke vite hvilken bruk kjøperne ville gjøre av elven og det har formodningen mot seg at en selger helt prisgir seg kjøperens for godt-befinnende på denne måte. Forutsetningsvis fremgår det nok også av de eldste kontrakter at det var kjøperens hensikt å bygge ut elven for kraftproduksjon, men samtidig viser flere av disse kontrakter at iallfall den nederste kraftstasjons plassering var noenlunde entydig bestemt, det kunne bare bli spørsmål om mindre variasjoner. Det var således en synbar og objektiv forutsetning at den nederste kraftstasjon måtte bli liggende ovenfor det flate partiet på Vistad og Dalen.

De saksøkte er enige i at den av Vassdragsvesenet foretatte gruppering av overdragelseskontraktene, kan være praktisk, men det er betydelige avvikelser i utformingen i mange av de kontrakter som er henført til samme gruppe. Dette nødvendiggjør at kontraktene undergis en individuell fortolkning. Om de enkelte grupper av overdragelsesdokumentene har de saksøkte anført:

Gruppene A, B, C og D må undergis fortolkning og utfylling i samsvar med hva som er anført foran. Når det i flere skylddelinger i gruppe E er anført «fisket unntatt», må det innebære at det som en subjektiv rett ble tillagt hovedeiendommen og en subjektiv rett er gjenstand for erstatning. Det følger av tinglyste dokumenter at retten er i behold.

Under gruppe E foreligger det videre en overdragelse hvor det er tatt forbehold om erstatning, nemlig i skjøte av 10. desember 1920 fra Ole A. Skinnes til Larvik kommune på seks fallretter i Tokke hvor det bl. a. heter:

«Den hele vand- og vasdragsrettigheternes eier efter nævnte erklæring forbeholdte ret overgår i henhold hertil til Larvik kommune som vandrettigheternes fremtidige eier, dog ikke noen rettighet vedrørende opdamningen av Totak».

Vassretten i Totak var skylddelt for seg og holdt utenfor overdragelsen fra Skinnes til Larvik kommune, men det ble likevel ved overdragelsen av fallrettene tatt forbehold om oppdemningsretten i Totak. Etter saksøktets oppfatning skyldes denne formulering at man ved fastsettelsen av prisen for fallretten ikke tok i betraktning en mulig øking av vassføringen ved regulering av Totak. Hvis det ble gitt tillatelse til regulering av Totak, skulle den dermed innvinne kraftmengde i fallene erstattes særskilt. Dette har ikke noe med magasinerstatning å gjøre, idet erstatning bare kreves for øking i vassføringen som kan tilskrives en oppdemning i Totak.

I overdragelsesdokumentene som er henført under gruppe F har selgerne fraskrevet seg erstatning for tørrlegging av elven, men ikke for sliping av regulert vassføring. Selgerne har derfor krav på erstatning for skader og ulemper i den tid det går regulert vassføring i Vinjevassdraget og videre for skader og ulemper som den regulerte vassføring fra Haukeli kraftverk medfører og som forutsettes å bli stedsevarende.

I klausul D i overdragelsesdokumentene under gruppe F er det sagt at hvis det skulle vise seg at skadene og ulempene for hovedbølet ved elvens tørrlegging økonomisk sett blir større enn kjøpesummen for vass- og strandretten, skal det betales et tillegg til kjøpesummen jevnstort med differansen. Under den sammenligning som retten således må foreta hvor kontrollerende skjønn blir krevet, må kjøpesummen jevnføres med den økonomiske verdi av skader og ulemper med tillegg av 25 pst. Selgerne var redde for at skadene og ulempene økonomisk sett skulle bli større enn den avtalte pris for den rå vasskraft og det må derfor ses som om de ikke har

solgt og at de skal ha den høyeste verdi, enten omsetningsverdi eller bruksverdi. De har nemlig solgt under den forutsetning at de ikke skulle tape noe på det og da ville det være urett å si at det ikke skulle gis 25 pst. tillegg til det erstatningsbeløp som skulle holde dem skadesløse for de skader og ulemper deres eiendommer blir påført.

Endelig har de saksøkte gjort gjeldende at prislovens § 18 må komme til anvendelse for de overdragelser som skriver seg fra tiden før 1931. Denne bestemmelse forbyr ikke bare å sette urimelige vilkår, men også å opprettholde dem. Det som det i det foreliggende tilfelle spørres om, er om det foreligger en ansvarsfraskrivelse og i så fall om denne kan opprettholdes. Når man kjøper en rett hvor det er satt urimelige vilkår, kan man etter prislovens § 18 ikke opprettholde dem. Ved å bruke uttrykket opprettholde, har man ment også å ramme avtaler som er eldre enn loven. Det er nemlig samfunnsmessig uheldig å opprettholde et urimelig vilkår som innebærer et eklatant misforhold mellom pris og vederlag og det er uten betydning om det er en annen enn den opprinnelige kontrahent som opprettholder de urimelige vilkår. Det er her tale om en ikke tidligere fullbyrdet avtale, idet avtalen først blir fullbyrdet når elven tørrlegges. Ved å hevde at avtalen inneholder en ansvarsfraskrivelse og ved nå å gjøre denne gjeldende, opprettholder Vassdragsvesenet en urimelig avtale.

Vassrettene i Tokke mellom Hyllandshylen og Totak ble ervervet av Staten i 1944 ved kjøp fra Larvik kommune. Overdragelsen omfatter bl. a. seks vassdragsrettigheter hvor fiskeretten er unntatt og følger hovedeiendommene. I den anledning avga Larvik kommune sådan erklæring: «Om der mot enhver formodning skulle fremkomme krav i en eller annen retning fra de fiskeberettigede eller søksmål fra disse, garanterer Larvik kommune overfor kjøperne at kommunen overtar ethvert erstatningsansvar».

Da Staten således har regress til kommunen hvis den blir pålagt å betale erstatning for skade på fiske, mener kommunen at den har en rettslig interesse i at Staten blir fritatt for å betale erstatning til eierne av fiskerettighetene. Kommunen har derfor ved sin prosessfullmektig, h.r.advokat Fossmark, ved prosesskrift av 8. mars 1961 erklært hjelpeintervensjon til støtte for Staten og erklært at den slutter seg til Vassdragsvesenets fremstilling og påstand med hensyn til erstatningskravet fra de fiskeberettigede. Kommunen har ellers ikke nedlagt noen selvstendig påstand.»

Retten skal først bemerke at de skader og ulemper som reguleringen og utbyggingen måtte føre med seg for den alminnelige fløting er behandlet og avgjort i den del av underskjønnet som ble avhjemlet den 2. juni 1960 og i den del av overskjønnet som ble avhjemlet den 25. april 1963 med tillegg av 4. november 1964.

Ved disse skjønn ble alle grunneiere stillet likt uansett om de ved salg av vassrett hadde forbeholdt seg erstatning for skader og ulemper ved at fløtingen ble vanskeliggjort eller ikke. Vassdragsvesenet samtykket i dette, selv om flere av de selgende eiendommer etter Vassdragsvesenets oppfatning manglet det rettslige grunnlag for det fremsatte krav. Under fløtingsskjønnet behøvet således retten ikke å ta stilling til om de fremsatte krav hadde tilstrekkelig rettslig grunnlag.

I nærværende del av overskjønnet må retten derimot ta stilling til hvilke krav de saksøkte har i behold etter salgskontraktene. For *gruppe A, B, C og annen del av gruppe E* er det tilstrekkelig å nevne at retten, som underskjønnsretten, har den oppfatning at de saksøkte ikke har i behold noe krav på erstatning fordi om Vassdragsvesenet utnytter vasskraften ved helt eller delvis å fjerne vannet fra elveleiet. Unntatt herfra er enkelte eiendommer hvor det er tatt forbehold i motsatt retning. Retten er forsåvidt enig i den oppfatning som både Vassdragsvesenet og de saksøkte

har gitt uttrykk for og som også er i overensstemmelse med de foran nevnte høyesterettsdommer.

Når det gjelder henvisningen til prislovens § 18, er å merke at de saksøkte ikke har påstått at Vassdragsvesenets utbygging av vassdraget og utnyttning av vasskraften i og for seg skjer på noen urimelig eller samfundsskadelig måte.

Det de saksøkte i virkeligheten hevder er at denne utbygging av vassdraget virker urimelig overfor selgernes etterfølgere fordi det i sin tid ble betalt for lav pris for vassrettighetene fra de daværende kjøpere til de daværende selgere.

Etter rettens oppfatning har da de saksøkte resonnerert i ring og er kommet tilbake til den lave pris. Det er i virkeligheten den om blir angrepet. Men en pris rammes ikke av prislovens § 18 fordi om den er for lav. Man viser forsåvidt til Eckhoff og Gjeldsviks og til Bloms kommentarer til prislovens § 18. Det er bare for høye priser som rammes av prislovens § 18 og det er bare selgeren som da rammes, ikke kjøperen.

Etter det anførte kan ikke retten finne at prislovens § 18 gir de nåværende eiere av de eiendommer, hvorfra vassrettighetene i sin tid ble utskilt, noe krav på erstatning.

Gruppe D.

Overskjønnsretten viser her til hva som er anført i underskjønnet:

«Etter overdragelsesdokumentene som er henført under gruppe D skal kjøperen ha rett til fritt å disponere over vassføringen ved å gjennomføre regulerings- og utbyggingsarbeider. Etter rettens syn etterlater disse overdragelsesdokumenter ingen tvil om at selgerne har frafalt ethvert erstatningskrav i anledning følgene av at elven blir tørrlagt eller regulert. Det er dog forutsatt at hvis en regulering eller utbygging av elven ved oppdemming eller på annen måte medfører skader eller ulemper på skog eller jordmark, skal dette erstattes særskilt. Det bemerkes at de eiendommer som berøres av oppdemningen i Vinjevatn og den midlertidige oppdemming i Hyllandshylen enten har fått sine krav på erstatning for skader på grunn av disse reguleringer avgjort i den del av skjønnet som ble avhjemlet den 22. april 1959 eller vil få sin avgjørelse i nærværende skjønn.»

Det bemerkes at til underskjønnet av 22. april 1959 knytter seg overskjønn av 1. juli 1960. Forøvrig vil overskjønnsretten tiltre bemerkningene gjengitt fra underskjønnet.

Gruppe E, første del.

De saksøkte har fastholdt sine påstander fra underskjønnet. Retten er kommet til samme resultat som underskjønnet og finner at eieren av hovedeiendommen bare har krav på det fiske som blir igjen under og etter utbyggingen. Retten viser til det som er anført i underskjønnet: «De overdragelsesdokumenter som er henført under gruppe E omfatter de vassrettigheter som ble kjøpt av Larvik kommune i 1920 og av kommunen solgt til Staten i 1944. Disse overdragelser gjelder for det første 6 vassretter hvor eierne i 1914 skilte ut vassrettene og solgte hovedeiendommene mens de holdt tilbake de utskilte vassretter. I 1920 ble de tilbakeholdte vassretter solgt til Larvik kommune. Etter skylddelingen omfattet den utskilte vassrett «enhver til eiendommen hørende vandrett (fisket undtaget).» Videre sies det i skylddelingen at selgeren skal ha «full og fri opdemnings- og utbygningsrett», men at dette ikke er tatt i betraktning ved skyldens fastsettelse. I forbindelse med salget av vassrettene til Larvik kommune i 1920 bekreftet den daværende eier av hovedeiendommene, Olav J. Vaa, ved erklæring av 13. desember 1920 at «denne heftelse hviler og vedblivende skal hvile» på eiendommene.

Retten antar at når eierne av vassrettene forbeholdt seg «full og fri opdemnings- og utbygningsrett» ved salget av hovedeiendommene, kan dette ikke innebære noe annet enn at selgerne skulle kunne nytte sine tilbakeholdte vassretter uten å betale erstatning til kjøperne av hovedeiendommene for mulig skade og ulempe som hovedeiendommene måtte bli påført ved utnyttelsen av vassrettene. Etter skylddelingen ble fiskeretten unntatt ved utskillelsen av vassrettene og retten forstår dette slik at fiskeretten fortsatt skulle tilligge de eiendommer hvorfra vassretten ble utskilt og at den ble overdratt sammen med hovedeiendommene. Etter rettens oppfatning må forbeholdet om «full og fri opdemnings- og utbygningsrett» også omfatte fisket og at kjøperen av hovedeiendommene eller hans rettsetterfølger derfor må avfinne seg med de skader fisket måtte lide ved utbyggingen uten å ha krav på erstatning.»

Videre kan retten tiltre underskjønnets bemerkninger om de tilbakeholdte rettigheter vedrørende oppdemningen av Totak: «Da eierne av vassrettene i 1920 overdro disse til Larvik kommune, ble det under henvisning til den nevnte erklæring fra Olav J. Vaa i skjøtet uttrykkelig sagt at den forbeholdte rett overgikk til kommunen som fremtidig eier, hvoretter det tilføyes «dog ikke nogen rettighet vedrørende oppdemningen av Totak». Eierne av hovedeiendommene har nå gjort gjeldende at dette forbehold innebærer at han må ha krav på erstatning for den økning i vassføring som innvinner ved oppdemningen av Totak. Retten kan ikke dele eierens oppfatning i dette punkt. Det har formodningen mot seg at det bare skulle være minstevassføringen som ble overdratt og for det annet tyder utformingen av skjøtet og bestemmelsens plassering i dette på at bestemmelsen henspiller på mulige skader og ulemper på en tilbakeholdt vassrett i Totak. Ved skjøtet overdras under avsnitt I vassrettene som alle angis ved gårds- og bruksnr. samt navn og skyld. Etter oppregningen av eiendommene fortsetter skjøtet: «Med sikte på den under 3 ovenfor angivne eiendom Songa I tilføyes at fra bnr. 5 av skyld mark 0,25 ved skylddeling av 1.—9. september 1920 er utskilt en av selgeren Ole A. Skinnes tilbakeholdt parsell, vandretten i innsjøen Totak mellom begge os, som ble gitt en skyld mark 0,10.» I avsnitt II overdras så rettighetene som omfatter «full og fri opdemnings- og utbygningsrett». Etter rettens oppfatning kan den i skjøtet nevnte passus «dog ikke nogen rettighet vedrørende oppdemningen av Totak» derfor ikke innebære noe annet og mere enn et forbehold om erstatning for skader og ulemper som en regulering av Totak ville påføre selgernes tilbakeholdte parsell der.»

Gruppe E, annen del, omfatter tolv vassretter, utskilt i 1920 og solgt til Larvik kommune. Retten viser til det som foran er sagt under det felles avsnitt for gruppe A, B, C og E, annen del.

Gruppe F.

Til gruppe F er — som nevnt — henført de vassretter, som er utskilt og solgt til Staten i 1950-årene. Innholdet av overdragelsesdokumentene fremgår av det som er sitert foran. På et par punkter er det uoverensstemmelse mellom partene om hvordan disse dokumenter er å forstå.

De saksøkte hevder for det første at kjøperen bare er berettiget til å ta vassføringen bort fra elveleiet, men ikke til å slippe regulert vassføring i elven uten å betale erstatning for skader og ulemper som dette måtte medføre for selgernes gjenværende eiendommer. Dette vil fremgå av klausul D sammenholdt med klausul A under gruppe F. Videre hevder de saksøkte at det skal betales erstatning hvis tømmertransporten ikke blir ordnet like gunstig for selgerne, som fløtningen tidligere var. Og endelig hevder de saksøkte at det skal betales erstatning hvis skjønnsretten finner

at de samlede skader pluss 25 % overstiger kjøpesummen — såkalt «kontrollerende skjønn».

Vassdragsvesenet hevder at det følger av de siterte klausuler at vassdragsvesenet både kan ta vannet ut av elveleiet og slippe regulert vassføring uten å betale erstatning i tillegg til kjøpesummen. Det er gjort unntak for det tilfelle at tømmertransporten ikke var blitt ordnet like gunstig for selgerne som fløtingen var, og det er gjort unntak hvis de samlede skader skulle vise seg å overstige kjøpesummen. I så tilfelle skal skjønnsretten fastsette tilleggs erstatning. Men det er et kontraktsmessig tillegg til den avtalte kjøpesum og man skal derfor ikke legge 25 % til verdien av de samlede skader.

Som underskjønnet har retten funnet at de saksøkte har krav på erstatning hvis regulert vassføring vil medføre større skade på selgernes gjenværende eiendommer, enn det at vannet blir fjernet fra elveleiet.

For de «kontrollerende skjønn» har retten funnet at meningen med klausul D må være at selgerne ikke skulle være ugunstigere stillet ved salget enn ved ekspropriasjon. Klausulen må derfor fortolkes slik at salgssummen med et tillegg som svarer til fallet i kroneverdien ikke må bli lavere enn en erstatning fastsatt i dag ved ekspropriasjon med tillegg av 25 %.

VIII. Ekspropriasjonshjemmelen.

Fra underskjønnet hitsettes:

«Som det går fram av de foran gjengitte ekspropriasjonstillatelser og reguleringsbestemmelser samt skjønnsforutsetningene, skjer nærværende ekspropriasjon dels med hjemmel i vassdragsloven, dels med hjemmel i vassdragsreguleringsloven, slik den lød før endringen av 10. april 1959, og dels med hjemmel i samme lov slik den nå lyder etter den nevnte lovendring. For å lette oversikten, har man funnet det praktisk, i et eget avsnitt å gi en kort oversikt over hvilke lovbestemmelser som kommer til anvendelse på de forskjellige elvestrekninger som inngår under nærværende del av skjønnet.

Ved ekspropriasjonstillatelsen av 13. januar 1956 fikk Vassdragsvesenet tillatelse til å erverve alle fallrettigheter i Tokke—Vinjevassdragets hovedvassdrag samt i en rekke av vassdragets sideelver. Reguleringsbestemmelsene av 8. februar 1957 og 4. juli 1958 berører foruten de elvestrekninger som omfattes av ekspropriasjonstillatelsen av 1956 også enkelte elver og bekker som ikke går inn under denne tillatelse. Ved reguleringsbestemmelsene for ytterligere statsregulering av vassdraget av 17. juni 1960 ble det endelig truffet bestemmelse om reguleringer og overføringer, som dels berører vassdrag som omfattes av ekspropriasjonstillatelsen av 1956, og dels vassdrag som ikke går inn under denne eller noen av de eldre reguleringsbestemmelser.

Saksøkeren har i prosesskrift av 8. februar 1961 behandlet spørsmålet om hvilken hjemmel han akter å fremme ekspropriasjonen etter og uttaler her bl. a.:

«De i manøvreringsreglementet av 28. oktober 1960 fastsatte overføringer fra Bordalsvatn og Kjelavatn til Førsvatn, samt av Vinjevassdraget fra Hyljelihyl og Venemo til Totak og av Totak til Våmarvatn, berører elvestrekninger der det allerede gjennom den ved kgl. resolusjon av 13. januar 1956 meddelte ekspropriasjonstillatelse er gitt Vassdragsvesenet tillatelse til å tørrlegge elven gjennom ervervelse av fallrettighetene.

Ekspropriasjonstillatelsen av 1956 står imidlertid fortsatt ved makt, og danner også den eldste hjemmel. Ekspropriasjon av vedkommende elver ville derfor fortsatt ha kunnet finne sted på vassdragslovens og ekspropria-

sjonstillatelsens betingelser. Etter at regulerings- og overføringstillatelse av 1960 foreligger, og der heller ikke i det nye manøvreringsreglement er gitt noe påbud om slipping av minstevassføring slik at tørrlegging kan finne sted også med hjemmel i denne tillatelse, finner Vassdragsvesenet imidlertid å kunne imøtekomme grunneiernes ønske om at skjønnet baseres på overføringstillatelsen alene for de elvestrekninger som omfattes av denne. Dette innebærer at det for følgende elvestrekninger blir vassdragsreguleringslovens bestemmelser slik disse lyder etter endringen av 1959, samt betingelsen i reguleringstillatelsen av 1960, som finner anvendelse:

1. Tokke elv mellom Totak og Hyllandshyl.
2. Bora elv mellom Bordalsvatn og Venemobassenget, samt mellom dette basseng og Flothylåi.
3. Kjela og Flothylåi mellom Kjelavatn og Hyljelihyl, samt mellom Hyljelihyl og Tveitevatn.
4. Smørkleppåi mellom Grungevatn og Vinjevattn.
5. Grundevassåi mellom inntaket til overføringstunnelen og Flothylåi.

For de øvrige elvestrekninger, som omfattes av skjønnet, gir regulerings- og overføringstillatelse av 1960 derimot ingen hjemmel for å foreta tørrlegging. For disse elvers vedkommende blir det derfor fortsatt ekspropriasjonstillatelsen av 1956, og den alene, som danner basis for ekspropriasjonene. Vassdragsvesenet finner heller ikke for disse elvestrekningers vedkommende å kunne samtykke i andre betingelser for ervervelsen enn dem som fremgår av tillatelsen selv eller som direkte følger av vassdragslovens bestemmelser.»

Post VII i de fremlagte alminnelige skjønnsforutsetninger er avfattet i samsvar med de retningslinjer som er trukket opp i det foran siterte avsnitt av prosessskriftet av 8. februar 1961. Det er imidlertid på et par punkter reist innvendinger mot denne ramme saksøkeren således har trukket opp. H.r.advokat Vislie har anført at for å avhjelpe de skadevirkninger som de saksøkte ventet vil inntreffe, har de flere steder prinsipielt krevet tiltak, subsidiært erstatning. Hjemmelen for tiltakspåstandene mener de saksøkte i flere tilfeller er å finne i post 8 i reguleringsbestemmelsene av 4. juli 1958 og i post 17 i reguleringsbestemmelsene av 17. juni 1960, og viser til at skjønn i anledning reguleringene er påstevnet for hele vassdraget etter reguleringsbestemmelsene. Regulerings- og overføringstillatelsen av 17. juni 1960 har sin hjemmel i den nye vassdragsreguleringslov, som igjen hjemler tiltak både til fordel for den enkelte og i almenhetens interesser. For alle reguleringer som har sin hjemmel i denne tillatelse kan lågvassføringen holdes tilbake. Disse reguleringer utgjør 18 % av de samlede reguleringer og dette kan bety en så betydelig reduksjon av lågvassføringen at det må hjemle tiltak etter den nye reguleringslov.

Videre har h.r.advokat Vislie vist til at det med hjemmel i reguleringsbestemmelsene av 17. juni 1960 tas inn en rekke sidebekker til Songa elv i driftstunnelen for Tokke 3, og at det tas inn 3 sidebekker, Haugbekken, Raudåi og Viermyrbekken, til Tokke i driftstunnelen for Tokke I. Disse bekkeinntak medfører en ytterligere reduksjon av vassføringen i Songa elv og Tokke, en reduksjon som er såvidt betydelig at det også bare av den grunn må være berettiget å anvende reguleringsbestemmelsene av 17. juni 1960 for Songa elv og Tokke.

Videre har o.r.sakfører Roholdt reist den innvending at det ikke bare foreligger en hjemmel for hver elvestrekning. Såvidt retten har forstått ham, gjør han i alt vesentlig gjeldende at Vassdragsvesenet har fått tillatelse til å erverve de rettigheter som er nødvendige til å foreta regulering, og det har fått tillatelse til å erverve vassdraget for utbygging. Det skjer således to inngrep overfor eierne og rettighetshavere i vassdraget, og ska-

dene ved disse inngrep må vurderes og gjøres opp hver for seg. Under vurderingen av skadene ved ekspropriasjon av fallrettighetene for utbyggingen, blir det de skader dette inngrep gjør i et allerede reguleringskadd vassdrag som må vurderes. Vassdragsvesenet kan ekspropriere vassdraget, men det kan ikke ekspropriere bort sine forpliktelser til å betale erstatning for de skader som allerede er påført ved reguleringen og som blir å fastsette under den forutsetning at anlegget blir stedsevarende. Reguleringene er fellestiltak for hele vassdraget, og vassfallseierne har rett til å bli medeiere i reguleringen mot å betale sin andel av reguleringsomkostningene. Han har derfor krevet at de skader som ekspropriasjonen og reguleringene medfører, blir fastsatt hver for seg som særskilte poster, dog således at faller skadene sammen, blir det bare en post.

Saksøkeren har gjort gjeldende at ekspropriasjonstillatelsen av 1956 fortsatt står ved makt og er den eldste hjemmel, og at ekspropriasjon derfor kunne ha skjedd på vassdragslovens og ekspropriasjonstillatelsens betingelser. Men Vassdragsvesenet har villet imøtekomme de saksøkte så langt det har vært mulig, og har derfor samtykket i at skjønnet baseres på regulerings- og overføringstillatelsen av 17. juni 1960 så langt denne tillatelse rekker, men for de elver og elvestrekninger som ikke omfattes av denne tillatelse, må skjønnet baseres på ekspropriasjonstillatelsen av 1956 da denne er den eneste tillatelse som gir adgang til hel tørrlegging av disse elver og elvestrekninger. At inntaket av sidebekkene til Songa elv søker sin hjemmel i tillatelsen av 17. juni 1960 og at departementet har bestemt at denne tillatelse også skal gjelde for inntaket av Haugebekken, Raudåi og Viermyrbekken, er uten betydning i denne forbindelse da Vassdragsvesenet ikke herigjennom får noen rett til tørrlegging av Songa og Tokke nedenfor Hyllandshylen.

Retten skal bemerke at konsesjonsmyndighetene har vært oppmerksomme på at det kunne bli reist spørsmål om hvilken ekspropriasjonshjemmel som kommer til anvendelse i det enkelte tilfelle. I stortingsproposisjon nr. 121 (1959/60) side 25, 1. spalte, er spørsmålet drøftet av Industridepartementet som uttaler:

«Man finner grunn til å henlede oppmerksomheten på at det ved Kronprinsregentens res. av 13. januar 1956 er meddelt tillatelse etter vassdragslovens §§ 147, 149 pkt. 1 og 2, § 62, samt § 104 pkt. 2-4 og § 105 til å ekspropriere fallrettigheter og grunn og rettigheter for utbygging av fallene m. v. En del av de fallrettigheter som kommer inn under denne tillatelse vil ikke bli utbygd i samsvar med den tidligere ekspropriasjonssøknad, idet vannføringen nå er foreslått overført og utnyttet i fall i andre vassdrag. Hvorvidt den tidligere ekspropriasjonstillatelse kan brukes i disse tilfelle, for så vidt ekspropriasjonen ikke allerede er gjennomført — eller om de nødvendige rettigheter må eksproprieres i henhold til reguleringsloven — må det bli domstolenes sak å treffe avgjørelse om, med mindre det oppnås en minnelig ordning. Spørsmålet kan ha praktisk betydning bl. a. på grunn av den endrede reguleringslovs bestemmelser om revisjon av årlige erstatninger og tiltak i anledning av skade for almene interesser og for den enkelte».

Stortingets Skog-, vassdrags- og industrikomite berører også spørsmålet og uttaler herom i innstilling S. nr. 277 — 1959/60 side 586, 2. spalte:

«Komitéen viser til det departementet har sagt i proposisjonen om hjemmel for avståelse av fallrettigheter m. v. og går ut fra at Hovedstyret — hvor det kan være tvil om hjemmelen for avståelsen er å finne i ekspropriasjonstillatelsen av 13. januar 1956 etter vassdragsloven eller i den nå omhandlede overføringskonsesjon — søker å komme til en minnelig ordning når det gjelder tiltak i anledning av skade for almene interesser og den enkelte».

Som det går fram av det siterte prosesskrift av 8. februar 1961 fra saksøkeren, har Vassdragsvesenet i alle tilfelle hvor overførings- og reguleringsbestemmelsene av 17. juni 1960 hjemler adgang til full tørrlegging av vedkommende elvestrekning i samsvar med stortingskomitéens intensjoner samtykket i at skjønnnet baseres på disse bestemmelser. Vassdragsvesenet har bare krevet skjønnnet fremmet etter ekspropriasjonstillatelsen av 1956 for de elver og elvestrekninger hvor det etter Vassdragsvesenets oppfatning er nødvendig å søke til denne tillatelse for å oppnå adgang til hel tørrlegging av elvene.

Retten antar at Vassdragsvesenet må gis medhold i at regulerings- og overføringsbestemmelsene av 17. juni 1960 ikke hjemler adgang til tørrlegging av bl. a. Songa elv og Tokke elv nedenfor Hyllandshylen. For disse elver antas hjemmelen for hel tørrlegging å måtte søkes i ekspropriasjonstillatelsen av 13. januar 1956. Reguleringsbestemmelsene av 17. juni 1960 med tilhørende manøvreringsreglement av 28. oktober 1960 inneholder riktignok ikke noe påbud om slipping av lågvassføringen, men disse bestemmelser kan etter rettens oppfatning ikke uten uttrykkelig bestemmelse i motsatt retning antas å få anvendelse på andre elvestrekninger enn de som omfattes av bestemmelsene. At det med hjemmel i regulerings- og overføringsbestemmelsene av 17. juni 1960 inntas noen sidebekker til Songa og at departementet har bestemt at disse bestemmelser skal gjøres gjeldende for inntaket av Haugebekken, Raudåi og Viermyrbekken, kan ikke ses å få noen betydning i denne forbindelse, idet Vassdragsvesenet ikke dermed kan antas også å ha fått adgang til hel tørrlegging av hovedelvene Songa og Tokke da vassføringen i de bekker som tas inn på driftstunnelen er helt bagatellmessig i forhold til vassføringen i hovedelvene. Likeledes finner retten det å være uten betydning i denne relasjon at Vassdragsvesenet har påstevnet skjønn for hele vassdraget også etter reguleringsbestemmelsene av 17. juni 1960. Dels hjemler disse bestemmelser en utvidelse av tidligere reguleringer og dels fastsetter de nye reguleringer som får innflytelse på vassføringen i alle nedenforliggende vassdrag, selv om Vassdragsvesenet ikke dermed kan antas å være blitt fritatt for å slippe lågvassføringen nedenfor Hyllandshylen og Vinjevatn».

Og videre hitsettes:

«Retten er etter dette kommet til at ekspropriasjonene må skje som forutsatt av saksøkeren og man kan da gi følgende oppstilling over den ekspropriasjonshjemmel som skjønnnet vil bli basert på:

1. Ekspropriasjonstillatelsen av 13. januar 1956.

Vassdragsloven av 1940:

Songa.

Kåvsåi.

Tokke nedenfor Hyllandshylen.

Grytåi.

Vinjeåi.

Langesæåi.

Førsvassåi.

Vaåi.

Bora mellom Årnot og Bordalsvatn.

2. Regulerings- og overføringstillatelsene av 8. februar 1957 og 4. juli 1958.

Vassdragsreguleringsloven som den lød før endringen av 10. april 1959:

Storhelleråi.

Koldalsbekken.

Kleivastøylåi.

Berdalsåi.

For de *saksøkte* har h.r.advokat Vislie, med tilslutning av de øvrige prosessfullmektiger, fremholdt at oreiningslovens bestemmelser i §23 om indeksregulering av de årlige erstatninger kommer til anvendelse på den del av skjønnet som er påstevnt etter at oreigningsloven trådte i kraft 1. juli 1960 og som har sin hjemmel i vassdragsloven, jfr. oreigningslovens § 30.

Forøvrig hevder han at ikke bare ekspropriasjonstillatelsen av 1956, men også reguleringstillatelsene av 1958 og 1960 danner ekspropriasjons-hjemmel for de vassdrag som er nevnt i underskjønnets oppstilling.

Overskjønnsretten er kommet til samme resultat som underskjønnet og kan i alt vesentlig tiltre underskjønnets premisser.

Oreigningslovens § 30 vil ikke få noen betydning for de erstatninger som blir fastsatt i denne del av overskjønnet.

IX. Tiltak og erstatninger.

Fra underskjønnet hitsettes:

«Som det vil gå fram av de foran gjengitte ekspropriasjonstillatelser, reguleringsbestemmelser og alminnelige skjønnsforutsetninger, omfatter nærværende del av skjønnet hovedelvene i Tokke—Vinjevassdraget samt en rekke sideelver og bekker. Det blir således en rekke forskjellige elvestrekninger som skal behandles med til dels forskjelligartede problemer. Av hensyn til oversikten finner retten det mest hensiktsmessig først å drøfte de alminnelige prinsipper som man legger til grunn for vurderingen av de forskjellige skader og ulemper som man skal fastsette erstatning for. Spesielle skader og ulemper som knytter seg til den enkelte elvestrekning vil man deretter gjennomgå og drøfte særskilt for hver elv eller elvestrekning. Det er også fremsatt en rekke krav om tiltak av forskjellig slag, men da de enkelte tiltakskrav knytter seg til en bestemt elvestrekning og er begrunnet i de lokale forhold i vedkommende område, finner man at det er mest rasjonelt og at det gir best oversikt å drøfte og avgjøre de forskjellige tiltakskrav i forbindelse med behandlingen av den elvestrekning som kravene knytter seg til.

Under den alminnelige drøftelse har retten funnet det mest praktisk å begynne med å drøfte de spørsmål som er reist i forbindelse med skjønnsforutsetningene og deretter gjennomgå de forskjellige skader og ulemper som utbyggingen og reguleringene fører med seg, og endelig

utsettes nerunder dog ikke a ville overlige tidligere høyeste flomvannstand.»

I tilknytning til dette hitsettes fra underskjønnet:

«Retten skal bemerke at post IX i de alminnelige skjønnsforutsetninger bare fritar retten for å ta standpunkt til å vurdere enkelte mulige skadevirkninger av utbyggingen og reguleringen som det i dag hverken er mulig eller forsvarlig å ta opp til avgjørelse. De saksøkte rettigheter er altså forbeholdt dem. Post V, 2. avsnitt, som også forbeholder de saksøkte deres rettigheter for det tilfelle at vannstanden i elveleiet i fremtiden skulle komme til å stige over tidligere høyeste flomvannstand, faller for så vidt i tråd med bestemmelsen i post IX. Derimot må retten etter post V, 2. avsnitt allerede nå vurdere skadene og ulempene for den enkelte saksøkte ved at det fra tid til annen kan komme til å gå vann i elveleiet opp til høyeste flomvannstand. Dette er et skjønnsstema som det etter rettens syn både er praktisk og forsvarlig å ta opp til avgjørelse nå. Retten ser det slik at det forbehold eksproprianten har tatt, innebærer at de saksøkte for fremtiden ikke vil kunne disponere over elveleiet på noen måte som kan komme til å hindre eller vanskeliggjøre ekspropriantens forbeholdte adgang til til sine tider å slippe vann i elveleiet. De skader og ulemper som dette måtte medføre for de saksøkte, blir å vurdere for hver enkelt. For grunneiere og rettighetshavere langs Kjela og Flothylåi blir under denne vurdering bestemmelsen i post 12, 1. avsnitt i reguleringsbestemmelsene av 17. juni 1960 å ta i betraktning.

I de alminnelige skjønnsforutsetninger post VIII heter det:

«Inntil kraftproduksjonen gjør det nødvendig, helt eller delvis å tørrlegge vedkommende elvestrekninger, vil de føre regulert vannføring. Det samme gjelder for den tid som vil medgå inntil de under II og III nevnte overføringsanlegg blir etablert.

For det tilfelle at denne regulerede vannføring medfører større skader eller ulemper for en eiendom enn den senere helt eller delvise tørrlegging av vedkommende elvestrekning, fastsettes det erstatning herfor.

I den utstrekning denne større skade skjønnes å være av midlertidig art, fastsettes erstatningen som midlertidig, slik at den bortfaller fra den tid utbyggingen eller overføringen finner sted.»

Som tidligere omhandlet under avsnittet om ekspropriasjonshjemmelen, har o.r.sakfører Roholdt gjort gjeldende at det under denne post i forutsetningene finner sted en sammenblanding av skjønnsgrunnlagene

for regulerings-skader og overføringsskader, og har krevet at regulerings-skadene blir fastsatt særskilt som en fast årlig avgift.

Retten har forstått o.r.sakfører Roholdt dithen at man skal fastsette en erstatning for hver enkelt saksøkt for de skader og ulemper han måtte bli påført ved at det går regulert vassføring i elvene, og at denne erstatning skal være stedsevarende, jfr. vassdragsreguleringslovens § 16 nr. 2. Videre skal retten fastsette en erstatning for de skader og ulemper hver enkelt saksøkt blir påført ved utbyggingene og overføringerne som tørrlegger elvene helt eller delvis og at denne erstatning også skal være stedsevarende.

Retten skal bemerke at nærværende skjønn er begjært og fremmet på grunnlag av den foran gjengitte ekspropriasjonstillatelse av 1956 og de tidligere gjengitte reguleringsreglementer av 1957, 1958 og 1960 med tilhørende manøvreringsreglementer av 1958 og 1960. Det er de skader og ulemper som måtte ramme de saksøkte ved de inngrep saksøkeren foretar med hjemmel i disse bestemmelser og som er nærmere spesifisert i de av saksøkeren oppstilte alminnelige skjønnsforutsetninger, som retten har til oppgave å vurdere og fastsette erstatninger for. Disse erstatninger blir i samsvar med reguleringslovens § 16 nr. 2 å fastsette under den forutsetning at anlegget blir stedsevarende.

Som det fremgår av post VIII i forutsetningene, er saksøkeren klar over at han ikke vil kunne iverksette alle sine tiltak med en gang, men at iverksettelsen vil finne sted etter hvert som anleggsarbeidene blir ferdige. Dette medfører at det i en mellomperiode kan oppstå forhold og situasjoner som vil avvike fra den tilstand som blir etablert når alle kraftverk, reguleringer og overføringer er ferdigbygget og satt i drift, som f. eks. at det kan komme til å gå større eller mindre regulert vassføring i elver eller elvestrekninger som i henhold til planer og forutsetninger vil bli tørrlagt eller gå med redusert vassføring.

I denne mellomperiode — reguleringsperioden — hvor stillingen således kan komme til å arte seg noe annerledes enn den som blir endelig etablert, kan de saksøkte bli påført skader og ulemper utenom dem som de fullførte anlegg, reguleringer og overføringer må antas å ville medføre, og som er tatt i betraktning ved erstatningsfastsettelsen. Etter rettens oppfatning må disse skader og ulemper sees som en følge ikke av kraftanleggene med reguleringer og overføringer, men som en følge av arbeidene for å istandbringe disse anlegg, og kan således ikke antas å gå inn under bestemmelsen i reguleringslovens § 16 nr. 2. Retten finner det derfor naturlig erstatningsmessig å likestille de skader og ulemper som måtte oppstå i mellomperioden på grunn av den regulerte vassføring med vanlige anleggsskader som vanligvis gjøres opp når anlegget er ferdig med et engangsbeløp som bestemmes ved overenskomst eller etterfølgende skjønn. Men retten ser det videre slik at disse skader må kunne tas opp til vurdering og avgjørelse allerede nå da retten finner at man i det foreliggende tilfelle har tilstrekkelig oversikt over dem.

For å lette rettens arbeid og oppgjøret i det hele, har eksproprianten tilbudt at de enkelte erstatninger skal begynne å løpe allerede fra den dag anleggsarbeidene kan ha medført endringer i den tidligere tilstand, jfr. de alminnelige skjønnsforutsetningers post XII. Det kan ikke sees å være noe til hinder for å foreta en slik sammenligning av skadevirkningene som forutsetningenes post VIII, 3. avsnitt forutsetter og eventuelt å fastsette en mererstatning i de tilfelle hvor det finnes å være grunnlag herfor. Etter rettens skjønn vil alle de saksøkte da få full erstatning også i de årene anleggsarbeidene pågår. Hvor tilleggserstatning gis, blir denne ført opp som særskilt post under det spesielle takstnummer.»

til fløting av trevirke til gårdenes behov, og rent unntaksvis hvor det er fløtet til lokale sagbruk for salg. Vassdragets betydning for den alminnelige ferdsel har vært minimal, dets vesentlige funksjon i denne henseende har innskrenket seg til i noen tilfelle å tjene som ferdselsveg mellom gårdenes enkelte deler. En utbygging og overføring av elvene medfører at denne tidligere utnyttelse av vassdraget bringes til opphør eller innskrenkes vesentlig, for tilbake blir bare et tørrlagt elveleie eller en elv med minimal vassføring.

Senkingen av vasstanden i elveleiet kan også på sine steder virke atskillig skjemmende på omgivelsene samt medføre en senking av grunnvasstanden i elvens nærmeste naboskap som kan medføre uttørring av jorden, og i noen tilfelle redusere eller helt bortta vasstilførselen fra vasskilder som hittil har tjent som vassforsyning for befolkningen.

Det har på enkelte områder vært noen uenighet mellom partene om omfanget av de skader og ulemper som utbyggingen og overføringene må antas å ville føre med seg. Meningsforskjellen har imidlertid særlig kommet til uttrykk når det gjelder det økonomiske utslag av skadene og ulempene for de saksøkte og måten disse økonomiske virkninger skal vurderes på. Et kort resyme av partenes anførsler herom vil bli gitt nedenfor under avsnittet om erstatningsfastsettelsen.»

VARSLING

Også for overskjønnet har advokat Roholdt krevet særskilt varsel om vannslipping. Som underskjønnet har overskjønnet funnet at den varsling som er påbudt i post 12 i reguleringsbestemmelsene av 17. juni 1960 må antas tilstrekkelig. Man finner ikke grunn til som tiltak å pålegge Vassdragsvesenet ytterligere plikt til varsling.

ERSTATNINGSFASTSETTELSEN

Ekspropriasjonen skjer, som tidligere nevnt, dels etter ekspropriasjonstillatelsen av 1956 og dels etter reguleringsbestemmelsene av 1958 og 1960 og med hjemmel i de der nevnte lovsteder. Disse, samt grunnlovens § 105, vil bli lagt til grunn under overskjønnet.

Det har vært adskillig meningsforskjell mellom partene om hvordan skjønnsresultatet skal vinnes. Som for underskjønnet har for overskjønnet partene i det vesentlige påberopt seg følgende:

Saksøkeren har hevdet at det er den største verdi på ekspropriatens hånd som skal erstattes, altså enten vassdragets omsetningsverdi eller dets bruksverdi, og ikke noe mere. Saksøkeren har sterkt fremholdt at hvis en form for utnyttelse utelukker en eller flere av de øvrige utnyttelsesmåter, kan det bare bli spørsmål om å vurdere deres innbyrdes verdi for ekspropriatene og etter denne vurdering fastsette erstatningen på grunnlag av den høyeste. Etter ekspropriantens oppfatning kan det da være lite tvilsomt at det vil bli elvenes omsetningsverdi som kraftkilder som må legges til grunn i de fleste tilfeller som omfattes av dette skjønn. Utslagsgivende under fastsettelsen av denne verdi må være de priser som betales ved kjøp og salg av fallrettigheter. Disse priser er resultatet av forhandlinger mellom kjøper og selger, og gjennom de salgsdokumenter som er lagt fram, skulle retten ha grunnlag for å gjøre seg opp en mening om hva fallprisene er i dag i det frie marked.

De saksøkte har gjort gjeldende at det ikke slik uten videre kan sondres mellom bruksverdi og omsetningsverdi som saksøkeren har gjort, idet denne tar bruksverdi i altfor snever betydning når han under begrepet bruksverdi bare tar med den bruk som eierne hittil har gjort seg av vassdragene. Inn under begrepet bruksverdi går også hva eierne kan bringe ut av fallene ved selv å bygge dem ut og selge kraften.

De saksøkte har videre meget sterkt fremholdt at når det gjelder omsetningsverdien, må retten særlig ha for øye at de priser som er blitt betalt opp gjennom årene ikke gir noe virkelig uttrykk for denne verdi, idet både kjøperne, og i særlig grad selgerne, ikke hadde noen begrunnet mening om verdien. Utbudet av vasskraft var i tidligere år stort og kjøpernes risiko var enorm. I de senere år har det vært en viss balanse mellom tilbud og etterspørsel, men dette forhold er nå i ferd med å endre seg. Etterspørselen er i ferd med å bli større enn tilbudene.

En gjennomgåelse av de forskjellige salgskontrakter vil forøvrig vise at de priser fallrettighetene er omsatt til, har vært så ujevne at det ikke er berettiget å tale om et prisnivå for fallrettigheter. Det har bare vært en vilkårlighet på et meget lavt plan. Salgene har helt til det siste vært påvirket av så mange og til dels irrasjonelle faktorer at både salgspriser og priser fastsatt ved ekspropriasjonsskjønn er fiktive priser.

Etter de saksøktes oppfatning er omsetningsverdien hva en kjøper fornuftsmessig ville betale hvor han står overfor en sakkyndig selger. Og den pris man da vil komme fram til vil være avhengig av det eventuelle kraftverks overskudd idet det skjer en fordeling av dette mellom kjøper og selger. Under denne fordeling mellom kjøper og selger må risikoen bli avgjørende. Er risikoen liten, må det være fullt forsvarlig å la falleieren få en vesentlig del av fortjenesten ved fastsettelsen av erstatningene.

Endelig har de saksøkte hevdet at prisen rettst bør fastsettes som en pris for vasskraften + erstatning for skader og ulemper, og at dette i dag er den form som vanligvis nyttes ved frivillige salg av rå vasskraft.

Nærværende del av overskjønnet omfatte ren rekke elver og bekker hvor forholdene er meget forskjelligartet. Den utbygging som finner sted, skjer etter Vassdragsvesenets planer. Vassdragsvesenet har lagt fram overslag over utbyggings- og reguleringsomkostningene og på grunnlag av disse foretatt beregninger over utbyggingsprisen og produksjonsprisen pr. KWh.

De saksøktes tekniske konsulent har utført beregninger av vassføringer og naturhestekrefter ved forskjellige punkter i vassdraget, har som et beregningseksempel satt opp i tabell naturhestekraftpriser for hver enkelt elvestrekning og er dermed kommet fram til fallmeterpriser for praktisk talt alle fallstrekninger som inngår i overskjønnet. I sine beregninger bygger den sakkyndige på Vassdragsvesenets planer og når det gjelder fallverdivurderingen har den sakkyndige funnet det riktigst i hovedsaken å legge til grunn det prosjekt som blir utført ifølge Vassdragsvesenets siste planer.

For en enkelt bekk har de saksøkte påstått at separat utbygging vil gi en betraktelig bedre og mer økonomisk utnyttelse av vasskraften i denne bekk, enn etter Vassdragsvesenets planer. Til støtte for dette har de saksøkte fremlagt beregninger av en privat engasjert ingeniør.

Retten har nøye vurdert denne påstand. I dette tilfelle er retten kommet til det resultat at de foretatte beregninger hviler på et så usikkert grunnlag, at retten ikke kan bygge på dem.

I samtlige tilfeller, uten ett, har retten funnet at Vassdragsvesenets planer i dag gir den mest rasjonelle utnyttelse av vasskraften i den enkelte bekk og elv og dermed den høyeste erstatning. Retten kan ellers tiltre hva underskjønnet har uttalt: «Den mulighet for en felles utbygging i store kraftverk som således er til stede, øker verdien av den rå vasskraft i alle elver og elvestrekninger, om enn ikke så meget for de som fordelaktig lar seg bygge ut separat som for de som ikke er så gunstige prosjekter for en separat utbygging. På grunnlag av disse overveielser er retten derfor kommet til at alle falleierne vil oppnå full erstatning ved en vurdering av fallene etter de utbyggingsplaner som nå er under utførelse, og retten vil derfor bygge på disse planer under de vurderinger som må foretas».

Retten må imidlertid ta et forbehold for Vaåi og viser til det som er skrevet nedenfor om denne sideelv.

Skjønnsmennene *Baasen, Fonsdal* og *Bendz* ønsker å bemerke:

«Ved beregning av verdien av rå vannkraft har det vært almindelig å bygge på antall fallmeter og den årgangsvannføring — jevnt over året i et bestemmende år — som det viser seg mulig å oppnå ved hjelp av de reguleringsmagasiner som kraftutbyggeren har funnet det økonomisk forsvarelig å etablere.

I nærværende skjønn har rettens flertall i endel tilfelle fraveket denne regel og regnet med en høyere reguleringseffekt enn de etablerte magasiner tilsier. Dette gjelder i særlig grad følgende nedslagsfelter:

- A. Kjelafeltet mellom Tokke IV's inntak og Hyljelihyl — 58,1 km² — hvis avløp overføres helt uregulert til Totak hvor magasinet ikke er mer enn tilstrekkelig og først og fremst må forutsettes brukt til regulering (inkl. sesongregulering) for Totaks eget lokale felt.
- B. Borafeltet mellom Bordals- og Venemodammene, som etter partiell regulering i Venemo, overføres til det på forhånd fullt disponerte Totakmagasin.
- C. Feltet nedenfor det felt som utnyttes i Tokke II (Vinje kraftverk) men ovenfor Tokke I's inntakstunnel. For regulering av avløpet fra dette betydelige felt har man et magasin i Vinjevatn på bare 10 mill. m³.

Når praktisk talt alt vann fra det uregulerte felt allikevel kan utnyttes til kraftproduksjon, skyldes det at maskinkapasiteten i Tokke II og Tokke I er valgt stor nok for produksjon av flomkraft som på langt nær er samme verdi som årgangskraft. Bl. a. dette forhold burde ha medført lavere fallerstatninger enn overskjønnets flertall har fastsatt særlig for Smørkleppåi.»

Retten har funnet det nødvendig å overveie og vurdere hvilken verdi som blir den høyeste på ekspropriatens hånd, omsetningsverdien eller bruksverdien. Elvenes bruksverdi for ekspropriatene har hittil ligget i elvenes nytte som fløtingselver, fiskeelver, deres evne til å gjerde og som vassforsyning, i noen tilfelle som ferdselsveger og til fløting av trevirke til gårdsbehov samt i enkelte tilfelle som kraftkilder.

Det er bare i få tilfelle at retten har funnet at bruksverdien overstiger omsetningsverdien. Hvor intet annet uttrykkelig er sagt, er retten kommet til at omsetningsverdien er den høyeste og har lagt den til grunn for erstatningsfastsettelsen.

Retten kan være enig med de saksøkte i at de priser som i årenes løp har vært betalt for vasskraft, ikke alltid svarer til verdien i dag. Dette gjelder særlig salg av eldre dato, hvor pengeverdien var det mangedobbelte av i dag, hvor tilbudet av vasskraft var stort og etterspørselen liten og hvor kjøperens risiko for tap kunne være stor. Derimot synes salgene i de senere år å kunne være til veiledning, selv om man da må ta i betraktning at prisene som regel ikke vil være direkte sammenlignbare. For det første vil utbyggingsomkostningene variere, for det annet kan kontraktene inneholde forskjellige vilkår som kan bidra til å høyne eller senke prisen pr. fallmeter og pr. naturhestekraft.

Et vilkår, som i den senere tid i noen grad er blitt brukt, er at salgsprisen for vasskraften i en elvestrekning skal fastsettes til en bestemt fallmeterpris og dessuten erstatning for skader og ulemper. Også i nærværende skjønn har de saksøkte krevet at erstatningen skal deles opp slik.

Som det fremgår av foranstående er partene enig om at det er den største verdi for den enkelte saksøkte som skal bli erstattet, enten det er omsetningsverdien eller bruksverdien.

Saksøkeren har prinsipalt hevdet at omsetningsverdien av en elvestrekning — som blir utbygd samlet — svarer til en bestemt fallmeterpris beregnet etter de naturhestekrefter som elvestrekningen kan produsere på den ene side og etter omkostningene ved utbyggingen på den annen side. Subsidiært er hevdet av saksøkeren at skulle man erstatte skader og ulemper særskilt, må fallmeterprisen gå tilsvarende ned.

De saksøkte har prinsipalt hevdet at omkostningsverdien for den enkelte grunneier skal være en felles fallmeterpris for de enkelte elvestrekninger og dessuten full erstatning for skader og ulemper. De har vist til at dette har vært praksis i flere salgskontrakter i de senere år.

Retten skal først bemerke at den enkelte grunneier i alle tilfelle i det minste skal ha full erstatning for skader og ulemper. Om han skal ha mer enn dette, avhenger av om elvestrekningen vil ha større verdi ved separat utbygging eller ved omsetning.

Ved fritt valg vil omsetningsverdien bli bestemt av tilbud og etterspørsel. Riktig pris vil være avhengig av hva en fornuftig og tilstrekkelig sakskyndig kjøper vil være tjent med å gi for elvestrekningen og hva en — eller flere — fornuftige og tilstrekkelige sakskyndige selgere vil finne er den pris de kan oppnå.

Denne pris vil særlig avhenge av hvor mange naturhestekrefter elvestrekningen kan produsere ved den beste form for utbygging og videre avhenge av hva utbyggingen vil koste. Denne pris eller omsetningsverdi vil hverken bli større eller mindre om man bruker den fremgangsmåte ved å fordele den samlede omsetningsverdi på de enkelte grunneiere eller rettighetshavere, som saksøkeren har foreslått, eller om man bruker den fremgangsmåte som de saksøkte har foreslått.

Da således den samlede sum av erstatninger må bli den samme, blir spørsmålet for retten hvilken fremgangsmåte er best egnet til — ved fordelingen — å gi full erstatning til samtlige rettighetshavere. Det er her to hovedsynsmåter som gjør seg gjeldende.

Den første synsmåte tar sitt utgangspunkt i det at ingen del av elvestrekningen er mer verd enn nettoprisen for de naturhestekrefter som denne eiers del produserer. Denne dels eier skal selvsagt ha erstattet skader og ulemper, men om han skal ha mer avhenger av om hans del av elvestrekningen produserer så mange naturhestekrefter at verdien av dem overstiger erstatning for skader og ulemper. Er det tilfelle, skal han også ha utbetalt forskjellen mellom erstatningen for skader og ulemper og verdien av naturhestekreftene, men heller ikke mer. Ved denne fordeling vil eierne av de bratte og de slake fall få samme erstatning pr. produsert hestekraft, når omsetningsverdien er størst.

Den annen synsmåte tar sitt utgangspunkt i det at ingen falleier vil selge sitt fall, hvis han bare får erstatning for skader og ulemper og intet for selve fallene. Ved en samlet utbygging av elvestrekningen må man ha med både de bratte fall og de slake fall. Dette gir en selvstendig verdi også for de slake fall, hvor ulempene som regel er størst. Dette er kommet til uttrykk i flere salgskontrakter fra de senere år. Følger man denne fordelingsmåte vil i virkeligheten eierne av de slake fall sammenlagt få en erstatning som gir dem høyere pris pr. produsert naturhestekraft enn eierne av de bratte fall. Dette synes ikke rimelig i betraktning av at de bratte fall er av størst verdi for kjøperen. I enkelte av salgskontraktene fra de senere år er det derfor satt forskjellig pris pr. fallmeter for de bratte og de slake fall.

Ved voteringen har retten delt seg i et flertall og et mindretall. *Flertallet* består av *rettens formann* og skjønnsmennene *Båsen, Bergan, Kinck Hanssen og Fonsdal* og — i den utstrekning de har deltatt i voteringen — varamennene *Aalrust og Bendz*. Flertallet har bygget på den først nevnte

synsmåte, men har i noen grad også tatt hensyn til den annen. Således har retten vurdert større hyler og vann i en elvestrekning særskilt og etter bruksverdien, uansett om det er de samme eller andre eiere av hylen eller vannet og av elvestrekningene ovenfor eller nedenfor.

Ved denne fremgangsmåte vil det i praksis som regel ikke bli større forskjell i resultatet enten man legger den første eller andre synsmåte til grunn der hvor elven har noen lunde jevnt fall.

Mindretallet, skjønnsmennene *Gladheim, Holm, Videsjorden* og *Galde*, samt varamannen *Tveiten* har votert for å legge til grunn den annen synsmåte:

«Dette mindretallet vil uttale at dei tekniske framstega i seinare år har fullstendig revolusjonert den elektriske utbygginga. Vatnet vert i mykje større mun enn før teke burt frå dei slake falla i vassdraga. Dette har ført med seg at skaden og ulempene har auka i takt med framstega i kraftutbygginga.

Det må reknast som sikkert at ein forstandig eigar av vatnfall ikkje vil bytte dei realverdiane som vatnfallet har mot dei kronene av synkande pengeverd som han vert tilkjent for skade og ulemper. Det same gjer seg gjeldande der skade og ulempe er stor i forhold til erstatningane.

På lengre sikt må ein rekna med at slike grunneigarar ikkje fær full erstatning.

Mindretallet meiner difor at den samla erstatning i kvart vassdrag for seg må setjast til det grunneigarane gjennom fritt sal kan få for fallet. Ved at seljarane opptrør samla i grunneigarlag, vert ofte resultatet ved frie avtaler millom kjøpar og seljar slik at alle grunneigarane fær godtgjort for fall, skader og ulempe.

Ingen vil selja godviljugt dersom dei fær godtgjort berre for skade og ulempe. I slike tilfelle kan vatnet ved ekspropriasjon verte teke frå dei utan at fallet vert erstatta.

Mindretallet røystar for at den fulle erstatninga må delast millom grunneigarane slik at det vert teke fullt omsyn til dei som fær skade og ulempe ved utbygginga. Dette samsvarar og med det utjamningsprinsippet som meir og meir gjer seg gjeldande i samfundet, ikkje minst innom organisasjonane for jord- og skogbruket.

Mindretallet viser her til Høgsterettsjustitiarius når han i høgsteretts-saka: *Overskyn Lyse kraftverk, Norsk Retstidende 1964 side 1173*, uttalar:

«Grunneierne har krav på å få sine spesielle ulemper erstattet særskilt, og i tillegg har de etter min mening krav på sin del i vannkraftens verdi slik denne fremkommer når alle felles omkostninger — derunder erstatning av ulempene — er fratrukket.»

Av praktiske grunnar fremjar mindretallet denne dissensen generelt. Mindretallet tek difor dissensen opp berre under dei takstnummer der den nytta framgongsmåten etter mindretallet si meining virkar mest urett.»

Som foran nevnt, er retten med få unntak kommet til at omsetningsverdien av de enkelte elvestrekninger er større enn bruksverdien. Ved vurderingen av denne omsetningsverdi har retten lagt til grunn såvel alle opplysningene fra Vassdragsvesenet som opplysninger fra de saksøkte. For praktisk talt alle elvestrekninger er lagt til grunn at Vassdragsvesenets planer for den samlede utbygging vil gi det beste økonomiske resultat for de saksøkte. Omsetningsverdien vil derfor bli vurdert ut fra de foreliggende planer.

Som underskjønnet har da retten sett hen til de magasiner som er eller vil bli bygget og lagt til grunn den regulerte vassføring i et bestemmende år, med de korreksjoner som følger av at man i de siste år har kunnet konstatere at nedbørmengden er noe større enn før antatt i de vestlige nedlagsfelter og tilsvarende noe mindre i de østlige.

For de elvestrekninger som for tiden ikke er gjenstand for utbygging, som Langesæål, Vaål ovenfor Vatjern og Kjela ovenfor tunnelinntaket, er ikke tatt i betraktning den vassmengde som går unyttet i elveleiet. Men ved fastsettelse av erstatningen har man hatt for øye at denne vassmengde ikke fremtidig lar seg utnytte økonomisk til kraftproduksjon. På den annen side har man også hatt for øye at denne unyttede vassmengde kan bidra til å minske skadene, f. eks. ved å opprettholde noe fiske i hylar og vatn.

Retten har videre tatt hensyn til samtlige reguleringsomkostninger, derunder omkostningene ved å bygge flerårsmagasiner.

Retten finner også grunn til å drøfte spørsmålet om — og i hvilken utstrekning — sideelver og bekker er økonomisk utnyttbare ved utbygging. Det er nok riktig at flere av de sideelver og bekker som tas med, ikke er separat økonomisk utnyttbare som kraftkilder, men dette kan ikke være avgjørende. Etter rettens syn må det også vurderes om det kan være regningssvarende å bygge dem ut sammen med en eller flere andre elver og om mulighetene for en slik felles utbygging er til stede. At disse muligheter er til stede for de elver og bekker det her gjelder, fremgår av at de nå tas med i den pågående utbygging. Deres verdi som kraftkilde bestemmes da også for disse av utbyggings- og reguleringsomkostningene i vedkommende kraftverk som elven eller bekken inngår som et ledd i. Som et særskilt moment ved vurderingen kommer så omkostningene ved overføring av sideelven eller bekken, eller innføringen i driftstunnelen. Disse omkostninger må ses som spesialomkostninger som må belastes vedkommende elv eller bekk. En vurdering under denne synsvinkel vil vise om det kan antas at vedkommende elv eller bekk har noen omsetningsverdi som kraftkilde, og retten har over alt kommet til at så er tilfelle. Vassdragsvesenets egne overslag og beregninger viser at det er lønnsomt å ta sideelvene og bekkene med i utbyggingen. En annen ting er at retten for noen takstnummers vedkommende er kommet til at elvens eller bekkens bruksverdi som fiskeelv og gjerde likevel er høyere enn omsetningsverdien, men dette blir særskilt nevnt hvor så finnes å være tilfelle.

Ved fastsettelsen av den omsetningsverdi den enkelte bekk eller sideelv vil ha og ved fordelingen av den samlede erstatning har retten bygget på den fremgangsmåte som er foreslått av de saksøktes privat engasjerte sakkyndige. Størrelsen av erstatningen bestemmes etter det antall naturhestekrefter som blir — eller kan bli — innvunnet ved å ta bekken eller sideelven inn og erstatningen blir fordelt i forhold til antall fallmeter på hele den elvestrekning eller bekk hvorfra vannet er fjernet.

Retten skal også nevne en annen faktor som alltid må antas å ville influere på omsetningsverdien, nemlig mulighetene for eventuelle kjøpere til å komme i gang med utbyggingen forholdsvis snart etter kjøpet, og dermed gjøre de kjøpte fallrettigheter fruktbringende. I nærværende tilfelle er utbyggingsarbeidene allerede i gang og en vesentlig del av de fallrettigheter som omfattes av ekspropriasjon kan ventes tatt i bruk til kraftproduksjon i de nærmeste år. Den reduksjon av rentetapet som dette innebærer, er egnet til å øke omsetningsverdien og dette har man hatt for øye under erstatningsfastsettelsen.

Videre skal man nevne at fallenes beliggenhet er et moment som influerer på verdien. Fallene i Tokke-Vinjevassdraget ligger forsåvidt gunstig an både for produksjon av vinterkraft og for overføring til forbrukerne.

Endelig skal retten bemerke at overskjønnet har foretatt en del korreksjoner av størrelsen for de regulerte vassføringer på grunnlag av nye opplysninger om størrelsen av nedslagsfeltene og fordelingen av nedbøren. Retten skal så drøfte noen spesielle erstatningskrav som er fastsatt.

Kvern- og sagretter.

Fra underskjønnet hitsettes:

«I en rekke tilfelle har innehavere av kvernretter og sagretter m. m. meldt seg med krav på erstatning. Dette gjelder rettigheter både på elvestrekninger som er gjenstand for ekspropriasjon og på strekninger hvor Vassdragsvesenet allerede har ervervet fallrettighetene, men har erkjent at enkelte kvern- og sagrettigheter ikke er ervervet.

I de fleste tilfelle hvor det er krevet erstatning for kvern- og sagretter dreier det seg om rettigheter på annen manns elvestrekning. Etter de opplysninger som foreligger om disse rettigheter i annen manns fall, har retten antatt at det er en bruksrett som er begrenset til å utnytte det nødvendige vann til driften av vedkommende kvern og/eller sag, og at rettighetshaveren ikke har rett til å nytte vannet på annet vis, som f. eks. til kraftproduksjon for andre formål. Videre forekommer det også enkelte tilfelle hvor vedkommende kvern- eller sageier som nytter sitt eget fall, har ført opp kvernen eller sagen som en særskilt erstatningspost.

Praktisk talt i alle de tilfelle hvor erstatningskrav er fremsatt, er driften av kvernen eller sagen for lengst opphørt og ofte er både hus og maskineri fjernet.

I de tilfelle hvor innretningene ennå stod, var ingen i driftsmessig stand, og de var som oftest mer eller mindre falleferdige. Dette ser retten som et uttrykk for at disse gamle kverner og sager har utspilt sin rolle og ikke lenger er økonomisk drivverdige. I mange tilfelle var de også plasert slik at bare atkomsten til og fra kvernen eller sagen ville utelukke en gjenreiseing av innretningene.»

Overskjønnsretten er stort sett enig i disse betraktninger. Etter dens mening er de fleste kvern- og sagrettigheter henimot verdiløse. Men overskjønnsretten har allikevel, hvor det ikke lenger blir tilstrekkelig driftsvann igjen, fastsatt en mindre erstatning for kvernretter og sagretter.

Et mindretall, skjønnsmennene *Baasen, Fonsdal, Aalrust* og *Bendz*, er ikke enig i at det blir gitt erstatning for kvern- og sagretter. De viser til at den tekniske utvikling gjør gamle bruksretter, driftsmåter, metoder og patenter fullstendig avlegse.

Utskiftning.

Fra underskjønnet hitsettes:

«Ved underutskifting av 30. september 1939 og overutskifting av 30. august 1940 over en del av utmarken til gårdene i Haukeligrend i Vinje er truffet bestemmelser om vassdragsherlighetene innen skifteområdet. Det heter herom i utskiftningsforretningen under avsnittet betegnet vassdrag:

«Ved fremtidig utnyttelse av vassdragsherlighetene innen skifteområdet skal eventuelle erstatninger gis etter de grunneiendomsforhold, som gjaldt før utskiftinga. Mulige vederlag for opdemming, tomter m. v. tilkommer dog den som er grunneier etter nærværende forretning.

De forskjellige bruks rettigheter til sag og mølle er urørt av utskiftinga.»

Ved disse utskiftinger inntraff det at noen fikk flyttet sine utmarksområder slik at vassdragsherlighetene og den utlagte grunn ble liggende på forskjellige steder. Nå har de som er blitt grunneiere på de steder hvor andre etter utskiftingen skal ha erstatningen for vassdragsherlighetene, likevel krevet erstatning for skade på fiske m. v. ved overføringene og reguleringene. O.r.sakfører Roholdt har i den anledning anført at rettsforholdene er klare og at det etter hans kjennskap ikke er noen tvist mellom grunneierne om hvem som har fiskeretten og hvem som har vassretten, og at hver har krav på å få taksert det som foreligger uten noen sammenblanding».

Retten skal bemerke at man i slike tilfelle, såvidt mulig, vil spesifisere særskilt de forskjellige erstatninger.

A. Kleivastøylåi.

Fra underskjønnet hitsettes:

«Kleivastøylåi er en sideelv til Smørkleppåi og renner ut i denne ved Vinjesvingen. Den har sitt utspring i Tangevatn og Øvre Vrångevatn. Et felt på 5,4 km² av Tangevatn og Øvre Vrångevatns nedslagsfelt blir overført til Langeidvatn og derved reduseres årsvassføringen i elven med 0,19 m³/sek. Fallene i elven er ikke gjenstand for ekspropriasjon og det er virkningen av den forestående reduksjon i vassføringen som blir å vurdere og erstatte i den utstrekning rettighetshaverne må antas å bli påført skader og ulemper. Skjønnet blir her å basere på overføringstillatelsen av 4. juli 1958 og vassdragsreguleringsloven slik som den lød før endringen av 10. april 1959.

Kleivastøylåis nedslagsfelt utgjør 56,8 km² og ved overføringen tas som nevnt bort 5,4 km² av den øverste del av elvens nedslagsfelt. Reduksjonen i årsvassføringen utgjør fra 100 % ved Vrångevatns utløpsos til 28 % ved utløpet i Fitjevavn, ca. 6 km nedenfor Øvre Vrångevatn. Fitjevavn får også tilløp fra Råkadalsvatn gjennom elven Kise og etter sammenløpet med denne elv utgjør reduksjonen 17 %, og ved sammenløpet med Smørkleppåi er den sunket til 9 %.

Tiltak.

De saksøkte har krevet erstatning foruten for fall, også for skade på fiske, tap av elven som gjerde for beitende bufe og for den nedre del også for tap av elven som fløtingselv. De har særlig fremholdt at gjerdeproblemet blir påtrengende, spesielt mellom Øvre Vrångevatn og Fitjevavn hvor elven blir liggende helt åpen for bufe i tørre perioder».

For de saksøkte har h.r.advokat Vislie og advokat Roholdt nedlagt påstand om gjerde, som nevnt foran under de generelle påstander.

Videre har de saksøkte under den del av overskjønnet som angikk den alminnelige fløting krevet som tiltak bro over Kleivastøylhylen. Spørsmålet ble utsatt til nærværende del av overskjønnet og kravet er her gjentatt.

Som underskjønnet er retten av den oppfatning at Kleivastøylåi bare freder på enkelte strekninger og bare i enkelte perioder. På strekningen mellom Smørkleppåi og Fitjevavn blir reduksjonen i vassføringen så liten at den antas å bli uten større betydning for elvens evne til å frede for bufe.

På strekningen ovenfor Fitjevavn medfører overføringen en betydelig reduksjon i vassføringen, men denne reduksjon vil ikke, hvor stor den enn er, være av avgjørende betydning for elvens evne til å frede for bufe. Etter rettens iakttagelser under befaringen har elven bare delvis dannet sikkert hinder for bufe. I tørre perioder har elven vært forholdsvis lett å passere flere steder både for småfe og storfe og man kan ikke anta at den har fredet for bufe annet enn i vårflommen og andre flomperioder.

Det er sannsynlig at de vernende perioder blir kortere etter overføringen, men denne ulempe er ikke av slikt omfang at den gir grunn til å pålegge Vassdragsvesenet noen plikt til å holde gjerde. Retten finner det klart at omkostningene ved det forlangte tiltak vil bli uforholdsmessig store i forhold til de skader og ulemper som skal avhjelpes.

Til kravet om bru over Kleivastøylhylen skal retten bemerke at man antar at reduksjonen i vassføringen ikke vil føre med seg noen merkbar senking av vintervannstanden i hylen. Det vil i alle fall ikke bli slike ulemper at det er berettiget å pålegge Vassdragsvesenet å bygge bru på stedet.

Slutning:

Tiltakskravene blir ikke tatt til følge.

Erstatning.

Retten kan tiltre følgende uttalelse av underskjønnet:

«Kleivastøylåi antas ikke å være separat utbyggbar, men den kan derfor ikke uten videre antas å være uten verdi som kraftkilde. En del av Kleivastøylåis felt kan med små omkostninger overføres til Langeidsvatn hvor det utnyttes sammen med Langeidvassdraget. Retten antar derfor at den del av vassføringen i elven som kan overføres og utnyttes sammen med dette vassdrag, har en omsetningsverdi. Den del av vassføringen i Kleivastøylåi som utnyttes ved overføringen til annet vassdrag, utgjør 0,19 m³/sek. i årsvassføring og utnyttes i fallet mellom Vatjern og Vaås utløp i Flothylåi ca. 264 fallmeter, hvilket tilsvarer en kraftytelse på ca. 670 naturhestekrefter, og den kan dessuten utnyttes i fallet mellom Langeidvatn og Vatjern i ca. 46 fallmeter, hvilket tilsvarer ca. 115 naturhestekrefter.»

Etter rettens oppfatning vil reduksjonen av vassføringen i Kleivastøylåi mellom Fitjevatn og Smørkleppåi ha lite å si for elven som fiskeelv, som gjerde, som fløtingselv og som isveg. Erstatningen for denne strekning vil derfor bli fastsatt på grunnlag av vasskraften.

På strekningen ovenfor Fitjevatn vil reduksjonen av vassføringen lede til skade på fisket og denne skade blir total ovenfor Nedre Vrångevatn. I nedre Vrångevatn og ned til Fitjevatn vil det bli betydelig skade. På denne strekning vil reduksjonen av vassføringen også gi økte ulemper ved at elvens evne til å verne for bufe blir nedsatt. På denne strekning er det slakt fall i elven og retten har funnet at skader og ulemper overstiger omsetningsverdien.

Ved fastsettelsen av erstatningen for fiske, derunder sportsfiske, har man tatt i betraktning lengden av hver enkelt eiers strand og mulighetene for å fiske på de enkelte strekninger. Erstatningen for ulempen ved at elven blir forringet som vern for beitedyr, er satt til samme beløp for alle grunneiere. Ulempen vil ikke være avhengig av lengden av den enkelte eiers strekning, men vil vesentlig bestå i øket tilsyn og øket arbeid ved å sanke inn dyrene om høsten.

B. Langesæåi — Førsvassåi.

Langesæåi er elven mellom Langesævatn og Førsvatn, og Førsvassåi er elven mellom Førsvatn og Hyljelihyl. Disse elver blir ekspropriert med hjemmel i ekspropriasjonstillatelsen av 13. januar 1956 og vassdragsloven. Førsvassåi vil bli tørrlagt når kraftstasjonen Tokke 4 blir bygget, inntil da vil den gå med regulert vassføring. Det foreligger ennå ingen planer om utnyttelse av fallene i Langesæåi, men den vil i lengre tid ad gangen bli tørrlagt for magasinering av vannet og til andre tider gå med regulert vassføring.

Langesæåi ligger innenfor et område som parten Eivind Kvaalen og advokat Per W. Voss på vegne av Eivind Gugarden, Torjus Gugardens bo, og fru Sara Kvålen har påstått hører til et gammelt Haukeli Sameie. Etter Kvaalens påstand må samtlige erstatninger for fallrettigheter i elvestrekningene i Vinjevassdraget ovenfor Tveitevatn ansees omtvistet.

Tiltak.

De saksøkte har krevet at Vassdragsvesenet blir pålagt å holde gjerde langs de strekninger av elven hvor bufe vil kunne gå over etter tørrleggingen. Videre er det for takstnr. 60 nedlagt påstand om at Vassdragsvesenet hver vår og høst etter en ukes varsel fra grunneieren skal avstenge eller minske

vassføringen i elven slik at hans bufe kan komme uhindret over. Endelig er det for takstnr. 54 a påstått at Vassdragsvesenet skal bygge en terskel i Kartehylen.

Retten skal bemerke at vassdragsloven ikke gir hjemmel for å pålegge de påståtte tiltak.

Slutning:

Tiltakskravene tas ikke til følge.

Erstatning.

Retten finner det utvilsomt at omsetningsverdien av vasskraften er den høyeste i Førsvassåi, og man er også kommet til dette resultat for Langesæåi. Denne verdi vil derfor bli lagt til grunn for fastsettelse av erstatningen. Ved denne har retten etter de nyeste planer regnet med en vassføring i Langesæåi på ca. 1,5 m³/sek. og i Førsvassåi på 2,3 m³/sek. Ved å se hen til elvenes beliggenhet og vassføring, finner retten imidlertid at verdien av den rå vasskraft er adskillig høyere i Førsvassåi enn i Langesæåi.

C. Kollalsbekken.

Kollalsbekken kommer fra Gurivatn og løper ut i Tveitevatn. Ved overføringen av Gurivatn til Vrångevatn og videre til Langeidvatn vil bekkens nedslagsfelt bli redusert med 4 km², hvilket svarer til ca. 0,15 m³/sek. som gjennomsnittlig vassføring for året. Dette innebærer en reduksjon av bekkens vassføring fra 100 % ved Gurivatns utløpsos til ca. 45 % ved bekkens utløp i Tveitevatn. Kollalsbekken blir ikke ekspropriert og det er her som i Kleivastøylåi virkningene av overføringen som blir å vurdere og erstatte så langt man kan finne at den medfører skader og ulemper. Skjønnet blir basert på overføringstillatelsen av 4. juli 1958 og vassdragsreguleringsloven som den lød før endringen av 10. april 1959.

Retten finner ikke at det idag er regningsssvarende å bygge ut bekken separat, men da en del av dens nedslagsfelt kan bli overført til Langeidvassdraget og utnyttet sammen med dette, finner retten at denne del av vassføringen har en omsetningsverdi som kraftkilde. Skadene og ulempene ved reduksjonen av vassføringen synes å bli relativt beskjedne og man finner at omsetningsverdien er høyere for samtlige saksøktes vedkommende.

Den overførte vassmengde blir utnyttet eller kan bli utnyttet på samme måte som Kleivastøylåis overførte vassføring, hvilket vil tilsvare en kraftytelse på ca. 530 naturhestekrefter nedenfor Vatjern og ca. 90 naturhestekrefter ovenfor.

D. Vaåi.

Vaåi begynner i Langeidvatn og renner ut i Flothylåi ved Tallaksbru i Haukeligrend. Fallet mellom Vatjern og Flothylåi, ca. 264 m, blir utnyttet i Haukeli kraftverk, mens fallet mellom Langeidvatn og Vatjern, ca. 46 m., er utnyttet og det foreligger ennå ikke noen planer om utbygging av denne fallstrekning.

Vaåi blir ekspropriert etter ekspropriasjonstillatelsen av 13. januar 1956 og vassdragsloven. Elven mellom Vatjern og Flothylåi er allerede tørrlagt og den øvre del kan bli tørrlagt før eller siden. Inntil så skjer vil det gå regulert vassføring her, men bortsett fra noen ferdselsvansker kan man ikke anta at den regulerte vassføring vil medføre noen skader eller ulemper for rettighetshaverne, i alle fall blir skadene mindre enn ved hel tørrlegging, som skjønnet blir basert på.

I og med Vaåi har Vassdragsvesenet ved ekspropriasjonsskjønn av 30. november 1956 med overskjønn av 16. november 1957, ervervet forskjellige rettigheter i forbindelse med utbyggingen av Haukeli kraftstasjon. Under

de tidligere skjønn ble en del av ekspropriasjonen utsatt og det heter herom i de den gang oppstilte alminnelige skjønnsforutsetningers post III:

«Ekspropriasjon av fallrettigheter utstår foreløpig. Det samme gjelder behandlingen av de spørsmål som knytter seg til vanskeligheter med tømmerdriften når fløtningsvann blir ført bort fra elveleiene.

Likeledes utstår alle spørsmål om utbyggingens virkninger på fisket og på isforholdene i vassdraget».

Forholdet til fløtingen er senere oppgjort ved underskjønn av 2. juni 1960 og overskjønn av 25. april 1963 med tillegg av 4. november 1964.

Transportvanskene anser man avhjulpet ved at vassdragsvesenet nar bygget bru over Vaåi og i tilknytning til denne har påtatt seg å anlegge traktorveg til riksveg 400. Dessuten har Vassdragsvesenet — utenom skjønnet — påtatt seg å anlegge en overgang for folk og fe over rørgaten der denne bryter den gamle seterveg. Det er ikke anledning til å pålegge Vassdragsvesenet ytteligere tiltak.

Det gjenstår da å fastsette erstatning for skader og ulemper som følger av elvens tørrlegging ovenfor og nedenfor inntaket og erstatning for skade på fisket i Vatjern. Etter de opplysninger som foreligger fra de sakkyndige, er det ikke grunnlag for å anta at rettighetshaverne er påført noen store skader på fisket i Vatjern og Skarstjern.

Retten finner at omsetningsverdien av fallene i Vaåi er langt høyere enn en erstatning for skader og ulempe ved utbyggingen. Omsetningsverdien vil derfor bli lagt til grunn ved fastsettelsen av erstatningen. Retten vil da regne med en regulert vassføring på 1,7 m³/sek. ovenfor Vatjern og 1,8 m³/sek. nedenfor Vatjern. Til dette kommer så at også den uregulerte vassføring har en viss verdi. Endelig er tatt i betraktning at fallene nedenfor Vatjern vil være adskillig mere verd enn fallene ovenfor Vatjern.

Retten har drøftet om en overføring av Langeidvatn med Vaåi til Tveitevatn vil være en mer rasjonell utbygging av vassdraget enn den foretatte utbygging ned til Flothylåi. Den sist nevnte utbygging har imidlertid så store fordeler i form av en enkel og hurtig utbygging at de priser grunneierne ville oppnå i begge tilfelle ville bli omtrent de samme.

Vaåi ligger innenfor det område som er påstått å tilhøre det gamle Haukeli Sameie. Erstatningene for fallrettigheter vil derfor bli oppført som omtvistet.

E. Grundevassåi.

Grundevassåi begynner i Grundevatn og faller ut i Flothyl i Flothylåi. Ved hjelp av en overføringstunnel vil — etter de siste opplysninger — 9,2 km² av elvens nedslagsfelt bli overført til Førsvatn og fallet nedenfor inntaket vil for størstedelen bli utnyttet i kraftstasjonen Tokke 4 og for en mindre del i kraftstasjonen Tokke 2.

Ved overføringen vil Grundevassåi bli tørrlagt nedenfor overførings-tunnelen. Skadene og ulempene ved overføringen antas å bli forholdsvis beskjedne, de vil i alt vesentlig dreie seg om fiskeskader og videre noen ulemper ved at elven vil bli et noe dårligere vern for bufe enn før, men også disse ulemper må antas å bli av mindre omfang, idet elven heller ikke tidligere har ytet noe sikkert vern for bufe.

Grundevassåi kan ikke antas økonomisk utnyttbar ved separat utbygging, men nyttet sammen med de andre vassdrag, er det regningssvarende å ta den med i utbyggingen. Den har derfor en verdi som kraftkilde og retten finner at denne verdi er betydelig høyere enn summen av skader og ulemper som tørrleggingen forøvrig fører med seg.

Skjønnet baseres på reguleringsbestemmelsene av 17. juni 1960 og vassdragsreguleringsloven som den lyder etter endringen av 10. april 1959. Under fastsettelsen av erstatningene for fallene har man lagt til grunn

en regulert vassføring på 0,41 m³/sek. Som det fremgår av dette har det vist seg at vassføringen i Grundevassåi ikke er fullt så stor som lagt til grunn ved underskjønnet.

Også Grundevassåi ligger i det område som det er påstått tilhører det Gamle Haukeli Sameie. Alle erstatninger for fallrettigheter vil derfor bli oppført som omtvistet.

F. Kjela-Flothylåi, Tveitevatn, Grungevatn og Smørkleppåi.

Den del av Kjela-Flothylåi som inngår i dette skjønn har sitt utspring i Kjelavatn og renner ut i Tveitevatn etter å ha passert flere hylar og vann underveis. Mellom Kjelavatn og Flothyl er elven kaldt Kjela. Fra Flothyl til Tveitevatn har elven vært kaldt Flothylåi. En av partene har også kaldt strekningen gjennom Haukeligrend for Storåi. Mellom Tveitevatn og Grungevatn er det en kort elvestrekning som er blitt kaldt Straumen. Mellom Grungevatn og Vinjevatn blir elven kaldt Smørkleppåi.

Elven opptar flere sideelver og bekker. De viktigste er Førsvassåi, Grundevassåi, Vaåi, Kollalsbekken og Kleivastøylåi nedover på høyre side og Rafdøla og Bora nedover på venstre side.

Kjela-Flothylåi vil bli tatt inn på overføringstunnelen Bordalsvatn — Førsvatn i Vesle Kjelsvatn på kote 917, etter de siste planer. Seks små sidebekker til Kjela vil også bli tatt inn på samme tunnel. Fallene i Kjela ovenfor Hyljelihyl vil bli utnyttet i kraftstasjonen Tokke 4, som vil bli lagt ved Hyljelihyl. Herfra blir elven overført gjennom Venemobassenget til Totak og fallene mellom Hyljelihyl og Vinjevatn blir utnyttet i kraftstasjonen Tokke 2, Vinje kraftverk.

Resultatet av disse overføringer blir at elven nedenfor inntaket på tunnelen Bordalsvatn—Førsvatn vil bli tørrlagt eller gå med sterkt redusert vassføring, idet elven bare vil få tilsig fra de forholdsvis små, uregulerte felter. Ved Haukeli kraftstasjon vil elven oppta vassføringen fra Vaåi samt den øverste del av Kleivastøylåi og Kollalsbekken.

Virkningene av tørrleggingen vil først og fremst ramme fisket i elven som vil bli totalskadet. Derimot vil fisket i de større hylar og vatn i vassdraget bli rammet i mindre grad, idet Vassdragsvesenet har forutsatt at det blir bygget terskler i de fleste av dem, slik at vasstanden også i fremtiden vil bli holdt på omtrent normal sommervasstand. Etter de fiskerisakkyndiges mening vil den største skaden bli at hylene og vannene ikke lenger får tilgang av ungfisk fra elvestrekningene mellom vannene. Dette vil føre til en vesentlig nedgang i produksjonen av fisk, også der hvor terskler blir bygget. I enkelte vann, som i dag er overbefolket, vil skaden delvis bli oppveiet ved at fisken vil bli større og av bedre kvalitet. Ved sine vurderinger har retten bygget på de sakkyndiges utredninger.

Tørrleggingen av elven må foruten skade på fisket videre antas å medføre en ulempe ved at elvens evne til å tjene som gjerde vil bli redusert, men denne ulempe antas imidlertid ikke å bli av noe stort omfang. Det er nemlig en rekke hylar og større vann i vassdraget som fortsatt vil stenge for bufe, og ellers er de naturlige forhold på lange strekninger i eller ved elven slik at den fortsatt vil hindre bufe i å passere elveleiet også etter overføringen. Etter rettens skjønn vil det bare bli en del kortere strekninger hvor beitedyr kan gå over det tørrlagte elveleiet.

Endelig skal nevnes at det vil oppstå transportvansker enkelte steder, men disse begrenser seg i alt vesentlig til den tiden elven fører regulert vassføring. Nedenfor Vaåis utløp i Flothylåi vil det imidlertid normalt gå en regulert vassføring, nemlig avløpsvatnet fra Haukeli kraftstasjon, men

denne vassføring dreier seg om ca. 2 m³/sek., og etter de issakkyndiges uttalelser, som retten bygger på, vil den bare innvirke på isleggingen ned til elvens utløp i Tveitevatn.

Det har fra de saksøktes side vært påstått erstatning for skade ved uttørring ved at grunnvasstanden vil synke når elven blir tørrlagt. Etter utredning fra den geologiske sakkyndige, dr. Holmsen, er det vesentlig i den nedre del av Smørkleppåi at det sine steder er fare for slike skader. Retten har i sin vurdering bygget på den sakkyndiges utredning.

For to takstnumre øverst i Kjela, nemlig takstnr. 111 og 115 (nå oppdelt i takstnumrene 111 a og b og 115 a og b), som dels omfatter noe av elvestrekningen ovenfor inntaket til overføringstunnelen og dels noe nedenfor, hadde Vassdragsvesenet frafalt ekspropriasjonen av elven nedenfor inntaket og samtykket i at skjønnet ble basert på overføringstillatelsen av 17. juni 1960.

Etter krav fra advokat Roholdt i henhold til tidligere avtale med Vassdragsvesenet, samtykket Vassdragsvesenet i å opprettholde ekspropriasjonen i sin helhet. Men denne ekspropriasjon har ingen annen hjemmel enn tillatelsen av 1956, som derfor vil bli lagt til grunn for disse to takstnummer.

Tiltak.

Retten skal først ta de fremsatte tiltakskrav opp til drøftelse og begynner denne gjennomgåelse øverst i vassdraget.

Advokat Roholdt har nedlagt slik tiltakspåstand:

Vassdragsstellet vert pålagt å byggje gardsbru over Kjela til dyrka mark på Finnvollen. Brustaden vart påvist ved åstadgånga.

Begrunnelsen for dette krav er at eieren av takstnr. 115, Halvor S. Vågslid, har eiendom på begge sider av elven, en del dyrket mark og dyrkingsjord samt vedskog på sydsiden, mens gården forøvrig ligger på nord-siden av elven. Han får derfor transport av høy og ved over elven og han mener denne transportveg blir avskåret så lenge det går regulert vassføring i elveleiet. Transportmengden er i dag oppgitt å være 12-15 lass høy og 7-8 favner ved årlig. Dessuten er pekt på vanskeligheter for turisttrafikken om vinteren. Skiløperne har vanskelig for å ta seg over elven til terrenget på den annen side.

Retten skal bemerke at dette transportproblem er av midlertidig art, idet vanskelighetene vil opphøre når overføringen av elven til Førsvatn blir satt i verk. Etter rettens oppfatning vil det heller ikke være umulig å besørge den transport det her gjelder også i denne periode, men det vil sikkert medføre mere besvær. Retten finner videre at det begjærte tiltak vil bli for kostbart i forhold til den skade og ulempe som det skal avhjelpe. Dessuten er det etter ekspropriasjonstillatelsen av 1956 ikke adgang til sådant tiltak.

Slutning:

Tiltakskravet tas ikke til følge.

I prosesskrift av 10. februar 1962 har advokat Roholdt videre krevet som tiltak en terskel i Arebuvatn. En slik terskel måtte bli bygget ved påvist sted under befaringen litt lavere enn utløpet fra Arebuvatn og i en slik høyde at Arebuvatn fikk beholde normal sommervannstand.

Den fiskerisakkyndige, biolog Sømme har ikke anbefalt dette tiltak, men den sakkyndige fiskeriinspektør Harstad har tilrådet tiltaket. Retten har funnet til stede vilkårene for tiltak. Forutsetningene er som vanlig at det blir ytet fri grunn og fri masser og at det ikke blir krevet erstatning for skader eller ulemper som følge av terskelen.

Tiltaksbestemmelse:

Det pålegges Vassdragsvesenet å bygge og vedlikeholde en terskel nedenfor utløpet av Arebuvatn.

Videre har advokat Roholdt krevet som tiltak terskel ved utløpet av Bjorungshylen.

Dette er imøtekommet av Vassdragsvesenet.

Som nevnt foran er terskel nedenfor den gamle Grunge bru blitt bygget i tilknytning til byggingen av den nye Grunge bru. Kravet om terskel her er således oppfylt.

Ved underskjønnet ble det reist krav om at Vassdragsvesenet som tiltak skulle bygge bru over Flothylåi ved Søm, like ovenfor Tveitevatn. Dette kravet ble delvis tatt til følge ved underskjønnet. Under overskjønnet vedr. den alminnelige fløting ble partene enige om visse endringer og også om en veg vestover fra Søm på sydsiden av Flothylåi.

Under nærværende overskjønn er partene blitt enige om hvordan brua skal utføres, nemlig med en støpt tunnel for elven og fylling fra begge elvekanter ut til tunnelen.

Ved underskjønnet var ytterligere fremsatt krav om bru over Smørkleppåi og veg på østsiden av elven. Dette krav er frafalt etter at kommunen, med bidrag fra Vassdragsvesenet, har bygget både bru og veg.

For overskjønnet har h. r. advokat Vislie opprettholdt krav om en traktorveg på østsiden av Smørkleppåi til bruk under skogsdriften for takst nr. 278 a og 278 b.

Kravet er grunnlagt med at tidligere var isen bedre fremkomstveg til skogen og bedre standplass ved vinsjing av tømmer enn det steinete elveleie fremtidig vil bli.

Som underskjønnet vil retten peke på at tømmeret skal leveres på de gamle velteplasser ved elven. Retten finner at tiltaket vil koste uforholdsmessig mer enn erstatning for de skader og ulemper som tiltaket skal avhjelpe.

Slutning:

Tiltakskravet tas ikke til følge.

Gjerder.

Som ved underskjønnet er det fremmet krav om at Vassdragsvesenet bygger og vedlikeholder gjerde på en rekke strekninger langs Kjela-Flot-hylåi overensstemmende med forslag fra Andreas Nordskog og de foran nevnte generelle påstander.

Retten har nøye vurdert disse krav om gjerder, men er — som underskjønnet — kommet til at den mest fornuftige ordning må være at grunneierne selv sørger for gjerde der hvor det blir nødvendig for fremtiden. Overskjønnsretten har ikke funnet til stede vilkårene for å pålegge Vassdragsvesenet plikt til å bygge og vedlikeholde gjerder.

Slutning:

Tiltakskravene tas ikke til følge.

Erstatning.

Fra flere av de saksøkte er gitt uttrykk for at det kan være fare for tørkeskader på jordvei ved at grunnvannstanden blir senket ved overføring eller regulering av vassføringen. Det er særlig i nedre del av Smørklepp at dette har vært gjort gjeldende.

Etter den sakkyndige, dr. Holmsens utredning, er det bare få steder det kan være fare for uttørring og disse skader vil bli behandlet under de enkelte takstnumre.

Ved fastsettelsen av erstatningene har retten funnet at omsetningsverdien av fallene som regel er større enn erstatningene for skader og ulemper. Omsetningsverdien vil derfor bli lagt til grunn ved fastsettelsen av de fleste erstatningene, unntatt i hyl og vatn som er så store at de ikke går inn i elvens fallstrekninger.

I disse større hyl og vatn vil skaden vesentlig bestå i skader på fisket. Dessuten vil det bli noen transportvansker, særlig i den tid det vil gå regulert vatn i vassdraget, inntil overføringen er gjennomført. Hvor de imidlertidige skader er størst, vil det bli fastsatt en årlig erstatning for anleggsperioden.

Ved vurderingen av skadene på fisket har retten i stor utstrekning bygget på de sakkyndiges utredninger. Retten regner med at fisket i elven vil bli totalskadd når vannet blir overført til annet vassdrag. I hyl og vatn vil fisket bli betydelig nedsatt, men en del av skaden vil bli overveiet ved at fisken vil bli av bedre kvalitet når antallet går ned. I Hyljelihyl vil dog fisket bli totalskadd ved de store vannstandsvariasjoner som er forutsatt. Ved vurderingen av omsetningsverdien for fallene har retten regnet med disse midlere vassføringer i elven fra Vesle Kjelavatn til Vinjevatn, da også medregnet vassføringen fra de 6 bekker som forutsettes tatt inn på tunnelen fra Bordalsvatn til Førsvatn:

Ved Kjela dam	7,26 kubikkmeter/sek.
Ved tunnelinntaket	7,44 kubikkmeter/sek.
Ved utløp Løyningvatn	7,88 kubikkmeter/sek.
Ved utløp Sveivihylen	8,20 kubikkmeter/sek.
Ved utløp Eivindbuvatn	8,38 kubikkmeter/sek.
Ved utløp Arebuvatn	8,70 kubikkmeter/sek.
Ved utløp Eikelihyl	8,93 kubikkmeter/sek.
Ved utløp Hyljelihyl	13,98 kubikkmeter/sek.
Ved utløp Flothyl	14,39 kubikkmeter/sek.
Fra sammenløp Bora til Vinjevatn	25,25 kubikkmeter/sek.

Fisket i Tveitevatn, Grungevatn og Smørkleppåi er for en stor del omtvistet. Som underskjønnet vil overskjønnet fastsette skaden på fisket under hvert takstnummer som en særskilt post, slik at det vil bli mulig å fordele erstatningene på de berettigede, uansett hvilket utfall tvistene får. Også i Smørkleppåi har retten funnet at fallverdien er den høyeste, således at omsetningsverdien blir lagt til grunn for fastsettelsen av erstatningene.

Også for overskjønnet har Vinje kommune opptrådt som saksøkt etter kjøp av fallretter i Smørkleppåi. For overskjønnet er her til stede samme forhold som nevnt i underskjønnet:

«Eierne av de eiendommer hvorfra fallrettighetene er utskilt, har imidlertid meldt seg med krav på erstatning for de skader og ulemper som overføringene og reguleringene måtte føre med seg for deres eiendommer. H.r.advokat Vislie har i prosesskrift av 15. februar 1961 under henvisning til den ved overdragelsen nyttede håndgivelsesformular bl. a. anført:

«Etter Vinje kommunes oppfatning innebærer håndgivelsen ikke annet enn overdragelse av selve fallretten. Erstatnings- og tiltakskrav for skader og ulemper er ikke frafalt og må anses i behold.

Kommunens fallrettigheter må således takseres på grunnlag av at de berørte eiendommer har alle erstatnings- og tiltakskrav i behold og den foreløbige begjæring om alternative takster frafalles.»

Retten forstår dette slik at det er enighet mellom Vinje kommune og kommunenes medkontrahenter om at det skal skje et oppgjør mellom dem etter de retningslinjer som er trukket opp i det siterte prosesskrift fra h.r.advokat Vislie. Retten har uten å ta noe standpunkt til innholdet i

kontraktene funnet å burde etterkomme anmodningen om å fastsette erstatning for de skader og ulemper som kommunens medkontrahenter etter dette skulle tilkomme.»

Også ved overskjønnet vil erstatning for skader og ulemper bli spesifisert og trukket ifra erstatningen til Vinje kommune.

Endelig skal retten nevne at Kjela/Flothylåi på strekningen ovenfor Tveitevatn går gjennom det område som er påstått å tilhøre det Gamle Haukeli Sameie. Erstatningene for fallrettigheter på den nevnte strekning vil derfor bli oppført som omtvistet.

G. Ra fdø la.

Ved kgl. resolusjon av 18. januar 1960 ble overføringen av Ra fdø la til Bordalsvatn godkjent som en endring av planen for statsreguleringen av Tokke/Vinjevassdraget i henhold til reguleringsbestemmelsene av 8. februar 1957 med endring av 4. juli 1958. I Industridepartementets tilråding er det forutsatt at skjønn vedkommende overføringen blir å holde etter bestemmelsene i vassdragsreguleringsloven, slik som disse lyder etter lovendringen av 10. april 1959.

Overføringen skjer ved hjelp av en sperredam like nedenfor Store Margitvatns utløpsos og ved dette blir fjernet 4,9 kvm av Ra fdø las nedslagsfelt, som i alt utgjør 16,4 kvm. Den gjennomsnittlige årsvassføring i Ra fdø la ved dens utløp i Kjela er etter overføringen beregnet å ville utgjøre 0,54 kbm/sek. eller ca. 70 pst. av den naturlige vassføring.

Reduksjonen av vannvolumet i Ra fdø la vil etter den fiskerisakkyndiges uttalelse medføre fare for delvis uttørring om vinteren og dermed nedsette fiskeproduksjonen. Han anslår fisketapet til 10—15 kg fisk årlig og hertil reduserte muligheter til å få settefisk til omkringliggende vann. Settefisktapet anslår han til 100 stk. årlig. Omkring 500 meter nedenfor sperredammen løper Ra fdø la gjennom Kleiningstjønn. Den fiskerisakkyndige antar at det knapt betyr noe for tjernets produksjonsevne at til løpet fra Margitvatn blir borte. Gytemulighetene derimot blir redusert, men denne skade kan kompenseres ved utsetting av yngel og/eller settefisk som Landbruksdepartementet kan påby etter reguleringsbestemmelsene. Retten antar derfor at overføringen ikke vil medføre noen stor skade for fisket i Kleiningstjønn.

Videre oppstår spørsmålet om reduksjonen i Ra fdø las vassføring vil få noen betydning for dens evne til å frede for bufe. Etter rettens syn kan det ikke antas at elven noen gang har fredet for bufe unntatt i vårløsing og under sterkere nedbør. Etter overføringen vil vassføringen i den øverste del bli så sterkt redusert at elven aldri kan antas å bli noe hinder for bufe, og i den nedre del vil de vernende perioder bli noe kortere.

Tiltak.

De saksøkte har opprettholdt kravet om at Vassdragsvesenet blir pålagt som tiltak å bygge og vedlikeholde gjerde langs Ra fdø la. Da elven tidligere bare har vært gjerde i kortere tidsrom, finner retten at reduksjonen i vassføringen ikke vil være av stor betydning. Retten finner at utgiftene til gjerde vil bli uforholdsmessig store i forhold til de ulemper som vil bli avhjulpet.

Slutning:

Tiltakskravet blir ikke tatt til følge.

Erstatning:

Ved overføringen blir fjernet en gjennomsnittlig årsvassføring på ca. 0,23 kubikkmeter/sek. fra Ra fdø la og denne vassføring vil i sin tid bli utnyttet i kraftstasjonen Tokke 4, Kjela kraftverk. Man antar at Ra fdø la

ikke vil være økonomisk utnyttbar som kraftkilde ved separat utbygging. Men for den del, som kan bli tatt med i utbyggingen av andre vassdrag, i dette tilfelle Kjela—Flothyl og Bora, finner retten at den har en viss verdi som kraftkilde.

Sperredammen ved Margitvatn var nødvendiggjort av reguleringen av Bordalsvatn og omkostningene ved overføringen av Rafdøla blir derfor rimelige. Retten finner at Rafdølas verdi som kraftkilde er større enn de skader og ulemper som reduksjonen av vassføringen fører med seg. Omsetningsverdien vil derfor bli den største.

Endelig skal retten nevne at Rafdøla ligger innenfor det område som er påstått å høre til det gamle Haukeli Sameie. Alle erstatninger for fallrettigheter vil derfor bli oppført som omtvistet.

H. Øvre Bora.

Ekspropriasjonstillatelsen av 13. januar 1956 omfatter foruten fallene i Øvre Bora mellom Årnotvatn og Bordalsvatn også fallene i sideelvene Holmesjøåi mellom Paddevatn og Bora og Mannevassåi mellom Mannevassvatn og Bora. I prosesskrift av 4. februar 1960 har saksøkeren frafalt ekspropriasjon av fallene i Holmesjøåi og Mannevassåi samt av fallene i Øvre Bora mellom Årnotvatn og Årnot. Gjenstand for nærmere skjønn er således fallene i Øvre Bora mellom Årnotshylen og Bordalsvatn. Det skal for tiden ikke foretas noen direkte utbygging av fallene i Øvre Bora, men saksøkeren har opprettholdt ekspropriasjonsbegjæringen for disse fall. Skjønnnet blir derfor å basere på ekspropriasjonstillatelsen av 1956 og vassdragsloven.

Etter Vassdragsvesenets planer for utbyggingen vil et felt på ca. 86,1 kvadratmeter av Øvre Boras felt bli overført til Songavassdraget og fallene i Øvre Bora vil således bli delvis utnyttet i kraftstasjonen Tokke 3. Etter overføringen får Øvre Bora mellom Årnothylen og utløpsoset i Bordalsvatn tilløp fra et felt på ca. 39,5 kvm, hvilket gir en beregnet gjennomsnittlig årsvassføring på ca. 1,8 kbm/sek., mens vassføringen i naturlig tilstand har vært ca. 6,2 kbm/sek. Overføringen medfører således en reduksjon av den gjennomsnittlige årsvassføring i Øvre Bora på ca. 4,4 kbm/sek.

Etter de tidligere planer for overføringen av Øvre Bora fra Årnothylen til Vassdalen, ville overføringen bevirke en senking og heving av Årnothylen, med skadelige virkninger for fisket.

Etter de nye planer skjer overføringen ved en tunnel fra Paddevatn i Holmesjøåi til Årnotvatn og ved en tunnel fra Årnotvatn til Storhelleråi i Vassdalen. Alle spørsmål i forbindelse med denne overføring er ordnet ved overenskomst og Vassdragsvesenet fremmer nå intet ekspropriasjonskrav ovenfor Årnothylen.

Ved denne overføring vil gjennomstrømmingen i Årnothylen bli vesentlig redusert og retten regner med at fisket vil bli betydelig skadet. I elven nedenfor vil fisket bli redusert med ca. 90 pst. Det er bare i de større hylar og vatn at fisket ikke blir fuldt så meget skadet.

Reduksjonen av vassføringen vil også føre med seg at Øvre Bora ikke lenger vil kunne tjene som gjerde i hele sin utstrekning for beitende bufe. I den øvre del vil elven få så liten vassføring at elven nesten er tørrlagt ned til Sandvatn.

På strekningen nedenfor Sandvatn vil elven — i alle fall på sine strekninger — kunne danne gjerde også etter overføringen. Ved utløpet av Sandvatn blir den gjennomsnittlige årsvassføring anslått til ca. 1,0 m³/sek. og den stiger til ca. 1,8 m³/sek. ved utløpet i Bordalsvatn.

Tiltak.

H.r.advokat Vislie, advokat Roholdt og advokat Steinsnes har krevet som tiltak at Vassdragsvesenet bygger gjerde fra Sandvatn til Bordalsvatn.

Videre har advokat Roholdt krevet som tiltak at Vassdragsvesenet bygger terskel ved Sandvatn.

Da ekspropriasjonen av Øvre Bora skjer med hjemmel i vassdragsloven etter tillatelsen av 1956, har retten ikke adgang til å pålegge Vassdragsvesenet de nevnte tiltak.

Slutning:

Tiltakskravene blir ikke tatt til følge.

Erstatning.

Etter rettens oppfatning vil den mest økonomiske utnyttelse av fallene i Øvre Bora være den overføring og utbygging som Vassdragsvesenet vil foreta. Overføringen til Songa skjer med rimelige omkostninger, men hele fallhøyden i Øvre Bora kan ikke da bli nyttiggjort og dette vil redusere verdien av den rå vasskraft noe. En regulert vassføring av 4,28 m³/sek. vil bli utnyttet i Tokke 3, Songa kraftverk, i en fallhøyde av 100 m. Øvre Bora vil således yte ca. 5700 naturhestekrefter. Med dette utgangspunkt finner retten at omsetningsverdien av fallene i Øvre Bora er høyere enn bruksverdien.

Endelig skal retten nevne at Øvre Bora ligger i det område som er påstått å tilhøre det Gamle Haukeli Sameie. Erstatningene for fallrettigheter vil derfor bli oppført som omtvistet.

I. NEDRE BORA

Nedre Bora begynner sitt løp i Bordalsvatn og løper sammen med Flothyl ved Edland. Undervegs løper den gjennom to større hylar, nemlig Kråkemohylen ca. 1 km. nedenfor Bordalsdammen og Dalakvam 3—4 km. lenger nede. Ved Venemo har Vassdragsvesenet bygget dam og laget et større basseng. Når overføringen og utbyggingen er endelig gjennomført, vil fallet mellom Bordalsvatnet og Venemobassenget bli utnyttet i kraftstasjonen Tokke 4, Kjela kraftverk, og fallet mellom Venemobassenget og Flothylåi i kraftstasjonen Tokke 2, Vinje kraftverk. For nedre Bora blir skjønnet basert på overføringstillatelsen av 17. juni 1960 og vassdragsreguleringsloven som den lyder etter endringen av 10. april 1959.

Etter de fiskerisakkyndiges uttalelse har det vesentlig vært i den øvre del av elven fra Bordalsvatn til og med Dalakvam at fisket har vært av noen betydning. Nedenfor Dalakvam har — etter de sakkyndiges mening — fisket vesentlig hatt betydning for setrene. Etter overføringen vil fisket bli ansett som totalskadet i hele elven.

Nedre Bora har hittil tjent som gjerde i hele sitt løp. Etter overføringen vil dette opphøre på lange strekninger. Elven blir på det nærmeste tørrlagt og beitende bufe kan passere elven der terrenget ellers tillater det.

I den nederste del av Bora har elven tjent som vannkilde for Haukeli Ysteri, Haukeli Halmlutingsverk og for noen private boliger. Ved overenskomst er vannforsyningen ordnet for disse forbrukere og det er forsåvidt ikke opprettholdt noe krav om tiltak.

Tiltak.

Derimot har h.r.advokat Vislie, med tilslutning av de øvrige prosessfullmektiger, gjort krav på gjerde som tiltak overensstemmende med utredning fra Andreas Nordskog. Retten har nøye vurdert dette krav,

men har funnet at utgiftene ved et slikt tiltak vil bli uforholdsmessig store i forhold til de ulemper som vil bli avhjulpet. Derimot har retten funnet at Vassdragsvesenet må sette stengsel for beitedyr tvers over damkronen til Bordalsdammen og stengsel for brui nedenfor dammen i form av gjerde, grind eller ferist etter Vassdragsvesenets valg. For øvrig vil tiltakskravet ikke bli tatt til følge.

Tiltaksbestemmelse:

Vassdragsvesenet pålegges å sette stengsel som ovenfor nevnt. Ellers blir tiltakskravet ikke tatt til følge.

Forøvrig skal retten bemerke at det er tvist mellom flere parter om eiendomsrett og andre rettigheter ved havnestrekningen Dalakvam. Det er her hevdet at det i en viss utstrekning foreligger et sameie — kalt Haukeli Sameie. Dessuten ligger hele Nedre Bora innenfor det område som er påstått å tilhøre det Gamle Haukeli Sameie. Erstatningene for fallrettigheter vil derfor bli oppført som omtvistet.

J. Vassdalen — Storhelleråi.

Ved en overføringstunnel fra Paddevatn til Armotvatn i Bora og derfra til Storhelleråi i Vassdalen vil det bli overført ca 86,1 km² av Boras nedslagsfelt til Storhelleråi litt ovenfor Storhellervatn. Største vassføring i tunnelen er beregnet til 25 m³/sek. og Vassdragsvesenet regner da med å få overført nesten hele feltets midlere årstilløp som er beregnet til ca. 139 mill. m³. Vassføringen i Storhelleråi vil øke med ca. 500 pst. i den øvre del og med ca. 180 pst. ved Storhelleråis utløp i Songa.

Den økte vassføring i Storhelleråi vil — etter de fiskerisakkyndiges uttalelser — ikke få noen betydning for produksjonen av fisk i vassdraget. På den ene side kan den større gjennomstrømming lede til at veksten går langsommere, på den annen side kan fisketettheten uten skade øke noe.

Videre vil den økede vassføring føre med seg at det blir vanskeligere å komme over Storhelleråi. Dette blir avhjulpet ved at Vassdragsvesenet utbedrer adkomsten til en bru, flytter en annen og bygger to nye bruer over Storhelleråi.

Også Vassdalen ligger innenfor det område som er påstått å tilhøre det gamle Haukeli Sameie. Fallrettigheter vil derfor være omtvistet.

K. Songa.

Den del av elven Songa som dette overskjønn omfatter, begynner sitt løp i Naustnutvatn og renner gjennom Urdbøtjern like før den faller ut i Totak. Den vil bli bygget ut i eget vassdrag og fallet utnyttet i Tokke 3, Songa kraftverk. Tre av elvens tilløp fra venstre vil bli tatt inn på driftstunnelen, nemlig Gamalstøylbekken, Reinekvambekken og en gren av Urdbøbekken. Dessuten vil bli tatt inn på driftstunnelen to bekker som renner ned i Totak, nemlig Nipabekken og Farastadbekken.

Saksøkeren har begjært skjønnet fremmet etter vassdragsloven og ekspropriasjonstillatelsen av 1956. H.r.advokat Vislie har innvendt mot dette at inntaket av sidebekkene skjer med hjemmel i reguleringsbestemmelsene av 1960 og at dette må gi grunnlag for å basere skjønnet på disse bestemmelser og på vassdragsreguleringsloven som den nå lyder.

I den anledning viser retten til det som foran er uttalt under avsnittet om ekspropriasjonshjemmelen. Vassføringen i bekkene er så liten at den ikke vil øve noen nevneverdi innflytelse på den gjenværende vassføring i Songa etter utbyggingen. Skjønnet vil bli basert på ekspropriasjonstillatelsen av 1956 og vassdragsloven.

Etter utbyggingen må man regne med at fisket vil opphøre i vassdraget ned til Urdbøtjern, mulig unntatt etpar større hylar. Vassdrags-

vesenet har påtatt seg å bygge en terskel ved Urdbøtjern slik at fisket her bare vil bli skadet i mindre grad.

Videre må man regne med at elven vil opphøre å tjene som gjerde og at beitende bufe kan passere den hvor terrenget ellers tillater det. Denne ulempe vil bli mest fremtredende i den øverste del av elven.

Tiltak.

H.r.advokat Vislie med tilslutning fra de øvrige prosessfullmektiger har som tiltak krevet gjerde langs elven fra Trolldalen til Svartufs og dessuten et stykke ved Reinevadet. Da skjønnen blir fremmet i medhold av vassdragsloven, har retten ikke hjemmel for dette tiltak. Hertil kommer at mesteparten av gjerdet vil ligge ovenfor de bekker som blir tatt inn på tunnelen. Også av den grunn vil reguleringsbestemmelsene av 1960 ikke kunne være hjemmel for mesteparten av gjerdet, som tiltak.

Slutning :

Tiltakskravet blir ikke tatt til følge.

Erstatning.

Songa blir utnyttet i Tokke 3, Songa kraftverk. Fallet er gunstig som kraftkilde og retten finner at dets omsetningsverdi er betydelig høyere enn bruksverdien. Ved fastsettelsen av erstatningen har retten regnet med en gjennomsnittlig årsvassføring ved Songadammen på ca. 17,15 m³/sek. stigende til ca. 17,46 m³/sek. ved Totak.

For de 5 bekker som blir tatt inn på driftstunnelen til Tokke 3, vil skjønnen bli basert på overføringstillatelsen av 17. juni 1960 og vassdragsreguleringsloven som den nå lyder.

Ingen av bekkene lar seg bygge ut separat på en økonomisk måte, men de kan med rimelige omkostninger bli tatt med ved utbyggingen av Songa. Det gjør at de får en omsetningsverdi som kraftkilde som er større enn deres bruksverdi. Ved fastsettelsen av erstatningen har retten regnet med disse regulerte vassføringer i bekkene:

Gamalstøylbekken	0,082 m ³ /sek.
Reinekvambekken	0,05 «
Urdbøbekken	0,112 «
Nipabekken	0,094 «
Farastadbekken	0,119 «

Også deler av Songa ligger i det område som er påstått å tilhøre det gamle Haukeli Sameie. For flere takstnumre vil derfor erstatningene for fallrettigheter bli oppført som omtvistet.

L. Kåvsåi.

Kåvsåi har sitt utspring i Våmarvatn og faller ut i Vinjevatn. Fallet blir bygget ut sammen med Vinjevassdraget og den øvre del av Tokke i kraftstasjonen Tokke 2, Vinje kraftverk og blir således utnyttet i eget vassdrag. Etter utbyggingen vil det ikke gå vann forbi dammen ved Våmarvatns utløpsos og elven vil bare få tilsig fra det uregulerte felt nedenfor dammen. Elveleiet blir således helt tørrlagt ovenfor Kåvsvatn og nedenfor dette vann vil elven gå med sterkt redusert vassføring. Den gjennomsnittlige årsvassføring etter utbyggingen er beregnet til ca. 0,5 m³/sek. ved elvens utløp i Vinjevatn eller ca. 40 pst. av den naturlige.

Elven er allerede for en mindre del utnyttet til kraftproduksjon i to mindre kraftverk. Bøgrend Ljosverk utnytter et fall på 14,07 meter og benytter omkring 1/3 av den gjennomsnittlige årsvassføring. Noe lenger oppe i elven har Reidar Århus bygget en mindre kraftstasjon med en 4 HK turbin for ca. 10 meters fallhøyde.

Reduksjonen av vassføringen må antas å føre med seg at fisket i elven i det vesentlige vil falle bort. Videre må antas at elvens evne til å gjerde for beitende bufe vil bli noe mindre enn tidligere selv om det heller ikke kan antas at den har vært noe sikkert vern før utbyggingen. Etter rettens egne iakttagelser under befaringen må elven på lengere strekninger ha vært passabel for bufe.

Endelig vil reduksjonen i vassføringen føre med seg at det ikke vil bli tilstrekkelig vann tilbake til driften av Bøgrend Ljosverk mens det må antas å bli nok vann tilbake til driften av kraftstasjonen hos Reidar Århus. Dog må det da bli foretatt visse endringer med hans kraftverk, bl. a. må hans demning bli flyttet litt lenger opp i vassdraget.

Kåvsåi går inn under ekspropriasjonstillatelsen av 1956 og denne vil bli lagt til grunn for skjønnet.

Bøgrend Ljosverk.

KJENNELSE:

I prosesskrift av 11. januar 1965 har h.r.advokat Vislie meddelt at overskjønn er frafalt for takstnr. 785, Bøgrend Ljosverk. Videre er overskjønn frafalt for de erstatninger som er fastsatt til de enkelte andelshavere for ny-installasjoner og utskiftning av elektriske apparater.

Etter dette blir overskjønnet å heve for takstnr. 785.

SLUTNING:

Overskjønnet heves for takstnr. 785, Bøgrend Ljosverk.

Kåvsåi kan bare antas økonomisk utnyttbar som kraftkilde for en mindre del ved separat utbygging, men muligheten for å ta elven med i utbyggingen av Tokke—Vinjevassdraget gjør at elven likevel må antas å ha en betraktelig omsetningsverdi. Omsetningsverdien er adskillig større enn bruksverdien og blir derfor lagt til grunn for skjønnet. Under vurderingen av omsetningsverdien har man regnet med en regulert vassføring på 0,90 m³/sek.

M. Tokke og Vinjeåi.

Tokke begynner i Totak og faller ut i Bandak. Ved Amot tar den opp Vinjeåi, som kommer fra Vinjevatn. Fallet i Tokke ovenfor Leirli vil bli utnyttet i kraftstasjonen Tokke 2, Vinje kraftverk. Fallene i resten av vassdraget er bygget ut i kraftstasjonen Tokke 1. I dette vassdrag er Staten allerede eier av den vesentligste del av fallrettighetene. Av de fallrettigheter som er gjenstand for ekspropriasjon, kan nevnes høyre side av Kolosfossen ved utløpet av Totak samt den nederste del av elven i Dalen før den faller ut i Bandak. Ekspropriasjon av de gjenstående vassretter skjer med hjemmel i ekspropriasjonstillatelsen av 1956 og vassdragsloven med unntak av Tokke ovenfor Hyllandshylen hvor ekspropriasjonen fremmes etter overføringstillatelsen av 1960 og vassdragsreguleringsloven.

Som nevnt har selgerne av vassrettene i vassdraget eller deres retts etterfølgere krevet erstatning for skader og ulemper som måtte følge av vassdragets tørrlegging på grunn av utbyggingen. Retten har ikke funnet at dette erstatningskrav kan tas til følge og man viser herom til den tidligere drøftelse av kravet. For oversiktens skyld og av hensyn til de grunneiere og rettighetshavere hvis vassdragsrettigheter er gjenstand for ekspropriasjon, skal man gjennomgå de reiste tiltakskrav og grunnlaget for erstatningsfastsettelsen i vassdraget.

H.r.advokat Vislie, med tilslutning av de øvrige prosessfullmektiger, har krevet som tiltak gjerde i den øvre del av Tokke overensstemmende med forslag fra Andreas Nordskog.

Som underskjønnet skal retten bemerke at ekspropriasjonen for denne øvre del av Tokke ovenfor Hyllandshylen fremmes etter vassdragsreguler-

ingsloven og overføringstillatelsen av 17. juni 1960 og for så vidt er den nødvendige lovhjemmel til stede for å gi pålegg om tiltak. Fallene i denne del av elven er, bortsett fra høyre side av Kolosfossen, allerede solgt og som tidligere redegjort for antas ikke selgerne eller deres rettsetterfølgere å ha krav på erstatning for skader og ulemper ved elvens tørrlegging hvor det ikke er tatt særlig forbehold ved salget. Det kan da heller ikke antas at de med noen rett kan kreve tiltak til avhjelp av disse skader. Det må i denne forbindelse antas å være uten betydning for avgjørelsen hvilken hjemmel og hvilken lov som ekspropriasjonen fremmes etter. Riktignok er et par grunneieres vassretter gjenstand for ekspropriasjon under nærværende skjønn og disse grunneiere har også sin rett til å kreve tiltak i behold, men deres interesser i de fremsatte tiltakskrav finnes ikke å være av det omfang at de kan gi grunnlag for noe pålegg om tiltak, idet det ikke ville bli noen forholdsmessighet mellom omkostningene ved tiltaket og de skader og ulemper som skulle avhjelpe. Etter rettens syn er det forøvrig grunn til å anta at behovet for gjerder på grunn av elvens tørrlegging vil bli relativt beskjedent, idet terrengforholdene på lange strekninger langs elven er slik at elven heller ikke kan passeres av bufe etter tørrleggingen.

Tiltakskravet om vannforsyning for huseiere på Dalen og Vistad er utsatt, idet det er inngått overenskomst om bygging av vannverk. Det er bebudet at kravene i tilknytning til dette da vil bortfalle.

Tiltakskravet om kloakkanlegg for de samme beboere er også utsatt i tilknytning til de nye planer om bygging av Tokke 5 og 6, Børte og Lio kraftverk.

Den regulerte vassføring fra disse kraftverk vil trolig ha innvirkning på kloakkforholdene. Se i denne forbindelse de alminnelige forutsetninger under nytt nr. XI b.

Erstatning.

Som nevnt foran har Staten ervervet den vesentligste del av fallrettighetene i Tokke/Vinjeåi og eksproprianten har bestridt de fremsatte erstatningskrav, idet fallrettighetene er solgt med rett for kjøperen til å lede elven ut av dens leie. Om forståelsen av overdragelsesdokumentene vedkommende de solgte fallrettigheter vises til avsnittet foran om solgte vassretter. Etter det resultat retten der kom til, er eksproprianten med unntak av erstatningskravene fra huseierne i Dalen og Vistad ansett berettiget til å foreta tørrlegging av elven uten å betale erstatning for skader og ulemper dette måtte føre med seg for selgerne og deres rettsetterfølgere. Unntatt herfra er to selgere som hadde tatt særlig forbehold.

Når det gjelder de falleiere, som ikke har solgt sine fall, mener retten at den her, som ellers, må foreta en avveining av hvilken verdi er størst, fallenes omsetningsverdi eller bruksverdi. Vinjeåi og Tokke er gunstige å bygge ut og omsetningsverdien for de vassrettighetene som blir ekspropriert er funnet å være betydelig høyere enn bruksverdien. Under vurderingen av omsetningsverdien har retten lagt disse regulerte vassføringer til grunn:

Totak—Leirli	30,60 m ³ /sek.
Amot—sammenløp Haugebekken	71,27 »
Sammenløp Haugebekken—sammenløp Grytåi/Raudåi	71,45 »
Sammenløp Grytåi/Raudåi—sammenløp Viermyrbekken	72,55 »
Sammenløp Viermyrbekken—sammenløp Berdalsåi	72,65 »
Sammenløp Berdalsåi—sammenløp Rukkeåi	73,00 »
Sammenløp Rukkeåi—sammenløp Dalaåi	73,00 »
Sammenløp Dalaåi—Bandak regulert	84,15 »
hvorav utnyttet i Tokke I	73,00 »

I forbindelse med anleggskraftverket Tokke X i Hyllandsfossen ble det anlagt inntak i Hyllandsshylen. Ved dette inntak demmes hylen opp til ca.

kote 560,70, d.v.s. ca. 0,5 m over normal flomvasstand og ca. 1,5 m over normal lav sommervasstand. Skadene og ulemperne ved oppdemmingen ytrer seg fortrinnsvis ved neddemming av mindre grunnarealer og på enkelte steder ved noen ulemper for ferdsel og transport. Retten har vurdert disse ekstra skader og ulemper og fastsatt årlige erstatninger som løper fra 1. januar 1960 og inntil kraftverket legges ned og terskelen ved utløpsoset legges på et nivå som tilsvarer den normale sommervasstand. Det er opplyst at Tokke X vil bli lagt ned senest 1. januar 1967. Ettervirkningene etter oppdemmingen vil bli regnet med i de årlige erstatninger.

Ved vurderingen av fallrettighetene i Tokke nedenfor Rukkeåi må retten bygge på at den del av vassføringen som skriver seg fra Rukkeåi og Dalaåi, ikke blir utnyttet i Tokke I og at en særskilt utnyttelse av denne vassføring på strekningen nedenfor Rukkeåi ikke er praktisk eller økonomisk mulig.

Det som da forsåvidt skal erstattes er skader og ulemper ved Vassdragsvesenets rett til å holde dette vatn tilbake og at man leilighetsvis må regne med at dette blir gjort.

For den øvrige del av vassføringen som blir utnyttet i Tokke I, finner retten at omsetningsverdien overstiger bruksverdien og at det således er omsetningsverdien som blir lagt til grunn for fastsettelsen av erstatning.

N. Grytåi.

Grytåi er en sideelv til Tokke fra venstre og faller ut i denne straks nedenfor Tokkes sammenløp med Vinjeåi. Grytåi tas inn på driftstunnelen til kraftstasjonen Tokke I og dens fall nedenfor inntaket utnyttes i denne kraftstasjon. Det er således den nederste og en mindre del av elvens fall som utnyttes gjennom denne utbygging.

Advokat Roholdt har påstått sine parter, som er eiere av elven ovenfor inntaket, tilkjent erstatning for forringelse av elven som utbyggingsobjekt ved innføring av den nederste del i driftstunnelen. Advokat Kaasen har fremsatt samme krav for sin part.

Retten skal bemerke at det ikke vil være økonomisk regningsvarende å bygge ut Grytåi separat. Den kan derfor ikke antas å ha noen omsetningsverdi som kraftkilde for en separat utbygging. Ovenfor inntaket skjer det ikke noe inngrep fra eksproprietens side og elven vil derfor fortsatt kunne utnyttes av eierne på samme måte som hittil. Det kan således ikke antas at elveeierne ovenfor inntaket blir påført noen skade eller ulempe eller på annen måte lider noe tap ved at elven tas inn i driftstunnelen, og disse eiere blir ikke å tilkjenne noen erstatning.

At elven ikke er separat utbyggbar, medfører imidlertid ikke at også den del av elven som kan utnyttes sammen med Tokke, er uten omsetningsverdi som kraftkilde. Tvertimot må det antas at denne del har en relativ høy omsetningsverdi, idet omkostningene ved å ta den med i utbyggingen av Tokke er rimelige. Retten finner derfor at omsetningsverdien er høyere enn bruksverdien for denne del.

For Grytåi blir skjønnet fremmet etter ekspropriasjonstillatelsen av 1956 og vassdragsloven. Ved vurderingen av omsetningsverdien har man regnet med en regulert vassføring på 0,9 m³/sek.

Fisket i bekken har ikke hatt noen nevneverdig verdi.

O. Haugebekken—Raudåi—Viermyrbekken.

Foruten Grytåi tas også 3 bekketilløp til Tokke fra venstre inn på driftstunnelen til kraftstasjonen Tokke 1, nemlig Haugebekken, Raudåi og Viermyrbekken. Ingen av bekkene er separat utbyggbar, men da de med forholdsvis små omkostninger kan tas med i utbyggingen av Tokke, antas

de likevel å ha en omsetningsverdi som kraftkilde og retten finner at omsetningsverdien er større enn bruksverdien. Skjønnnet baseres for disse bekkene på overføringstillatelsen av 17. juni 1960 og reguleringsloven slik den nå lyder, jfr. den ved Industridepartementets brev av 7. februar 1961 godkjente planendring.

I bekkene har man regnet med disse regulerte vassføringer:

Haugebekken	0,18 m ³ /sek.
Raudåi	0,20 m ³ /sek.
Viermyrbekken	0,10 m ³ /sek.

P. Berdalsåi.

Berdalsåi kommer fra Vingeråsvatn og løper sammen med Tokke i Nesland i Vinje. Ved en kanal og en overføringstunnel fra Fossane, ca. 2,5 km nedenfor Vingeråsvatn og ca. 9 km ovenfor sammenløpet med Tokke, vil et felt på 11,5 km² av elvens nedslagsfelt bli ført over til Vinjevatn og den overførte vassmengde vil derved bli utnyttet i kraftstasjonen Tokke 1. Vassføringen i elven reduseres derved med 100 % ved Fossane og ca. 40 % ved elvens utløp i Tokke.

Fallene i Berdalsåi er ikke gjenstand for ekspropriasjon og det blir her virkningene av overføringen som blir å vurdere og erstatte i den utstrekning den må antas å medføre skader og ulemper. Skjønnnet blir å basere på reguleringsbestemmelsene av 4. juli 1958 og vassdragsreguleringsloven slik som den lød før endringen av 10. april 1959.

Fisket i elven har ikke vært av stor verdi. Etter reduksjonen i vassføringen antar retten at det vil bli totalskadd.

Videre har de saksøkte hevdet at elven etter overføringen ikke vil tjene som gjerde for beitende bufe og det er herunder spesielt pekt på at ved overføringen mister elven sine naturlige magasiner og dermed hele sin selvregulerende evne. Vassføringen blir derfor redusert til et minimum i alle perioder med liten nedbør og det må derfor være klart at Berdalsåi ikke lenger kan gjøre nytte som gjerde etter overføringen.

Etter rettens syn kan det heller ikke antas at Berdalsåi har dannet noe helt sikkert vern for bufe før overføringen. I mindre nedbørsrike perioder har bufe uten vanskelighet kunnet passere over elven på flere steder. Den reduserte vassføring vil imidlertid føre til at de perioder da elven danner gjerde, blir kortere enn før overføringen og dette vil medføre noen økte ulemper for beiteeierne.

Tiltak.

De saksøkte har ved h. r. advokat Vislie fremsatt krav om at Vassdragsvesenet graver ut en badekulp på takstnr. 1250 og bygger en badekulp ved Snipekleiv bru til avløsning av de hylar og kulper som fremtidig ikke lenger blir brukbare til å bade i.

Retten har nøye overveiet disse krav. I Berdalsåi vil det ikke bli bygget noen terskler for å opprettholde vannstanden i hylar og kulper, som tidligere har vært brukt til bading. Retten finner at kravet er i bygdefolkets interesse og at det ikke vil være uforholdsmessige omkostninger ved å grave ut den ene badekulp, nemlig den på takstnr. 1250. Forutseningen er videre at det blir ytet gratis grunn og at det ikke blir krevet erstatning for skader og ulemper. Det fremtidige vedlikehold er Vassdragsvesenet uvedkommende.

Overensstemmende med dette fastsetter retten sådan

tiltaksbestemmelse:

Vassdragsvesenet pålegges å grave ut en badekulp med tilløp og avløp ved Berdalsåi nedenfor Sylvberghylen på takstnr. 1250. Kulpen skal være firkantet, 25 m. lang og 8 m. bred ved overflaten, ca. 1,5 m. dyp og med

en passende skråning på veggene ned mot bunden. Tilløp og avløp må steinsettes eller på annen måte bli beskyttet mot utgraving.

Derimot finner retten ikke å kunne gi pålegg om bygging av en kulp ved Snipekleiv bru. Stedet er dårlig egnet, storsteinet og kupert. Omkostningene her ville bli uforholdsmessig store.

Slutning:
Tiltakskravet tas ikke tilfølge.

Ved underskjønnet ble Vassdragsvesenet pålagt å bygge bru og klopp over overføringskanalen ved Fossane. Vassdragsvesenet har bygget en bru beregnet for traktor og lass og grøftet tilførselsveien over myren. Vassdragsvesenet mener at det ikke skulle være nødvendig å bygge en klopp for kløvhest like ved, og har opplyst at myren nå er så drenert at hest med kløv kan passere på sommerføre.

Under forutsetning av at Vassdragsvesenet ved grøfting eller på annen måte gjør vegen over myren fast nok for hest med kløv, vil Vassdragsvesenet bli fritatt for å bygge klopp.

Slutning:
På de nevnte vilkår blir Vassdragsvesenet fritatt for å bygge klopp.

Erstatning.

Berdalsåi kan ikke ansees unyttbar som kraftkilde for en separat utbygging, men i den utstrekning det er mulig å ta med en del av dens vassføring i utbyggingen av Tokke, antar retten at dens fall for så vidt har en omsetningsverdi idet overføringen til Vinjevatn faller rimelig. Retten finner videre at denne omsetningsverdi er høyere enn bruksverdien. Under vurderingen av omsetningsverdien har retten lagt til grunn en utnyttbar vassføring på 0,35 m³/sek.

I forbindelse med erstatningsfastsettelsen skal nevnes at noen av eierne langs Berdalsåi, Torleiv Nystog, Anton N. Floten, Magne Stafseng, Halvor Kallåk, Ragnhild Kallåk og Torgeir Tjønn, den 23. mai 1959 har avgitt sålydende erklæring:

«Underskrivne eigarar av skog- og beitestrekningar som kjem inntil Berdalselva, Floten, gnr. 20, bnr. 3, Lars Ljosåk, Groven, gnr. 21, bnr. 1, Magne Stafseng, Nystog, gnr. 18, bnr. 1, Torleiv Nystog, Nordbø, gnr. 22, bnr. 1, Torgeir Tjønn, Kallåk, gnr. 19, bnr. 2, Halvor Kallåk, Levad, gnr. 19, bnr. 4, Ragnhild Kallåk, og Floten, gnr. 20, bnr. 1, Anton N. Floten, sannkjenner hermed at me er samde um å dela erstatninga for utnyttinga av vatskrafta i nemnde elv (Berdalselva) likt millom skog og beite som støyter til elva når det høver so at ein eigar hev beite og ein annan eigar hev skogen».

For de eiendommer som omfattes av erklæringen har retten under erstatningsfastsettelsen for de enkelte eiendommer fordelt erstatningene i samsvar med erklæringen.

Q. Rukke — Dalaåi.

For underskjønnet var det under III pkt. 7 (s. 22) oppstillet som en alminnelig forutsetning at Rukkeåis nedslagsfelt ovenfor Børtevatn og Bessevatn samt Dalaåis nedslagsfelt ovenfor Botndalsvatn og Strandstøylvatn ville bli ledet bort fra Tokke elv. Overensstemmende med dette har underskjønnet ved erstatningsfastsettelsen (s. 87) i Tokke elv nedenfor

sammenløpet med Rukke og Dalaåi regnet med at disse elvers nedslagsfelt ville bli overført til Vinjevatn og vannet nyttet i kraftstasjonen Tokke 1.

Planene om en overføring av nedslagsfeltene vedr. pumping fra Børtevatn til Vinjevatn er senere forlatt. Vassdragsvesenet har i en utbyggingsplan av februar 1963 foreslått denne del av vassdraget utnyttet i kraftstasjonene Tokke 5 (Børte kraftverk) og Tokke 6 (Lio kraftverk).

Ved nærværende overskjønn må det derfor regnes med at avløpet fra Rukke og Dalaåis felter nedenfor Dalaåi ikke vil bli nyttet, men fortsatt løpe — regulert eller uregulert — i Tokke elvs gamle løp. I denne forbindelse viser man til det nye pkt. XI a under de alminnelige skjønnsforutsetninger.

Av det som foran er nevnt, fremgår det at ekspropriasjonen av Rukkeåis og Dalaåis vassføring ned til Tokke 6, Lio kraftverk, er holdt utenfor nærværende del av overskjønnet.

R. Tidligere utsatte takstnumre.

Ved avhjemlingen av den del av underskjønnet, som bl. a. omfattet magasinene i Totak og Vinjevatn, den 22. april 1959, besluttet retten helt eller delvis å utsette behandlingen av takstnr. 500, 501, 502, 503 og 631 for Totak og takstnr. 700 a, 702, 703, 704, 705, 706 og 714 a for Vinjevatn, jfr. den trykte rettsbok for nevnte skjønn side 97-98. Disse takstnr. ble derfor i samme utstrekning heller ikke behandlet i overskjønn avhjemlet 1. juli 1961.

Ved avhjemlingen av det underskjønn, som bl. a. omfatter reguleringen av Hyljelihyl, den 24. februar 1961, besluttet retten videre å utsette behandlingen av reguleringens virkninger i Hyljelihyl forsåvidt angår ulemper og skader for ferdsel og fiske for takstnr. 2003, 2005, 2008, 2009 og 2010, jfr. den mangfoldiggjorte rettsbok side 35 og 51. I tilsvarende utstrekning ble disse takstnumre heller ikke behandlet i overskjønn avhjemlet 16. februar 1962.

De nevnte takstnumre ble behandlet i underskjønn vedr. fallrettigheter m. v. avhjemlet 10. april 1962 og blir tatt med i nærværende overskjønn.

S. Anlegg og kraftlinjer.

Brønn i Kaldkjelda. Sak 12/1962 B.

Den 7. april 1962 ble avhjemlet underskjønn vedr. brønner i Eidsborg. Underskjønnet var et tillegg til underskjønn avhjemlet 30. november 1956 og overskjønn avhjemlet 16. november 1957.

For takstnr. 50, Olav Versto begjærte h. r. advokat Arne Vislie overskjønn. I prosesskrift av 1. februar 1965 er begjæringen om overskjønn frafalt. Partene er enig om at overskjønnet kan heves for dette takstnummer.

K j e n n e l s e :

Partene er enig om at overskjønnet kan heves for takstnr. 50, Olav Versto.

S l u t n i n g :

Overskjønnet heves for takstnr. 50.

Tunnelutslag Reinekvam og anleggsveg i Arabygdi.

Den 7. desember 1961 ble avhjemlet underskjønn vedr. tunnelutslag ved Reinekvam og anleggsveg i Arabygdi. Dette underskjønn var tillegg til underskjønn avhjemlet 20. januar 1961 med overskjønn av 16. februar 1962, vedr. anleggssteder ved Tokke II og Tokke III.

Det ble begjært overskjønn for takstnr. 650 og 653. Befaring ble holdt 17. juni og 23. august 1963.

Retten viser til de alminnelige skjønnsforutsetninger i overskjønnet avhjemlet 16. februar 1962 og skal bare tilføye at renten for de forfalte erstatninger er forhøyet til 5 %.

Damsted Våmarvatn og overføringstunneler Venemo-Totak-Våmarvatn med anleggsveger og kraftlinjer.

Den 8. desember 1961 ble avhjemlet underskjønn vedr. damsted Våmarvatn og overføringstunnel Totak-Våmarvatn, overføringstunnel Venemo-Totak med anleggsveger og kraftlinjer. Dette underskjønn var tillegg til underskjønn avhjemlet 24. januar 1961 med overskjønn av 16. februar 1962 vedr. Førsvatn, Hyljelihyl, Venemo og Våmarvatn.

Det ble begjæret overskjønn for takstnr. 2035—2037, 2076—2083 og 2085—2087. Befaring ble holdt 12., 13. og 17. juni 1963 og 11. august 1964. Retten viser til de alminnelige skjønnsforutsetninger for det nevnte overskjønn og skal tilføye at renten for forfalte erstatninger er forhøyet til 5 prosent.

Fra underskjønnet av 8. desember 1961 hitsettes::

«Retten har vurdert de skader og ulemper som ekspropriasjonene antas å ville medføre ut fra prinsippet om at eksproprietene skal ha full erstatning. Dette fører under denne del av skjønnet til at det som regel blir bruksverdien av grunn og rettigheter som retten må bygge på ved erstatningsfastsettelsen da denne verdi antas å være den høyeste for eksproprietene. Hvor ekspropriasjonen medfører ulemper for gjenværende eiendom eller driften av denne, er disse vurdert og inkludert i erstatningene. Man skal her særskilt nevne at det i forbindelse med ervervelsen av grunn og rettigheter for kraftledningene er fremholdt fra de saksøkte at ledningene flere steder kan komme til å vanskeliggjøre vinsjdrift av tømmer i skogen. Det er videre særskilt pekt på at denne driftsmåte må antas å ville bli mere og mere nyttet under tømmerdriften i fremtiden. De saksøkte har under befaringsene påvist de steder hvor de mener ulemper av denne art vil oppstå. Retten har hatt dette spørsmål for øye under erstatningsfastsettelsen for kraftledningene og har vurdert det bryderi og mulige tidsspilde det vil innebære for den enkelte skogeier å måtte varsle oppsynsmannen for ledningen når vanskeliggjort vinsjdrift aktes igangsatt, jfr. de alminnelige skjønnsforutsetningers post VI, punkt 5.

Det er under denne del av skjønnet i etpar tilfeller fremsatt krav om at erstatningen må bli fastsatt som realerstatning idet det for takstnr. 2078 og 2080 er nedlagt slik påstand:

Erstatning påstås avgitt i form av elektrisk kraft, jfr. reguleringslovens § 16, post 3, 2. ledd.

Saksøkeren har påstått seg frifunnet for tiltakskravet og har anført at det etter loven må være en viss sammenheng mellom den skade som forvoldes og den erstatningsform som nyttes, men slik sammenheng foreligger ikke her hvor ekspropriasjonskravet gjelder grunn til damsted.

På de saksøktes vegne har o.r.sakfører Vislie fremholdt at etter loven kan retten bestemme «at reguleringsanleggets eier skal treffe tiltak eller påta seg ytelser som helt eller delvis gjenoppretter skaden eller erstatter det avståtte». Det må da heri ligge at regulanten skal kunne pålegges å yte erstatning i form av naturalia selv om det ikke gjelder akkurat likeartede verdier.

Retten skal bemerke at den påberopte lovbestemmelse ikke tilsier noen av partene en rett til å kreve tiltak eller naturalerstatning, den åpner bare adgang for retten til under visse vilkår å gi pålegg om tiltak eller naturalytelser hvor den finner det praktisk og hensiktsmessig i det enkelte tilfelle. Man antar imidlertid at lovbestemmelsen må oppfattes slik at adgangen til å pålegge naturalytelser bare står åpen når det dreier seg om noenlunde likeartede verdier. Denne oppfatning finner også støtte i lovens forarbeider, jfr. Ot. prp. nr. 39 (1958) side 28, 1. spalte,

hvor det uttales: «Departementet vil få understreke at den realerstatning det her handler om er ment som erstatning for likeartede verdier som lider skade». I Stortingskomitéen var det bare et mindretall som tok avstand fra departementets bemerkning på dette punkt, jfr. Innst. O. I. — 1959 side 6, 1. spalte, og det kan heller ikke ses at det under lovens videre behandling i Stortinget er fremkommet noe som gir grunn til å anta at lovbestemmelsen der fikk en videre rekkevidde enn departementet hadde gitt uttrykk for.

I nærværende tilfelle hvor det gjelder avståelse av grunn til damsted, ville en fastsettelse av erstatningen i form av en ytelse av elektrisk kraft etter rettens mening ikke gi en slik sammenheng mellom skade og erstatning som loven forutsetter som et vilkår for å velge naturralerstatning i stedet for pengeerstatning. Retten finner derfor ikke å kunne ta de saksøktes påstand til følge, og erstatningen blir også for disse takstnummer å fastsette som en pengeerstatning.»

I tilknytning til underskjønnets bemerkning skal overskjønnet uttale:

Retten bygger på den forutsetning at fordyrelsen ved vanskeliggjort vinsjdrift, på samme måte som annen fordyrelse av driften, i hvert enkelt tilfelle fremtidig vil bli erstattet av eksproprietanten.

Retten finner ikke å kunne sette takstnr. 2078 og 2080 i en særstilling ved naturalerstatning i form av elektrisk kraft, og kan forøvrig vise til det underskjønnet har skrevet.

Skjønnsmennene Kinck Hanssen og Fonsdal hevder, som en generell dissens, at ved disse smale rydningsgater i skog, som ikke er i topproduksjon, er tapet ikke så stort som flertallet antar.

T. Våmarvatn — utsatte ferdselsspørsmål.

Under behandlingen av sak nr. 7/1961 B, overskjønn vedr. Førsvatn, Hyljelihyl, Venemo og Våmarvatn, avhjemlet 16. februar 1962 utsatte skjønnsretten spørsmålet om erstatning for ferdselsvansker for takstnr. 2054, 2055, 2056, 2063 og 2064.

Vegen på vestsiden av Våmarvatn er nå bygget som vintertraktorveg fra dammen til Grytebekk og videre nordover til Kingland som sommertraktorveg. Overskjønnsretten foretok befaringsavveining av veglinjen den 12. juni 1963. Retten viser til de alminnelige skjønnsforutsetninger i nevnte overskjønn og skal tilføye at retten for de forfalte erstatninger er forhøyet til 5 prosent.

Med prosesskrift fra h.r.advokat Vislie den 22. februar 1964 er innsendt et brev fra Olav Fetveit, Anne Fetveit, Knut Aarhus og Ragna Aarhus, datert 11. september 1963. I dette brev blir anmodet om å få vegen på vestsiden av Våmarvatn bygget som bilveg.

Retten skal bemerke at det nå ikke er adgang til å pålegge Vassdragsvesenet slikt tiltak. Skjønnsforutsetningene er rettskraftig fastlagt i overskjønnet av 16. februar 1962.

Men retten er enig med grunneierne i at en bilveg ville være en stor fordel for dem og at de tilkjente erstatninger burde brukes som tilskudd til bygging av slik veg. Retten har derfor funnet å kunne fastsette erstatningene for vanskeliggjort ferdsel som engangserstatning.

E r s t a t n i n g .

Totak. Til fastsettelsen av erstatning for neddemmet grunn og skade på fiske m. v. ved Totaks regulering, viser man til det som er anført om dette i overskjønn av 1. april 1961.

Fiske i Tokke og Vinjeåi. Samtlige saksøkte som det her gjelder har solgt sine fallrettigheter og de har derfor ikke krav på erstatning for

skadet fiske, hvis ikke særskilt forbehold er tatt, jfr. bemerkningene foran om solgte fallrettigheter.

Fiske i Hyljelihyl. Retten regner med at fisket i Hyljelihyl vil bli total-skadd når vannet i elven blir overført til Førsvatn.

RENTER AV ERSTATNINGSBELØPENE

Saksøkeren har nedlagt denne påstand:

Til de av skjønnsretten fastsatte erstatningsbeløp blir å legge rente fra forfallstid til betaling skjer etter en rentefot som retten fastsetter.

I samsvar hermed fastsettes at rente blir å beregne etter 5 — fem — prosent p.a. Retten finner at de saksøkte dermed har fått full erstatning for sitt tap ved å få erstatningene utbetalt etter forfallstid.

NYE GÅRDSNUMMER

Under behandlingen av overskjønnet er Lårdal og Mo herreder føyet sammen til Tokke herred. Etter sammenføyningen har gårdene i det tidligere Lårdal herred beholdt sine gårdsnummer 1—78, mens gårdene i det tidligere Mo herred har fått endret sine gårdsnummer 1—71 til 79—149.

Vinje og Rauland herreder er likeledes sammenføyet til nytt Vinje herred. Gårdene i det gamle Vinje herred har beholdt sine gårdsnummer 1—103. Gårdene i tidligere Rauland herred har fått endret sine gårdsnummer 1—66 til 104—169.

Av hensyn til sammenhengen med underskjønnet, har overskjønnet beholdt de gamle gårdsnumre.

AVSLUTTENDE BEMERKNINGER

Som det går fram av foranstående, er det for en rekke elver og elvestrekninger virkningene av reguleringene og overføringene som det fastsettes erstatning for. Under de enkelte takstnummer nedenfor er det bare angitt hva som eksproprieres når det blir ekspropriert annet og mere enn rett til regulering og overføring. Når det er virkningene av reguleringene og overføringene som er vurdert og erstattet, blir dette under det enkelte takstnummer betegnet som «fallrett» mens det blir betegnet som «avståelse av fall» hvor elven eksproprieres. Det er samtidig oppstillet spesielle skjønnsforutsetninger som nærmere angir hva som er gjenstand for ekspropriasjon.

Ellers skal man nevne at det i skjønns slutningen som regel blir særskilt angitt hvilke skader og ulemper som det blir tilkjent erstatning for. Skader og ulemper som er påberopt av saksøkte og som ikke er nevnt under erstatningsfastsettelsen, har retten ikke tatt i betraktning idet man ikke har funnet grunnlag for å tilkjenne erstatning i disse tilfeller.

X. SKJØNNSSLUTNING

Under henvisning til tiltaksbestemmelsene, de nedlagte påstander og rettens foranstående bemerkninger fastsetter retten følgende

erstatninger:

A. KLEIVASTØYLAI

TAKSTNR. 32.

Arb. erstb.: Gnr. 76 bnr. 3 Fiskebukvæven i Vinje.

kr. 62.50 Eier: Anne-Kåsa, enke etter Øystein-Kåsa. Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Roar Berg-Hansen, 4 tre Vinje

Se også Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold.

① side 20

T. nr. 17 og 29

Erstatning:

For forringelse av elven som vern for beitedyr og for fiske.
Årlig kr. 50,—.

°
Arl. erst.
Kr. 135. -

✓ TAKSTNR. 33.

Gnr. 75 bnr. 1 Tovsland søndre i Vinje.
Eier: Solveig Romtveit.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold.

Erstatning:

For forringelse av elven som vern for beitedyr og for fiske:
Årlig kr. 108,—.

°
Arl. erst.
Kr. 387.50

✓ TAKSTNR. 34.

Gnr. 75 bnr. 12 Bjørkemoen i Vinje.
Eier: Gudrun Straumstøyl.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fall. 2. Fiske. 3. Forringelse av elven som vern for beitedyr. 4. Verdiforringelse av gjenværende eiendom p. g. a. vanskeliggjort turistmessig utnyttelse.

Ved fastsettelsen av fallerstatningen (1) påstås at det skal tas hensyn til bruksverdien av fall til drift av maskiner på planlagt felleseter.

Erstatning:

For forringelse av elven som vern for beitedyr, for fiske og verdiforringelse av gjenværende eiendom: Årlig kr. 310,—:

TAKSTNR. 35.

Gnr. 83 bnr. 1 Nylend i Vinje.
Eier: Olav J. Kili.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Som under takstnr. 33.

Erstatning:

For forringelse av elven som vern for beitedyr samt for fiske:
Årlig kr. 146,—.

°
Arl. erst.
Kr. 95. -

✓ TAKSTNR. 36.

Gnr. 77 bnr. 6 Raunekvæven i Vinje.
Eier: Talleiv Kvaslerud.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Som under takstnr. 33.

Erstatning:

Forringelse av elven som vern for beitedyr og skade på fiske:
Årlig kr. 76,—.

°
Arl. erst
kv. 95. - ✓ TAKSTNR. 37.
Gnr. 81 bnr. 10 Finnroi i Vinje.
Eier: Neri Straumstøyl.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Som under takstnr. 33.

Erstatning:

For forringelse av elven som vern for beitedyr og fiske: Årlig kr. 76,—.

°
Arl. erst
kv. 560. - ✓ TAKSTNR. 38.
Gnr. 81 bnr. 11 Nordgarden øvre i Vinje.
Eier: Bjørn Nordgarden.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fall. 2. Fiske. 3. Forringelse av elven som vern for beitedyr. 4. Verdiforringelse av gjenværende eiendom p. g. a. vanskeliggjort turistmessig utnyttelse.

Ved fastsettelsen av fallerstatningen (1) påstås at det skal tas hensyn til bruksverdien av fall til drift av maskiner på planlagt felleseter.

Erstatning:

For forringelse av elven som vern for beitedyr, for fiske og verdiforringelse av gjenværende eiendom: Årlig kr. 448,—.

°
Arl. erst
kv. 90. - ✓ TAKSTNR. 39.
Gnr. 79 bnr. 1 Rismyr i Vinje.
Eier: Olav K. Rismyr Svalastog.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fall. 2. Fiske. 3. Forringelse av elven som vern for beitedyr.

Erstatning:

For forringelse av elven som vern for beitedyr og for fiske:
Årlig kr. 72,—.

°
Arl. erst
kv. 80. - ✓ TAKSTNR. 40.
Gnr. 78 bnr. 1 Grunge i Vinje.
Eier: Sondow Flaaten.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fall. 2. Fiske. 3. Forringelse av elven som vern for beitedyr. 4. Verdiforringelse av gjenværende eiendom p. g. a. vanskeliggjort turistmessig utnyttelse.

Erstatning:

For forringelse av elven som vern for beitedyr, for fiske og verdiforringelse av gjenværende eiendom: Årlig kr. 64,—.

°
Arl. erst
kv. 230. - ✓ TAKSTNR. 41.
Gnr. 69 bnr. 1 Nordstuen nedre i Vinje.
Eier: Olaf Hagen.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Foringelse av elven som vern for beitedyr. 4. Vanskeliggjort privat fløting. 5. Skade på isvei.

Erstatning:

I. Ovenfor Fitjevavn:

For skade på fiske og forringelse av elven som vern for beitedyr:

Arlig kr. 126,—.

II. Nedenfor Fitjevavn:

Erstatning for fallrett: Arlig kr. 58,—.

✓ TAKSTNR. 42.

Gnr. 69 bnr. 3 Kringlegaarden i Vinje.

Eier: Olav og Anton Kringlegarden.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Foringelse av elven som vern for beitedyr. 4. Vanskeliggjort privat fløting. 5. Skade på isvei.

Erstatning:

I. Ovenfor Fitjevavn:

For skade på fiske og forringelse av elven som vern for beitedyr:

Arlig kr. 98,—.

II. Nedenfor Fitjevavn:

For fallrett: Arlig kr. 180,—.

✓ TAKSTNR. 43.

Gnr. 69 bnr. 4 Nordstuen øvre i Vinje.

Eier: ~~Knut~~ Nordstoga. Aslak

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Foringelse av elven som vern for beitedyr. 4. Skade på isvei.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 32,—.

✓ TAKSTNR. 44.

Gnr. 71 bnr. 3 Bækhus i Vinje.

Eier: Talleiv og Aslak Vinjerui.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fall. 2. Fiske. 3. Foringelse av elven som vern for beitedyr.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 46,—.

✓ TAKSTNR. 45.

Gnr. 68 bnr. 2 Negaarden søndre i Vinje.

Eier: Aanund Negarden.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

°
Arl. erst
kr. 287.50

Samme sak nr. 42:

Twist om fisket.

Deponert kr. 60.—

(620834/89/18)

°
Arl. erst:
kr. 40.—

°
Arl. erst
kr. 57.50

°
Arl. erst.
kr. 45.—

Påstand:

1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Foringelse av elven som vern for beitedyr. 4. Vanskeligjort privat fløting.

Tilleggspåstand:

5. Vanskeligjort isveg. 6. Redusert verdi av kvernrett i Mjonøybekken som har sitt tilløp fra Kleivasstøylai.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 60,—.

✓ **TAKSTNR. 46.**

Arb.erst. Gnr. 71 bnr. 1 Bækhus og bnr. 2 Haugen i Vinje.

Eier: Augon og Olav Bekhus.

Kv. 40. - Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fall. 2. Fiske. 3. Foringelse av elven som vern for beitedyr.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 32,—.

TAKSTNR. 47.

Gnr. 68 bnr. 3 Listaul i Vinje.

Eier: Kittil Slåtta.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fall. 2. Fiske. 3. Foringelse av elven som vern for beitedyr.

Erstatning:

For fallrett en gang for alle: Kr. 172,—.

✓ **TAKSTNR. 48.**

Arb.erst. Gnr. 68 bnr. 1 Negaarden i Vinje.

Eier: Alv Negarden.

Kv. 170. - Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Foringelse av elven som vern for beitedyr. 4. Vanskeligjort privat fløting. 5. Skade på isveg.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 136,—.

✓ **TAKSTNR. 49.**

Arb.erst. Gnr. 70 bnr. 1 Rui i Vinje.

Eier: Ketil Rui.

Kv. 120. - Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fall. 2. Fiske. 3. Foringelse av elven som vern for beitedyr.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 96,—.

Arb. erst.
kr. 45. -

✓
TAKSTNR. 50.
Gnr. 68 bnr. 4 Runningen i Vinje.
Eier: Jens Runningen.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:
1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Foringelse av elven som vern for beitedyr. 4. Skade på isvei.

Erstatning:
For fallrett: Arlig kr. 36,—.

TAKSTNR. 51.
Gnr. 68 bnr. 20 Lisbet-Stølen i Vinje.
Eier: Berit Brun.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:
1. Fallrett. 2. Fiske.

Erstatning:
For fallrett: En gang for alle kr. 100,—.

TAKSTNR. 52.
Gnr. 69 bnr. 6 Kringlegaren nedre i Vinje.
Eier: Sofie Kringlegarden.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:
1. Vanskeliggjort fløting. 2. Skade på isvei.

Erstatning: Kr. 0.

TAKSTNR. 53.
Gnr. 67 bnr. 3 Storemyr og ¼ part i Mjaugedalsbeitet i Vinje.
Eier: Johan Apeland.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:
1. Fall. 2. Fiske. 3. Foringelse av elven som vern for beitedyr.

Erstatning:
For fall: En gang for alle kr. 100,—.

B. LANGESÆAI OG FØRSVASSAI

TAKSTNR. 54 a.
Gnr. 92 bnr. 3 Fæbeitet Langesæhallin i Vinje.
Eier: Knut Haukelid.
Fallet er omtvistet med arvingene etter Knut og Guri Haukelid-sæter: 1. Lars Haukelidsæter, 2. Magne Haukelidsæter, 3. Guri Vinje, 4. Aase Ystads arvinger, 5. Sigrid Abbot, 6. Knut Haukelid.
Prosessfullmektig for nr. 1—5: H.r.advokat Arne Vislie.
Videre er fallet omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 53,12 meters høyde over en elveside, jfr. TK-664a.

H.r.advokat Vislie har nedlagt påstand:

1. Fall. 2. Fiske. 3. a) Prinsipalt: Det pålegges Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen å oppsette og vedlikeholde sauegjerde langs denne eiendoms strandlinje mot elven. b) Subsidiært: Erstatning for oppsetting og evigvarende utgifter til vedlikehold og ettersyn av sauegjerde. c) Atter subsidiært: Erstatning for verdiforringelse av alle denne eiendoms tilstøtende beiteområder, p. g. a. stedsevarige utgifter til tilsyn med og innsanking av beitedyr.

I tillegg til dette har Knut Haukelid påstått erstatning for tap i turistnæring og skade på reinsjakt. Videre har han foreslått en terskel ved utløpet av Kartehylen. Det er begjært engangserstatning.

Retten bemerker at tiltakskravene er avgjort foran. Utenfor skjønnet har Vassdragsvesenet stillet i utsikt å legge en terskel ved Kartehylen. Retten finner at vilkårene for engangserstatning er til stede.

Omsetningsverdien av fallene er høyere enn erstatning for skaden og ulemper. Skadene ved slipping av regulert vassføring vil ikke medføre større skader og ulemper enn omsetningsverdien av fallene.

Av hensyn til tvistene blir verdien av skader og ulemper spesifisert.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 9 032,—.

Derav utgjør skade på fiske, ulemper ved økt tilsyn med beitedyr og verdmind kr. 8 200,—.

TAKSTNR. 55.

Reguleringsrett under gnr. 92 bnr. 3 i Vinje.

Innehavere: Arvingene etter Knut og Guri Haukelidsæter: 1. Lars Haukelidsæter. 2. Magne Haukelidsæter. 3. Guri Vinje. 4. Aase Ystads arvinger. 5. Sigrid Abbot. 6. Knut Haukelid.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie for innehavere nr. 1—4. Omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Påstand:

1. Fall. 2. Fiske. 3. a) Prinsipalt: Det pålegges Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen å oppsette og vedlikeholde sauegjerde langs denne eiendoms strandlinje mot elven. b) Subsidiært: Erstatning for oppsetting og evigvarende utgifter til vedlikehold og ettersyn av sauegjerde. c) Atter subsidiært: Erstatning for verdiforringelse av alle denne eiendoms tilstøtende beiteområder, p. g. a. stedsevarige utgifter til tilsyn med og innsanking av beitedyr.

Retten skal bemerke at tiltakskravet er avgjort foran.

Erstatningen er fastsatt under takstnr. 54 a som omfatter samme fallrettighet.

✓ **TAKSTNR. 56.**

Gnr. 95 bnr. 7 Hyljelid i Vinje.

Eier: Asmund Kvålen, v/ verje advokat Arne Kvålen.

Ånl. erst. kr. 2.070,—

Omtvistet med Gamle Haukeli Sameie. Etter opplysning fra Eivind Kvaalen skal erstatningen for dette takstnr. tilhøre Harald B. Kvålenes dødsbo.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 243,5 meters høyde over en elveside, jfr. TK-664 a.

Påstand: Erstatning for:

1. Økt gjerdehold.
2. Skade på fiske.
3. Tap i turistnæring.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 1 656,—.

Derav for skade på fiske, ulemper ved økt tilsyn med beitedyr og verdmind: Arlig kr. 620,—.

TAKSTNR. 60.

Fall i Langesæåi under gnr. 97 bnr. 1 Flaathyl i Vinje omtvistet mellom Olav N. Flothyl, Torunn Sandland og Gunvor Tveit. Fallretten er utskilt som eget bnr.: Fall og strandrett i Langesæåi, bnr. 7.

Prosessfullmektig for Olav N. Flothyl: H.r.advokat Arne Vislie.

Prosessfullmektig for Gunvor Tveit og Torunn Sandland: Advokat John Hals.

Omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 190,38 meters høyde over en elveside, jfr. TK-664 a.

Påstand:

1. Fall. 2. Fiske. 3. a) Prinsipalt: Det pålegges Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen å oppsette og vedlikeholde sauegjerde langs denne eiendoms strandlinje mot elven. b) Subsidiært: Erstatning for oppsetting og evigvarende utgifter til vedlikehold og ettersyn av sauegjerde. c) Atter subsidiært: Erstatning for verdiforringelse av alle denne eiendoms tilstøtende beiteområder, p.g.a. stedsevarige utgifter til tilsyn med og innsanking av beitedyr. 4. Det pålegges Vassdragsvesenet hver vår og høst å avstenge eller innskrenke tappingen fra Langesæ ett døgn etter en ukes varsel fra grunneieren, slik at hans budskap uten vanskelighet kan komme over Langesæåi. 5. Verdiforringelse av gjenværende eiendom p.g.a. at det ødelagte fiske i Langesæåi minsker etterspørselen etter leiehytter, rom og hytte-tomter.

Retten bemerker at tiltakskravene er avgjort foran. Erstatningen blir fastsatt som engangserstatning.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle: Kr. 32 400,—. Derav for skade på fiske, ulempe ved økt tilsyn med beitedyr og verdmind, en gang for alle kr. 12 500.

TAKSTNR. 61 b.

Fall i Førvassåi under gnr. 97 bnr. 1 Flaathyl i Vinje omtvistet mellom Olav N. Flothyl, Torunn Sandland og Gunvor Tveit. Fallretten og strandretten er utskilt som bnr. 8. Neri A. Flothyl påstår å ha fiske-retten.

Prosessfullmektig for Olav N. Flothyl: H.r.advokat Arne Vislie.

Prosessfullmektig for Torunn Sandland og Gunnvor Tveit: Advokat John Hals.

Prosessfullmektig for Neri A. Flothyl: Advokat Hallvard Roholdt.

Erstatningene er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 2,34 meters høyde over en elveside, jfr. TK-664 a.

Påstand:

1. Fall. 2. Fiske. 3. a) Prinsipalt: Det pålegges Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen å oppsette og vedlikeholde sauegjerde langs denne eiendoms strandlinje mot elven. b) Subsidiært: Erstatning for oppsetting og evigvarende utgifter til vedlikehold og ettersyn av sauegjerde. c) Atter subsidiært: Erstatning for verdiforringelse av alle denne eiendoms tilstøtende beiteområder, p.g.a. stedsevarige utgifter til tilsyn med og innsanking av beitedyr. 4. Verdiforringelse av gjenværende eiendom p.g.a. at det ødelagte fiske minsker etterspørselen etter leiehytter, -rom og hyttetomter.

Retten bemerker at tiltakskravene er avgjort foran. Erstatningen vil bli fastsatt som engangserstatning.

For Vesle Førsvatn vil bruksverdien være størst, for elven vil fallverdien være størst.

Erstatning:

- A. For Vesle Førsvatn, skade på fiske og verdimink: En gang for alle kr. 2900,—.
- B. For elven for fallrett: Engangserstatning kr. 1700,—, derav for fiske kr. 250,—.
- C. For økt tilsyn med beitedyr: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 61 c.

Fall i Førsvassåi under gnr. 97 bnr 1 omtvistet mellom Olav N. Flothyl, Torunn Sandland og Gunvor Tveit samt Kjetil Skogheim.

Neri A. Flothyl påstår å ha fiskerett.

Prosessfullmektig for Olav N. Flothyl: H.r.advokat Arne Vislie.

Prosessfullmektig for Gunvor Tveit og Torunn Sandland: Advokat John Hals.

Prosessfullmektig for Neri A. Flothyl: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 2,66 meters høyde over en elveside, jfr. TK-664 a. Omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Påstand:

1. Fall. 2. Fiske. 3. a) Prinsipalt: Det pålegges Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen å oppsette og vedlikeholde sauegjerde langs denne eiendoms strandlinje mot elven. b) Subsidiært: Erstatning for oppsetting og evigvarende utgifter til vedlikehold og ettersyn av sauegjerde. c) Atter subsidiært: Erstatning for verdiforringelse av alle denne eiendoms tilstøtende beiteområder, p.g.a. stedsevarige utgifter til tilsyn med og innsanking av beitedyr. 4. Verdiforringelse av gjenværende eiendom p.g.a. at det ødelagte fiske minsker etterspørselen etter leiehytter, -rom og hyttetomter.

Retten bemerker at tiltakskravene er avgjort foran. Erstatningen vil bli fastsatt som engangserstatning.

Erstatning:

For Vesle Førsvatn, for fiske og verdming: En gang for alle kr. 875,—.
For elven for fallrett: En gang for alle kr. 1900,—, derav for fiske en gang for alle kr. 175,—.
Ulempe ved tilsyn med beitedyr: Kr. 0,—.

✓ **TAKSTNR. 62.**

*Arlig ant
1140,-*

Fall i Førsvassåi omtvistet mellom gnr. 95 bnr. 7 Asmund Kvålen ved verge advokat Arne Kvålen og gnr. 95 bnr. 2 Sigurd Kvålen.
Prosessfullmektig for Sigurd Kvålen: Advokat John Hals.
Eivind Kvaalen har påstått at fallerstatningen tilkommer Harald B. Kvålenes dødsbo.
Omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 26,8 meters høyde over en elveside, jfr. TK-664 a.

Påstand:

1. Advokat Kvålen har nedlagt slik påstand:
Erstatning for: 1. Økt gjerdehold. 2. Ødelagt fiske. 3. Ulemper ved vannslipping uten varsel.
2. Advokat Hals har påstått erstatning for fall.

Erstatning:

For Vesle Førsvatn, for fiske og verdming: Arlig kr. 152,—.
For elven, for fallrett: Arlig kr. 760, derav for fiske i elven: Arlig kr. 30.

TAKSTNR. 63.

Gnr. 97 bnr. 2 Flaathyl i Vinje.
Eier: Neri A. Flothyl.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.
Eiendommens vassrett er utskilt som bnr. 11, Flåthyl Vass- og fallrett.

Retten bemerker:

Ved prosesskrift av 11. desember 1964 har advokat Hals meddelt at Neri A. Flothyl er kjent å være grunneier ved Agder lagmannsretts dom av 3. oktober 1964. Dommen er endelig. Sigurd Kvålenes påstand for dette takstnr. blir derfor trukket tilbake.

For øvrig er erstatningen omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.
Det er påstått engangserstatning.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 114,4 meters høyde over en elveside, jfr. TK-664 a.

Påstand:

Erstatning for fall, gjerde og fiske, alt spesifisert.

Retten bemerker:

Omsetningsverdien av fallet overstiger bruksverdien.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 81 250,—.
Herav for elvefiske: En gang for alle kr. 1050,—.
Ulemper for beitedyr: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 64.

Gnr. 95 bnr. 14 Hyttemarka i Vinje.

Eier: Kjetil Skogheims dødsbo.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Asmund Kvålen v/ advokat Arne Kvålen krever erstatning for skade på fiske m. v.

Erstatningene er omtvistet. Eivind Kvålen hevder at erstatningen tilkommer Harald B. Kvålens dødsbo.

Retten bemerker:

Vassretten er utskilt i 1955 som bnr. 22 og 23 av Kjetil Skogheim og av ham solgt til Vassdragsvesenet i 1956. Fra Kjetil Skogheim, eller nå hans dødsbo, er ikke fremsatt krav om erstatning.

Derimot har advokat Arne Kvålen på vegne av Asmund Kvålen fremsatt krav på erstatning for tapt fiske, økt gjerdehold, og for vinterveg. Grunnlaget for dette krav er at Asmund Kvålen etter utskiftningene i 1939 og 1940 er blitt grunneier langs Førsvassåi, mens Kjetil Skogheim beholdt vassretten.

Retten viser til det som er sitert foran om utskiftningene. Retten finner at Kjetil Skogheim, som eier av vassretten, kunne selge den til Vassdragsvesenet selv om fiskeretten da gikk tapt og det ellers ble ulemper ved at vannet ble borte.

Erstatning: Kr. 0,—.

C. KOLLDALSBEKKEN

V TAKSTNR. 65.

Gnr. 82 bnr. 1 Svalestuen med Kaldal i Vinje.

Eier: Harald Svalastog.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Skade på fiske. 2. Fallrett. 3. En halv kvernrett på takstnr. 69 (omtvistet). 4. Ulempe ved økt tilsyn med beitedyr.

Erstatning:

For fallrett og for fiske i Jamretjern: Årlig kr. 320,—.

Da det blir tilstrekkelig vatn igjen for kvernretten, settes erstatningen for denne til kr. 0,—.

TAKSTNR. 66.

Gnr. 86 bnr. 4 Rui i Vinje.

Eier: Tjøstov Rui.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fallrett.

Erstatning:

For fallrett, en gang for alle kr. 564,—.

TAKSTNR. 67.

Gnr. 82 bnr. 11 Kaldal—Nystøyllia i Vinje.

Eier: Torjus Reine.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fallrett. 2. Ulempe ved økt tilsyn med beitedyr.

Fallet er utskilt som eget bnr. hvorfor engangserstatning.

Retten bemerker:

Dette takstnummers halve kvernrett på takstnr. 69 er bestridt av Vetle Reine og frafalt av Torjus Reine i brev av 4. desember 1963.

Erstatning:

For fallrett, en gang for alle: Kr. 4560,—.

For Vetle Reines kvernrett, jfr. takstnr. 65: Kr. 0,—.

Arb.erst:
Kr. 105.—

TAKSTNR. 68.

Gnr. 84 bnr. 1 Kvassejord i Vinje.

Eier: Talleiv Kvaslerud.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. En halv kvernrett.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 84,—.

For en halv kvernrett, jfr. takstnr. 65: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 69.

Fall omtvistet mellom gnr. 84 bnr. 1, Talleiv Kvaslerud,

(takstnr. 68) på den ene side og Grungegårdene og

Tveitegårdene på den annen side.

Prosessfullmektig for Talleiv Kvaslerud: Advokat Hallvard Roholdt.

Prosessfullmektig for sameiet: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett.

Erstatning:

For fallrett, en gang for alle, kr. 864,—.

TAKSTNR. 70.

Gnr. 75 bnr. 3 Tovsland mellom i Vinje.

Eier: Svein Tovsland.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Kvernrett på takstnr. 69.

Erstatning:

For kvernrett, jfr. takstnr. 65: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 71.

Gnr. 75 bnr. 6 Tovsland mellom i Vinje.

Eier: Neri Tovsland.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
Kvernrett på takstnr. 69.

Erstatning:
For kvernrett, jfr. takstnr. 65: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 72.
Gnr. 79 bnr. 1 Rismyr i Vinje.
Eier: Olav K. Rismyr Svalastog.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:
1. ½ kvernrett på takstnr. 69.

Erstatning:
For en halv kvernrett, jfr. takstnr. 65: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 73.
Gnr. 78 bnr. 1 Grunge i Vinje.
Eier: Sondow Flaaten.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:
1. ½ kvernrett på takstnr. 69.

Erstatning:
For en halv kvernrett, jfr. takstnr. 65: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 74.
Gnr. 81 bnr. 1 Nordgaarden i Vinje.
Eier: Knut Nordgarden.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
En halv kvernrett på takstnr. 69.

Erstatning:
For en halv kvernrett, jfr. takstnr. 65: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 75.
Gnr. 81 bnr. 11 Nordgarden øvre i Vinje.
Eier: Bjørn Nordgarden.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:
1. ½ kvernrett på takstnr. 69.

Erstatning:
For en halv kvernrett, jfr. takstnr. 65: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 76.
Gnr. 83 bnr. 1 Nylend i Vinje.
Eier: Olav J. Kili.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
En halv kvernrett på takstnr. 69.

Erstatning:
For en halv kvernrett, jfr. takstnr. 65: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 77.
Gnr. 76 bnr. 1 Grungedals-Rui i Vinje.
Eier: Gunnar Rui.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:
1. Kvernrett på takstnr. 69.

Erstatning:
For en kvernrett, jfr. takstnr. 65: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 78.
Sagrett på takstnr. 69.
Eiere: Aslak og Talleiv Øverland og Talleiv Kvaslerud.
Prosessfullmektig for Aslak og Talleiv Øverland:
H.r.advokat Arne Vislie.
Prosessfullmektig for Talleiv Kvaslerud: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
Sagrett på takstnr. 69.

Erstatning:
For sagrett med demmerett i Gurivatn, en gang for alle: Kr. 300,—.

D. VAAI.

TAKSTNR. 79.
Fall omtvistet mellom gnr. 92, bnr. 2, eier Harald O. Vågslids dødsbo og Gunnar Gardsteig, og gnr. 93, bnr. 2, eiere Knut H. og Halvor H. Gunvaldjord.
Prosessfullmektig for Vågslid og Gardsteig: Adv. Hallvard Roholdt.
Prosessfullmektig for brødrene Gunvaldjord: H.r.adv. Arne Vislie.
Omtvistet med Gamle Haukeli Sameie, og med Eivind Kvaalen som eier av gnr. 96 bnr. 1.

Spesielle forutsetninger:
Det erverves fallrett på 17,64 meters høyde over en elveside, jfr. TK-742.

Påstand:
1. Fall. 2. Fiske. 3. Ulempe og verdiforringelse av gjenværende eiendom ved økt tilsyn med beitedyr.
Advokat Roholdt ytterligere: Erstatning for ferdselsvansker, Eivind Kvaalen for skjemet utseende.

Retten bemerker:

Ferdselsvanskene ansees avhjulpet ved de forutsatte tiltak. Gardsteig har ervervet gnr. 92, bnr. 2, men Vågslid har forbeholdt seg fallrettighetene. De saksøkte har begjært engangserstatning og retten tar begjæringen tilfølge. Omsetningsverdien av fallene er den største.

Erstatning:

For avståelse av fall, en gang for alle: Kr. 6 000,—.

TAKSTNR. 80.

Fall omtvistet mellom gnr. 92, bnr. 2, eier Harald O. Vågslids dødsbo og Gunnar Gardsteig og gnr. 96, bnr. 13, eier Bjørn Listog.

Prosessfullmektig for Vågslid og Gardsteig: Advokat Hallvard Roholdt.

Prosessfullmektig for Bjørn Listog: Advokat Thorstein Vale.

Omtvistet med Gamle Haukeli Sameie og med Eivind Kvaalen som eier av gnr. 96, bnr. 1.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 50,15 meters høyde over en elveside, jfr. TK-742.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Fiske. 3. Skjemmet utseende.

Retten viser til bemerkning ved takstnr. 79.

Erstatning:

1. For avståelse av fall, en gang for alle: Kr. 24 120,—. Herav for skader og ulemper, kr. 2000,—.

2. For vanskeliggjort fiske i Vatjønn og skade på fiske i Skarstjønn, en gang for alle kr. 1650,—.

TAKSTNR. 81.

Fall omtvistet mellom gnr. 96 bnr. 13, Bjørn Listog og gnr. 96, bnr. 1, Eivind Kvaalen, på den ene side og gnr. 92, bnr. 2, Harald O. Vågslids dødsbo og Gunnar Gardsteig, gnr. 94 bnr. 1, Knut Groven, gnr. 97 bnr. 1, Olav N. Flothyl og gnr. 95 bnr. 1, Olav Kvålen på den annen side. Prosessfullmektig:

For Bjørn Listog: Advokat Thorstein Vale.

For Vågslid og Gardsteig: Advokat Hallvard Roholdt.

For Olav Kvålen: Advokat Arne Kvålen.

For Knut Groven og Olav N. Flothyl: H.r.advokat Arne Vislie.

Erstatningene er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie og med Eivind Kvaalen som eier av gnr. 96 bnr. 1.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 46,67 meters høyde over en elveside, jfr. TK-742.

Påstand:

Advokat Vale: Erstatning for fall.

Advokatene Roholdt og Kvålen: Erstatning for andel i fall.

H.r.advokat Vislie: 1. Fall. 2. Fiske. 3. Ulempe og verdiforringelse ved økt tilsyn med beitedyr.

Eivind Kvaalen: 1. Del i fallet. 2. Skjemmet utseende.

Retten bemerker at omsetningsverdien av fallet er den største. Se forøvrig bemerkning under takstnr. 79.

Erstatning:

For avståelse av fall, en gang for alle: Kr. 30 800,—. Herav for skader og ulemper: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 82.

Fall omtvistet mellom de samme som under takstnr. 81.

Prosessfullmektig:

For Bjørn Listog: Advokat Thorstein Vale.

For Vågslid og Gardsteig: Advokat Hallvard Roholdt.

For Olav Kvålen: Advokat Arne Kvålen.

For Knut Groven og Olav N. Flothyl: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 87,26 meters høyde over en elveside, jfr. TK-742.

Påstand:

Som under takstnr. 81.

Retten viser til bemerkning under takstnr. 81 og 79.

Erstatning:

For avståelse av fall, en gang for alle: Kr. 57 600,—. Herav for skader og ulemper: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 83.

Fall tilliggende gnr. 92, bnr. 2, Harald O. Vågslids dødsbo og Gunnar Gardsteig for en halvpart og gnr. 94, bnr. 1, Knut Groven, gnr. 97 bnr. 1, Olav N. Flothyl, og gnr. 95 bnr. 1, Olav Kvålen, hver for en sjettedpart.

Prosessfullmektig:

For Vågslid og Gardsteig: Advokat Hallvard Roholdt.

For Olav Kvålen: Advokat Arne Kvålen.

For Groven og Flothyl: H.r.advokat Arne Vislie.

Erstatningene er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie og med Eivind Kvaalen som eier av gnr. 96 bnr. 1.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 91,77 + 3,88 + 3,52 + 3,40 meters høyde over en elveside, jfr. TK-742.

Påstand:

Advokatene Hallvard Roholdt og Arne Kvålen: Erstatning for fall.

H.r.advokat Arne Vislie: Som under takstnr. 81.

Eivind Kvaalen: For del i fallet og skjemmet utseende.

Retten viser til bemerkning under takstnr. 81 og 79. Etter de foreliggende opplysninger er det uklart om fallretten på 3,52 meter tilligger takstnr. 83 alene eller sammen med takstnr. 87. Denne fallstrekning vil derfor bli taksert særskilt.

Erstatning:

A. For avståelse av 91,77 + 3,88 + 3,40 meters fall, en gang for alle: Kr. 65 372,—.

B. For avståelse av 3,52 meters fall, en gang for alle: Kr. 2324,—.

TAKSTNR. 84.

Fall omtvistet mellom gnr. 95, bnr. 2, eier Sigurd Kvålen på den ene side og eierne av takstnr. 83 på den annen side. Videre er fallet omtvistet med eieren av takstnr. 85, nemlig Borghild Midtveit som eier av gnr. 91 bnr. 1, Midtveit i Vinje, og med eieren av takstnr. 86, Knut O. Svalastog. Borghild Midtveit og Knut O. Svalastog krever prinsipalt del i fallet, subsidiært erstatning for kvernrett på takstnr. 84. Endelig er fallet omtvistet med Gamle Haukeli Sameie og med Eivind Kvålen som eier av gnr. 96 bnr. 1.

Prosessfullmektiger:

Advokat John Hals for Sigurd Kvålen.

For partene ved takstnr. 83 de samme prosessfullmektiger som der anført.

Advokat Hallvard Roholdt for Borghild Midtveit og Knut O. Svalastog.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 5,31 meters høyde over en elveside, jfr. TK-742.

Påstander:

H.r.advokat Arne Vislie som under takstnr. 81.

Advokat Hallvard Roholdt som under takstnr. 83. For Borghild Midtveit og Knut O. Svalastog: Prinsipalt: For fallrett, subsidiært: For kvernrett.

Advokat John Hals: Erstatning for halv fallrett.

Eivind Kvaalen: Del i fallet og for skjemmet utseende.

Retten viser til bemerkninger under takstnr. 81 og 79.

Erstatning:

For avståelse av fall, en gang for alle: Kr. 3504,—.

Såfremt Borghild Midtveit, Knut Svalastog eller noen annen av partene bare har kvernrett på andres fall, verdsettes hver halve kvernrett til en engangserstatning stor kr. 100,—, som da fragår i fallerstatningen.

TAKSTNR. 85 og

TAKSTNR. 86

utgår, idet kravene er medtatt under takstnr. 84.

TAKSTNR. 87.

Gnr. 92 bnr. 1, Gunvaldjord i Vinje.

Eier: Knut, Saave, Harald, Ragnhild og Aashild Gunvaldsjord og Margit Haugerud.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Omtvistet med Eivind Kvaalen.

Påstand:

Advokat Hallvard Roholdt: Erstatning for halvt kvernfall.

Eivind Kvaalen: Del i fallet og for skjemmet utseende.

Retten bemerker:

Kvernfaller er taksert særskilt under takstnr. 83, nemlig 3,52 meter fall over en elveside.

TAKSTNR. 88.

Fall omtvistet mellom gnr. 93 bnr. 8, eier Eivind Gugarden, og gnr. 92 bnr. 1, eier Knut, Saave, Harald, Ragnhild og Aashild Gunvaldsjord og Margit Haugerud.

Videre omtvistet med Gamle Haukeli Samele og med Eivind Kvaalen.

Prosessfullmektig:

Advokat Hallvard Roholdt for søsknene Gunvaldsjord.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 17,64 meters høyde over en elveside, jfr. TK-742.

Påstander:

Som under takstnr. 79.

Retten viser til bemerkning under takstnr. 81 og 79.

Erstatning:

For avståelse av fall, en gang for alle: Kr. 6000,—.

TAKSTNR. 89.

Fall omtvistet mellom gnr. 96 bnr. 13, eier Bjørn Listog, og gnr. 92 bnr. 1, eier Knut, Saave, Harald, Ragnhild og Aashild Gunvaldsjord og Margit Haugerud.

Omtvistet med Gamle Haukeli Samele og Eivind Kvaalen.

Prosessfullmektiger: For Bjørn Listog: Advokat Thorstein Vale.

For søsknene Gunvaldsjord: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 13,24 meters høyde over en elveside, jfr. TK-742.

Påstand:

Advokat Hallvard Roholdt: Som under takstnr. 88.

Advokat Thorstein Vale: Erstatning for fall.

Eivind Kvaalen: For del i fallet og for skjemmet utseende.

Retten viser til bemerkning ved takstnr. 81 og 79.

Erstatning:

For avståelse av fall, en gang for alle: Kr. 4500,—. Herav for skader og ulemper: Kr. 1200,—.

TAKSTNR. 90.

Gnr. 96 bnr. 13 Utgarden Vassrett i Vae — Kjela og Bora i Vinje.

Eier: Bjørn Listog.

Prosessfullmektig: Advokat Thorstein Vale.

Omtvistet med Gamle Haukeli Samele.

Eivind Kvaalen har som eier av gnr. 96 bnr. 1 gjort krav på den fallverdi som Bjørn Listog ikke måtte få erstattet.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 278,72 meter høyde over en halv elveside, jfr. TK-742.

Påstand:

Advokat Thorstein Vale: Erstatning for avståelse av fall, fastsatt som engangserstatning.

Eivind Kvaalen: Erstatning for den del av fallet som Bjørn Listog ikke får erstattet.

Retten viser til bemerkning ved takstnr. 81 og 79.

Erstatning:

For avståelse av fall, en gang for alle: Kr. 89 600,—. Herav for skader og ulemper: Kr. 800,—. Erstatning for økte ulemper ved fiske i Vatjern, en gang for alle: Kr. 750,—.

E. GRUNDEVASSAI

TAKSTNR. 91.

Fall omtvistet mellom gnr. 95 bnr. 7, Hyljelid i Vinje, eier Asmund Kvålen v/ verje advokat Arne Kvålen og Harald Kvaalens dødsbo v/ Eivind Kvaalen.

Videre omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Fall. 2. Økt gjerdehold. 3 Fiske. 4. Verdmink for attverande fall.

På grunn av tvisten vil erstatningen bli spesifisert.

Erstatning:

For fallrett, årlig: Kr. 124,—. Herav for fiske, årlig: Kr. 50,—. For økt gjerdehold: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 92.

Fall under gnr. 97 bnr. 1, Flaathyl, omtvistet mellom Olav N. Flothyl, Torunn Sandland og Gunvor Tveit.

Fall- og strandretten er utskilt som bnr. 9.

Prosessfullmektiger:

H.r.advokat Arne Vislie for Olav N. Flothyl.

Advokat John Hals for Torunn Sandland og Gunvor Tveit.

Omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Påstand:

H.r.advokat Arne Vislie: 1. Fall. 2. Fiske. 3. Ulempe og verdiforringelse av gjenværende eiendom p. g. a. økt tilsyn med beitedyr. 4. Tap i turistnæring.

Advokat John Hals: Erstatning for fall.

Retten bemerker:

Erstatningen vil bli fastsatt som engangserstatning.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 15 700,—.

Herav for fiske: En gang for alle kr. 1250,—.

Økt gjerdehold og tap i turistnæring: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 93.

Fall omtvistet mellom gnr. 97, bnr. 1, eier Olav N. Flothyl, gnr. 97, bnr. 2, eier Neri A. Flothyl, og gnr. 95, bnr. 2, eier Sigurd Kvålen. Eiendomsretten til gnr. 97, bnr. 1 er videre omtvistet med Torunn Sandland og Gunvor Tveit. Fallet er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie for Olav N. Flothyl.

Advokat Hallvard Roholdt for Neri A. Flothyl.

Advokat John Hals for Sigurd Kvålen, Torunn Sandland og Gunvor Tveit.

Påstand:

H.r.advokat Arne Vislie: 1. Fall. 2. Fiske. 3. Ulempe og verdiforringelse av gjenværende eiendom p. g. a. økt tilsyn med beitedyr. 4. Tap i turistnæring.

Advokatene Hallvard Roholdt og John Hals: Erstatning for fall.

Erstatningen vil bli fastsatt som engangserstatning.

I skriv av 5. april 1965 har advokat Hals på vegne av Neri A. Flothyl frafalt hans påstand under dette takstnr.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 12 600,—.

For fiske, gjerde og tap i turistnæring: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 94.

Fall omtvistet mellom gnr. 97 bnr. 2, Flaathyl i Vinje, eier Neri A. Flothyl, og gnr. 95 bnr. 2, eier Sigurd Kvålen.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt for Neri A. Flothyl.

Advokat John Hals for Sigurd Kvålen.

Omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Påstander:

Advokat John Hals: Erstatning for fall.

Advokat Hallvard Roholdt: Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulempe ved vannforsyning for beitedyr og husholdning. 4. Fall. 5. Jordskade. 6. Tap i turistnæring.

Retten bemerker:

Dette takstnr. omfatter begge elvesidene av Grundevassåis nederste del. Sigurd Kvålen hevder å være eneier eller medeier i nord-vestre side. Erstatningen vil derfor bli fastsatt særskilt for hver elevside.

Vassretten for gnr. 97 bnr. 2 er særskilt skyldsatt som bnr. 11, Flåthyl Vass- og fallrett. Det er påstått engangserstatning og retten tar påstanden til følge.

Erstatning for skader og ulemper overstiger omsetningsverdien av fallet.

Erstatning for:

1. Elvens nord-vestre side, skade på fiske og tap i turistnæring: En gang for alle kr. 1250,—.

Herav for fallrett: En gang for alle kr. 500,—.

2. Elvens syd-østre side:

a) Skade på fiske og tap i turistnæring: En gang for alle kr. 1250,—.

Herav for fallrett: En gang for alle kr. 500,—.

b) Skade på vannforsyning: En gang for alle kr. 500,—.

c) Gjerdehold og jordskade kr. 0,—.

F. KJELA - FLOTHYLAI, TVEITEVATN, GRUNGEVATN
OG SMØRKLEPPAI

TAKSTNR. 111 a.

Gnr. 99, bnr. 1, Vågslid nordre i Vinje, eier Nils Vågslid og

TAKSTNR. 111 b.

Gnr. 99 bnr. 16, Vågslid nordre vassrett i Kjela i Vinje, samme eier.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Disse takstnr. blir behandlet samlet, da de har samme eier.
Utskillelsen av vassretten medfører at erstatningen må fastsettes en gang for alle.
Fallet er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Spesielle forutsetninger:

1. Der erverves fallrett på 104,57 + 3,56 meters høyde over en elveside, jfr. TK-675 a.
2. I Vesle Kjelavatn vil der bli foretatt kanalisering og senking av vannstanden fra naturlig vannstand kote 916,4 til laveste vannstand kote 915,4. Det forutsettes at der ikke skjer sprengning eller opplegg av masse utover det som var foretatt under skjønnets befaring den 23. september 1959.

Påstand:

For takstnr. 111 a: Prinsipalt: Fellesgjerde som tiltak.

Erstatning for: 1. Skade på fiske i Vesle Kjelavatn, Løyningvatn og Vågslidvatn med tilhørende elvestrekninger. 2. Tap av naturlig gjerde. 3. Ulempe for båtthold. 4. Tap av isveg. 5. Jordskader.

For takstnr. 111 b: Erstatning for avståelse av vassrett.

Retten bemerker:

Skjønnnet er basert på ekspropriasjonstillatelsen av 13. januar 1956. Dette er en følge av at eieren har fastholdt krav på ekspropriasjon av fallet. For elvestrekningene er omsetningsverdien av fallene den største. Tiltakskravene er avgjort foran.

Erstatning:

For avståelse av fall, en gang for alle: Kr. 215 810,—.

For skade på fiske i Vesle Kjelavatn, Løyningvatn og Vågslidvatn: Arlig kr. 920,—.

✓ TAKSTNR. 112.

Gnr. 99, bnr. 10, Arbutun i Vinje.

Eier: Erling Vågslid.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Prinsipalt: Terskel i Arebuvatn. Videre: Erstatning for 1. Skade på fiske. 2. Ulempe ved båtthold. 3. Ferdelsvanske til anlegget blir satt i drift.

Retten bemerker:

Kravet på terskel er imøtekommet. Det vil redusere erstatningene.

Erstatning:

For skade på fiske i Arebuvatn: Arlig kr. 166,—.

Arlig erst.
1150.-

Ar. erst.
Kr. 207.50

✓ TAKSTNR. 113.

Gnr. 99, bnr. 3, Vaagslid nordre i Vinje.

Eier: Ase Vågslids dødsbo.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Sondov Vågslid, adm. Mahlum Skien
se brev 17/3-66 fra S.V.

Påstand:

Prinsipalt: Terskel i Arebuvatn. Videre erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Ferdselsulemper. 3. Ulempe ved fløting av barskog. 4. Ulempe ved båthold.

Retten bemerker:

Det blir bygget terskler i Vågslidvatn og Arebuvatn. Dette vil redusere erstatningene.

Erstatning:

For skade på fiske i Vågslidvatn og Arebuvatn: Arlig: kr. 184,— + 25% = 230,—

For ferdsels- og fløtingsvansker til overføringen blir satt i verk:

Arlig: kr. 120,— + 25% = 150,—

230.—

150.—

380.—

TAKSTNR. 115 a. ✓

Gnr. 99, bnr. 8, Myrane i Vinje,
og

TAKSTNR. 115 b.

Gnr. 99, bnr. 17, Myrane Vassrett i Vinje.

Eier av begge: Halvor S. Vågslid.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Retten bemerker:

Disse takstnr. blir behandlet samlet, da de har samme eier. Utskil-
nelsen av vassretten fører med seg at det blir fastsatt engangserstatning.
Tiltakskravet om terskel i Arebuvatn er tatt tilfølge og erstatningen
tilsvarende redusert, jfr. forøvrig bemerkning under takstnr. 111 a og b.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 75,50 + 0,44 meters høyde over en elveside,
jfr. TK-675 a.

Påstand:

For takstnr. 115 a: Erstatning for: 1. Skade på fisket. 2. Tap av na-
turlig gjerde. 3. Jordskade. 4. Ferdselsvansker, gardsbruket og vedtrans-
port, påskegjestene. 5. Ulempe med båthold.

For takstnr. 115 b: Erstatning for avståelse av vassrett.

Tiltakskravet er avgjort foran.

Erstatning:

For avståelse av fall, en gang for alle: Kr. 150 736,—.

For skade på fiske i vatna: Arlig kr. 300,—.

For ferdselsvansker til overføringen blir satt i verk: Arlig kr. 200,—.

TAKSTNR. 116 a. ✓

Gnr. 99, bnr. 6, Nesheim i Vinje.

Eier: Ingebjørg Haukelisæter, enke etter Knut.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Arlig utst.
380.—

Arlig utst.

375.—

250.—

625.—

midl-tiki

Arlig utst.
470.—

Påstand:

Erstatning for: 1. Tap av naturlig gjerde. 2. Skade på fiske. 3. Ulemper ved båthold.

Retten bemerker:

Erstatningen for skade på fiske i Vågslidvatn vil bli fastsatt under dette takstnr. Erstatning for fallrett i elven under takstnr. 116 b.

Erstatning:

For skade på fiske i Vågslidvatn og Eivindbuvatn: Arlig kr. 376,—.

TAKSTNR. 116 b.

Gnr. 99, bnr. 14, Nesheim i Kjelaåi i Vinje.

Eier: Magne Haukelisæter.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for fallrett.

Retten bemerker:

Eiendommen består bare av en fallrett. Ekspropriasjonen omfatter den vesentligste del av eiendommen.

Erstatningen vil derfor bli fastsatt som engangserstatning.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning:

For fallrett, en gang for alle: Kr. 13 590,—.

Arlig vest: { **TAKSTNR. 117 a.** ✓

Gnr. 99, bnr. 9, Sveivia med Skaafon i Vinje.
og

562.50 { **TAKSTNR. 117 b.** ✓

Gnr. 99, bnr. 13, Sveivia Vassrett i Kjela i Vinje.

Eier av begge: Magne Haukelisæter.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Retten bemerker:

Disse takstnr. blir behandlet samlet, da de har samme eier. Utskillelsen av vassretten fører med seg engangserstatning.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Påstand:

For takstnr. 117 a: Erstatning for: 1. Tap av naturlig gjerde. 2. Skade på fiske.

For takstnr. 117 b: Erstatning for avståelse av vassrett, fastsatt som engangssum.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 57 724,—.

For fiske i Eivindbuvatn: Arlig kr. 450,—.

TAKSTNR. 118. ✓

Gnr. 99 bnr. 4, Vaagsli søndre i Vinje.

Eier: Tor H. Vinje.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Tap av naturlig gjerde. 3. Fallrett. 4. Vanskeliggjort transport av høy og ved langs Arebuvatn. 5. Ulempe ved båthold. 6. Fallrett.

Retten bemerker:

Tiltakskravet er tatt tilfølge og erstatningen tilsvarende redusert. Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning:

For fallrett: Årlig kr. 1150,—.

For fiske i Vågslidvatn, Eivindbuvatn og Arebuvatn: Årlig kr. 316,—.

TAKSTNR. 119. ✓

Gnr. 99, bnr. 7, Storlid i Vinje.

Eier: Gudrun og Lars Underdal.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Prinsipalt: Terskel i Arebuvatn. Forøvrig: 1. Tap av naturlig gjerde. 2. Skade på fiske. 3. Ulempe ved båthold. 4. Skade på isveg. 5. Fallrett.

Retten bemerker:

Tiltakskravet er tatt tilfølge foran og erstatningen tilsvarende redusert. Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning:

For fallrett: Årlig kr. 1344,—.

For skade på fiske i Vågslidvatn, Arebuvatn og Eivindbuvatn: Årlig kr. 1040,—.

For transportvansker til overføringen blir satt i verk: Årlig kr. 120,—. Skjønnsmann Finn Kinck Hanssen stemmer for en erstatning for fisket årlig kr. 600,—.

TAKSTNR. 122.

Barskogsameiet på kartnr. 18 og 24 (TK-674 a).

Eier: Nils Vågslid, Ase Vågslids dødsbo og Tor H. Vinje.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: Fordyret tømmerdrift.

Retten bemerker:

Sameiet medfører engangserstatning.

Erstatning:

For vanskeliggjort transport av tømmer: En gang for alle kr. 1000,—.

Årlig utsk.

1.466,-

Årlig utsk.

3.130,-

TAKSTNR. 123. ✓

Gnr. 93 bnr. 2, Gugaarden nedre eller Lille Gunvaldjord i Vinje.
Eier: Knut og Halvor Gunvaldjord.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Årlig utl.

9.655,-

Påstand:

I fallskjønnnet: Erstatning skal ytes for fall.
I reguleringsskjønnnet: Erstatning skal ytes for a) Ferdselsvansker.
b) Gjerdehold. c) Ødelagt næringsfiske + tap i turistnæring. d) Fordyret
tømmerdrift. e) Skade for campingplass. f) Tapt vassforsyning til slakteri.

Retten bemerker:

Nærværende takstnummer omfatter fallrett på kart nr. 24, 25, 26, 38, 47, og 50, jfr. tegning TK-772. Sagfallet på kart nr. 38 er ikke tatt med her, men ført opp under takstnr. 139.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning:

For fallrett: Årlig kr. 6824,—.
For skade på fiske i Eikelihylen: Årlig kr. 900,—.
Skjønnsmann Finn Kinck Hanssen stemmer for en erstatning for fisket
årlig stor kr. 440,—.

✓ TAKSTNR. 126.

Fall nedenfor Eikelihylen på kart nr. 26 a (tegning TK-674 a) omtvistet mellom gnr. 93 bnr. 2, eier Knut og Halvor Gunvaldjord, gnr. 95 bnr. 7, eier Åsmund Kvålen v/ verje adv. Arne Kvålen og gnr. 95 bnr. 6, eier Torjus Hylland.

Prosessfullmektiger:

For Knut og Halvor Gunvaldjord: H.r.advokat Arne Vislie.
For Åsmund Kvålen: Advokat Arne Kvålen.
For Torjus Hylland: Advokat Hallvard Roholdt.

Årlig utl.
kr. 4.325,-

Påstand:

Erstatning for fallrett.

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning:

For fallrett: Årlig kr. 1060,—.

TAKSTNR. 127 a.

Sagrett på takstnr. 126.

Eiere: Ase Vågslids dødsbo, Nils Vågslid, Tor H. Vinje, Aslak Botn, Tor Havradalens dødsbo, Knut Groven, Åsmund Kvålen og Knut og Halvor Gunvaldjord, samt Halvor T. Gunvaldjord.

Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie, advokatene Torolv Hustad, Arne Kvålen og Hallvard Roholdt.

Retten bemerker:

Den vassføring som blir igjen etter at overføringen er satt i verk forutsettes å bli tilstrekkelig til drift av saken, idet retten forutsetter at når

Vassdragsvesenet i sin tid bygger terskelen i Eikelihylen, anordnes denne slik at innehaverne av sagretten fortsatt får anledning til å nyttiggjøre seg vassføringen som passerer terskelen.

Erstatning:
Kr. 0,—.

TAKSTNR. 127 b.
Vågslid sag.
Eiere: Åse Vågslids d.bo, Sondov Vågslid, Tor Havradalens d.bo.
Knut Groven og Halvor S. Vågslid.
Prosessfullmektiger:
H.r.advokat Aage Rygh og advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
Prinsipalt: For elektrisk kraft til drift av sagbruket og fremføring av kraften til bruket.
Subsidiært: For tap av sagrett med sagbruk.

Retten bemerker:
Som nevnt under takstnr. 127 forutsettes den gjenværende vassføring å bli tilstrekkelig til drift av sagen og det blir derfor ikke tilkjent noen erstatning.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 128.
Gnr. 95 bnr. 2 Ormekvaalen øvre i Vinje.
Eier: Sigurd Kvålen.
Prosessfullmektig: Advokat John Hals.

Retten bemerker:
Erstatningen for skade på fisket i Hyljelihyl vil bli fastsatt under takstnr. 2008.

✓ TAKSTNR. 129.
Fall på kart nr. 27 (tegning TK-674 a) omtvistet mellom gnr. 95 bnr. 6, eier Torjus Hylland, og gnr. 95 bnr. 7, eier Åsmund Kvålen v/verje advokat Arne Kvålen.
Prosessfullmektig:
For Torjus Hylland: Advokat Hallvard Roholdt.
For Åsmund Kvålen: Advokat Arne Kvålen.

Retten bemerker:
Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie. Skade på fisket i Hyljelihyl er erstattet under takstnr. 2005.

Erstatning:
For fallrett: Årlig kr. 1712,—.

TAKSTNR. 130.
Rett til slipestø på takstnr. 129.
Eier: Sjur Hylland.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
Tapt slipestø på takstnr. 129.

Årl. erstat.
kr. 2.140,—

Retten bemerker:

Den gjenværende vassføring forutsettes å bli tilstrekkelig til fortsatt drift av slipesteinen.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 131.

Gnr. 95 bnr. 7 Hyljelid i Vinje.

Eier: Asmund Kvålen v/verje advokat Arne Kvålen.

Retten bemerker:

Skaden på fisket i Hyljelihyl er erstattet under takstnr. 2003.

TAKSTNR. 132. ✓

Gnr. 95 bnr. 7 Hyljelid i Vinje.

Eier: Asmund Kvålen v/verje advokat Arne Kvålen.

Påstand:

Prinsipalt: Fellesgjerde som tiltak.

Subsidiært: Erstatning for 1) Fallrett, 2) Skade på fiske.

Retten bemerker:

Tiltakskravet er avgjort foran. Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie. Erstatningen for skade på fiske i Hyljelihyl er fastsatt under takstnr. 2003.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 3036,—.

TAKSTNR. 133 a.

Fall på kart nr. 30 (tegning TK-674 a) omtvistet mellom

Olav N. Flothyl, Torunn Sandland og Gunvor Tveit samt Bjørn Listog.

Prosessfullmektig:

For Olav N. Flothyl: H.r.advokat Arne Vislie.

For Bjørn Listog: Advokat Thorstein Vale.

Påstand:

Erstatning for fall, fastsatt som engangserstatning.

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie. Erstatningen vil bli fastsatt som engangserstatning.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 48 240,—.

Herav for skade på fiske: En gang for alle kr. 500,—.

TAKSTNR. 133 b.

Fall på kart nr. 30 a (tegning TK-674 a) omtvistet mellom de samme som under takstnr. 133a.

Prosessfullmektig: De samme som ved takstnr. 133 a.

Påstand:

Erstatning for fallrett, fastsatt som engangserstatning.

Retten bemerker: Som under takstnr. 133 a.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 50 240,—.
Herav for fiske en gang for alle kr. 500,—.

TAKSTNR. 134 a.

Fall under gnr. 97 bnr. 1 omtvistet mellom Olav N. Flothyl, Torunn Sandland og Gunvor Tveit.

Prosessfullmektig:

For Olav N. Flothyl: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fall. 2. Fiske. 3. Ulempe og verdiforringelse av gjenværende eiendom ved økt tilsyn med beitedyr. 4. Tapt arbeidsinntekt og fortjeneste ved umuliggjort fremdrift av salgsved over isen i reguleringsperioden.

Retten bemerker:

Erstatningen blir å fastsette som engangserstatning da fall- og strandrettene er utskilt som gnr. 97 bnr. 10. Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 104 400,—.
Erstatning for skade på fiske i Flothyl: En gang for alle kr. 8750,—.

TAKSTNR. 134 b (nytt).

Kvernrett for gnr. 97 bnr. 2 Flaathyl i Vinje, eier Neri A. Flothyl, på takstnr. 134 a.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for tap av kvernrett.

Retten bemerker:

Kvernen er borte.

Erstatning:

En gang for alle: Kr. 200,—.

TAKSTNR. 135.

Gnr. 97 bnr. 2 Flaathyl i Vinje.

Eier: Neri A. Flothyl.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Eiendommens vassrett er skyldsatt som bnr. 11, Flåthyl vass- og fallrett.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Jordskader. 3. Skade på isveg. 4. Økt gjerdehold. 5. Fallrett.

Retten bemerker:

Ved prosesskrift av 11. desember 1964 og påtegning av 21. desember 1964 har advokat Hals på vegne av Sigurd Kvålen frafalt hans påstand.

Forøvrig er erstatningen omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatningen for fiske i Hyljelihyl blir fastsatt under takstnr. 2010.

Erstatningen blir fastsatt som engangserstatning.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 243 200,—.

TAKSTNR. 136.

Gnr. 97 bnr. 2 Flaathyl i Vinje.

Eier: Neri A. Flothyl.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Eiendommens vassrett er utskilt som bnr. 11, Flåthyl Vass- og fallrett.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Jordskader. 3. Skade på isveg. 4. Fallrett. 5. Ulemper ved vannforsyning til gården. 6. Tap i turistnæring. 7. Skjemmet utsende. 8. Krav om terskel i Bjorungshylen.

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie. Kravet om terskel er imøtekommet foran.

Erstatningene blir fastsatt som engangserstatning.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 11 850,—.

For fiske i Flothyl: En gang for alle kr. 2500,—.

TAKSTNR. 137.

Fall på kart nr. 32 (tegning TK-674 a) omtvistet mellom gnr. 97 bnr. 2, eier Neri A. Flothyl og gnr. 96 bnr. 13, eier Bjørn Listog.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt for Neri A. Flothyl. Advokat Thorstein Vale for Bjørn Listog.

Advokat Roholdt har krevet erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Fallrett. Advokat Vale har krevet erstatning for avståelse av fall fastsatt som engangserstatning.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Retten bemerker:

Erstatningen blir å fastsette som engangserstatning, idet også Neri A. Flothyls vassrett er blitt særskilt skyldsatt som bnr. 11, Flåthyl Vass- og fallrett.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 27 600,—.

Herav for fisket: En gang for alle kr. 2000,—.

TAKSTNR. 138.

Fall på kart nr. 33 (tegning TK-674 a) omtvistet mellom gnr. 95 bnr. 3, eier Neri Kastet, og gnr. 93 bnr. 8, eier Eivind Gugarden.

Prosessfullmektig:

For Neri Kastet: H.r.advokat Arne Vislie.

For Eivind Gugarden: Advokat John Hals.

Påstand:

H.r.advokat Vislie: 1. Fall. 2. Fiske. 3. Gjerdehold. 4. Ferdselsvansker. 5. Vannforsyning.

Advokat Hals: Erstatning for fallrett

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 2 486,—.

TAKSTNR. 139.

Sagfall på gnr. 93, bnr. 2, Gugarden på kart nr. 38 (tegning TK-674 a).

Eiere: Gnr. 94 bnr. 1, Knut Groven for 1/5, gnr. 91 bnr. 1, Borghild Midtveit for 1/5, gnr. 95 bnr. 2, Sigurd Kvålen for 1/5, gnr. 96 bnr. 13 Bjørn Listog for 1/5, gnr. 93 bnr. 8, Eivind Gugarden for 1/10 og gnr. 93 bnr. 1, Torjus Gugarden for 1/10.

Omtvistet med takstnr. 123, Knut og Halvor Gunvaldjord og omtvistet med Gamle Haukeli Sameie. Bjørn Listog 1/5 er omtvistet med Eivind Kvaalen, eier av gnr. 96 bnr. 1.

Prosessfullmektig:

H.r.advokat Arne Vislie, advokat Arne Kvålen, advokat Hallvard Roholdt og advokat Thorstein Vale.

Påstand:

Erstatning for fallrett og saginnretning en gang for alle.

Retten bemerker:

Erstatningen må fastsettes som engangserstatning. Sagen er nedfalls og saginnretningen verdiløs.

Erstatning:

For fallrett, en gang for alle: Kr. 42 266,—.

✓ TAKSTNR. 140 a.

Fall på kart nr. 39, 45 og 46 (tegning TK-674 a) omtvistet mellom gnr. 93 bnr. 8, eier Eivind Gugarden, og gnr. 93 bnr. 1, eier Torjus Gugarden.

Prosessfullmektig: Advokat Arne Kvålen.

Påstand:

Erstatning for: 1. Fallrett. 2. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Aril. vork
Nr. 3.107,50
til Neri Kastet
9. nr./6. nr. 95/3
Idet Sigarden kan
forfall kravet pått.

Aril. vork.
Nr. 1.750,-
22. januar.

Erstatning:

For fallrett årlig på kartnr. 39: Kr. 390,—, og på kartnr. 45 og 46 årlig: Kr. 1010,—.

✓ TAKSTNR. 141 a.

Fall på kart nr. 40 (tegning TK-674 a) omtvistet mellom de samme som under takstnr. 140 a.

— Prosessfullmektig: Advokat Arne Kvålen.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Økt gjerdehold. 3. Skade på fiske. 4. Ulempe ved vanning av dyr. 5. Uttørringsskader.

Arnl. erst.
bnr. 350
Deponert

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie. Erstatningen for fall på kartnr. 46 er fastsatt under takstnr. 140 a.

Erstatning:

For fallrett på kart nr. 40: Årlig kr. 280,—.

TAKSTNR. 142. (nytt)

Gnr. 95 bnr. 12 Hesune i Vinje.

Eier: Gunnar Gardsteig.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for reguleringskade på isveg.

Retten bemerker:

Fallet er solgt, opprinnelig utskilt fra gnr. 92, bnr. 2. Ved utskiftning er gnr. 95, bnr. 12 blitt eier av grunn til vassdraget. Kravet gjelder erstatning for midlertidig skade som følge av regulert vassføring i anleggstiden. Overensstemmende med det som er anført foran under fortolkning av kontraktene i gruppe F, må denne skade erstattes.

Erstatning for ulemper, en gang for alle: Kr. 600,—.

TAKSTNR. 143.

Gnr. 92, bnr. 2, Gunvaldjord søndre i Vinje.

Eier: Gunnar Gardsteig — den tidligere eier Harald O. Vågslid har forbeholdt seg erstatningen for vassretten.

Omtvistet med Gamle Haukeli Sameie. Fiskeretten er omtvistet med Eivind Kvaalen som eier av gnr. 96, bnr. 1.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Halvt fall på kart nr. 48. 2. Halvt gjerde på kart nr. 49.
3. Halvt fiske på kart nr. 48.

Erstatning:

For fallrett: Årlig kr. 324,—.

TAKSTNR. 144 a. (nytt)

Gnr. 96, bnr. 1, Utgaarden i Vinje.

Eier: Eivind Kvaalen.

Påstand:

Som tiltak terskel i Moshyl og vegsamband over Kjela til riksvegen. Erstatning for vanskeliggjort tømmertransport.

Retten bemerker:

Kravet om terskel er imøtekommet foran. Det er da ikke grunnlag for å pålegge Vassdragsvesenet å skaffe vegsamband til riksvegen. Erstatning for tømmerdriften er avgjort i overskjønn vedr. den alminnelige fløting. De turistmessige fordeler ved terskel i Moshyl oppveier erstatningskaden på fisket der.

TAKSTNR. 144 b.

Gnr. 96, bnr. 13, Utgarden vassrett i Vae — Kjela og Bora i Vinje.
Eier: Bjørn Listog.
Prosessfullmektig: Advokat Thorstein Vale.

Påstand:

Erstatning for halv vassrett på kart nr. 58, fastsatt som engangserstatning.

Retten bemerker:

Da vassretten er særskilt matrikulert og ekspropriasjonen berører den vesentligste del av den, blir erstatningen å fastsette som engangserstatning. Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning:

For fallrett en gang for alle: Kr. 32 024,—. Herav for fiske, en gang for alle: Kr. 1300,—.

TAKSTNR. 145 a.

Gnr. 95, bnr. 1, Ormekvaalen i Vinje.
Eier: Sara Kvålen, enke etter Olav.

Påstand:

1. Fallrett. 2. Økt gjerdehold. 3. Skade på fiske. 4. Ulemper ved vanning av beitedyr. 5. Uttørringsskader. 6. Kvernrett på takstnr. 140 a.

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie. Det er fremdeles tilstrekkelig vann til kvern.

Erstatning:

For fallrett: Årlig kr. 200,—.
Erstatning for skade på fiske i Moshyl: Årlig kr. 30,—.

TAKSTNR. 146.

Fall på kart nr. 59 (tegning TK-674 a).
Eiere: Gnr. 92, bnr. 2, Harald O. Vågslid for 1/2, gnr. 94, bnr. 1, Knut Groven for 1/6, gnr. 95, bnr. 1, Sara Kvålen, enke etter Olav for 1/6 og gnr. 97, bnr. 1, Olav N. Flothyl for 1/6.
Omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie, advokat Hallvard Roholdt og advokat Arne Kvålen.

Påstand:

Erstatning for fallrett som engangserstatning.

Årlig erstatning.
287.50

Retten bemerker:

Den sjettepart som ligger til gnr. 97 bnr. 1, er omtvistet mellom Olav N. Folthyl, fru Sandland og fru Tveit. Erstatningen fastsettes som engangserstatning.

Erstatning:

For fallrett, en gang for alle: Kr. 10 800,—.

TAKSTNR. 147.

Gnr. 96 bnr. 1, Utgaarden i Vinje.

Eier: Eivind Kvaalen.

Påstand:

Terskel ved Moshyl.

Retten bemerker:

Kravet på terskel er imøtekommet foran. Det blir da ingen skader på teltplass, fiske eller jordskade å erstatte.

TAKSTNR. 148.

Gnr. 94 bnr. 1, Haukeli — Groven.

Eier: Knut Groven.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Retten bemerker:

Det var prinsipalt påstått vintertraktorveg fra Setesdalsvegen, subsidiært erstatning for tapt isveg til skog på vestsiden av Flothylåi.

Ved prosesskrift fra h.r.advokat Vislie av 19. mai og 8. august 1964 og fra h.r.advokat Hagemann den 23. juni 1964 er partene enig om at Vassdragsvesenet bygger og vedlikeholder traktorbru over Flothylåi ved Svalastogs forretning, med traktorveg fram til brua på østsiden. På vestsiden overgang fra brubane inn i terrenget tildannet for bruk av traktor på vinterføre.

Ytterligere tiltak eller erstatning er dermed bortfalt.

TAKSTNR. 149.

Fall på kart nr. 61 (tegning TK-674 a) omtvistet mellom gnr. 92 bnr. 1 for 2/7, eier Knut, Såve, Harald, Ragnhild og Ashild Gunvaldjord, gnr. 94, bnr. 1 for 3/7, eier Knut Groven, og gnr. 97, bnr. 1 for 2/7, eier Olav N. Flothyl, samt gnr. 96, bnr. 13, eier Bjørn Listog. Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie, advokat Hallvard Roholdt og advokat Thorstein Vale.

Påstand:

H.r.advokat Vislie: Erstatning for: 1. Fall. 2. Fiske.

Advokat Roholdt: 1. Skade på fiske. 2. Skade på campingplass. 3. Fallrett. Videre 4. Krav om terskel ved Moshyl.

Advokat Vale: Erstatning for fallrett fastsatt som engangserstatning.

Tiltakskravet er imøtekommet.

Retten bemerker:

Hvis erstatningen blir tilkjent Listog eller Olav N. Flothyl, må den fastsettes som engangserstatning, ellers som årlig. Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning:

For fallrett på kart nr. 61 og delvis 62, 11,36 m.
Alternativ 1: Årlig kr. 1848,—.
Alternativ 2: En gang for alle kr. 46 200,—.
Herav for fiske:
1. årlig kr. 80,—,
eller 2. en gang for alle kr. 2000,—.

TAKSTNR. 150.

Gnr. 92 bnr. 1 Gunvaldjord i Vinje.
Eiere: Knut, Såve, Harald, Ragnhild og Aashild Gunvaldjord.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Retten viser til bemerkning ved takstnr. 148.

TAKSTNR. 151.

Fall på nederste del av kart nr. 62 samt kart nr. 63 (tegning TK-674 a) omtvistet mellom gnr. 92 bnr. 1, eier Knut, Saave, Harald, Ragnhild og Aashild Gunvaldjord, og gnr. 93 bnr. 2, eier Knut og Halvor Gunvaldjord.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie og advokat Hallvard Roholdt.

H.r.advokat Vislie har påstått: Engangserstatning for omtvistet fall.
Advokat Roholdt har påstått: Erstatning for fallrett.

Retten bemerker:

Erstatningen må fastsettes alternativt som engangserstatning hvis den blir tilkjent brødrene Gunvaldjord, ellers som årlig. Omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning:

For fallrett på kart nr. 63 og delvis 62, 7,52 m.
Alternativ 1: Årlig kr. 1 224,—.
Alternativ 2: En gang for alle kr. 30 600,—.

TAKSTNR. 152.

Gnr. 95 bnr. 14 Hyttemarka i Vinje.
Eier: Kjetil Skogheims dødsbo.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Retten bemerker:

Erstatning for skade på fiske i Hyljelihyl vil bli fastsatt under takstnr. 2009.

TAKSTNR. 153. ✓

Gnr. 92 bnr. 1 Gunvaldjord i Vinje.
Eier: Knut, Saave, Harald, Ragnhild og Aashild Gunvaldjord.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Som under takstnr. 143.

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning:

For fallrett: Årlig kr. 324,—.

Årlig erstatning
1405,-

TAKSTNR. 154.

Gnr. 96 bnr. 10 Aamot Vassrett i Kjela og Bora.
Eier: Asmund Listog.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:
1. Fall. 2. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.
Da vassretten er utskilt som eget bruk og ekspropriasjonen omfatter den vesentligste del av denne, blir erstatningen å fastsette som engangserstatning.

Erstatning:
For fallrett: En gang for alle kr. 36 900,—.

TAKSTNR. 155 a.

Fall på kart nr. 78 (tegning TK-675 a) omtvistet mellom gnr. 90 bnr. 1, eier Asmund Vetterhus, og gnr. 89 bnr. 11, eier Halvor T. Gunvaldjord.
Prosessfullmektig:
For Asmund Vetterhus: Advokat Hallvard Roholdt.
For Halvor T. Gunvaldjord: Advokat John Hals.

Påstand: Erstatning for:
1. Skade på fiske. 2. Fallrett.

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.
De saksøkte har begjært engangserstatning og dette blir tatt til følge.

Erstatning:
For fallrett: En gang for alle kr. 40 152,—.

TAKSTNR. 155 b.

Gnr. 90 bnr. 1 Veterhus i Vinje.
Eier: Asmund Vetterhus v/ verje Knut Vågslid.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
1. Økt gjerdehold. 2. Vanskeliggjort fremkomst. 3. Skade på fiske.
4. Skade på høyavling.

Retten bemerker:

Vassdragsvesenet har påtatt seg å bygge bru ved Søm og skogsbilveg langs vestsiden av Flothyl, jfr. overskjønn vedr. den alminnelige fløting. Ferdelsvanskene ansees dermed avhjulpet. Man forutsetter at Flothylåi også fremtidig vil frede for bufe. Vassdragsrettighetene for kart nr. 76 og 78 blir behandlet under takstnr. 157 a og 155 a.

Erstatning: Kr. 0.
For midlertidig skade på høyavling på dyrkingsfelt på kart nr. 78 leid av Knut Edland, en gang for alle kr. 100,—.

TAKSTNR. 156.

Gnr. 89 bnr. 11 Vestaforteigen i Vinje.
Eier: Halvor T. Gunvaldjord.
Prosessfullmektig: Advokat John Hals.

Påstand: Erstatning for:
1. Ferdsvansker. 2. Fallrett.

Retten bemerker at fallretten er omtvistet og behandlet under takstnr. 155 a.
Ferdsvanskene ansees avhjulpet ved den overgang som Vassdragsvesenet er pålagt å bygge ved Søum.

Erstatning: Kr. 0.

TAKSTNR. 157 a.

Fall på kart nr. 76 (tegning TK-675 a) omtvistet mellom gnr. 90 bnr. 1, eier Åsmund Vetterhus v/ verje Knut Vågslid, og gnr. 81 bnr. 11, eier Bjørn Nordgarden.
Prosessfullmektig:
For Åsmund Vetterhus: Advokat Hallvard Roholdt.
For Bjørn Nordgarden: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:
1. Skade på fiske. 2. Fallrett.
Omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Retten bemerker:
Bruksverdien overstiger fallverdien.

Erstatning:
For fiske, en gang for alle kr. 410,—.

TAKSTNR. 157 b.

Gnr. 81 bnr. 11 Nordgarden øvre i Vinje.
Eier: Bjørn Nordgarden.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:
Vanskeliggjort adkomst.

Retten bemerker:
Ferdsvanskene ansees avhjulpet ved den overgang som Vassdragsvesenet er pålagt å bygge ved Søum.

Erstatning: Kr. 0.

TAKSTNR. 160.

Gnr. 89 bnr. i Vinje.
Eier: Anne Børve.
Prosessfullmektig: Advokat John Hals.

Påstand: Erstatning for:
Vanskeliggjort adkomst.

Retten viser til bemerkning ved takstnr. 157 b.

Erstatning: Kr. 0.

TAKSTNR. 161.

Gnr. 88 bnr. 14 Bruflaten i Vinje.
Eier: Torstein Hermansen.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
Vanskeliggjort fremdrift av ved.

Retten bemerker at fremdriftsvanskene ansees avhjulpet ved den overgang som Vassdragsvesenet er pålagt å bygge ved Søm og de skogsbilveger som blir bygget i tilknytning til denne.

Erstatning: Kr. 0.

TAKSTNR. 162. ✓

Del av gnr. 88 bnr. 10 Steffas øy.
Eier: Halvor O. Edland.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
1. Halvt fiske. 2. Halvt fall. 3. Fordyret drift av tømmer til husbehov samt adkomst.
Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning:
For fallrett: Arlig kr. 108,—.

TAKSTNR. 163. ✓

Ikke skyldsatt parsell under gnr. 88 bnr. 4 Edland nordre i Vinje.
Eier: Anne og Olav N. Edland.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
1. Halvt fiske. 2. Halvt fall. 3. Fordyret tømmerdrift ved vanskeliggjort adkomst til barskog og løvskog.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Retten bemerker:

Driftsvanskene for løvskogen er avhjulpet ved overgang ved Søm og skogsbilveg.

Erstatning:
For fallrett: Arlig kr. 108,—.

TAKSTNR. 164. ✓

Ikke skylddelt parsell av gnr. 88 bnr. 4 Edland nordre i Vinje.
Eier: Olav A. Edland, Sigrid Landsverk og Aslak Edland.
Prosessfullmektig:
Advokat Hallvard Roholdt for Olav A. Edland.
H.r.advokat Arne Vislie for de øvrige.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall. 2. Økt gjerdehold. 3. Ødelagt fiske. 4. Jordskader. 5. Vanskeliggjort fremdrift av ved. 6. Skadet vannforsyning. 7. Skjemmet utseende. 8. Økt båtdrag. 9. Verdmink av gjenværende eiendom.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Retten bemerker:

Vanskene for fremdrift av ved ansees avhjulpet ved overgang ved Sjøum og skogsbilveg.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 718,—. + 25%

✓ TAKSTNR. 165 a.

Gnr. 88 bnr. 10 Nigar i Vinje.
Eier: Knut Edland og Halvor Edland. og Kaare K. Edland
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Retten bemerker:

Vassretten er utskilt som eget bruk ved skylddeling av 2. august 1955 under betegnelsen bnr. 25 Edland Nigar vassrett i Grungeåi og overdratt til Vassdragsvesenet ved skjøte av 20. september 1956 for kr. 1 810,16. Ved prosesskrift av 17. mars 1960 har advokat Roholdt krevet kontrollerende skjønn etter salgsavtalen.

Retten har funnet at de samlede skader og ulemper overstiger den kjøpesum som er betalt og fastsetter som tillegg — da hele vassretten er solgt — en gang for alle kr. 2 000,—. Hertil skal — som vanlig — legges 25 %.

Erstatning:

For skade på fisket i Tveitevatn: Arlig kr. 64,—.

✓ TAKSTNR. 165 b.

Ikke skylddelt parsell, Båtstøi, av gnr. 88 bnr. 10 i Vinje.
Eier: Halvor Båtstøi.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Økt båtdrag.

Erstatning:

For skade på fiske i Tveitevatn (uomtvistet): Arlig kr. 80,—.

TAKSTNR. 166 a. ✓

Ikke skylddelt parsell av gnr. 88 bnr. 1 Edland søndre i Vinje.
Eier: Fritz Christenson.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Ar. 1. vsk. 897,50

Ar. 1. vsk.
Kr. 80.—
Innkast 50

Ar. 1. vsk.
Kr. 100.—

Ar. 1. vsk. 175.—

Påstand: Erstatning for:

1. Fall.
 2. Gjerdehold.
 3. Fiske.
 4. Vanskeliggjort fremdrift av ved.
 5. Økt båtdrag.
 6. Skjemmet utseende.
 7. Vanskeliggjort vannforsyning.
 8. Verdiforringelse (reduisert tomteverdi).
- Omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Retten bemerker at vansker for fremdrift av ved ansees avhjulpet ved den overgang ved Søm og de skogsbilveger som Vassdragsvesenet har påtatt seg å bygge.

Retten finner at bruksverdien, skader og ulemper overstiger omsetningsverdien av fallet.

Erstatning:

For fiske og økt gjerdehold: Arlig kr. 140,—.

TAKSTNR. 166 b (nytt).

Tomt på leiet grunn under gnr. 88 bnr. 1.
Leier Ola Christensen.

Påstand: Erstatning for utdyping av brønn.

Retten kan ikke finne at reguleringen har medført skade på brønnen.

Erstatning: Kr. 0.

TAKSTNR. 167. ✓

Ikke skylddelt parsell av gnr. 88 bnr. 1 Edland søndre i Vinje.

Eier: ~~Knut Jore~~ Lars Christensen, Edland

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett.
2. Skade på fiske.
3. Økt gjerdehold.
4. Skjemmet utseende.
5. Båthold.
6. Adkomst.

Omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Retten bemerker:

Vanskene for adkomst til løvskog ansees avhjulpet ved overgang ved Søm og skogsbilveg.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 216,—.

TAKSTNR. 168.

Gnr. 89 bnr. 1 Edland øvre i Vinje.

Eier: Torbjørn Bjaeen.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Retten bemerker:

Etter at Vassdragsvesenet har overtatt utislaget i Tveitevatn utgår dette takstnr.

TAKSTNR. 172. ✓

Gnr. 86 bnr. 5 Rui-bronen i Vinje.

Eier: Tjøstolv Rui.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Isveg til kart 68. 2. Skade på fiske. 3. Økt båtdrag. 4. Økt gjerdehold. 5. Fall.

Omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Retten bemerker:

For midlertidige skader på isveg vil bli tilkjent en årlig erstatning til overføringen av Vinjevassdraget blir satt i verk. Retten finner at skaden på fisket i elven overstiger omsetningsverdien av fallet.

Erstatning:

For skade på fiske i elven: Årlig kr. 136,—.

For skade på omtvistet fiske i Tveitevatn: Årlig kr. 212,—.

For økt gjerdehold: Årlig kr. 10,—.

For skade på isveg og økt båthold i reguleringstiden til overføringen av Vinjevassdraget blir satt i verk: Årlig kr. 120,—. utgj.

TAKSTNR. 173.

Gnr. 83 bnr. 4 Sundflatlien Skog — barskog i Vinje.

Eier: Knut Midtveit.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Vanskeliggjort fremdrift av barved. 2. Skade på isveg. 3. Tap i skogsdrift i anleggstiden.

Retten bemerker at overgangen ved Søm og skogsbilvegen som Vassdragsvesenet har bygget vil avhjelpe fremtidige driftsvansker.

I reguleringsperioden har det vært adkomstsvansker og ulemper for skogsdriften, særlig for tømmerdriften i 1958/59 og 1959/60. For dette blir tilkjent en erstatning til og med for året 1964 en gang for alle stor kr. 4 000,—.

✓ TAKSTNR. 174.

Gnr. 89 bnr. 8 Søm i Vinje.

Eier: Odd Hermansen.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

1. Ferdsvansker. 2. Skade på fisket. 3. Økt gjerdehold. 4. Skjemmet utseende. 5. Vanskeliggjort båthold i elven. 6. Verdmink på gjenstående eiendom. 7. Ulempe ved vannforsyning. 8. Fallrett.

Fallet er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Årlig utsk.
447.50

Årlig utsk.
kr. 75.—

Retten bemerker:

De fremtidige ferdselsvansker er avhjulpet ved den overgang, som Vassdragsvesenet har bygget over elven ved Søm høsten 1964. De midlertidige ulemperne er oppgjort dels etter avtale og dels ved en midlertidig bru inntil 14. desember 1962. For ulemper etter dette tidspunkt fastsettes en erstatning. Skaden på fisket er større enn omsetningsverdien av fallet.

Erstatning:

1. For ferdselsvansker, en gang for alle: Kr. 5 000,—.
2. For skade på fiske: Årlig kr. 60,—.

TAKSTNR. 175. ✓

Gnr. 88 bnr. 15 Vestanfor slåtta og gnr. 89 bnr. 5 Vestanfor i Vinje.

Eier: Sondri Bratland.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Fallet er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske.
2. Økt gjerdehold.
3. Ferdselsvansker.
4. Fallrett.

Retten bemerker:

Fremtidige ferdselsvansker er avhjulpet ved at Vassdragsvesenet har bygget overgang ved Søm og påtatt seg å bygge skogsbilveg nordover fra overgangen. I reguleringstiden blir det midlertidige ferdselsvansker som erstattes særskilt.

Omsetningsverdien av fallet overstiger skader og ulemper.

Erstatning:

1. For fallrett uomtvistet 0,96 m: Årlig kr. 282,—.
2. For fallrett 0,55 m tidligere omtvistet med takstnr. 176, etter ny måling: årlig kr. 254,—.
3. For ferdselsulemper: En gang for alle kr. 1 200,—.

TAKSTNR. 177.

Gnr. 88 bnr. 7 Solli og Krokmyr i Vinje.

Eier: Nils Sollid.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

Adkomstvansker.

Retten bemerker:

Adkomstvanskene ansees avhjulpet ved at Vassdragsvesenet bygger veg og overgang ved Søm.

Erstatning: Kr. 0.

✓ **TAKSTNR. 178.**

Ikke skylddelt skog fra gnr. 89, bnr. 7 eller 8 i Vinje.

Eier: Margit V. Gunvaldjord.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Vanskeliggjort fremdrift av ved.
2. Skade på fiske.
3. Skade på isveg.
4. Økt båtdrag i Tveitevatn.

Retten bemerker:

Den regulerte vassføring i anleggstiden vil medføre ferdselsvansker midlertidig.

Erstatning:

1. For skade på fiske i Tveitevatn (omtvistet): Arlig kr. 168,—.
2. For ferdselsvansker i reguleringstiden: En gang for alle kr. 600,—.

TAKSTNR. 179 a.

Gnr. 87 bnr. 1 Kvammen i Vinje.

Eier: Bjørgulf Kvammen. Adv.: Edland 3895

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Visie.

Påstand: Erstatning for:

1. Isveg til kart 73. 2. Skade på fiske. 3. Økt båtdrag. 4. Økt gjerdehold. 5. Utbedring tømmeropptrekk Naustdal sag.

Retten bemerker:

Den regulerte vassføring i anleggstiden vil medføre midlertidige ferdselsvansker.

Erstatning:

1. For fisket (omtvistet): Arlig kr. 408,—.
2. For ferdselsvansker i reguleringstiden: En gang for alle: Kr. 600,—.

TAKSTNR. 179 b.

Omtvistet fiske i Tveitevatn.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie og advokat Hallvard Roholdt.

Retten bemerker:

Etter opplysninger i prosesskrift fra h.r.advokat Arne Vislie, dat. 22 februar 1964, er fisket i midtre del av Tveitevatn omtvistet.

I øvre del går grensen mellom kartnr. 2 og 3 på nordsiden og mellom kartnr. 74 og 73 på sydsiden av Tveitevatn. I nedre del går grensen mellom kartnr. 15 og 17 på nordsiden og mellom kartnr. 67 og 66 på sydsiden, alt på kart TK-704 a.

Fisket i den omtvistede del er derfor gitt særskilt takstnr., men erstatningene fordelt på de enkelte takstnr. etter strandretten med bemerkning om at fisket er omtvistet, idet den samlede erstatning vil bli den samme uansett hvem erstatningene tilkommer.

TAKSTNR. 180 a.

Gnr. 87 bnr. 3 Kvamsteigen i Vinje.

Eier: Arne Gunvaldjord.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Retten bemerker:

Dette takstnr. utgår i denne del av overskjønnet. Vassdragsvesenet har overtatt utislaget.

TAKSTNR. 180 b.

Gnr. 87 bnr. 2 Nordbø i Vinje.

Eier: Halvor Lie.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

o
Arnl. inst
kr. 510,-

o
Arnl. inst
kr. 280,-

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Økt båtdrag. 3. Økt gjerdehold.

Erstatning for:

1. Skade på fiske (omtvistet) i Tveitevatn: Arlig kr. 224,—.
2. Ulemper i reguleringsperioden: En gang for alle kr. 240,—.

TAKSTNR. 181.

Gnr. 86 bnr. 3 Bronen i Vinje.

Eier: Margit V. Gunvaldjord.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Skade på isveg. 3. Økt gjerdehold. 4. Økt båtdrag.

Retten bemerker:

Den regulerte vassføring i anleggstiden vil medføre ferdselsvansker.

Erstatning:

1. For skade på fisket i Tveitevatn (omtvistet): En gang for alle kr. 700,—.
2. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 600,—.

TAKSTNR. 182. ✓

Gnr. 86 bnr. 2 Tveiten nordre i Vinje.

Eier: Halvor K. Tveiten.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Vanskeligjort utislag for tømmer til eget bruk. 2. Skade på isveg.
3. Økt båtdrag. 4. Økt gjerdehold. 5. Skade på fiske. 6. Utbedring av tømmeropptrekkplass for Naustdal sag.

Retten bemerker:

I reguleringstiden har det vært ferdsels- og transportvansker.

Erstatning:

1. For skade på fisket i Tveitevatn (omtvistet): Arlig kr. 444,—.
2. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 3 000,—.

TAKSTNR. 183. ✓

Gnr. 86 bnr. 1 Tveiten søndre i Vinje.

Eier: Bjørn Vetterhus.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Isveg. 2. Skade på fiske. 3. Økt båtdrag. 4. Økt gjerdehold.

Retten bemerker:

I reguleringstiden har det vært ferdsels- og transportvansker.

Erstatning:

1. For fiske i Tveitevatn (omtvistet): Arlig kr. 532,—.
2. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 1 000,—.

TAKSTNR. 184. ✓
Gnr. 86 bnr. 6 Sudjordet i Vinje.
Eier: Nils og Halvor V. Tveiten.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:
1. Skade på fiske. 2. Økt båtdrag. 3. Økt gjerdehold. 4. Isveg.

Retten bemerker:
I reguleringstiden har det vært ferdsels- og transportvansker.

Erstatning:
1. For fiske i Tveitevatn (omtvistet): Årlig kr. 636,—.
2. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 1 800,—.

✓ TAKSTNR. 185 a.
Gnr. 85 bnr. 1 Straumstøl og bnr. 3 Teigen øvre i Vinje.
Eier: Olav Straumstøyl.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:
1. Skade på fiske. 2. Økt båtdrag. 3. Økt gjerdehold. 4. Isveg.

Retten bemerker:
I reguleringstiden har det vært ferdsels- og transportvansker.

Erstatning:
1. For fiske i Tveitevatn — uomtvistet: Årlig kr. 828,—.
2. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 1 200,—.

✓ TAKSTNR. 185 b.
Gnr. 85 bnr. 4 Nesheim i Vinje.
Eier: Vetle Nesheim.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:
1. Skade på fiske. 2. Økt båtdrag.

Erstatning:
For fiske i Tveitevatn (uomtvistet): Årlig kr. 88,—.

✓ TAKSTNR. 186.
Gnr. 85 bnr. 2 Nedre Teigen i Vinje.
Eier: Neri Straumstøyl.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
1. Økt båtdrag. 2. Skade på fiske. 3. Skade på isveg. 4. Økt gjerdehold.

Retten bemerker:
I reguleringstiden har det vært ferdsels- og transportvansker.

Erstatning:
1. For fiske i Tveitevatn — uomtvistet —: Årlig kr. 144,—.
2. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 300,—.

Årl. erst.
795.-

Årl. erst.
kr. 1.035.-

Årl. erst.
kr. 110.-

Årl. erst.
kr. 180.-

TAKSTNR. 187 a.
Gnr. 84 bnr. 4 Kaasa i Vinje.
Eier: Anne Kåsa, enke etter Øystein.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
1. Skade på fiske. 2. Økt båtdrag.

Retten bemerker:

Den elvestrekning hvor denne eiendom påstår å ha fiske er omtvistet og man viser til takstnr. 187 c hvor elvestrekningen er omhandlet. Det blir derfor ikke å tilkjenne noen erstatning under denne eiendom.

Erstatning: Kr. 0.

✓ TAKSTNR. 187 b.
Gnr. 84 bnr. 16 Furuheim i Vinje.
Eier: Talleiv Fläten.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Arb. erst.
Kr. 100.-

Påstand: Erstatning for:
1. Skade på fiske. 2. Økt båtdrag.

Erstatning:
For fiske i Tveitevatn (uomtvistet): Årlig kr. 80,—.

✓ TAKSTNR. 187 c.
Fall på kartnr. 21 (TK-1537) omtvistet mellom gnr. 84 bnr. 4, eier Anne Kåsa og gnr. 84 bnr. 3, eier Talleiv Øverland.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie for Øverland.
Advokat Hallvard Roholdt for Kåsa.

Arb. erst
272,-

+ $\frac{68}{340,-}$ Påstand: Erstatning for:
1. Fallrett. 2. Fiske.

Retten bemerker:

Omsetningsverdien er større enn bruksverdien. Da erstatningen er omtvistet, vil skaden på fisket bli spesifisert. Jfr. forøvrig takstnr. 187 a og 187 d.

Erstatning:

✓ For fall: Årlig kr. 272,—.
Herav for fiske: Årlig kr. 80,—.

✓ TAKSTNR. 187 d. (nytt)
Fall på kartnr. 22 (TK-1537) omtvistet mellom gnr. 84 bnr. 3, eier Talleiv Øverland og gnr. 84 bnr. 7, eier Olav Midtbø.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie for begge.

Påstand: Erstatning for:
1. Fall. 2. Fiske i Grungevatn.

Retten bemerker at omsetningsverdien av fallet overstiger bruksverdie. Erstatningen for fisket er omtvistet med takstnr. 192 d.

Erstatning:

1. For fallrett: Årlig kr. 108,—.
Herav for fisket i Straumen på kartnr. 22: Årlig kr. 36,—. ✓
2. For fiske i Grungevatn på kartnr. 22 (omtvistet): Årlig kr. 60,—. ✓

TAKSTNR. 188.

Gnr. 84 bnr. 7 Midtbø i Vinje.

Eier: Olav Midtbø.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Økt båtdrag. 3. Økt gjerdehold.

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet og fastsatt under takstnr. 187 d.

Erstatning for økt gjerdehold: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 189.

Gnr. 84 bnr. 3 Øverland søndre i Vinje.

Eier: Talleiv Øverland.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Økt båtdrag. 2. Isveg. 3. Skade på fiske. 4. Vanskeliggjort privat fløtning gjennom elven.

Retten bemerker:

Erstatningen for fiske er fastsatt under takstnr. 187 c og 187 d.

Fremtidig blir det ingen ulemper for tømmerdriften.

Erstatning:

For ulemper i reguleringsperioden: En gang for alle kr. 200,—.

TAKSTNR. 190 a. ✓

Gnr. 85 bnr. 2 Øverland nordre i Vinje.

Eier: Aslak Øverland.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Økt båtdrag. 3. Økt gjerdehold.

Retten bemerker:

Erstatningen under kartnr. 23 og 23 a er omtvistet med takstnr. 192 d.

Erstatning:

For fiske i Grungevatn (omtvistet)

på kartnr. 23: Årlig kr. 90,—

» » 23a: Årlig kr. 116,— og

» » 25: Årlig kr. 44,—.

✓ TAKSTNR. 190 b.

Gnr. 84 bnr. 10 Espe i Vinje.

Eier: Signe Espe.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Økt båtdrag. 2. Økt gjerdehold. 3. Skade på fiske.

Erstatning:

For fiske i Grungevatn (omtvistet): Årlig kr. 72,—.

Årl. erstat

kr 3/2 .50

Årl. erstat.
kr. 90,—

TAKSTNR. 191.

Gnr. 82 bnr. 1 Svalestuen med Kaldal i Vinje.
Eier: Harald Svalastog.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Isveg. 2. Økt båtdrag. 3. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Eiendommen har ikke strandlinje. Erstatning for fiske på kartnr. 18 til Lonevatn er fastsatt under takstnr. 226, omtvistet med dette takstnr. I reguleringsperioden har eiendommen hatt ferdselsvansker.

Erstatning:

For ulemper i reguleringsperioden: En gang for alle kr. 1 200,—.

TAKSTNR. 192 a.

Gnr. 84 bnr. 1 Kvassejord i Vinje.
Eier: Talleiv Kvaslerud.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Økt gjerdehold. 2. Økt båtdrag. 3. Skade på fiske. 4. Skade på isveg. 5. Vanskeliggjort utislag og privat fløting av eget tømmer til privat bruk og til sag gjennom Straumen.

Retten bemerker:

Ved overskjønnet har nytt takstnr. 192 e fått utskilt endel strandlinje som før lå til dette takstnr. på kartnr. 27 på TK-704 a. I reguleringsperioden har eiendommen hatt ferdselsvansker.

Erstatning:

For fiske i Grungevatn på kartnr. 27: Arlig kr. 52,—, og på kartnr. 63: Arlig kr. 412,—. For ulemper i reguleringsperioden: En gang for alle kr. 1 200,—. Erstatningen for fisket på kartnr. 63 i Grungevatn er omtvistet med takstnr. 192 d.

TAKSTNR. 192 b.

Omtvistet fiske i Grungevatn.
Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie og advokat Hallvard Roholdt.

I prosesskrift av 22. februar 1964 fra h.r.advokat Vislie, dok. 157-5-F-, er opplyst at fisket i hele Grungevatn og i Smørkleppåi nedover til delet mellom Grungedal og Smørklepp er omtvistet i to tvister.

Den ene tvist omfatter strekningen øverst i Grungevatn, begrenset mot vest av grensen mellom kartnr. 21 og 22 på nordsiden og grensen mellom kartnr. 64 og 63 på sydsiden, og begrenset mot øst av grensen mellom kartnr. 27 og kartnr. 27 a på nordsiden og grensen mellom kartnr. 63 og 62 på sydsiden av Grungevatn, alt på kart TK-704 a (og 704 b).

Den andre tvisten omfatter det tilstøtende område av Grungevatn, begrenset i vest av grensen mellom kartnr. 27 og 27 a på nordsiden og grensen mellom kartnr. 63 og 62 på sydsiden av Grungevatn, alt på kart TK-704 a. Tvisteområdet går videre øst og sydover Smørkleppåi til grensen mellom kartnr. 59 og 60 på vestsiden av Smørkleppåi på kart TK-592 c.

I denne sistnevnte tvist er det avsagt dom ved Vest-Telemark herredsrett den 28. oktober 1963. Dommen er påanket. Saksøkerne for herredsretten har ved h.r.advokat Bjørn Dalan krevet erstatningen for om-

Ar. 52,-
+ 13,-
65,-
Til banken:
412,-
+ 103,-
515,-

Brev Tokke-
verkene 28.4.83

36% av kr. 1.817,-
(inkl. 25% og indeksjust.)

Sendes Talleiv
Kvaslerud.

rådet fastsatt i en fast sum, som kan fordeles mellom rettighetshaverne etter tvistens utfall.

De saksøkte, nå de ankende parter, ved h.r.advokat Ole Bøhn har prisipalt krevet overskjønnet utsatt til tvisten er endelig løst. Subsidiært har de vært enig i at erstatningene blir fastsatt på samme måte som i underskjønnet.

H.r.advokat Arne Vislie representerer i overskjønnet begge de tvistende grupper og har bedt retten avgjøre de reiste spørsmål.

Retten skal bemerke at den samlede erstatning blir like stor, enten den blir fastsatt under ett eller fordelt etter strandretten eller på annen måte. Retten finner derfor ikke tilstrekkelig grunn til å utsette fastsettelsen av erstatningene. Som ved underskjønnet blir erstatningen for fisket fordelt etter strandretten. Skulle endelig dom fastsette en annen fordeling, kan de fastsatte erstatninger uten vanskelighet bli lagt sammen og fordelt på annen måte.

Endelig skal nevnes at det — foruten de foran nevnte tvister — er tvist mellom enkelte takstnr. om hvem som er grunneier til enkelte strandlinjer. Se således takstnr. 192 c og takstnr. 192 d.

✓ TAKSTNR. 192 c.

Parsell under gnr. 84 bnr. 1 omtvistet mellom eieren av denne eiendom Talleiv Kvaslerud på den ene side og Grungegårdene og Tveitegårdene på den annen side.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie og advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på isveg. 2. Vanskeliggjort utislag. 3. Fallrett. 4. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Omsetningsverdien av fallet overstiger bruksverdien.

Erstatning:

For fall (omtvistet): Årlig kr. 380,—.

Herav for fiske i straumen: Årlig kr. 140,—.

TAKSTNR. 192 d (nytt).

Fiske på kartnr. 22, 23 og 63, alle i sin helhet. Omtvistet mellom gnr. 84 bnr. 7 eier Olav Midtbø og gnr. 84 bnr. 4 eier Anne Kåsa på ene side og gnr. 84 bnr. 3 eier Talleiv Øverland, gnr. 84 bnr. 2 eier Aslak Øverland og gnr. 84 bnr. 1 eier Talleiv Kvaslerud på den annen side.

Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie for Olav Midtbøe, Talleiv Øverland og Aslak Øverland. Advokat Hallvard Roholdt for Anne Kåsa og Talleiv Kvaslerud.

Retten bemerker:

Erstatningene for de foran nevnte kartnr. er fastsatt og spesifisert under takstnr. 187 d for kartnr. 22, takstnr. 190 a for kartnr. 23 og 23 a og takstnr. 192 a for kartnr. 63. Jfr. forøvrig bemerkninger under takstnr. 188 og 189.

✓ TAKSTNR. 192 e (nytt).

Gnr. 80 bnr. 3 Hagen i Vinje.

Eier: Talleiv Kvaslerud.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

o
Arl. erst.
380.—
95.—
+
475.—

o
Arl. erst.
kr. 40.—

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Gjerdeulempe. 3. Skjemmet uttsende. 4. Verdmink på gjenværende eiendom ved at eiendommen blir mindre skikket til utleie til turister.

Retten bemerker:

Ved overskjønnet er dette takstnr. utskilt fra takstnr. 192 a og omfatter en del av strandlinjen på kartnr. 27 på TK-704 a, gitt kartnr. 27 a.

Erstatning:

For fiske i Grungevatn: Årlig kr. 32,—.

Erstatning for ulemper i reguleringstiden er fastsatt under takstnr. 192 a.

TAKSTNR. 193. ✓

Gnr. 84 bnr. 8 Flatland i Vinje.

Eier: Kjetil Skogheims d.bo.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Økt båtdrag. 2. Økt gjerdehold. 3. Skade på fiske. 4. Vanskeligjort utislag. 5. Skade på isveg.

Erstatning:

For fiske i Grungevatn (omtvistet): Årlig kr. 156,—.

TAKSTNR. 194 a. ✓

Gnr. 80 bnr. 1 Lillestu i Vinje.

Eier: Olav Listog.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Isveg. 2. Skade på fiske. 3. Økt båtdrag. 4. Økt gjerdehold. 5. Fall (24). 6. Ad fall (47) og (57), se t.nr. 230 og 239. 7. Skogskade ved uttørring kartnr. (47) og (57), 8. Ferdessvanser (11).

Retten bemerker:

Denne eiendom vil få ferdsels- og transportvanser så lenge det går regulert vassføring i Vinjevassdraget. Erstatning for fall på kartnr. 47 og 57 på TK-592 c er omtvistet og blir fastsatt under takstnr. 230 og 239. Fisket i Grungevatn er omtvistet. Likeså fisket i Smørkleppåi. Av den grunn vil skaden på fisket i Smørkleppåi bli spesifisert som et eget beløp. Jfr. forøvrig opplysningene under takstnr. 219 a og b.

Erstatning:

1. For fiske i Grungevatn: Årlig kr. 56,—.
2. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 300,—.
3. Fall på kartnr. 24 på TK-592 c: Årlig kr. 232,—. ✕
Herav for fiske: Årlig kr. 16,—.

TAKSTNR. 194 b. ✓

Gnr. 80 bnr. 4 Nystog i Vinje.

Eier: Marta Svalastog.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske.
2. Økt gjerdehold.
3. Økt båtdrag.
4. Skade på isveg.

Erstatning:

1. For fiske i Grungevatn (omtvistet): Arlig kr. 468,—.
2. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 900,—.

Arb. erst.
kr. 85.-

✓ TAKSTNR. 195 a.

Gnr. 78 bnr. 1 Grunge i Vinje.

Eier: Sondow Flaaten.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Utislag.
2. Isveg.
3. Skade på fiske.
4. Tap i turistnæring.
5. Økt båtdrag.
6. Fallrett (29).
7. Fallrett (51).
8. Fallrett (77).
9. Jordskade ved uttørring (51).
10. Ferdselsvansker (14).

Retten bemerker:

Erstatning for fall på kartnr. 51 er fastsatt under takstnr. 234. Fallretten på kartnr. 77 er omtvistet og erstatningen fastsatt under takstnr. 195 b.

Erstatning:

1. For fallrett på kartnr. 29 på TK-592 c: Arlig kr. 104,—.
Herav for fiske (omtvistet): Arlig kr. 36,—.
2. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 600,—.

Arb. erst.
54,-
+ 13,50

67,50

✓ TAKSTNR. 195 b.

Fall omtvistet mellom gnr. 78 bnr. 1, eier Sondow Flaaten, og gnr. 77 bnr. 10, eier Nils Svalastog.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett.
2. Skade på fiske.

Erstatning:

For fallrett på kartnr. 77 på TK-592 c: Arlig kr. 64,—.
Herav for fiske (omtvistet): Arlig kr. 10,—.

TAKSTNR. 196.

Gnr. 78 bnr. 2 Oppstuen nordre i Vinje.

Eier: Halvor Uppstoga.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Erstatning:

1. Isveg.
2. Skade på fiske.
3. Økt båtdrag.
4. Transportvansker i Smørkleppåi.
5. Fall — se t.nr. 245.

Retten bemerker:

Dette takstnr. har ikke strandlinje til Grungevatn.

Omtvistet fallrett har fått takstnr. 245.

Eieren har ved skjøte av 25. februar 1957 overdratt vassretten til Vassdragsvesenet. Det er krevet kontrollerende skjønn. Retten finner at kjøpesummen for fallet overstiger erstatning for skader og ulemper.

Eventuell erstatning for elvefiske er oppført under takstnr. 219 a.

Erstatning:

For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 900,—.

✓ TAKSTNR. 197.

Gnr. 81 bnr. 11, Nordgarden øvre i Vinje.

Eier: Bjørn Nordgarden.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på isveg. 2. Skade på fiske. 3. Fallrett. 4. Jordskade. 5. Økt gjerdehold. 6. Ulemper ved vanning av dyr på beite.

Retten bemerker:

Dette takstnr. har ikke strandlinje til Grungevatn.

Erstatning:

1. For fall på kartnr. 25 på TK-592 c: Arlig 372,—.

Herav for fiske (omtvistet): Arlig kr. 46,—.

2. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 600,—.

✓ TAKSTNR. 198.

Gnr. 83 bnr. 1 Nylend i Vinje.

Eier: Olav J. Killi.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Økt gjerdehold. 2. Verdmink på gjenværende eiendom. 3. Økt båtdrag. 4. Skade på fiske. 5. Skade på isveg. 6. Fallrett.

Erstatning:

1. For skade på fiske i Grungevatn (omtvistet): Arlig kr. 176,—.

2. For fallrett på kartnr. 46 på TK-592 c: Arlig kr. 72,—.

Herav for fiske (omtvistet): Arlig kr. 12,—.

3. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 600,—.

TAKSTNR. 199 a.

Gnr. 81 bnr. 7 Viken i Vinje og gnr. 81 bnr. 13 Bjørkelund i Vinje.

Eier: Ingvald Vikji.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Økt båtdrag. 3. Vanskeliggjort utislagslag. 4. Verdmink. 5. Skade på isveg. 6. Økt gjerdehold. 7. Ulempe ved vasshenting.

Erstatning:

1. For skade på fiske i Grungevatn (omtvistet): Arlig kr. 164,—.

2. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 300,—.

TAKSTNR. 199 b(nytt).

Gnr. 81 bnr. 6 Lunden i Vinje.

Eier: Anund Lunden.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Tapte inntekter ved utøvelse av fiske til bruk for eget ørretklekkeri. 2. Fiske til husbruk gjennom hele året.

Retten bemerker:

Denne eiendom har ikke strandrett. Eieren drev aureklekkeri til 1957. Da ble det umulig å skaffe rogn på grunn av anleggsarbeider. Senere har saksøkeren hatt annet arbeid.

Retten kan ikke finne godtgjort at saksøkeren har lidt noe tap som eksproprietanten er ansvarlig for.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 200.

Gnr. 81 bnr. 1 Nordgaarden i Vinje.

Eier: Knut Nordgarden.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på isveg. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold. 4. Økt båtdrag. 5. Ulemper ved utkjøring av sten p. g. a. damslipp.

Erstatning:

1. For fiske i Grungevatn (omtvistet): En gang for alle kr. 450,—.
2. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 600,—.

TAKSTNR. 201.

Gnr. 81 bnr. 2 Nordgaarden vestre i Vinje.

Eier: Olav Nygard.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på isveg. 2. Skade på fiske. 3. Økt båtdrag. 4. Økt gjerdehold.

Erstatning:

1. For fiske i Grungevatn (omtvistet): En gang for alle kr. 150,—.
 - √ 2. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 600,—.
- Bet. 6.9. 67*

TAKSTNR. 202.

Gnr. 79 bnr. 1 Rismyr og bnr. 2 Rismyrteigen i Vinje.

Eier: Olav K. Rismyr Svalastog.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på isveg. 2. Skade på fiske. 3. Økt båtdrag. 4. Økt gjerdehold. 5. Fallrett (28 a). 6. Jordskade ved uttørring på kart (50) og (58). 7. Ferdssulempe til skogteig ovenfor (9). 8. Fallrett (50) og (58), jfr. t.nr. 233 og 240.

Retten bemerker:

Fallretten på kartnr. 50 blir erstattet under takstnr. 233 og fallretten på kartnr. 58 under takstnr. 240.

Som ved underskjønnet skal erstatningen for fallretten på kartnr. 28 a deles likt mellom takstnr. 202 og 215.

Erstatning:

1. For fiske i Grungevatn (omtvistet): Årlig kr. 92,—.
2. For fiske i Staselstryket: Årlig kr. 20,—.
Herav for ½ fall: Årlig kr. 10,—.
3. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 600,—.
4. For fiske på kartnr. 30 (omtvistet) på TK-592 c: Årlig kr. 32,—.

TAKSTNR. 203.

Gnr. 82 bnr. 2 Svalestuen eller Reinen i Vinje.
Eier: Vetle Reine.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Uttørringsskade på skog. 2. Skade på isveg. 3. Økt båtdrag. 4. Vanskeligjort utislag. 5. Fiske.

Retten bemerker:

Eiendommen har ikke strandrett.

Erstatning:

For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 600,—.

TAKSTNR. 204.

Gnr. 76 bnr. 2 Grungedals Rui i Vinje.
Eier: Margit Ulsvik.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på isveg. 2. Skade på fiske. 3. Økt båtdrag.
4. Økt gjerdehold. 5. Fallrett (32).

Retten bemerker:

På elvestrekningen overstiger bruksverdien av fisket omsetningsverdien av fallet.

Erstatning:

1. For fiske i Grungevatn (omtvistet): En gang for alle kr. 328,—.
2. For fiske i Nystøylbukten (omtvistet): En gang for alle kr. 864,—.
Herav for fall: En gang for alle kr. 100,—.
3. Ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 600,—.

TAKSTNR. 205 a.

Gnr. 76 bnr. 7 Rui nedre i Vinje.
Eier: Sondov Rui.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på isveg. 2. Skade på fiske. 3. Økt båtdrag.
4. Økt gjerdehold.

Erstatning:

1. For fiske i Grungevatn (omtvistet): Årlig kr. 48,—.
2. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 1200,—.

TAKSTNR. 205 b.

Gnr. 76 bnr. 10 Hegglund i Vinje.

Eier: Olav Svalastog.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Økt båtdrag.

Erstatning:

For fiske i Grungevatn (omtvistet): En gang for alle kr. 152,—.

TAKSTNR. 206.

Gnr. 75 bnr. 6 Tovsland mellom i Vinje.

Eier: Neri Tovsland.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Økt båtdrag. 3. Økt gjerdehold.
4. Skade på isveg.

Erstatning:

1. For fiske i Grungevatn (omtvistet): Årlig kr. 68,—.
2. For fiske i Nystøylbukten og Lonevatn (omtvistet): Årlig kr. 18,—.
3. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 400,—.

TAKSTNR. 207.

Gnr. 75 bnr. 3 Tovsland mellom og bnr. 5 Dølen i Vinje.

Eier: Svein Tovsland.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på isveg. 2. Skade på fiske. 3. Økt båtdrag.
4. Økt gjerdehold. 5. Fall kart (35). 6. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Fallet i elven er minimalt og skaden på fisket blir større enn omsetningsverdien av fallet.

Erstatning:

1. For fiske i Grungevatn (omtvistet): Årlig kr. 360,—.
2. For fiske ved Nystøylbukten (omtvistet): Årlig kr. 140,—.
Herav for fall: Årlig kr. 56,—.
3. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 600,—.

TAKSTNR. 208 a.

Gnr. 75 bnr. 2 Tovsland søndre i Vinje.

Eier: Hans og Josef Tovsland.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Uttørringsskade på skog. 2. Ferdelsvansker ved skogsdrift og fremdrift av ved. 3. Skade på fiske. 4. Økt båtdrag. 5. Økt gjerdehold.

I flg. Berglund
skal fallkost (56,—)
og ukjent fiske-
erst. (360,— + 140,—)

Erstatning:

1. For fiske i Grungevatn (omtvistet): Arlig kr. 92,—.
2. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 180,—.

TAKSTNR. 208 b.

Gnr. 75 bnr. 19 Bergtun og gnr. 77 bnr. 25 Bergtun i Vinje.

Eier: Eivind Kili.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

- Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Økt båtdrag. 3. Økt gjerdehold.
4. Fallrett.

Retten bemerker:

Fallet er minimalt. Fisket har større verdi. Fisket er omtvistet.

Erstatning:

1. For fiske i Grungevatn (omtvistet): Arlig kr. 60,—.
2. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 180,—.

TAKSTNR. 209.

Gnr. 75 bnr. 1 Tovsland søndre i Vinje.

Eier: Solveig Romtveit.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

- Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Økt båtdrag. 3. Økt gjerdehold.
4. Skade på isveg.

Erstatning:

1. For fiske i Grungevatn (omtvistet): Arlig kr. 60,—.
2. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 300,—.
3. For fiske i Lomevatn (omtvistet): Arlig kr. 40,—.

TAKSTNR. 210 a.

Gnr. 76 bnr. 1 Grungedals-Rui i Vinje.

Eier: Gunnar Rui.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Økt båtdrag.

Erstatning:

For fiske i Bjønnsund (omtvistet): En gang for alle kr. 400,—.

TAKSTNR. 210 b.

Ikke skylddelt parsell av gnr. 76 bnr. 1 Hotell Rui i Vinje.

Eier: Torond Rui.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Økt båtdrag. 2. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Eiendommen har ikke strandrett.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 211 a.
Gnr. 77 bnr. 1 Kile nedre i Vinje.
Eier: Torjus Kili.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:
Erstatning for: Økt båtdrag.

Retten bemerker:
Dette takstnr. har ingen strandlinje.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 211 b.
Gnr. 77 bnr. 5 Kile øvre og Tovsland i Vinje.
Eier: Svein Haugen.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:
Erstatning for: 1. Skade på isveg. 2. Økt båtdrag. 3. Skade på fiske i Grungevatn.

Retten bemerker:
Dette takstnr. har ikke strandlinje i Grungevatn.

Erstatning:
For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 900,—.

TAKSTNR. 211 c.
Gnr. 77 bnr. 15 Uppigard i Vinje.
Eier: Josef Kili.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:
Erstatning for: 1. Skade på isveg. 2. Økt båtdrag. 3. Skade på fiske i Grungevatn.

Retten bemerker:
Dette takstnr. har ikke strandlinje i Grungevatn.

Erstatning:
For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 300,—.

TAKSTNR. 212 a.
Gnr. 77 bnr. 4 Kile nedre i Vinje.
Eiere: Aslak og Styrkår Hustveit.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:
Erstatning for: 1. Økt båtdrag. 2. Skade på fiske.

Retten bemerker:
Dette takstnr. har ikke strandrett.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 212 b (nytt).

Ikke særskilt skyldsatt skogstykke under gnr. 77, bnr. 4, Kile i Vinje.
Eier: Aslak Hustveit.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Vanskeliggjort adkomst til skog og fordyret drift.
2. Skade på fiske (i fellesfiske i Lonin). 3. Økt båtdrag.

Retten bemerker:

Dette takstnr. har ikke strandlinje.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 213.

Gnr. 75 bnr. 7 Kaldraastøl i Vinje.
Eier: Asmund Kaldråstøyl.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på isveg. 2. Skade på fiske. 3. Økt båtdrag.
4. Økt gjerdehold.

Erstatning:

1. For fiske i Grungevatn (omtvistet): Arlig kr. 100,—.
2. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 300,—.

TAKSTNR. 214.

Gnr. 82 bnr. 3 Hauge, bnr. 8 Vie, bnr. 11 Kalldal Nystøyllia og bnr. 12 søndre Nystøyl i Vinje.
Eier: Torjus Reine.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på isveg. 2. Skade på fiske. 3. Økt båtdrag.
4. Økt gjerdehold. 5. Mulig jordskade ved oppstuvning p. g. a. terskel.
6. Mulig jordskade ved utføring av (48). 7. Omtvistet fall (48), jfr. t.nr. 231.

Erstatning:

1. For fiske i Grungevatn (omtvistet): Arlig kr. 10,—.
2. For fiske i Nystøylbukta (omtvistet): Arlig kr. 36,—.
3. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 600,—.

TAKSTNR. 215.

Gnr. 78 bnr. 4 Seltveit med Ormberg og gnr. 76 bnr. 8 Orreberg østre i Vinje.
Eier: Sigrid Rismyr Svalastog.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Fall (28). 3. Økt gjerdehold.

Retten bemerker:

Som nevnt under takstnr. 202 skal erstatningen for fallrett på kartnr. 28 a deles likt mellom takstnr. 202 og 215.

Erstatning:

For fiske i Staselstryket (omtvistet): En gang for alle kr. 500,—.
Herav for ½ fall: En gang for alle kr. 250,—.

TAKSTNR. 216.

Gnr. 77 bnr. 16 Brekkestøyl i Vinje.
Eier: Liv Kaldråstøyl Kill.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Fallrett (27). 3. Økt gjerdehold.

Retten bemerker:

Fallet er minimalt. Fisket har større verdi.

Erstatning:

For fiske i Staselstryket: En gang for alle kr. 400,—.
Herav for fall: En gang for alle kr. 76,—.

TAKSTNR. 217 a.

Gnr. 77 bnr. 10 Pladsen Bruspaaren i Vinje.
Eier: Nils Svalastog.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Fall på (26) og uomtvistet del av (38). 2. Fiske på (26) og uomtvistet del av (38). 3. Båtdrag ovenfor og nedenfor Grunge bru. 4. Tappt inntekt av turistnæring. 5. Anskaffelse av vannforsyningsanlegg. 6. Ulempe ved vanning av dyr. 7. Ferdelsvansker til (10).

Retten bemerker:

Eiendommens vassrett er utskilt som bnr. 32.

Etter begjæring vil erstatningene bli fastsatt som engangserstatning og spesifisert.

Vassdragsvesenet har anlagt terskel nedenfor Gamle Grunge bru.

Erstatning for:

1. Fallrett på kartnr. 26: En gang for alle kr. 1250,—.
Herav for fiske (omtvistet): En gang for alle kr. 1000,—.
2. Fallrett på kartnr. 38: En gang for alle kr. 4100,—.
Herav for fiske (omtvistet): En gang for alle kr. 2300,—.
3. Tilskudd til vannforsyning: En gang for alle kr. 1500,—.

TAKSTNR. 217 b (nytt).

Del av kartnr. 38 på kart TK-592 c, omtvistet mellom takstnr. 195 a, gnr. 78 bnr. 1, eier Sondow Flaaten, og takstnr. 217 a, gnr. 77 bnr. 10, eier Nils Svalastog.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie for begge.

Påstand:

Erstatning for: 1. Fallrett. 2. Skade på fiske.

Ovenstående påstand er nedlagt under befaringen. Sondow Flaaten har senere meddelt at han frafaller sitt krav for *skjønn*, uten å frafalle påstanden om eiendomsrett. Takstnr. 217 b kan etter dette utgå.

Retten bemerker:

Det er opplyst at den omtvistede strandlinje strekker seg fra østgrensen til kartnr. 37 til «noen skritt» vest for riksveg 340 (det gamle brusted).

Etter den påstand som Sondow Flaaten nå har nedlagt, utgår nærværende takstnr. Erstatningen for hele kartnr. 38 er fastsatt under takstnr. 217 a.

TAKSTNR. 218 a.

Gnr. 81 bnr. 3 Dokken i Vinje.

Eier: Olav O. Dokki.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Økt gjerdehold. 2. Vanskeliggjort vannforsyning for beitedyr. 3. Jordskader. 4. Skjemmet utseende. 5. Fallrett. 6. Verdmink på gjenværende eiendom på grunn av skade på fiske. 7. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Saksøkte har begjært engangserstatning. Vassretten er fraskilt under bnr. 16, «Fallretten til Dokki».

Skaden på fisket vil bli spesifisert.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 16 088,—.

Herav for fiske (omtvistet): En gang for alle kr. 2000,—.

TAKSTNR. 218 b.

Hus på tomt under gnr. 81 bnr. 3 i Vinje.

Eier: Asgjerd Dokki.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Vanskeliggjort vannforsyning. 2. Skjemmet utseende. 3. Verdmink ved tapt fiske. 4. Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen skaffer saksøkte nytt vatten.

Retten bemerker:

Da Vassdragsvesenet har bygget terskel i elven rett nedenfor hus-tomten og elven får en minste vannføring på 2 m³/sek., lider saksøkte liten skade.

Erstatning:

For ulemper ved vassforsyning: En gang for alle kr. 500,—.

TAKSTNR. 219 a.

Bygdefolkets fiskerett i Smørkleppåi mellom utløpet av Grungevatn og Smørkleppgrend.

Retten bemerker:

Under befaringen er dette fisket ført opp som eget takstnr. Fisket i elven er omtvistet idet det dels blir hevdet at fisket tilhører de tilstøtende grunneiere og dels at det tilhører bygdefolket. Retten har fordelt erstatningen for fisket etter strandretten og oppført den spesifisert ved hvert takstnr. Skulle en annen fordelingsmåte bli resultatet, vil man uten vanskelighet kunne legge erstatningene for fisket sammen og fordele dem på annen måte.

Imidlertid har Vassdragsvesenet kjøpt noen vassdragsrettigheter i Smørkleppåi og — såvidt retten forstår — omfatter kravet om erstatning også krav om erstatning for skade på fiske på de elvestrekninger som er solgt.

For det tilfelle at fisket i Smørkleppåi skulle bli kjent å tilhøre andre enn eierne av vassdragsrettighetene, og erstatningskravet være i behold, har retten funnet å burde fastsette erstatningen for skade på fisket på de solgte elvestrekninger. Disse erstatningsbeløp blir ført opp under nærværende takstnr. spesifisert for hver elvestrekning.

Retten skal bemerke at det for overskjønnet har vært oppgitt en annen grense mellom Grungedal og Smørkleppgrend enn den som var oppgitt for underskjønnet.

Erstatning for skade på fiske på elvestrekning utskilt fra:

Takstnr. 196: Årlig kr. 12,—.

Takstnr. 237 (utenom Lonevatn): Årlig kr. 92,—.

herav på kartnr. 57: Årlig kr. 16,—

herav på kartnr. 58: Årlig kr. 20,—

herav på kartnr. 59: Årlig kr. 56,—.

Takstnr. 244 på kartnr. 8 ovenfor gamle grendeskille: Årlig kr. 22,—.

TAKSTNR. 219 b.

Bygdefolkets fiskerett i Smørkleppåi mellom Grungedal og Vinjevattn. Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: Skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 219 a.

Erstatning

for skade på fiske på elvestrekning utskilt fra:

Takstnr. 244 på kartnr. 8 nedenfor gamle grendeskille: Årlig kr. 94,—.

Takstnr. 245 på kartnr. 7 og 8: Årlig kr. 20,—.

Takstnr. 246 på kartnr. 7: Årlig kr. 112,—.

Takstnr. 247 på kartnr. 1 og 6: Årlig kr. 110,—.

Takstnr. 248 på kartnr. 5: Årlig kr. 28,—.

Takstnr. 249 på kartnr. 4: Årlig kr. 128,—.

Takstnr. 250 på kartnr. 60, 64 og 66: Årlig kr. 192,—.

Takstnr. 251 på kartnr. 61 og 65: Årlig kr. 160,—.

Takstnr. 252 på kartnr. 62: Årlig kr. 40,—.

Takstnr. 253 på kartnr. 63: Årlig kr. 76,—.

o ✓ TAKSTNR. 220. og 223
Arb. erst. Gnr. 80 bnr. 2 Ulsvik i Vinje.
Eier: Halvor Ulsvik.
kr. 400.- Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

" 175.-
kr. 575.- Påstand:
Erstatning for: 1. Økt gjerdehold. 2. Skjemmet utseende og verdming på gjenværende eiendom ved tapt fiske. 3. Fallrett.

Retten bemerker:

Fisket er omtvistet og den del av erstatningen som svarer til fisket, blir spesifisert.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 396,—.
Herav for fisket (omtvistet): Arlig kr. 76,—.

TAKSTNR. 221.

Gnr. 75 bnr. 23 Vassretten Bråstøyl, gnr. 73 bnr. 6 Vassretten II og gnr. 78 bnr. 13 Vassretten I, alle i Vinje.
Eier: Bjørn Listog.
Prosessfullmektig: Advokat Thorstein Vale.

Påstand:

Erstatning for avståelse av fall, fastsatt som engangserstatning.

Retten bemerker:

Saksøkte har opplyst at ved underskjønnet ble feilaktig oppgitt bare gnr. 75 bnr. 10. Vassrettene er utskilt fra gnr. 75 bnr. 10, gnr. 73 bnr. 3 og gnr. 78 bnr. 5.

Erstatningen vil bli fastsatt som engangserstatning og spesifisert.

Erstatning:

For fallrett på kartnr. 40: En gang for alle kr. 16 528,—.
Herav for fiske (omtvistet): En gang for alle kr. 2350,—.

o ✓ TAKSTNR. 222
Arb. erst. Gnr. 82 bnr. 9 Mogen i Vinje.
Eier: Styrkår Hustveit.
kr. 60.- Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Jordskade. 2. Økt gjerdehold. 3. Verdming på gjenværende eiendom på grunn av skjemmet utseende og tap av fiske. 4. Fallrett. 5. Økt båtdrag. 6. Tap av fiske.

Retten bemerker:

Fisket er omtvistet og den del av erstatningen som svarer til fisket, blir spesifisert.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 76.—.
Herav for fiske (omtvistet): Arlig kr. 28.—.

TAKSTNR. 223. Se Takst nr. 220
Gnr. 82 bnr. 6 Rinde i Vinje.
Eier: Halvor Ullsvik.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Jordskade. 2. Økt gjerdehold. 3. Verdmink på gjenværende eiendom på grunn av skjemmet utseende og tap av fiske. 4. Fallrett. 5. Tap av fiske. 6. Økt båtdrag.

Retten bemerker:

Fisket er omtvistet og den del av erstatningen som svarer til fisket, blir spesifisert.

Erstatning:

For fallrett: Årlig kr. 156.-.
Herav for fiske (omtvistet): Årlig kr. 16.-.

Arb. erst. ✓
Kr. 290.- TAKSTNR. 224.
Gnr. 74 bnr. 2 Haugaasmo i Vinje.
Eier: Olav O. Haugåsmo.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Jordskade. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulempe ved vassforsyning og vaskeplass. 4. Verdmink på gjenværende eiendom på grunn av skjemmet utseende og tap av fiske. 5. Fallrett. 6. Skade på isveg.

Retten bemerker:

Fisket er omtvistet og den del av erstatningen som svarer til fisket, blir spesifisert.

Erstatning:

For fallrett på hele kartnr. 22: Årlig kr. 304.-.
Herav for fiske (omtvistet): Årlig kr. 72.-.

Arb. erst. ✓
kr 270.- TAKSTNR. 225.
Gnr. 74 bnr. 2 Haugaasmo i Vinje.
Eier: Kjetil O. Haugåsmo.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Jordskade. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulempe ved vassforsyning og vaskeplass. 4. Verdmink på gjenværende eiendom på grunn av skjemmet utseende og tap av fiske. 5. Fallrett. 6. Skade på isveg.

Retten bemerker:

Fisket er omtvistet og den del av erstatningen som svarer til fisket, blir spesifisert.

Erstatning:

For fallrett: Årlig kr. 248.-.
Herav for fiske (omtvistet): Årlig kr. 32.-.

TAKSTNR. 226.

Gnr. 74 bnr. 1 Haugaasmoen i Vinje.

Eier: Tor Haugåsmo.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Jordskade. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulempe ved vassforsyning og vaskeplass. 4. Verdmink på gjenværende eiendom på grunn av skjemmet utseende og tap av fiske. 5. Fallrett. 6. Skade på isveg.

Retten bemerker:

Saksøkte har opplyst at fallretten er utskilt som bnr. 4, Søndre Haugåsmo fallrett. Det er begjært engangserstatning.

Fisket er omtvistet og den del av erstatningen som svarer til fisket, blir spesifisert.

Erstatningen for fiske omfatter også eiendommens strandlinje mot Lonevatn.

Den blir gitt som engangserstatning.

Erstatning:

1. For fallrett: En gang for alle kr. 19 028.-.
Herav for fiske i elven: En gang for alle kr. 3 000.-.
2. For fiske i Lonevatn på kartnr. 18, omtvistet også med takstnr. 191: En gang for alle kr. 976.-.
3. For fiske i Lonevatn på kartnr. 19 (omtvistet): En gang for alle kr. 1 052.-.
4. For fiske i Lonevatn på kartnr. 20 (omtvistet): En gang for alle kr. 2 372.-.

TAKSTNR. 227 a.

Gnr. 75 bnr. 15 Bekkemillom og bnr. 16 Bekkemillom i Vinje.

Eier: Håkon Bråstrøyl.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

1. Jordskade. 2. Ulempe ved vassforsyning. 3. Økt gjerdehold. 4. Verdmink på gjenværende eiendom på grunn av skjemmet utseende og tap av fiske. 5. Fallrett. 6. Tap av fiske.

Retten bemerker:

Saksøkte har opplyst at vassretten er utskilt som bnr. 24 Bekkemillom fallrett. Det er begjært engangserstatning.

Erstatningen vil bli fastsatt som engangserstatning og spesifisert som under takstnr. 220.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 2 204,-.

Herav for fiske: En gang for alle kr. 300.-.

TAKSTNR. 227 b (nytt).

Gnr. 75 bnr. 11 Saurmoslåtta i Vinje.

Eier: Vetle Bråstøyl.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Jordskade. 2. Økt gjerdehold. 3. Skade på fiske.
4. Fallrett.

Retten bemerker:

Saksøkte har opplyst at vassretten er utskilt under bnr. 25, Fallretten. Det er begjært engangserstatning.

Dette takstnr. omfatter samme elvestrekning — kartnr. 52 — som takstnr. 230, 231, 232, 233 og 234 — kartnr. 47, 48, 49, 50 og 51.

Erstatningen vil bli fastsatt under takstnr. 230 — 234, som engangserstatning.

Skaden på fisket vil bli spesifisert som nevnt under takstnr. 220.

TAKSTNR. 228.

Areal og fallrett på kartnr. 44, omtvistet mellom gnr. 75 bnr. 15 og 16, eier Håkon Bråstøyl, og gnr. 78 bnr. 7, eier Olav Tveito.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt for begge.

Påstand:

Erstatning for: 1. Jordskade. 2. Økt gjerdehold. 3. Fallrett. 4. Tap av fiske.

Retten bemerker:

Fisket er omtvistet og den del av erstatningen som svarer til fisket, blir spesifisert.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 2 940.-.

Herav fos fiske (omtvistet): En gang for alle kr. 376.-.

TAKSTNR. 229.

Gnr. 78 bnr. 7 Seltveit i Vinje.

Eier: Olav Tveito.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Jordskade. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulempe ved vassforsyning. 4. Verdmink på gjenværende eiendom på grunn av skjemet utseende og tap av fiske. 5. Fallrett. 6. Tap av fiske.

Retten bemerker:

Saksøkte har opplyst at vassretten er utskilt som bnr. 14, Vassretten Seltveit. Det er begjært engangserstatning.

Erstatningen vil bli fastsatt som under takstnr. 220 og som engangserstatning.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 6 464.-.

Herav for fiske (omtvistet): En gang for alle kr. 1 076.-.

TAKSTNR. 230.

Fall omtvistet mellom gnr. 80, bnr. 1, eier Olav Listog, og gnr. 75, bnr. 11, eier Vetle Bråstøyl.

Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie for Listog.

Advokat Hallvard Roholdt for Bråstøyl.

Påstand:

Erstatning for: 1. Fallrett. 2. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 227 b og 220.

Erstatning:

For fallrett på kartnr. 47 (omtvistet): En gang for alle kr. 2276.-.

Herav for fiske (omtvistet): En gang for alle kr. 300.-.

TAKSTNR. 231.

Fall omtvistet mellom gnr. 82 bnr. 8, eier Torjus Reine, og gnr. 75, bnr. 11, eier Vetle Bråstøyl.

Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie for Reine.

Advokat Hallvard Roholdt for Bråstøyl.

Påstand:

Erstatning for: 1. Fallrett. 2. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 227 b og 220.

Erstatning:

For fallrett på kartnr. 48 (omtvistet): En gang for alle kr. 296.-.

Herav for fiske (omtvistet): En gang for alle kr. 176.-.

TAKSTNR. 232.

Fall omtvistet mellom gnr. 75 bnr. 2, eier Hans og Josef Tovsland, og gnr. 75 bnr. 11, eier Vetle Bråstøyl.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt for begge.

Påstand:

Erstatning for: 1. Fallrett. 2. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 227 b og 220.

Bruksverdien overstiger verdien av fallet.

Erstatning:

For fiske på kartnr. 49 (omtvistet): En gang for alle kr. 152.-.

Herav for fallrett (omtvistet): En gang for alle kr. 76.-.

TAKSTNR. 233.

Fall omtvistet mellom gnr. 79 bnr. 1 og 2, eier Olav K. Rismyr Svalastog, og gnr. 75 bnr. 11, eier Vetle Bråstøyl.

Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie for Svalastog.

Advokat Hallvard Roholdt for Bråstøyl.

Påstand:

Erstatning for: 1. Fall. 2. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 227 b og 220.

Erstatning:

For fallrett på knartnr. 50 (omtvistet): En gang for alle kr. 1 176.-.
Herav for fiske (omtvistet): En gang for alle kr. 176.-.

TAKSTNR. 234.

Fall omtvistet mellom gnr. 78 bnr. 1, eier Sondow Flaaten, og gnr. 75 bnr. 11, eier Vetle Bråstøyl.
Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie for Flaaten.
Advokat Hallvard Roholdt for Bråstøyl.

Påstand:

Erstatning for: 1. Fallrett. 2. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 227 b og 220.

Erstatning:

For fallrett på kartnr. 51 (omtvistet): En gang for alle kr. 2 792.-.
Herav for fiske (omtvistet): En gang for alle kr. 652.-.

TAKSTNR. 235.

Gnr. 76 bnr. 5 Rusmo i Vinje.
Eier: Steffa Kringlebu.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Jordskade. 2. Ulempe ved vassforsyning. 3. Verdmink på grunn av skjemmet utseende på teltplass og tap av fiske. 4. Økt gjerdehold. 5. Tap av fiske.

Retten bemerker:

Det er forutsatt bygget terskel i Lonevatn når overføringen av Vinjevassdraget blir satt i verk.

Erstatning:

For fiske i Lonevatn (omtvistet): En gang for alle kr. 500.-.

TAKSTNR. 236.

Gnr. 76 bnr. 4 Granhaugen i Vinje.
Eier: Vetle H. Kvålen.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Jordskade. 2. Ulempe ved vassforsyning. 3. Verdmink på gjenværende eiendom på grunn av skjemmet utseende og tapt fiske. 4. Økt gjerdehold. 5. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 235.

Erstatning:

For fiske i Lonevatn (omtvistet): Årlig kr. 120.-.

TAKSTNR. 237.

Gnr. 75 bnr. 17 Haddemo i Vinje.

Eier: Gunnar Tovsland.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Jordskade. 2. Ulempe ved vassforsyning. 3. Økt gjerdehold. 4. Verdmink på gjenværende eiendom på grunn av skjemmet utseende og tapt fiske. 5. Tap av fiske.

Retten bemerker:

Dette takstnr. har ikke strandlinje til Grungevatn og har derfor ikke fått fastsatt erstatning for fiske der.

Ved skjøte av 25. februar 1957 har Tovsland solgt til Vassdragsvesenet vassretten i elvestrekningen nedenfor Lonin. Retten gir Tovsland medhold i at Vassdragsvesenet ikke ved dette skjøte har ervervet vassretten i Lonevatn og fastsetter erstatning for skade på fisket der. Erstatningen er omtvistet.

Eventuell erstatning for hele elvefisket på kartnr. 57, 58 og 59 er oppført på takstnr. 219 a.

Erstatning:

For skade på fiske i Lonevatn: Arlig kr. 124.-.

TAKSTNR. 238.

Gnr. 77 bnr. 3 Kringlebu i Vinje.

Eier: Halvor Kringlebu.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for skade på fiske.

Retten bemerker:

Dette takstnr. har ingen strandlinje.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 239.

Fall omtvistet mellom gnr. 80 bnr. 1, eier Olav Listog, og gnr. 75 bnr. 17, eier Gunnar Tovsland.

Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie for Listog.

Advokat Hallvard Roholdt for Tovsland.

Påstand:

Erstatning for: 1. Fallrett. 2. Skade på fiske.

For det tilfelle at Tovsland taper tvisten om vassretten, har advokat Roholdt nedlagt tilleggpåstand om erstatning for: 1. Jordskade. 2. Auk i gjerdehold. 3. Ulempe for vatning av dyr på beite. 4. Verdmink på attverande eiendom, herunder tap i fiske.

Retten bemerker:

Nærværende fall utgjør en del av den fallstrekning som er utskilt fra gnr. 75 bnr. 17 og solgt til Vassdragsvesenet. Eierne av gnr. 80 bnr. 1 hevder også å være eier av fallet og godkjenner ikke overdragelsen til Vassdragsvesenet. Det er derfor begjært fastsatt erstatning for det tilfelle

at eieren av gnr. 80 bnr. 1 skulle få medhold i tvisten. Hvis så skulle skje, antas ikke eieren av gnr. 75 bnr. 17 å ha noe krav på erstatning slik som påstått i den nedlagte tilleggspåstand.

Erstatning:

For fallrett på kartnr. 57: En gang for alle kr. 660.-.
Herav for fiske (omtvistet): En gang for alle kr. 400.-.

TAKSTNR. 240.

Fall omtvistet mellom gnr. 79 bnr. 1 og 2, eier Olav K. Rismyr Svalastog, og gnr. 75 bnr. 17, eier Gunnar Tovsland.
Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie for Svalastog.
Advokat Hallvard Roholdt for Tovsland.

Påstand:

Som for takstnr. 239.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 239.

Erstatning:

For fallrett på kartnr. 58: Arlig kr. 64.-.
Herav for fiske, jfr. takstnr. 219 a: Arlig kr. 20.-.

TAKSTNR. 241.

Fall omtvistet mellom gnr. 81 bnr. 1, eier Knut Nordgarden, og gnr. 75 bnr. 17, eier Gunnar Tovsland.
Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie for Nordgarden.
Advokat Hallvard Roholdt for Tovsland.

Påstand:

Som for takstnr. 239.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 239.

Erstatning:

For fallrett på kartnr. 59: Arlig kr. 492.-.
Herav for fiske, jfr. takstnr. 219 a: Arlig kr. 56.-.

TAKSTNR. 242.

Gnr. 73 bnr. 2 Nygaard i Vinje.
Eier: Olav Høytveit.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på isveg. 2. Vannforsyning. 3. Økt gjerdehold. 4. Skade på fiske. 5. Økt båthold. 6. Verdmink.

Retten bemerker:

Den eiendommen tilliggende vassrett er utskilt og overdratt til Vinje kommune, men etter selgerens og kjøperens oppfatning har den selgende eiendom krav på erstatning for de skader og ulemper som reguleringene og overføringene måtte medføre, jfr. de alminnelige bemerkninger foran.

Ar. erst.
kr. 336.-

Retten må derfor fastsette erstatning både for varige skader og for ulemper i reguleringstiden.

Fisket er omtvistet.

Erstatning:

1. For skade på fiske i Lonevatn: Årlig kr. 184.-.
2. For fiske i Smørkleppåi: Årlig kr. 84.-.
3. For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 1 800.-.

TAKSTNR. 243.

Gnr. 73 bnr. 4 Smørkleppåi I i Vinje.

Eier: Vinje kommune.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: Fallrett.

Retten bemerker:

Denne eiendom består bare av en vassrett og da den i vesentlig grad berøres av ekspropriantens inngrep, blir erstatningen å fastsette som engangserstatning. Ved erstatningsfastsettelsen tas i betraktning de erstatninger som tilkjennes den eiendom hvorfra vassretten er utskilt, jfr. de alminnelige bemerkninger foran.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 7 750.-.

TAKSTNR. 244.

Gnr. 73 bnr. 1 Veheien og gnr. 64 bnr. 5 Nordre Finnebudal i Vinje.

Eier: Olav J. Hagen.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: Prinsipalt:

Reguleringskade ved økt vassføring om vinteren.

Subsidiært:

1. Jordskader. 2. Økt gjerdehold. 3. Vanskeliggjort vassforsyning og vanning av beitedyr. 4. Skade på isveg. 5. Verdmink på gjenværende eiendom ved skjemmet utseende og tap av fiske.

Retten bemerker:

Eieren har ved skjøte av 9. februar 1957 solgt eiendommens vassrett til Vassdragsvesenet. Etter salgsavtalen antas ikke eieren å ha krav på erstatning for skader og ulemper som følger med at vassføringen blir ledet bort fra elveleiet og det blir derfor ikke å tilkjenne noen erstatning etter denne subsidiære påstand. Derimot må selgeren antas å ha krav på erstatning for mulige skader og ulemper under anlegget ved at elven går med regulert vassføring, men disse skader og ulemper vil begrense seg til noen ferdselsulemper så lenge denne tilstand varer.

Om eventuell erstatning for skade på fiske på den solgte elvestrekning vises til takstnr. 219 a og takstnr. 219 b.

Erstatning:

For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 1 200.-.

TAKSTNR. 245.

Fall omtvistet mellom:

Gnr. 73 bnr. 1, eier Olav J. Hagen,
gnr. 78 bnr. 2, eier Halvor Uppstoga og
gnr. 78 bnr. 10, Uppstoga Vassrett, eier Norges Vassdrags- og
Elektrisitetsvesen.

Prosessfullmektiger: Advokat Hallvard Roholdt for Hagen.

H.r.advokat Arne Vislie for Uppstoga.

H.r.advokat Hagemann for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen.

Påstand:

For Hagen som under takstnr. 244.

For Uppstoga: Erstatning for: 1. Fallrett og 2. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Erstatningen blir å fastsette for det tilfelle at Vassdragsvesenet ikke har fått kjøpt fallet. Fiskereten blir spesifisert. Jfr. takstnr. 219 b.

Erstatning:

For fallrett på 1,10 m. fall på kartnr. 75 og 8: Årlig kr. 324.-.

Herav for fiske (omtvistet): Årlig kr. 14.-.

TAKSTNR. 246.

Gnr. 72 bnr. 1 Plads Heien i Vinje.

Eier: Sigrid Heien.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Økt gjerdehold. 2. Transport. 3. Jordskade. 4. Vanning av dyr. 5. Verdmink.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 244.

For overskjønnet er krevet kontrollerende skjønn. Retten finner at kjøpesummen for fallretten overstiger erstatningen for skader og ulemper.

Erstatning:

For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 600.-.

TAKSTNR. 247.

Gnr. 65 bnr. 3 Vinje (Jori) i Vinje.

Eier: Asmund, Bjørn, Halvor, Kjetil, Olav, Agot, Rikard, Signe, Margit og Anund Vinje, Anne Rui, Sveinung Vinjes dødsbo og Tor Vinjes dødsbo.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Transport. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold. 4. Vanning av dyr på beite.

Retten bemerker:

Eiendommens vassrett er utskilt og solgt til Vassdragsvesenet. Etter avtalen har ikke selgerne krav på erstatning for at vassføringen blir ledet bort fra elveleiet.

Det er krevet kontrollerende skjønn.

Retten finner at kjøpesummen for fallet overstiger erstatning for skader og ulemper.

Eventuell erstatning for skade på den solgte fiskestrekning er oppført under takstnr. 219 b.

Den regulerte vassføring i anleggstiden kan ikke ha voldt ulemper av økonomisk betydning.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 248.

Gnr. 65 bnr. 7 Veggfjeldlien, Byrteheidi og Kvassehaug i Vinje.

Eier: Asmund Høgetveit og Bjørn Tveito.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Transportvansker. 2. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 247.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 249.

Gnr. 65 bnr. 28 Søndre Kvasshaug og gnr. 66 bnr. 3 Helleskards-
telgen i Vinje.

Eier: Ingebjørg Bjåland.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Transportvansker. 2. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Vassretten er solgt.

Det er krevet kontrollerende skjønn.

Retten finner at kjøpesummen for fallet overstiger erstatning for skader og ulemper.

Erstatning for fiske er oppført under takstnr. 219 b.

Regulert vassføring i anleggstiden har ført med seg ferdselsvansker.

Erstatning:

For ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 400.-.

TAKSTNR. 250.

Gnr. 71 bnr. 1 Bækhus og bnr. 2 Haugen i Vinje.

Eier: Augon og Olav Bekhus.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 247.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 251.

Gnr. 71 bnr. 3 Bækhus i Vinje.

Eier: Aslak og Talleiv Vinjerui.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Økt gjerdehold. 2. Jordskade. 3. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 247.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 252.

Gnr. 71 bnr. 5 Flatastøyl I og bnr. 6 Flatastøyl II i Vinje.

Eier: Gunnar Myran.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Vannhenting og bruk av vaskeplass. 2. Jordskade. 3. Økt gjerdehold. 4. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 247.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 253.

Gnr. 70 bnr. 1 Rui i Vinje.

Eier: Ketil Rui.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Økt gjerdehold. 2. Jordskade. 3. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 247.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 254.

Gnr. 69 bnr. 1 Nordstuen nedre i Vinje.

Eier: Olaf Hagen.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Krav om bru over Kleivastøylåi, som tiltak, utsatt fra fløtingsoverskjønnet.

Retten bemerker:

Kravet er behandlet foran og ikke tatt tilfølge.

✓ TAKSTNR. 255.

Gnr. 69 bnr. 4 Nordstuen øvre i Vinje.

Eier: Knut Nordstoga. Aslak Nordstoga

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Økt gjerdehold. 2. Vannforsyning og vaskeplass. 3. Skade på fiske.

Arb.erst.:

Kr. 55.-

Retten bemerker:

Som under takstnr. 242.

Erstatning:

For fiske: Årlig kr. 44.-.

TAKSTNR. 256.

Gnr. 69 bnr. 11 Smørkleppåi IV i Vinje.

Eier: Vinje kommune.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: Fallrett.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 243.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 40 552.-.

o
Arl.erst.

✓ TAKSTNR. 257.

Gnr. 68 bnr. 2 Negaarden søndre i Vinje.

Eier: Anund Negarden.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Kr. 276.-

Påstand:

Erstatning for: 1. Økt gjerdehold. 2. Vaskeplass. 3. Jordskade. 4. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 242.

Erstatning:

For fiske: Årlig kr. 220.-.

TAKSTNR. 258.

Gnr. 68 bnr. 17 Smørkleppåi 2 i Vinje.

Eier: Vinje kommune.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: Fallrett.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 243.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 154 640.-.

TAKSTNR. 259.

Gnr. 69 bnr. 2 og 3 Kringlegaarden i Vinje.

Eier: Olav og Anton Kringlegarden.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Krav om bru over Kleivastøylåi, som tiltak, utsatt fra fløtings-overskjønnet.

Retten bemerker:

Kravet er behandlet foran og ikke tatt tilfølge.

^o
Arl.ersh.
kr. 250.-

✓ TAKSTNR. 264.

Gnr. 67 bnr. 3 Storemyr og ¼-part i Mjaugedalsbeitet i Vinje.

Eier: Johan Apeland.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for 1. Økt gjerdehold. 2. Vanning av dyr og tap av vaskeplass. 3. Jordskade ved uttørking. 4. Verdmink. 5. Fiske langs hele strandlinjen.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 242.

Erstatning:

For fiske: Arlig kr. 200.-.

TAKSTNR. 265.

Gnr. 67 bnr. 13 Smørkleppåi V i Vinje.

Eier: Vinje kommune.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: Fallrett.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 243.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 45 930.-.

TAKSTNR. 266.

Gnr. 66 bnr. 5 Moen i Vinje.

Eier: Kjetil Hansen.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Økt gjerdehold. 2. Jordskade. 3. Vanning av dyr på beite. 4. Fiske. 5. Erstatning for alt tap og alle ulemper som følge av isoppstuvning og isgang vinteren 1962/63 og vinteren 1963/64.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 242.

Erstatning:

1. For fiske: En gang for alle kr. 624.-.

2. For jordskade: En gang for alle kr. 376.-.

3. For skader og ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 5 400.-.

TAKSTNR. 267.

Gnr. 66 bnr. 7 Smørkleppåi VI i Vinje.
Eier: Vinje kommune.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: Fall.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 243.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 4 216.-.

TAKSTNR. 271.

Gnr. 67 bnr. 1 Kjækhusland og 1/4-part i Mjaugedalsbeitet og gnr. 67 bnr. 2 Halvdelen i Mjaugedalsbeitet i Vinje.
Eier: Steffa A. Særen.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Jordskade ved uttørking. 2. Skade på fiske i Russåi og Mjaugedalsbekken.

Erstatning:

For skade på fiske: En gang for alle kr. 300.-.

TAKSTNR. 274.

Gnr. 66 bnr. 1 Svartemo i Vinje.
Eier: Arne Kvålen.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Jordskade ved uttørring av Syddingsmo. 2. Økt gjerdehold. 3. Skade på fiske. 4. Verdmink på gjenværende eiendom ved skjemmet utseende og tapt fiske. 5. Fallrett. 6. Skade ved isgang.

Retten bemerker:

Omsetningsverdien av fallretten overstiger erstatning for skader og ulemper. Vassretten er utskilt som bnr. 10, Svartemo fallrett i Smørkleppåi. Det er påstått engangserstatning og retten tar dette til følge. I reguleringsperioden er eiendommen påført skader ved isgang.

Erstatning:

1. For fallrett: En gang for alle kr. 48 148.-.
Herav for fiske (omtvistet): En gang for alle: kr. 7 500.-.
2. For skader og ulemper i reguleringsperioden: En gang for alle kr. 21 000.

TAKSTNR. 275. ✓

Gnr. 65 bnr. 10 Øyi i Vinje.
Eier: Asmund Nordstoga.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Art. erst.
SbS.-

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Jordskade. 3. Vanning av dyr. 4. Transportvansker. 5. Økt gjerdehold. 6. Fallrett. 7. Erstatning for alt tap og alle ulemper som følge av isoppstuvning og isgang vinteren 1963.

Retten bemerker:

Omsetningsverdien av fallet overstiger erstatning for skader og ulemper. I reguleringstiden er eiendommen påført skader ved isgang.

Erstatning:

1. For fallrett: Arlig kr. 452.-.
Herav for fiske (omtvistet): Arlig kr. 100.-.
2. For skader og ulemper i reguleringstiden, iberegnet skade på hest: En gang for alle kr. 4000.-.

Ar. erst.
kr. 385.-

✓ TAKSTNR. 276.
Gnr. 65 bnr. 1 Vinje i Vinje.
Eier: Olav Heggstøyl.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Jordskade. 4. Verdmink på gjenværende eiendom herunder teltplass ved skjemet utseende og tapt fiske. 5. Fallrett.

Retten bemerker:

Omsetningsverdien av fallet overstiger erstatning for skader og ulemper.

Erstatning:

- For fallrett: Arlig kr. 308.-.
Herav for fiske (omtvistet), erstattet i overskjønn for Vinje vatn: Arlig kr. 0.-.

Ar. erst.
kr. 500.-

✓ TAKSTNR. 277.
Gnr. 65 bnr. 24 Nord-Aaland i Vinje.
Eier: Margit Heggstøyl.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Jordskade. 4. Verdmink på gjenværende eiendom ved skjemet utseende og tapt fiske. 5. Fallrett.

Retten bemerker:

Omsetningsverdien av fallet overstiger erstatning for skader og ulemper.

Erstatning:

- For fallrett: Arlig kr. 500,—.
Herav for fiske (omtvistet): Kr. 100,—.

TAKSTNR. 278 a. ✓

Gnr. 66 bnr. 9 Nordlie i Vinje.
Eier: Sofie Kringlegarden.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Ar. erst.
300.-

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Vannforsyning og vanning av dyr. 4. Ulempe ved bruk av isen til vinsjing.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 242. I reguleringstiden er eiendommen påført ulemper ved isgang og regulert vassføring.

Erstatning:

1. For fiske (omtvistet): Arlig kr. 240,—.
2. For skader og ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 1500,—.

TAKSTNR. 278 b (nytt).

Gnr. 66 bnr. 2 Lien i Vinje.

Eier: Aasmund Nordstoga.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Vannforsyning og vanning av dyr. 4. Ulempe ved bruk av isen til vinsjing.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 242. I reguleringstiden er eiendommen påført ulemper ved isgang og regulert vassføring.

Erstatning:

1. For fiske (omtvistet): Arlig kr. 160,—.
2. For skader og ulemper i reguleringstiden: En gang for alle kr. 600,—.

TAKSTNR. 279.

Gnr. 66 bnr. 6 Smørkleppåi 3 i Vinje.

Eier: Vinje kommune.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for fallrett.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 243.

Erstatning:

For fall: En gang for alle kr. 173 356,—.

G. RAFDØLA

TAKSTNR. 400.

Gnr. 94 bnr. 1 Haukeli-Groven i Vinje.

Eier: Knut Groven.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fall. 2. Fiske. 3. Erstatning for ulempe og verdiforringelse av gjenstående eiendom p.g.a. økt tilsyn med beitedyr. 4. Verdiforringelse av gjenstående eiendom p.g.a. at det ødelagte fiske minsker etterspørselen etter hyttetomter m. v.

Retten bemerker:

Fallretten er omtvistet mellom forskjellige eiendommer og erstatningskravene behandles nedenfor under takstnr. 400 b og 400 c.

Erstatningene er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

TAKSTNR. 400 a. ✓

Areal omtvistet mellom på den ene side gnr. 94 bnr. 1, eier Knut Groven, og på den annen side gnr. 99 bnr. 4, eier Tor H. Vinje, gnr. 99 bnr. 1, eier Nils Vågslid, og gnr. 99 bnr. 3, eier Ase Vågslid.

Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie for Knut Groven.
Advokat Hallvard Roholdt for de øvrige.

Spesielle forutsetninger:

1. Til anlegg av sperredam ved utløpet av Store Margitvatn eksproprieres til full eiendom et areal på 25 dekar av denne eiendom, jfr. tegning B-4174 c. Arealet erverves med påstående skog. Fiskeretten på den del av området som blir demmet ned, tilligger fortsatt grunneieren.
2. Til midlertidig bruk i anleggstiden under arbeidene med sperredammen erverves et areal på 12,5 da. av denne eiendom, jfr. tegning B-4174 c.
3. Det eksproprieres rett til å anlegge og drive et morenetak på denne eiendom ved Kleiningtjønn på et område som vist på fremlagt tegning B-4190 a. Arealet er 42,5 da. og tatt i bruk den 1. oktober 1956. Det forutsettes at gjenværende grunn ikke skades ved utrasinger i morenetaket. Når eksproprianten har definitivt avsluttet sin drift av morenetaket, faller området tilbake til eierens rådighet. I den tid morenetaket disponeres av eksproprianten, vil det bli holdt inngjerdet i den utstrekning det er nødvendig for å hindre skade på beitedyr. Når området faller tilbake til grunneieren, blir spørsmålet om erstatning for mulig fremtidig gjerdehold i mangel av overenskomst å avgjøre ved lensmannsskjønn.
4. Det nyttbare virke som hugges på de under pkt. 2 og 3 nevnte arealer, vil bli trukket til side og tilfaller grunneieren.

Påstand:

1. Avståelse av grunn til damsted og damfeste. 2. Beslagleggelse av grunn i h. t. spesielle skjønnsforutsetninger. 3. Erstatning for uttak av masser, fastsatt pr. m³. 4. Verdiforringelse av gjenværende eiendom p.g.a. nedsatt verdi av hele det område som støter mot eller har utsikt til anleggsstedene.

Retten bemerker:

Retten finner ikke at damstedet ved Margitvatn har høyere omsetningsverdi som damfeste enn verdien som jordbruks- og tomteareal.

Erstatning:

1. For 25 da. til anlegg av sperredam ved Margitvatn iflg. flertallet Båsen, Bergan, Hanssen, Fonsdal, Aalrust som varamann for Galde og formannen: Årlig kr. 60,—.
Et mindretall, Holm og Gladheim stemmer for årlig kr. 100,—.
Videsjorden stemmer for årlig kr. 800,—, subsidiært kr. 100,—.
2. For 12,5 da. midlertidig i anleggstiden: En gang for alle kr. 600,—.
3. For morenetak 42,5 da. samt for uttak av masser i Kleiningtjønn: Årlig kr. 200,—.
4. Verdiforringelse av gjenværende eiendom: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 400 b. ✓

Fall omtvistet mellom de samme parter som under takstnr. 400 a.
Prosessfullmektiger: De samme som under takstnr. 400 a.

Påstand:

Som under takstnr. 400.

Retten bemerker:

Fallet er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.
Omsetningsverdien av fallet er større enn erstatning for skader og ulemper.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 316,—.
For fiske i Kleiningtjønn i anleggstiden: En gang for alle kr. 600,—.

Det forutsettes at det blir satt ut settefisk i Kleiningtjønn i nødvendig utstrekning.

✓ TAKSTNR. 400 c.

Fall omtvistet mellom på den ene side gnr. 94 bnr. 1, eier Knut Groven, og på den annen side gnr. 101 bnr. 1, eier Tor Havradalens dødsbo, og gnr. 101 bnr. 2, eier Anund Havradalen.

Prosessfullmektiger: De samme som under takstnr. 400 a.

Påstand:

Som under takstnr. 400.

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.
Omsetningsverdien av fallet er større enn erstatning for skader og ulemper.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 20,—.

TAKSTNR. 402 a.

Gnr. 100 bnr. 1 Botnen i Vinje.

Eier: Aslak Botn.

Prosessfullmektig: Advokat Torolv Hustad.

Påstand: Erstatning for: Neddemt fall.

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.
Fallet er så ubetydelig at fisket må antas å ha størst verdi.

Erstatning:

For fiske: En gang for alle kr. 100,—.

✓ TAKSTNR. 411 a.

Gnr. 96 bnr. 5 Teigen i Vinje.

Eier: Henrik Teigen.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fall. 2. Fiske. 3. Erstatning for ulempe og verdiforringelse av gjenstående eiendom p.g.a. økt tilsyn med beitedyr. 4. Verdiforringelse av gjenstående eiendom p.g.a. at det ødelagte fiske minsker etterspørselen etter hyttetomter m.v.

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.
Erstatning for skader og ulemper overstiger omsetningsverdien av fallet.

Erstatning:

1. For skade på fisket: Årlig kr. 16,—.
2. For ulemper forøvrig: Årlig kr. 48,—.

Arb. erst:
kr. 60.—

✓ TAKSTNR. 411 b.

Gnr. 93 bnr. 5 Rafdalmoen i Vinje.
Eier: Halvor T. Gunvaldjord.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

64,—

Påstand:

1. Fall. 2. Fiske. 3. Erstatning for ulempe og verdiforringelse av gjenstående eiendom p.g.a. økt tilsyn med beitedyr. 4. Verdiforringelse av gjenstående eiendom p.g.a. at det ødelagte fiske minsker etterspørselen etter hyttetomter m. v. 5. Erstatning for ødelagt slipestø-innretning.

Retten bemerker:

Erstatningen for fall og fiske er omtvistet og blir behandlet under takstnr. 411 c og 411 d. Slipestøinnretningen vil også i fremtiden få tilstrekkelig vatn.

Erstatning:

For ulemper på kartnr. 4 og 7: Årlig kr. 48,—.

TAKSTNR. 411 c.

Fall omtvistet mellom på den ene side gnr. 93 bnr. 5, eier Halvor T. Gunvaldjord, og på den annen side gnr. 101 bnr. 1, eier Tor Havradalens dødsbo, og gnr. 101 bnr. 2, eier Anund Havradalen.
Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie for Gunvaldjord.
Advokat Hallvard Roholdt for de øvrige.

Påstand:

Som under takstnr. 411 a.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 411 a.

Erstatning:

For skade på fiske på kartnr. 4: En gang for alle kr. 400,—.

TAKSTNR. 411 d.

Fall omtvistet mellom gnr. 93 bnr. 5, eier Halvor T. Gunvaldjord, og gnr. 93 bnr. 2, eier Knut og Halvor Gunvaldjord, og gnr. 86 bnr. 3, eier Margit V. Gunvaldjord og Halvor T. Gunvaldjord.
Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie for Halvor H. og Knut H. og Halvor T. Gunvaldjord. Advokat Hallvard Roholdt for Margit V. Gunvaldjord.

Påstand:

Som under takstnr. 411 a.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 411 a.

Erstatning:

For skade på fiske på kartnr. 7: En gang for alle kr. 700,—.

TAKSTNR. 411 e.

Gnr. 93 bnr. 2 Gugaarden nedre eller Lille Gunvaldjord i Vinje.

Eier: Knut H. og Halvor H. Gunvaldjord.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Som under takstnr. 411 a.

Retten bemerker:

Fallet er omtvistet og behandles under takstnr. 411 f. og 411 g.

TAKSTNR. 411 f.

Fall omtvistet mellom på den ene side gnr. 93 bnr. 2, eier Knut H. og Halvor H. Gunvaldjord, og på den annen side gnr. 101 bnr. 1, eier Tor Havradalens dødsbo, og gnr. 101 bnr. 2, eier Anund Havradalen.

Prosessfullmektiger:

H.r.advokat Arne Vislie for Knut H. og Halvor H. Gunvaldjord.

Advokat Hallvard Roholdt for Tor Havradalens dødsbo og Anund Havradalen.

Påstand:

Som under takstnr. 411 a.

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie. Omsetningsverdien av fallet overstiger erstatning for skader og ulemper.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 90,—.

Herav for fiske: Arlig kr. 32,—.

TAKSTNR. 411 g.

Fall omtvistet mellom gnr. 93 bnr. 2, eier Knut H. og Halvor T. Gunvaldjord, gnr. 93 bnr. 5, eier Halvor T. Gunvaldjord, og gnr. 86 bnr. 3, eier Margit V. Gunvaldjord.

Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie for Knut H., Halvor H. og Halvor T. Gunvaldjord. Advokat Hallvard Roholdt for Margit V. Gunvaldjord.

Påstand:

Som under takstnr. 411 a.

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie. Omsetningsverdien av fallet overstiger erstatning for skader og ulemper.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 90,—.

Herav for fiske: Arlig kr. 32,—.

TAKSTNR. 411 h.

Kvernrett på takstnr. 411 f, eier Nils Vågslid som eier av gnr. 99 bnr. 1 og Åse Vågslid som eier av gnr. 99 bnr. 3.
Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie for Knut H. og Halvor H. Gunvaldjord. Advokat Hallvard Roholdt for Nils Vågslid og Åse Vågslids dødsbo.

Påstand:

H.r.advokat Vislie: Nils og Åse Vågslids kvernrett bestrides.
Advokat Roholdt. Erstatning for tapt kvernrett.

Retten bemerker:

For den fremtidige kvernrett blir det tilstrekkelig vatn.

Erstatning: Kr. 0,—.

Arb. utst
lov. 60. ✓

TAKSTNR. 411 i.

Gnr. 86 bnr. 3 Isbent i Vinje.
Eier: Margit V. Gunvaldjord.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Tiltak: Oppsetting og vedlikehold av gjerde.
Erstatning: Skade på fiske.

Retten bemerker:

Fallet er omtvistet og behandles nedenfor under takstnr. 411 j.
Tiltakskravet er avgjort foran.
Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning:

For ulemper: Arlig kr. 48,—.

TAKSTNR. 411 j.

Fall omtvistet mellom gnr. 86 bnr. 3, eier Margit V. Gunvaldjord, gnr. 93 bnr. 5, eier Halvor T. Gunvaldjord, og gnr. 93 bnr. 2, eier Knut H. og Halvor H. Gunvaldjord.
Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie for Knut H., Halvor H. og Halvor T. Gunvaldjord. Advokat Hallvard Roholdt for Margit V. Gunvaldjord.

Påstand:

Som under takstnr. 411 a.

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.
Erstatning for skader og ulemper overstiger omsetningsverdien av fallet.

Erstatning:

For fiske: En gang for alle kr. 330,—.

H. ØVRE BORA

TAKSTNR. 406 a.

Leid beite under gnr. 102 bnr. 1, gnr. 88 bnr. 12, gnr. 88 bnr. 6, gnr. 88 bnr. 11, gnr. 89 bnr. 15 og gnr. 89 bnr. 10.

Leier: Tysvær Beitelag.

Prosessfullmektig: Advokat John Hals.

Retten bemerker:

Dette takstnr. utgår. Overskjønn er ikke begjært.

TAKSTNR. 406 b. (nytt).

Leid beite under gnr. 101 bnr. 1, eier Tor Havradalens dødsbo og bnr. 2, eier Anund Havradalen.

Leier: Havradalen Beitelag v/Olaus Ur og Jon Haslemo.

Prosessfullmektig: Advokat Svein Steinsnes.

Påstand:

Prinsipalt: Gjerde frammed Bora mellom Bordalsvatnet og Armothylen og frammed Holmesjøåi.

Subsidiært: Erstatning for oppsetting og vedlikehold av gjerde.

Retten bemerker:

Tiltakskravet er avgjort foran forsåvidt angår den eksproprierte strekning, nemlig fra Armothylen og nedover Bora. Ovenfor Armothylen, langs Bora og Holmesjøåi, foregår ingen ekspropriasjon. Overføringen der skjer etter avtale med grunneieren og mulig krav i den anledning, ligger utenfor overskjønnet. For strekningen nedenfor Armothylen er leieavtalen avsluttet etter at regulerings- og ekspropriasjonstillatelse var gitt og saksøkeren har ingen rett som kan gi grunnlag for erstatning fra eksproprianten.

Erstatning: Kr. 0.

TAKSTNR. 406 c (nytt).

Leid beite under gnr. 101, bnr. 2 Østre Havradalen, eier Anund Havradalen.

Leier: Johan Kringeland.

Prosessfullmektig: Advokat Svein Steinsnes.

Påstand:

Prinsipalt: Gjerde frammed Bora mellom Årnotvatn og Armothylen og fjerde frammed Holmesjøåi.

Subsidiært: Erstatning for oppsetting av gjerde og vedlikehold.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 406 b.

Erstatning: Kr. 0.

TAKSTNR. 412.

Gnr. 88 bnr. 6 Bordalen øvre i Vinje.

Eier: Asmund Groven.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Fallet er utskilt som gnr. 88 bnr. 40, Øvre Bordalens Vassrett.

Påstand:

1. Fall.
2. Fiske i Øvre Bora med Årmothylen, Sliredokkhølen og Sandvatn.
3. a) Prinsipielt: Det pålegges Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen å oppsette og vedlikeholde sauegjerde langs denne eiendoms strandlinje mot elven.
b) Subsidiært: Erstatning for oppsetting og evigvarende utgifter til vedlikehold og ettersyn av sauegjerde.
c) Atter subsidiært: Erstatning for verdiforringelse av alle denne eiendoms tilstøtende beiteområder, p. g. a. stedsevarige utgifter til tilsyn med og innsanking av beitedyr.

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.
De spesielle forutsetninger, nevnt i underskjønnet, utgår, og det blir ikke fremmet ekspropriasjonskrav ovenfor Årmothylen.
Tiltakskravet er avgjort foran.
Det er bebjært engangserstatning og retten tar kravet til følge.

Erstatning:

1. For avståelse av fall: En gang for alle kr. 129 652,—.
Herav for økt tilsyn med beitedyr: En gang for alle kr. 30 000,—.
Skjønsmennene Gladheim, Holm, Videsjorden og Galde stemmer for en årlig erstatning kr. 1 200,— i tillegg til fallerstatning.
2. For skade på fiske i Sandvatn, Sliredokhylen og Årmothylen:
En gang for alle kr. 6 250,—.

✓ **TAKSTNR. 413.**

Gnr. 101 bnr. 2 Østre Havredalen i Vinje.
Eier: Anund Havradalen.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Retten bemerker:

I prosesskrift av 26. februar 1964 har h.r.advokat Hagemann meddelt at ekspropriasjonskravet er frafalt for elven ovenfor Årmothyl. Overføringsen er ordnet ved avtale med grunneieren.

Erstatning:

For skade på fiske i Årmothyl: Arlig kr. 50,—.

TAKSTNR. 414 a.

Fall i Bora under gnr. 101 bnr. 2.
Eier: Anund, Steffan og Margit Havradalen og Sigrid Jore.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Retten bemerker:

I forbindelse med erstatningsfastsettelsen skal man nevne at fallene på høyre side i Øvre Bora ligger på gnr. 101 og bnr. 2 Havredalen østres grunn, som eies av Anund Havradalen. Anund Havradalen og hans søsken har den 11. mars 1952 sluttet en sålydende avtale:

«Ved skiftet etter våre foreldre har Tor Havradalen fått seg utlagt eiendommen Havredalen vestre gnr. 101 bnr. 1, mens Anund Havradalen har fått utlagt Havredalen østre gnr. 101 bnr. 2, begge eiendommer i Vinje.

Ar. erst:
kr. 62.50

Vi samtlige arvinger er som tillegg til skiftedokument blitt enige om at all erstatning for vassfall og vassføring som finnes på gnr. 101 bnr. 1 og 2 skal deles likt mellom samtlige 5 arvinger. Dette skal gjelde både for det tilfelle at nevnte vassdragsrettigheter blir utnyttet i sammenheng med Tokkeutbygginga og for det tilfelle at de skulle bli utnyttet av et annet utbyggingsselskap.

All erstatning for skade eller ulempe forøvrig skal tilfalle de respektive eiere av vestre og østre Havredalen etter sine eiendomsgrenser.»

Advokat Hallvard Roholdt har i prosesskrift av 2. mars 1960 anført at grunneieren skal ha erstatning for all skade og ulempe som utbyggingen fører med seg, mens verdien av vassretten skal deles mellom søsknene.

I prosesskrift av 22. juni 1964 har advokat Hallvard Roholdt opplyst at Tor Havradalen går ut som rettighetshaver til fallretten.

I tilknytning til ovenstående har advokat Hallvard Roholdt påstått erstatning for fallrett under nærværende takstnr. og erstatning for ulemper og skader under takstnr. 415.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Da fallet ikke lenger er knyttet til noen fast eiendom og da det blir ekspropriert i sin helhet, blir erstatningen fastsatt som engangserstatning.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 131 000,—.

Herav for økt tilsyn med beitedyr: En gang for alle kr. 15 000,—.

Skjønnsmennene Gladheim, Holm, Videsjorden og Galde stemmer for en årlig erstatning kr. 600,— i tillegg til fallerstatningen.

Fisket i Sandvatn er bortleid i 99 år. Erstatningen for skade på dette fiske blir oppført under takstnr. 415.

TAKSTNR. 414 b (nytt).

Fall i Bora under gnr. 101 bnr. 2 Østre Havradalen.

Rettighetshaver: Tor Havradalens dødsbo.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for ødeleggelse av elven som vern for beitedyr.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Retten bemerker:

Tor Havradalens eiendom gnr. 101 bnr. 1 grenser ikke mot den eksproprierte del av elven. Han har tidligere vært medeier i fallet, jfr. takstnr. 414 a. Erstatningen for de ulemper som her er påberopt, vil bli spesifisert som en del av erstatningen under takstnr. 414 a.

TAKSTNR. 415.

Bruksrett til fiske i Sandvatn under gnr. 101 bnr. 2.

Rettighetshaver: Margit Havradalen.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Prinsipalt: Terskel i Sandvatn.

Subsidiært: Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Verdmink på attværende eiendom.

Retten bemerker:

Fiskeretten er leid for 99 år. Tiltakskravet er avgjort foran.

Erstatning:

For skade på fiske i Sandvatn: Arlig kr. 200,—.

TAKSTNR. 416.

Gnr. 88 bnr. 12 Bordalen nedre i Vinje.

Eier: Aslaug og Sverre Bergsland.

Prosessfullmektig: Advokat Torolv Hustad.

Retten bemerker:

Fallet er solgt til Vassdragsvesenet og det er ikke krevet kontrollerende skjønn.

I. NEDRE BORA

TAKSTNR. 417.

Gnr. 102 bnr. 1 Gjesløis i Vinje.

Eier: Knut Kvålen.

Prosessfullmektig: Advokat Torolv Hustad.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall. 2. Fiske. 3. Økt gjerdehold. 4. Isveg.

Retten bemerker:

Erstatningen for fallet er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie. Omsetningsverdien av fallet overstiger bruksverdien.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 18 132,—.

Herav for fiske: Arlig kr. 1 000,—, og for ulemper forøvrig:

Arlig kr. 300,—.

✓ **TAKSTNR. 418 a.**

Areal omtvistet mellom gnr. 100 bnr. 1, eier Aslak Botn, gnr. 96 bnr. 13, eier Bjørn Listog, samt Haukeli Sameie som omfatter gnr. 92 bnr. 1, eier Knut, Saave, Harald, Aashild og Ragnhild Gunvaldjord, gnr. 92 bnr. 2, eier Harald O. Vågslid, gnr. 91 bnr. 1, eier Olav K. Midtveit, Borghild Midtveit og Tone Kvålen, gnr. 93 bnr. 1, eier Torjus Gugarden, gnr. 94 bnr. 1, eier Knut Groven, gnr. 95 bnr. 1, eier Olav H. Kvålen, gnr. 95 bnr. 2, eier Sigurd Kvålen, gnr. 93 bnr. 2, eier Knut og Halvor Gunvaldjord, og gnr. 96 bnr. 1, eier Eivind Kvaalen.

Prosessfullmektiger:

H.r.advokat Arne Vislie for Olav K. Midtveit.

Advokat Arne Kvålen for Haukeli Sameie.

Advokat Thorstein Vale for Bjørn Listog.

Advokat Torolv Hustad for Aslak Botn.

Påstand: Erstatning for fallrett.

Advokat Vale har påstått engangserstatning.

Retten tar påstanden til følge.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Arlig 22.665

22.665

And. Arst.
1.188,-
297,-
+
1.485,-

Erstatning for fallrett:

Alternativ 1, for Listog: En gang for alle kr. 29 700,—.
Alternativ 2, for de øvrige: Årlig kr. 1 188,—.
Herav for økt gjerdehold: Kr. 0,—.
Herav for fiske: Årlig kr. 12,—.

TAKSTNR. 418 b.

Omtvistet beiterett mellom de samme parter som under takstnr. 418 a, unntatt Bjørn Listog, og omtvistet med de beiteberettigede fra Haukeli grend.

Prosessfullmektiger: De samme som under takstnr. 418 a, unntatt advokat Thorstein Vale.

Påstand:

- a) Prinsipalt: Det pålegges Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen å oppsette og vedlikeholde sauegjerde langs denne eiendoms strandlinje mot elven.
- b) Subsidiært: Erstatning for oppsetting og evigvarende utgifter til vedlikehold og ettersyn av sauegjerde.
- c) Atter subsidiært: Erstatning for verdiforringelse av alle denne eiendoms tilstøtende beiteområder, p. g. a. stedsevarige utgifter til tilsyn med og innsanking av beitedyr.

Retten viser til at tiltakskravet er avgjort foran.

Erstatningen for økt tilsyn med beitedyr ville — i tilfelle — blitt spesifisert som en del av erstatningen under takstnr. 418 a.

Erstatning: Kr. 0.

TAKSTNR. 419 a.

Omtvistet areal mellom de samme som under takstnr. 418 a med unntak av gnr. 100 bnr. 1.

Prosessfullmektiger: De samme som under takstnr. 418 a, unntatt advokat Hustad.

Erstatningen er dessuten omtvistet med Gamle Haukeli Samele.

Påstand: Som under takstnr. 418 a.

Retten tar påstanden til følge.

Erstatning for fallrett:

Alternativ 1: For Listog: En gang for alle kr. 201 800,—.
Alternativ 2: For de øvrige: Årlig kr. 8 072,—.
Herav for økt tilsyn med beitedyr: Årlig kr. 100,—.
Herav for fiske: Årlig kr. 440,—.

TAKSTNR. 419 b.

Gnr. 101 bnr. 1 Havredalen i Vinje.

Eier: Tor Havradalens dødsbo.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

Ferdselsvansker.

Retten bemerker:

Utbyggingen vil ikke medføre at adkomsten til og fra bjørkeskogen samlet blir dårligere enn før.

Erstatning: Kr. 0.

TAKSTNR. 419 c.

Omtvistet beiterett mellom de samme som under takstnr. 418 b.
Prosessfullmektig: De samme som under takstnr. 418 b.

Påstand: Som under takstnr. 418 b.

Retten bemerker:

Retten viser til det pålagte tiltak. Erstatning for økt tilsyn er fastsatt som en del av erstatningen under takstnr. 419 a.

Erstatning: Kr. 0.

TAKSTNR. 420 a.

Omtvistet areal mellom gnr. 96 bnr. 1 og 13, gnr. 91 bnr. 1 og 20 og Tone Kvålen samt Haukeli Sameie.

Prosessfullmektiger:

H.r.advokat Arne Vislie for Olav Midtveit.

Advokat Arne Kvålen for Haukeli Sameie.

Advokat Hallvard Roholdt for Borghild Midtveit og Tone Kvålen.

Advokat Thorstein Vale for Bjørn Listog.

Påstand:

Advokat Kvålen har påstått erstatning for fall.

Advokatene Roholdt og Vale har påstått erstatning for fall en gang for alle.

H.r.advokat Vislie har påstått: 1. Fall. 2. Fiske. 3. Tappt arbeidsinntekt og fortjeneste ved umuliggjort fremdrift av salgsved, fastsatt til en erstatning pr. år så lenge det går regulert vannføring i Nedre Bora. — Under forutsetning av at Vassdragsvesenet får medhold i sin påstand om at det enten skal gis erstatning for skade og ulempe eller for fall, påstås bare fallerstatning.

Erstatningene er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Retten tar påstanden om engangserstatningene til følge.

Erstatning for fallrett:

En gang for alle kr. 5 700,—.

Herav for tilsyn med beitedyr: En gang for alle kr. 1 000,—.

Herav for fiske: En gang for alle kr. 3 500,—.

Olav Midtveits krav om erstatning for tap ved fremdrift av salgsved blir behandlet under takstnr. 421 b.

TAKSTNR. 420 b.

Omtvistet beiterett mellom de samme som under takstnr. 420 a samt de beiteberettigede fra Haukeli grend unntatt Bjørn Listog.

Prosessfullmektiger: Som under takstnr. 420 a, unntatt advokat Vale.

Påstand: Som under takstnr. 418 b.

Retten bemerker:

Tiltakskravet er avgjort foran.

Erstatningen for økt tilsyn med beitedyr er spesifisert som en del av erstatningen under takstnr. 420 a.

Erstatning: Kr. 0.

TAKSTNR. 421 a.

Fall under gnr. 91 bnr. 1 og bnr. 20.

Eier: Olav Midtveit, Borghild Midtveit og Tone Kvålen.

Prosessfullmektiger:

H.r.advokat Arne Vislie for Olav Midtveit.

Advokat Hallvard Roholdt for de øvrige.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Eivind Kvaalen påstår fiskerett.

Påstand: Erstatning for fallrett.

Retten bemerker:

Da fallretten berøres i vesentlig grad og den ikke tillegger noen bestemt eiendom, blir erstatningen å fastsette som engangserstatning.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 571 880,—.

Herav for økt tilsyn med beitedyr: En gang for alle kr. 1 500,—.

Herav for fiske: En gang for alle kr. 12 000,—.

TAKSTNR. 421 b.

Gnr. 91 bnr. 20 Midtbø i Vinje.

Eier: Olav Midtveit.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Som under takstnr. 420 a.

Retten bemerker:

Nærværende takstnr. omfatter en del av strandlinjen under takstnr. 421 a. Erstatningen for vassretten er fastsatt under dette takstnr.

Det er krevet bru over Bora ovenfor Venemo.

Ferdsvansker på grunn av Venemomagasinnet er behandlet og avgjort i overskjønn avhjemlet 16. februar 1962.

Ferdsvanskene forøvrig ansees tilstrekkelig avhjulpet ved tiltaksbestemmelsen i nevnte overskjønn om å forlenge traktorvegen langs Venemomagasinnet ned til elvebredden. Ytterligere tiltak vil medføre uforholdsmessige omkostninger i forhold til nytten og kravet om tiltak blir ikke tatt til følge.

Erstatning: Kr. 0.

TAKSTNR. 421 c.

Gnr. 91 bnr. 1, Midtveit i Vinje.

Eier: Borghild Midtveit.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Økt gjerdehold. 2. Ferdsvansker. 3. Skade på fiske. 4. Vanskeliggjort vassforsyning på setrene.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 421 b.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 421 d.

Gnr. 95 bnr. 4, Skarsliteigen i Vinje.

Eier: Knut Midtveit.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Vanskeliggjort tømmerfremdrift. 2. Ferdsvansker.

Retten bemerker:

Nærværende takstnr. omfatter barskogen på gnr. 91, bnr. 1 og 20. Fremdrifts- og ferdsvanskeproblemer er behandlet og avgjort i overskjønn av 16. februar 1962. Forøvrig viser man til bemerkninger under takstnr. 421 b.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 422 b.

Gnr. 96 bnr. 13, Utgarden Vassrett i Vinje.

Eier: Bjørn Listog.

Prosessfullmektig: Advokat Thorstein Vale.

Retten bemerker:

Dette takstnr. utgår, idet erstatningene for dette takstnr. er fastsatt under takstnr. 422 d og e.

TAKSTNR. 422 d.

Gnr. 96 bnr. 11, Berg Vassrett i Vinje.

Eier: Bjørn Listog.

Prosessfullmektig: Advokat Thorstein Vale.

Påstand: Erstatning for fallrett, fastsatt som engangserstatning.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Retten tar påstanden tilfølge.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 8960,—.

Herav for fiske. En gang for alle kr. 100,—.

For økt tilsyn med beitedyr: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 422 e.

Gnr. 96 bnr. 12, Snippen Vassrett i Vinje.

Eier: Bjørn Listog.

Prosessfullmektig: Advokat Thorstein Vale.

Påstand:

Erstatning for fallrett, fastsatt som engangserstatning.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Retten bemerker:

Retten tar påstanden tilfølge.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 6924,—.
Herav for fiske: En gang for alle kr. 100,—.
For økt tilsyn med beitedyr kr. 0,—.

Arb. utsk.
kr. 1.315.-
TAKSTNR. 423.

Ikke skyldelt parsell av gnr. 88 bnr. 1, Edland søndre i Vinje.

Eier: Fritz Christenson.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall. 2 Fiske.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning:

For fallrett: Årlig kr. 1052,—.
Herav for fiske: Årlig kr. 100,—.

Arb. utsk.
TAKSTNR. 424. ✓

Ikke skyldelt parsell av gnr. 88 bnr. 1, Edland søndre i Vinje.

Eier: (Knut Jore.) *fra 1922 Fritz Christenson*

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

170.-
Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Skade på fiske.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning:

For fallrett: Årlig kr. 136,—.
Herav for fiske: Årlig kr. 12,—.

Arb. utsk.
1.950.-
TAKSTNR. 425. ✓

Ikke skyldelt parsell av gnr. 88 bnr. 4, Edland nordre og bnr. 5, Vennemo i Vinje.

Eier: Olav og Aslak Edland og Sigrid Landsverk.

Prosessfullmektiger:

Advokat Hallvard Roholdt for Olav Edland.

H.r.advokat Arne Vislie for de øvrige.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Fiske. 3. Gjerdehold. 4. Vanskeliggjort vanning av dyr på beite og 5. Verdmink på gjenværende eiendom.

Erstatning:

For fallrett: Årlig kr. 1560,—.
Herav for fiske: Årlig kr. 146,—.
Herav for økt tilsyn med beitedyr: Årlig kr. 0,—.

TAKSTNR. 426 a. ✓

Ikke skylddelt parsell av gnr. 88 bnr. 4, Edland nordre og bnr. 5 Vennemo i Vinje.

Eier: Olav N. og Anne Edland.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Arb. vst

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Fiske. 3. Gjerdehold. 4. Vanskeliggjort vanning av dyr.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

3.465.-

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 2772,—.

Herav for fiske: Arlig kr. 106,—.

Herav for økt tilsyn med beitedyr: Arlig kr. 0,—.

TAKSTNR. 426 m (nytt).

Gnr. 88 bnr. 16, Bratland i Vinje.

Eier: Sondri Bratland.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Saksøkte krever som tiltak tillatelse til tilkobling til felles vassledning som bestemt i underskjønnet s. 75 for takstnr. 426 b - k.

Retten tar tiltakskravet tilfølge.

TILTAKSBESTEMMELSE:

Vassdragsvesenet pålegges å skaffe dette takstnr. vann som i underskjønnet fastsatt for takstnr. 426 b - k.

TAKSTNR. 427.

Fall under gnr. 88 bnr. 18 i Vinje.

Eier: Margit Ullsvik.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

Fallrett.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Retten bemerker:

Da fallretten ikke er knyttet til noen eiendom, blir erstatningen å fastsette som engangserstatning.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 264,—.

TAKSTNR. 428. ✓

Gnr. 88 bnr. 2, Edland nordre i Vinje.

Eier: Sondri Bratland.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Arb. vst

6.070.-

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Vanskeliggjort vanning av dyr.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning:

- For fallrett: Arlig kr. 4856,—.
Herav for fiske: Arlig kr. 32,—.
Herav for vanskeliggjort vanning av dyr: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 429. ✓

- Gnr. 88 bnr. 7, Solli og Krokmyr i Vinje.
Eier: Nils Sollid.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Økt gjerdehold. 3. Skade på fiske. 4. Vanskeliggjort vanning av dyr.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning:

- For fallrett: Arlig kr. 3180,—.
Herav for fiske: Arlig kr. 32,—.
Herav for økt tilsyn med og vanning av beitedyr: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 430 a.

- Gnr. 88 bnr. 3, Krogmyr i Vinje.
Eier: Anund Åsheim.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Økt gjerdehold. 2. Skade på fiske. 3. Vanskeliggjort vanning av dyr. 4. Tap ved nedlegging av slakteri.

Retten bemerker:

Eiendommens vassrett er utskilt som bnr. 27 Krokmyrs vassrett i Bora og overdratt til Staten før den nåværende eier kjøpte eiendommen. Eieren antas derfor ikke å ha noe krav på erstatning for at vannet blir ledet bort fra elven.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 431.

- Kvernrett på gnr. 88 bnr. 3 i Vinje.
Eier: Knut og Halvor Gunvaldjord for en halvpart og Margit Gunvaldjord for en halvpart.
Prosessfullmektiger:
H.r.advokat Arne Vislie for Knut og Halvor Gunvaldjord.
Advokat Hallvard Roholdt for Margit Gunvaldjord.

Påstand: Erstatning for:

1. Kvernrett. 2. Kvern med hus.

Erstatning:

- For kvernrett: En gang for alle kr. 250.

TAKSTNR. 432.

Gnr. 88 bnr. 10, Nigar i Vinje.
Eier: Knut og Halvor Edland.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
Kvernrett på gnr. 88 bnr. 3.

Erstatning:
For kvernrett: En gang for alle kr. 250,—.

TAKSTNR. 433.

Del av gnr. 88 bnr. 4, Edland nordre og bnr. 5, Vennemo i Vinje.
Eier: Olav og Aslak Edland og Sigrid Landsverk.
Prosessfullmektiger:
H.r.advokat Arne Vislie for Aslak Edland og Sigrid Landsverk.
Advokat Hallvard Roholdt for Olav Edland.

Påstand: Erstatning for:
Halv stampefall på gnr. 88 bnr. 3.

Erstatning:
For halvt stampefall: En gang for alle kr. 100,—.

TAKSTNR. 434.

Del av gnr. 88 bnr. 4, Edland nordre og bnr. 5 Vennemo i Vinje.
Eier: Olav N. Edland.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
Halvt stampefall på gnr. 88 bnr. 3.

Erstatning:
For halvt stampefall: En gang for alle kr. 100,—.

TAKSTNR. 435.

Gnr. 88 bnr. 14, Bruflaten i Vinje.
Eier: Torstein Hermansen.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:
Erstatning for: Sagfall på gnr. 88 bnr. 3.

Erstatning:
For sagfall: En gang for alle kr. 200,—.

TAKSTNR. 436 a. ✓

Gnr. 88 bnr. 14, Bruflaten i Vinje.
Eier: Torstein Hermansen.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
1. Fallrett. 2. Ulemper ved klesvask. 3. Skade på fiske. 4. Skjemmet utseende.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

*air. inst.
60.—*

Erstatning:

For fallrett: Årlig kr. 48,—.
Herav for fiske: Årlig kr. 8,—.
Forøvrig kr. 0,—.

TAKSTNR. 438.

Gnr. 96 bnr. 3, Ysteritomti og bnr. 6, Borå i Vinje.
Eier: Haukeli Ysteri.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Retten bemerker:

Takstnummeret utgår. Overskjønn ble frafalt.

TAKSTNR. 439.

Gnr. 96 bnr. 2, Aamot og gnr. 96 bnr. 10, Åmot vassrett i Kjela og Bora i Vinje.
Eier: Asmund Listog.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fall. 2. Skade på fiske. 3. Generell verdinedgang for tomter p.g.a. tørrleggingen.

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.
Da vassretten er utskilt som eget bnr., vil erstatningen bli gitt en gang for alle.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 57 700,—.
Herav for fiske: En gang for alle kr. 1800,—.
Herav for verdmink: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 440. ✓

Del av gnr. 88 bnr. 10, Nigar i Vinje.
Eier: Halvor O. Edland.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

425.- Påstand: Erstatning for:

1. Vanskeliggjort tømmerdrift. 2. Fallrett.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning:

For fallrett: Årlig kr. 340,—.
Herav for fiske: Årlig kr. 32,—.
Herav for vanskeliggjort tømmerdrift: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 441.

Gnr. 92 bnr. 1, Gunvaldjord i Vinje.
Eier: Halvard, Saave, Knut, Ragnhild og Aashild Gunvaldjord.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Halvt gjerde. 2. Verdmink på attværende eigedom.

Retten bemerker:

Tørrleggingen og oppdemningen av elven vil ikke medføre økt gjerdehold av økonomisk betydning.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR 442.

Gnr. 92 bnr. 2, Gunvaldjord søndre i Vinje.

Eier: Gunnar Gardsteig.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Som under takstnr. 441.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 441.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 443.

Haukeli Halmlutingsverk L/L.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Retten bemerker:

Ved prosesskrift av 8. august 1964 har h.r.advokat Vislie trukket tilbake kravene under dette takstnr., idet partene er blitt enig om følgende spesielle skjønnsforutsetninger:

«Det forutsettes av Haukeli Halmlutingsverk anlegger og vedlikeholder på egen bekostning en forbindelsesledning frem til ysteriet og selv sørger for tillatelse til tilkobling på ysteriets ledning.

Det er fra Vassdragsvesenets side intet til hinder for at Halmlutningsverket tar alt sitt vann fra ysteriet innenfor rammen av det ysteriets vannforsyningsanlegg i h. t. skjønn av 10. april 1962 til enhver tid kan yte. Dog skal ysteriet ha førsteretten til vannet slik at Halmlutingsverkets uttak ikke påfører ysteriet ulemper av noen art.»

J. VASSDALEN — STORHELLERÅI

TAKSTNR. 450.

Gnr. 88 bnr. 11, Fæbeitet Storheller i Vinje.

Eier: Durdei Groven Rabba.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Spesielle forutsetninger:

1. Til anlegg av overføringstunnel fra Armottjern, henleggelse av tippmasse, oppførelse av brakker m. v. eksproprieres til midlertidig bruk i anleggstiden et areal på 21,9 da. av denne eiendom, jfr. tegning B-4873.
2. Det forutsettes at hytten ved Ormevasstjern kan bli stående etter overføringen.
3. Ved punkt c og d på fremlagt kart TK-718 vil der av Vassdragsvesenet bli anlagt enkle bruer over Storhelleråi, dimensjonert for passering med kløvhest.

Videre forutsettes at den nåværende bru ved utløpet av Storhellervatn (punkt b) på kart TK-718 kan bli stående etter overføringen.

De to bruer som skal bygges ved c og d vil bli vedlikeholdt av Vassdragsvesenet, som også vil utbedre tilkomsten til brua ved b.

Påstand:

1. Fall. 2. Fiske. 3. Erstatning for vanskeliggjort ferdsel over Storhelleråi mellom overgangsstedene under jakt, fiske og beite.

Retten bemerker:

Etter endrede planer vil overføringen skje fra Armotvatn og anleggsstedene er derfor flyttet etter avtale mellom partene.

Overføringen forringer ikke vassdraget som kraftkilde og de bruer som blir bygget og vedlikeholdt av Vassdragsvesenet avhjelper ferdselsvanskene.

Fisket vil ikke bli skadet.

Erstatning: Kr. 0,—.

Skjønnsmennene Holm og Gladheim stemmer for en erstatning for ferdselsvansker en gang for alle kr. 500,—.

TAKSTNR. 454.

Gnr. 18 bnr. 1, Berunuten og gnr. 19 bnr. 2, Sterredalen i Rauland.

Eier: F. M. Treschow.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

Vanskeliggjort overfart ved Storhelleråis utløp i Songa.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Overføringen vil ikke medføre ferdselsvansker av økonomisk betydning.

Erstatning: Kr. 0,—.

K. SONGA.

TAKSTNR. 471.

Gnr. 20 bnr. 19, Trolldal i Rauland, eller nå gnr. 123, bnr. 19 i Vinje.

Fallet er utskilt som bnr. 20, Trolldal vass- og strandrettar i Songa.

Eiere: Knut og Halvor Gunvaldjord for halvpart og Margit V. Gunvaldjord for halvpart.

Prosessfullmektiger:

H.r.advokat Arne Vislie for Knut og Halvor Gunvaldjord.

Advokat Hallvard Roholdt for Margit V. Gunvaldjord.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 62,31 meters høyde over en elveside inklusive sideløp ved Songaøya, jfr. TK-466 a.

Påstand:

1. Fall. 2. Fiske 3. a) Prinsipalt. Det pålegges Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen å oppsette og vedlikeholde sauegjerde langs denne eiendoms strandlinje mot elven. b) Subsidiært: Erstatning for oppsetting og evigvarende utgifter til vedlikehold og ettersyn av sauegjerde. c) Atter subsidiært: Erstatning for verdiforringelse av alle denne eiendoms tilstøtende beiteområder, p. g. a. stedsvarige utgifter til tilsyn med og innsanking av beitedyr.

Retten bemerker:

Fallet utgjør eget bruksnr. Erstatningen vil bli fastsatt som engangs-
erstatning. Tiltakskravet er avgjort foran.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 263 000,—.

Herav for fiske: En gang for alle kr. 26 100,—.

Herav for tap av elven som vern for beitedyr: En gang for alle
kr. 5000,—.

Ferdselsvansker: Kr. 0,—.

Skjønnsmennene Gladheim, Holm, Galde og Videsjorden stemmer for
at erstatning for tap av elven som vern for beitedyr kommer i tillegg til
erstatningen for fall.

TAKSTNR. 472.

Gnr. 88 bnr. 10, Nigar i Vinje.

Vassretten er skyldsatt med bnr. 46, Nigar Edland Vass- og strand-
rett i Songa.

Eier: Knut og Halvor Edland.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 34,79 + 0,05 meters høyde over en elveside
inklusive sideløp ved Songaøya, jfr. TK-466 a.

Påstand: Som takstnr. 471.

Retten bemerker:

Vassretten er særskilt skyldsatt. Erstatningen vil derfor bli gitt
som engangserstatning.

Erstatning for:

Avståelse av fall: En gang for alle kr. 166 000,—.

Herav for fiske: En gang for alle kr. 18 000,—.

Herav for tap av elven som vern for beitedyr: En gang for alle
kr. 7000,—.

Skjønnsmennene Gladheim, Holm, Galde og Videsjorden stemmer for
at erstatning for tap av elven som vern for beitedyr kommer i tillegg til
fallerstatningen.

TAKSTNR. 473.

Gnr. 88 bnr. 8, Skålen. Vassretten er skyldsatt som bnr. 45, Skålen
Vass- og strandrett i Songa.

Eier: Eivind Sollid.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 21,97 meters høyde over en elveside i sideløp
ved Songaøya, jfr. TK-466 a.

Påstand: Som for takstnr. 471.

Retten bemerker:

Da vassretten er særskilt skyldsatt, vil erstatning bli fastsatt en gang for alle.

Erstatning for:

Avståelse av fall: En gang for alle kr. 64 000,—.

Herav for fiske: En gang for alle kr. 4 000,—.

Herav for tap av elven som vern for beitedyr: En gang for alle kr. 2 000,—.

Skjønnsmennene Gladheim, Holm, Galde og Videsjorden stemmer for at erstatningen for tap av elven som vern for beitedyr kommer i tillegg til erstatningen for fall.

TAKSTNR. 474.

Gnr. 89 bnr. 18 Songøyi i Vinje.

Vassretten er skyldsatt som bnr. 21, Vass- og strandrett Songøy.

Eier: Signe Gunvaldjord.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 34,65 meters høyde over en elveside i hvert sideløp ved Songaøya, jfr. TK-466 a.

Påstand: Som for takstnr. 471.

Retten bemerker:

Vassretten er særskilt skyldsatt. Erstatningen blir fastsatt en gang for alle.

Erstatning for:

Avståelse av fall: En gang for alle kr. 201 840,—.

Herav for fiske: En gang for alle kr. 5 000,—.

Herav for tap av elven som vern for beitedyr: En gang for alle kr. 1 000,—.

Skjønnsmennene Gladheim, Holm, Galde og Videsjorden stemmer for at erstatningen for tap av elven som vern for beitedyr kommer i tillegg til erstatningen for fall.

TAKSTNR. 475. ✓

Gnr. 89 bnr. 1 Edland øvre i Vinje.

Eier: Torbjørn K. Bjaaen.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 6,89 meters høyde over en elveside, jfr. TK-466 a.

Påstand:

1. Fall.
2. Fiske.
3. a) Prinsipalt: Det pålegges Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen å oppsette og vedlikeholde sauegjerde langs denne eiendoms strandlinje mot elven.
b) Subsidiært: Erstatning for oppsetting og evigvarende utgifter til vedlikehold og ettersyn av sauegjerde.
c) Atter subsidiært: Erstatning for verdiforringelse av alle denne eiendoms tilstøtende beiteområder, p. g. a. stedsevarige utgifter til tilsyn med og innsanking av beitedyr.

Erstatning for:

Avståelse av fall: Arlig kr. 1 608,—.

Herav for fiske: Arlig kr. 340,—.

Herav for tap av elven som vern for beitedyr: Arlig kr. 80,—.

Skjønnsmennene Gladheim, Holm, Galde og Videsjorden stemmer for at erstatningen for tap av elven som vern for beitedyr kommer i tillegg til erstatningen for fall.

TAKSTNR. 476. ✓

Gnr. 20 bnr. 8 Gamlestølbeitet i Rauland.

Eier: Steffa Særen.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 15,64 meters høyde over en elveside, jfr. TK-466 a.

Påstand: Som for takstnr. 475.

Erstatning for:

Avståelse av fall: Arlig kr. 3 648,—.

Herav for fiske: Arlig kr. 160,—.

Herav for tap av elven som vern for beitedyr: Arlig kr. 40,—.

Skjønnsmennene Gladheim, Holm, Galde og Videsjorden stemmer for at erstatningen for tap av elven som vern for beitedyr kommer i tillegg til erstatningen for fall.

TAKSTNR. 477.

Gnr. 20 bnr. 2 Urebø i Rauland.

Eier: Steffa Særen.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 43,03 + 39,73 meters høyde over en elveside, jfr. TK-466 a.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall.
2. Fiske.
3. Forringelse av elven som vern for beitedyr.
4. Ulempe ved vatning av dyr på beite.

Ar. v. v. v.

4.520.-

Retten bemerker:

Vassdragsvesenet bygger terskel ved Urdbøtjern. Saksøkte har opplyst at han undersøker mulighetene for å reinvestere erstatningene og ber derfor enten skjønnet utsatt eller erstatningene gitt alternativt årlig eller en gang for alle. Vassdragsvesenet har samtykket i alternative takster etter saksøktes valg og retten godtar dette.

Erstatning for:

1. Avståelse av fall:

Alternativ I: Årlig kr. 19 344,—.

Herav for fiske i elven: Årlig kr. 240,—.

Alternativ II: En gang for alle kr. 483 600,—.

Herav for fiske i elven: En gang for alle kr. 6 000,—.

Herav: Forringelse av elven som vern for beitedyr og for ulemper ved vanning av dyr på beite kr. 0.

2. For skade på fiske i Urdbøtjern:

Alternativ I: Årlig kr. 140,—.

Alternativ II: En gang for alle kr. 3 500,—.

TAKSTNR. 478.

Gnr 20 bnr. 15 Saangdal og Nystølbeitet i Rauland.

Eier: Knut Særen.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 58,63 + 17,33 meters høyde over en elveside, jfr. TK-466 a.

Påstand: Som for takstnr. 477.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 477.

Erstatning for:

1. Avståelse av fall:

Alternativ I: Årlig kr. 17 764,—.

Herav for elvefiske: Årlig kr. 440,—.

Herav for forringelse av elven som vern for beitedyr: Årlig kr. 200,—.

For ulemper ved vanning av dyr på beite: Kr. 0,—.

Alternativ II: En gang for alle kr. 444 100,—.

Herav for elvefiske: En gang for alle kr. 11 000,—.

Herav forringelse av elven som vern for beitedyr: En gang for alle kr. 5 000,—.

2. Skade på fiske i Urdbøtjern:

Alternativ I: Årlig kr. 20,—.

Alternativ II: En gang for alle kr. 500,—.

Skjønsmennene Gladheim, Holm, Galde og Videsjorden stemmer for at erstatningen for tap av elven som vern for beitedyr kommer i tillegg til fallerstatningen.

TAKSTNR. 479 b.

Rettigheter i gnr. 20 bnr. 16 omtvistet mellom eieren av dette bruk Skiensfjorden kommunale Kraftselskap og eieren av gnr. 20 bnr. 7 Aslak Norheim.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie for Aslak Norheim.

Påstand: Som for takstnr. 471 pkt. 2 og 3.

Retten bemerker:

Skiensfjordens kommunale Kraftselskap har ikke begjært overskjønn. Erstatningen under dette taktsnr. fastsettes en gang for alle og går eventuelt til fradrag i erstatningen for taktsnr. 479 a, fastsatt i underskjønnet. Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning for:

1. Skade på fiske: En gang for alle kr. 4 000,—.
2. Tap av elven som vern for beitedyr: En gang for alle kr. 1 000,—.

TAKSTNR. 479 c.

Rettigheter i gnr. 20 bnr. 17 og 18 omtvistet mellom eieren av disse eiendommer Skiensfjordens kommunale Kraftselskap og eieren av gnr. 20 bnr. 12 Olav Gardsteig d. y. Prosessfullmektig: Advokat Torolv Hustad for Olav Garsteig d. y.

Påstand: Som for taktsnr. 479 b.

Retten bemerker:

Som under taktsnr. 479 b. Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning for:

1. Skade på fiske: En gang for alle kr. 4 000,—.
2. Tap av elven som vern for beitedyr: En gang for alle kr. 1 200,—.

Skjønnsmann Videsjorden stemmer for at erstatningen for fiske blir satt til kr. 6 000,—.

TAKSTNR. 479 d.

Rettigheter i gnr. 20 bnr. 17 og 18 omtvistet mellom eieren av disse bruk Skiensfjordens kommunale Kraftselskap og eieren av gnr. 20 bnr. 4, 5 og 7 Olav Gardsteig d. e. Prosessfullmektig: Advokat Torolv Hustad for Olav Gardsteig d. e.

Påstand: Som for taktsnr. 479 b.

Retten bemerker:

Som under taktsnr. 479 b. Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning for:

1. Skade på fiske: En gang for alle kr. 1 300,—.
2. Tap av elven som vern for beitedyr: Kr.0,—.

TAKSTNR. 479 e.

Rettigheter i gnr. 20 bnr. 17 og 18 omtvistet mellom eieren av disse eiendommer Skiensfjordens kommunale Kraftselskap og eieren av gnr. 20 bnr. 13 Nils O. Haugen. Prosessfullmektig: Advokat Torolv Hustad for Nils O.Haugen.

Påstand: Som for taktsnr. 479 b.

Retten bemerker:

Som under taktsnr. 479 b. Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

Erstatning for:

1. Skade på fiske: En gang for alle kr. 1 350,—.
2. Tap av elven som vern for beitedyr: En gang for alle kr. 1 100,—.

TAKSTNR. 480.

Fall omtvistet mellom Skiensfjordens kommunale Kraftselskap og O. A. Haugens dødsbo.
Prosessfullmektig: Advokat Torolv Hustad for O. A. Haugens dødsbo.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 6,37 meters høyde over en elveside, jfr. TK-466 a.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold. 4. Ulemper ved vanning av dyr. 5. Ulemper ved fremkjøring av høy og ved. 6. Ulemper ved fløtting av materialbjørk og ved.

Retten bemerker:

Skiensfjordens kommunale Kraftselskap har ikke begjært overskjønn. Erstatningen fastsettes nå for det tilfelle at O. A. Haugens dødsbo er rettighetshaveren.

Erstatningen er omtvistet med Gamle Haukeli Sameie.

- Erstatning for:

1. Avståelse av fall: En gang for alle kr. 37 244,—.
Herav for skade på fiske i elven: En gang for alle kr. 4 000,—.
Herav for tap av elven som vern for beitedyr: En gang for alle kr. 3 000
2. For øvrig skader og ulemper: Kr. 0,—.

Skjønnsmennene Gladheim, Holm, Galde og Videsjorden stemmer for at erstatningen for tap av elven som vern for beitedyr kommer i tillegg til fallerstatningen.

✓ TAKSTNR. 481.

Gnr. bnr. 1 Haugen i Rauland.
Eier: Nils O. Haugen.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Arv. erst.
kr. 855.—

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 0,45 + 1,70 meters høyde over en elveside, jfr. TK-466 a.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Skade på fiske i Urdbøtjønn og Songa. 3. Økt gjerdehold. 4. Ulemper ved vanning av dyr. 5. Ulemper ved fremkjøring av ved og høy. 6. Skjemmende utseende.

Retten bemerker:

Som under tokstnr. 477.

Erstatning:

1. For avståelse av fall: Arlig 504,—.
Herav for fiske i elv: Arlig kr. 40,—.
2. For skade på fiske i Urdbøtjønn: Arlig kr. 180,—.
For skade forøvrig kr. 0,—.

Arb.erst.

Kr. 4.860.-

✓ TAKSTNR. 482 a.

Gnr. 21 bnr. 4 Hauge i Rauland.

Eier: Aslak og Olav Øygarden.

Prosessfullmektig: Advokat Torolv Hustad.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 16,59 meters høyde over en elveside.

Retten bemerker:

Omtvistet fallrett over 15,34 meters høyde er gitt takstnr. 482 b.

Det er opplyst at erstatningen for fallet under nærværende takstnr. skal deles likt mellom gnr. 21 bnr. 4, eier Aslak Øygarden, og gnr. 21 bnr. 1, eier Olav Øygarden.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall. 2. Fiske. 3. Gjerdehold.

Erstatning for:

1. Avståelse av fall: Årlig kr. 3 888,—.

Herav for fiske: Årlig kr. 40,—.

Forøvrig kr. 0,—.

Arb.erst.

3.596,-

899,-

4.495,-

✓ TAKSTNR. 482 b (nytt).

Fall omtvistet mellom takstnr. 482 a gnr. 21 bnr. 4 Hauge i Rauland, eiere Aslak og Olav Øygarden, og gnr. 22 bnr. 1 Ødegaarden Søndre i Rauland, eier Margit Hamre.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for fallrett.

Retten bemerker:

Fallretten under dette takstnr. omfatter 15,34 m fallhøyde over en elveside.

Erstatning:

For avståelse av fall: Årlig kr. 3 596,—.

TAKSTNR. 483.

Gnr. 22 bnr. 1 Ødegaarden søndre i Rauland.

Eier: Margit Hamre i uskiftet bo.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 0,95 meters høyde over et sideløp i Urdbøura, jfr. TK-466 a.

Påstand:

1. Kvernrett på takstnr. 482. 2. ½ av fallrett i sideløp til Songa.

Erstatning:

For avståelse av fall og kvernrett: En gang for alle kr. 220,—.

o
Arb. erst. ✓
kr. 175. - TAKSTNR. 485.
Gnr. 20 bnr. 2 Urebø i Rauland.
Eier: Steffa Særen.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det eksproprieres rett til å anlegge og ha liggende et bekkeinntak på ca. kote 1042 i Gamalstøylbekken. Det forutsettes at bekkeinntaket blir forsvarlig beskyttet.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall i Gamalstøylbekken. 2. Grunn til bekkeinntak.

Erstatning:

For fallrett og grunn til bekkeinntak: Arlig kr. 140,—.

o
Arb. erst. ✓
kr. 125. - TAKSTNR. 486.
Gnr. 20 bnr. 2 Urbø i Rauland.
Eier: Steffa Særen.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det eksproprieres rett til å anlegge og ha liggende et bekkeinntak på ca. kote 982 i Reinekvambekken. Det forutsettes at bekkeinntaket blir forsvarlig beskyttet.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall i Reinekvambekken. 2. Grunn til bekkeinntak. 3. Ulempe ved vanskeliggjort vannforsyning for utleid hytte ved Reinekvambekken.

Erstatning:

For fallrett, grunn til bekkeinntak og ulempe ved vassforsyning: Arlig kr. 100,—.

o
Arb. erst. ✓
kr. 575. - TAKSTNR. 487 a.
Gnr. 20 bnr. 2 Urebø i Rauland.
Eier: Steffa Særen.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det forutsettes at det også etter inntaket blir tilstrekkelig vann til gårdens behov i Urdbøbekken.

Vassdragsvesenet påtar seg å anskaffe og montere en pumpe på takst.-nr. 487 a med inntak fra Urdbøtjern og med kapasitet og trykkehøyde tilstrekkelig til å forsyne 3 normale vannspredere hvorav 2 forutsettes disponert av eieren av takstnr. 487 a og 1 av eieren av takstnr. 487 b.

Videre påtar Vassdragsvesenet seg å anskaffe og legge en plastledning fra pumpen og opp til det høyeste sted hvorfra det blir aktuelt å ha vann til spredere. Drift (inkl. elektrisk kraft), vedlikehold og fornyelse forutsettes å være Vassdragsvesenet uvedkommende.

Påstand:

1. Det pålegges Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen å avgi vann fra Urdbøbekken. Vannføringen skal være tilstrekkelig til jordvatting gjennom det eksisterende overrislingsanlegg, til pensjonathusholdning og driftsbygninger samt gårdens behov forøvrig.

Subsidiært:

1. Det pålegges Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen å anlegge, vedlikeholde og betale strømutfgiftene for vanningsanlegg med trykkvann og spredere i samsvar med vedlagte plan, utarbeidet av Kincks vannbyggingskontor, samt å avgi vann fra Urdbøbekken til pensjonathusholdning, driftsbygninger og gårdens behov forøvrig.
2. Erstatning for fall i forhold til den vannføring som ikke beslaglegges i h.t. pkt. 1 foran.

Erstatning for:

1. Drift og vedlikehold av vanningsanlegg: Årlig kr. 200,—.
2. Fallrett: Årlig kr. 260,—.

TAKSTNR. 487 b.

Del av gnr. 20 bnr. 2 Urebø i Rauland.

Eier: Knut Særen.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det forutsettes at det også etter inntaket blir tilstrekkelig vann til gårdens behov i Urdbøbekken.

Forøvrig som under takstnr. 487 a.

Påstand:

Som for takstnr. 487 a.

Erstatning: Kr. 0,—.

Arld. erst.

Kr. 120.—

✓ **TAKSTNR. 487 c.**

Gnr. 20 bnr. 1 Haugen i Rauland.

Eier: Nils O. Haugen.

Prosessfullmektig: Advokat Torolv Hustad.

Spesielle forutsetninger:

Det eksproprieres rett til å anlegge og ha liggende et bekkeinntak på ca. kote 1055 i Urdbøbekken.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall. 2. Grunn til bekkeinntak.

Erstatning:

For fallrett og grunn til bekkeinntak: Årlig kr. 96,—.

Arld. erst.

Kr. 185.—

✓ **TAKSTNR. 488 a og b.**

Gnr. 21 bnr. 4 Hauge i Rauland.

Eier: Aslak O. Øygarden.

Gnr. 21 bnr. 1 Ødegaarden nordre i Rauland.

Eier: Olav Øygarden.

Prosessfullmektig: Advokat Torolv Hustad.

Spesielle forutsetninger:

Det eksproprieres rett til å anlegge og ha liggende et bekkeinntak på ca. kote 1010 i Nipabekken.

Eventuell skade på vassforsyningen til dyr på beite fra ollen ved Nipabekken holdes utenfor skjønnet.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall. 2. Grunn til bekkeinntak. 3. Erstatning for ulempe ved økt gjerdehold mot takstnr. 488 d).

Erstatning for:

1. Fallrett og grunn til bekkeinntak: Årlig kr. 148,—.
2. For økt gjerdehold: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 488 c.

Gnr. 21 bnr. Torstad i Rauland.

Eier: Halvor Haugen.

Prosessfullmektig: Advokat Torolv Hustad.

Spesielle forutsetninger:

Eventuell skade på vassforsyningen fra ollen ved Nipabekken holdes utenfor skjønnet.

Retten bemerker:

Partene er enige om at spørsmålet om mulig skade på dette takstnr. utsettes.

✓ TAKSTNR. 488 d.

Gnr. 22 bnr. 1 Ødegaarden søndre i Rauland.

Eier: Margit Hamre.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Ensidig fall på en del av Nipabekken. 2. Ulempe ved vanning av dyr på beite. 3. Erstatning for økt gjerdehold mot takstnr. 488 a) og b).

Erstatning for:

1. Fallrett: Årlig kr. 140,—.
2. Ulempe ved vanning av dyr og økt gjerdehold: Kr. 0,—.

✓ TAKSTNR. 489.

Gnr. 22 bnr. 2 Farastad i Rauland.

Eier: Aslak Norheim.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det eksproprieres rett til å anlegge og ha liggende nordre del av et bekkeinntak på ca. kote 1000 i Farastadbekken.

Det nåværende vannopplegg fra Farastadbekken til Aslak Norheim og Eivind Kåsas hus forutsettes vederlagsfritt tilknyttet Vassdragsvesenets vannledning.

Påstand:

1. Det pålegges Vassdragsvesenet å skaffe tilstrekkelig vann til jordvatning og til gårdens behov. Vannmengden skal være tilstrekkelig også til Eivind Kåse, til hytte i det tidligere skolehus, til planlagt kafe, til kårstue og til campingplass.
2. Erstatning for grunn til bekkeinntak.
3. Erstatning for ulempe ved økt gjerdehold.

4. Erstatning for fall i forhold til gjenværende vannføring, jfr. påstanden pkt. 1.
5. Erstatning for vanskeliggjort vanning av dyr på beite og vanskeliggjort klesvask.

Retten bemerker:

Retten finner at de spesielle forutsetninger vil sikre saksøkte det nødvendige vann etter påstanden. Reduksjonen av vannføringen i bekken vil ikke få betydning for gjerdehold eller for vanning av dyr på beite.

Erstatning:

For fallrett og grunn til bekkeinntak: Årlig kr. 184,—.

✓ TAKSTNR. 490.

Sameie mellom gnr. 23 bnr. 9, eier ^{Augund} Augund Flatastøyl, gnr. 23 bnr. 8, eier ^{Margit} Margit Flatastøyl, gnr. 23 bnr. 5, eier Eivind Flatastøyl og gnr. 23 bnr. 2, eier Rikard Flatastøyl.

Prosessfullmektig: Advokat Torolv Hustad.

Spesielle forutsetninger:

Det eksproprieres rett til å anlegge og ha liggende søndre del av et bekkeinntak på ca. kote 1000 i Farastadbekken.

Det nåværende felles vannopplegg fra Farastadbekken til Augon Flatastøyls hus og Rikard Flatastøyls fjøs forutsettes vederlagsfritt tilknyttet Vassdragsvesenets vannledning.

Påstand:

1. Det pålegges Vassdragsvesenet å skaffe tilstrekkelig vann til jordvanning for samtlige eiere unntatt Margit Flatastøyl.
2. Erstatning for grunn til bekkeinntak.
3. Erstatning for økt gjerdehold.
4. Erstatning for vanskeliggjort vanning av dyr på beite og vanskeliggjort vask, samt drift av slipestein.
5. Erstatning for fall i forhold til gjenværende vannføring, jfr. påstandens pkt. 1.
6. Augon Flatastøyl tilkjennes erstatning for vannbæring fra 1. mai 1961 til 1. mai 1962 (husholdningsvann).

Retten bemerker:

Som under takstnr. 489.

Erstatning for:

1. Fallrett og grunn til bekkeinntak: Årlig kr. 184,—. + 20% = 220,—
2. Endring av drift av slipestein: En gang for alle kr. 400,—.
3. Vassbæring til Augon Flatastøyl: En gang for alle kr. 200,—.

L. KAVSAI

✓ TAKSTNR. 775.

Gnr. 60 bnr. 1 Nestestu i Vinje.

Eier: Ragnvald Nestetog.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 15,36 + 8,85 meters høyde over en elveside, jfr. TK-770.

Arb. erst.
kr. 230.—
Delt på: Eivind 1/2
Augund 1/4
Rikard 1/4

Augund

Arb. erst.
1.750.—

Påstand:

1. Fall. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulempe for vannhenting. 4. Skade på fiske i Kåvsvatn og Kåvsåi. 5. Tap av Sagfall (fellessag med takstnr. 779 og 783). 6. 1/3 kvernrett på takstnr. 779 (gnr. 59 bnr. 3).

Retten bemerker:

Elven har bare delvis fredet for beitedyr. Det forutsettes å bli vann tilstrekkelig til kvern. Sagfallet er erstattet som en del av fallet.

Erstatning for:

1. Avståelse av fall: Årlig kr. 1 250,—.
2. Fiske i Kåvsvatn: Årlig kr. 150,—.
3. Forøvrig erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 776.

Gnr. 61 bnr. 3 Foss i Vinje.
Fallretten er fraskilt som bnr. 5, Fossehaugen.
Eier: Knut Aarhus.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 76,73 meters høyde over halvparten av en elve-
side, jfr. TK-770.

Påstand: Erstatning for: Fall.

Retten bemerker:

Da fallet er utskilt, vil erstatning bli gitt en gang for alle.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 11 500,—.

✓
TAKSTNR. 777.

Gnr. 61 bnr. 1 Aarhus i Vinje.
Eier: Ragna Aarhus.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Arb. erst.

kv. 575. -

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 76,73 meters høyde over halvparten av en elve-
side, jfr. TK-770.

Påstand:

1. Fall. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulempe. 4. Fiske i Kåvsåi.

Erstatning:

For avståelse av fall: Årlig kr. 460,—.

TAKSTNR. 778.

Gnr. 64 bnr. 1 Vinje prestegaard med Myrejord i Vinje.
Eier: Opplysningsvesenets Fond.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 20,19 meters høyde over en elveside, jfr. TK-770.

Påstand:
Erstatning for avståelse av fall.

Retten bemerker:
Siden saksøkte er en offentlig institusjon antas erstatningen å burde fastsettes som engangserstatning.

Erstatning:
For avståelse av fall: En gang for alle kr. 6 060,—.
Herfra går — i tilfelle — erstatning under takstnr. 782.

Arb. erst.
kr. 1.675.—

✓ TAKSTNR. 779.
Gnr. 59 bnr. 3 Jamsgaard i Vinje.
Eier: Gunhild Jamsgard.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:
Der erverves fallrett på 111,58 meters høyde over en elveside jfr. TK-770.

Påstand:
1. Fall. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulempe ved vannhenting. 4. Ulempe ved vanning av dyr på beite. 5. 1/3 sagrett på takstnr. 775 (gnr. 60 bnr. 1). 6. Fiske i Kåvsåi.

Retten bemerker:
Sagfallet er erstattet som en del av fallet.

Erstatning:
For avståelse av fall: Årlig kr. 1 340,—.
Forøvrig: Kr. 0,—.
Skjønnsmennene Gladheim, Holm og Galde stemmer for erstatning for økt gjerdehold i tillegg til fallerstatningen: Årlig kr. 32,—.
Skjønnsmann Videsjorden hadde forfall ved dette takstnr.

Arb. erst.
kr. 1.125.—

✓ TAKSTNR. 780.
Gnr. 54 bnr. 1 Løk i Vinje.
Eier: Torleiv Løk.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:
Der erverves fallrett på 74,75 meter høyde over en elveside, jfr. TK-770.

Påstand:
1. Fall. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulempe ved vannhenting. 4. Ulempe ved vanning av dyr på beite. 5. Skade på fiske.

Erstatning:
For avståelse av fall: Årlig kr. 900,—.
Forøvrig kr. 0,—.

TAKSTNR. 781 a.
Gnr. 59 bnr. 1 Jamsgaard i Vinje.
Eier: Asbjørn Jamsgard.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 9,72 meters høyde over en elveside, jfr. TK-770 b.

Påstand:

1. Fall. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulempe ved vannhenting. 4. Ulempe ved vanning av beitedyr. 5. 1/3 kvernrett på takstnr. 779 (gnr. 59 bnr. 3). 6. Skade på fiske i Kåvsvatn og Kåvsål. 7. Ulempe ved bruk av isveg over Kåvsvatn.

Erstatning for:

1. Avståelse av fall: Årlig kr. 116,—.
 2. Fiske i Kåvsvatn: Årlig kr. 150,—.
- Forøvrig kr. 0,—.

TAKSTNR. 781 b (nytt).

Fallrett på østsiden av Kåvsål mellom Kåvstøylbekken og Husemyrbekken, omtvistet mellom takstnr. 781 a, eier Asbjørn Jamsgard, og takstnr. 780, eier Torleiv Løk.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 5,08 meters høyde over en elveside, jfr. TK-770 b.

Påstand:

Erstatning for fallrett.

Erstatning:

For avståelse av fall: Årlig kr. 60,—.

TAKSTNR. 782.

Gnr. 64 bnr. 4 Kosi i Vinje.

Eier: Kjersti Verpe.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Økt gjerdehold. 2. Vanskeliggjort tømmerdrift ved kjøring på isveg de nederste 480 m av Kåvsål.

Retten bemerker:

Erstatningen er omtvistet med takstnr. 778, og går — i tilfelle — til fradrag i erstatningen for fall, fastsatt under takstnr. 778.

Erstatning:

1. Økt gjerdehold: En gang for alle kr. 800,—.
2. Vanskeliggjort tømmerdrift: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 783.

Gnr. 63 bnr. 1 Vesaas i Vinje.

Eier: Aanund Vesaas.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: Tap av tredjedels sagrett på gnr. 60 bnr. 1.

Erstatning:

For sagrett: En gang for alle kr. 100,—.

TAKSTNR. 784.

Lysverk på gnr. 61 bnr. 1 og 3 i Vinje.
Eier: Reidar Aarhus.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Prinsipalt: Erstatning for lysverket.
Subsidiært: Erstatning for flytting av lysverket med inntaksdam opp til lone, ca. 12 fallm. høyere enn nåværende inntak.

Retten bemerker:

Reidar Aarhus hadde tillatelse fra falleierne til å bruke det vann som eierne ikke selv brukte. Fremtidig blir det tilstrekkelig vann til lysverket, men da må hans inntaksdam bli utbedret.

Erstatning:

For utbedring av inntak: En gang for alle kr. 500,—.

TAKSTNR. 785.

Bøgrend Ljosverk.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Retten bemerker:

Ved prosesskrift av 11. januar 1965 har h.r.advokat Vislie meddelt at begjæringen om overskjønn frafalles.
Overskjønnet blir derfor hevet for dette takstnr.

TAKSTNR. 786.

Vinje Landhandel på leiet tomt under gnr. 59 bnr. 3 i Vinje.
Eier: Olav Fetveit.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Prinsipalt: Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen tilpliktes å skaffe eiendommen tilstrekkelig og helsemessig forsvarlig trykk-vann fra annen vannkilde.
Subsidiært: Erstatning for utgifter til anlegg og vedlikehold av ny brønn med tilførselsledning for trykkvann.

Retten bemerker:

Retten forutsetter at det blir tilstrekkelig vann igjen til saksøktes brønn.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 787.

Gnr. 57 bnr. 1 Høgetveit nordre og søndre i Vinje.
Eier: Asmund Høgetveit.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for kvernrett på takstnr. 779 (gnr. 59 bnr. 3).

Retten forutsetter at det vil bli tilstrekkelig vann igjen til kvernen.

Erstatning: Kr. 0,—.

M. TOKKE—VINJEAI

TAKSTNR. 1000 a.

Gnr. 50 bnr. 1 Kostveit søndre i Vinje.

Vassretten er utskilt som bnr. 14, Vassrett Sydigard Kostveit.

Eier: Halvor H. Kostveit.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 9,28 meters høyde over 750 m elveside, samt på 3,58 meters høyde over 340 m elveside i Tokkes vestre løp. Fallet eies med en halvpart av nærværende takstnr. og en halvpart av takstnr. 1006.

Påstand:

Erstatning for: 1. Fall. 2. Skade på fiske på t.nr. 1000 c og 1006 b. 3. Økt gjerdehold — tiltak på vestsiden av elven ned til nordsiden fra Sagahylen.

Retten bemerker:

Fiskeretten på denne elvestrekning er omtvistet mellom takstnr. 1000 a, 1001, 1003, 1004, 1006 og 1009 samt gnr. 51 bnr. 4. Fisket vil derfor bli taksert særskilt og ført opp som eget takstnr. 1000 c. Da omsetningsverdien legges til grunn for erstatningsfastsettelsen, er erstatningen for fisket bragt til fradrag i erstatningen for fallet under nærværende takstnummer.

Eieren har bedt erstatningen fastsatt som engangserstatning og retten finner at begjæringen bør etterkommes.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 50 076,—.

TAKSTNR. 1000 c.

Fiskerett på takstnr. 1000 a omtvistet mellom eierne av takstnr. 1000 a, 1001, 1003, 1004, 1005, 1006 og 1009 samt gnr. 51 bnr. 4.

Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie og advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for fiske.

Retten bemerker:

Takstnr. 1005 utgår, se bemerkning under dette takstnr.

Erstatning:

For skade på fiske: En gang for alle kr. 2724,—.

TAKSTNR. 1000 d.

Gnr. 50 bnr. 12 Talleivsdalhaugen og Beltroslidi i Vinje.

Eier: Torkjell H. Kostveit.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for økt tilsyn med beitedyr på grunn av tiltaksveg A).

Erstatning:

For økt tilsyn: En gang for alle kr. 600,—.

TAKSTNR. 1001.

Gnr. 51 bnr. 1 Kostveit nordre i Vinje.
Eier: Nils O. Fosse.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske på takstnr. 1000 c og 1006 b. 2.
Andel i kvern og sagrett på takstnr. 1000 a.

Retten bemerker:

Fisket er omtvistet og ført opp under takstnr. 1000 c og 1006 b.

Erstatning:

For kvern- og sagrett på takstnr. 1000 a: En gang for alle kr. 100,—.

TAKSTNR. 1003.

Gnr. 51 bnr. 5 Nylend i Vinje.
Eier: Aslak H. Kostveit.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske på takstnr. 1000 c og 1006 b. 2.
Kvernrett på takstnr. 1000 a.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1001.

Erstatning:

For kvernrett på takstnr. 1000 a: En gang for alle kr. 50,—.

TAKSTNR. 1004.

Gnr. 50 bnr. 4, Lundarvollen i Vinje.
Eier: Tarjei Lundarvollen.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske på takstnr. 1000 c og 1006 b.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1001.

TAKSTNR. 1005.

Gnr. 50 bnr. 11 Sundbø i Vinje.
Eier: Torkjell Kostveit.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Retten bemerker:

I prosesskrift av 7. februar 1964 har h.r.advokat Vislie opplyst at
Torkjell Kostveit ikke har fiskerett på takstnr. 1000 c og 1006 b og derfor
utgår.

TAKSTNR. 1006 a.

Gnr. 50 bnr. 7 Foss i Vinje.
Eier: Trengjande i Kostveit krins og Ingebjørg Ringhus.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:
Som takstnr. 1000 a.

Påstand:
Erstatning for: 1. Fall. 2. Fiske på takstnr. 1000 c og 1006 b.

Retten bemerker:

Fisket er omtvistet på samme måte som under takstnr. 1000 a og fisket takseres derfor også her særskilt og føres opp som eget takstnr. 1006 b idet erstatningen for fisket er bragt til fradrag i erstatningen for fallet under nærværende takstnummer.

Da eiendommen bare består av en vassrett og eksproprieres i sin helhet, blir erstatningen å fastsette som engangserstatning.

Erstatning:
For avståelse av fall: En gang for alle kr. 50 076,—.

TAKSTNR. 1006 b.

Fiskerett på takstnr. 1006 a omtvistet mellom eierne av takstnr. 1000 a, 1001, 1003, 1004, 1005, 1006 a og 1009 samt gnr. 51 bnr. 4.

Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie og advokat Hallvard Roholdt.

Retten bemerker:

Takstnr. 1005 utgår, se bemerkning under dette takstnr.

Påstand:
Erstatning for fiske.

Erstatning:
For skade på fiske: En gang for alle kr. 2724,—.

TAKSTNR. 1007.

Gnr. 40 bnr. 1 Vashus i Rauland.

Eier: Asmund, Sveinung, Sigrid og Signe Vasshus.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:
Erstatning for: 1. Kvernrett på gnr. 44 bnr. 2 i Vinje.

Retten bemerker:

Vassdragsvesenet har kjøpt fallretten uten påhefte av kvernretten. Det er ikke godtgjort at kvernretten består.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1008.

Gnr. 52 bnr. 1 Olsnes i Vinje.

Eier: Rikard og Aslaug Olsnes.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:
Erstatning for: Andel i kvernrett på takstnr. 1000 a.

Erstatning:
For kvernrett: En gang for alle kr. 100,—.

TAKSTNR. 1009.

Gnr. 51 bnr. 2 Kostveit nordre med Flatåkerskallen i Vinje.
Eier: Knut A. Kostveit.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. En halv kvernrett på takstnr. 1000 a. 2. En sjettedels kvernrett på takstnr. 1000 a. 3. Andel i sagfall på takstnr. 1000 a. 4. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Fisket er omtvistet og erstatningen for dette er fastsatt under takstnr. 1000 c og 1006 b.

Erstatning:

For andel i kvernrett og sagfall: En gang for alle kr. 150.-.

TAKSTNR. 1010.

Gnr. 50 bnr. 2 Plads Ruet i Vinje.
Eier: Aslak Rui.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Andel i kvernrett på takstnr. 1000 a. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold. 4. Ulempe ved vannforsyning. 5. Tilleggs-erstatning for fallrett i henhold til skjønn 28. juli 1920.

Retten bemerker:

Vassretten er utskilt og ved skjøte av 11. februar 1921 overdratt til Larvik kommune som igjen har solgt den til Staten. Salgssummen ble etter avtale fastsatt ved skjønn som er avhjemlet 28. juli 1920. Under skjønnet var det dissens om fallhøyden og selgerens prosessfullmektig, o.r.sakfører Skogen, lot tilføre rettsboken følgende:

«Med h.t. den ved nivelleringen i dag fundne fallhøide bem. at han etter en tidligere almindelig antagelse skulle fallhøiden være ca. 16 m. Komp. forbeholdt Johs. Rui i tilfelle av at fallhøiden er større enn den i dag antagne, at få takstsummen tilsvarende forhøiet.»

Fallhøyden ble under skjønnet oppgitt til 14,35 m. mens den etter Vassdragsvesenets oppgave er 14,90 m. Saksøkte krever nå erstatning for forskjellen 0,55 meters fallhøyde. Vassdragsvesenet har bestridt kravet. Da tvisten ikke hører under skjønnsretten, blir fallet å taksere som omtvistet.

Kvernretten er tidligere solgt til Staten.

Erstatning:

For omtvistet fall: En gang for alle kr. 4 516.-.

TAKSTNR. 1011.

Gnr. 44 bnr. 2 Kaalos i Vinje.
Eier: Olav Øye.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Økt gjerdehold. 2. Skade på fiske. 3. Verdmink for gjenværende eiendom.

Retten bemerker:

Fallet er solgt og ervervet av Staten.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 1012.

Gnr. 44 bnr. 1 Øen i Vinje.

Eier: Torgeir Øye.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Økt gjerdehold. 2. Ulempe ved vanning av beitedyr. 3. Skade på fiske. 4. Verdmink på gjenværende eiendom. 5. Andel i sagfall på takstnr. 1000 a. 6. Vanskeligjort isferdsel.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1011.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 1013.

Gnr. 44 bnr. 10 Træi i Vinje.

Eier: Andreas Selstad.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Økt båtdrag. 3. Verdmink på gjenværende eiendom.

Retten bemerker:

Eiendommen har ingen vannrettigheter i Tokke.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 1014.

Hytte på leiet grunn under gnr. 44 bnr. 1 i Vinje.

Eier: Gunnar Øye.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Som under takstnr. 1013.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1013.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 1015.

Gnr. 44 bnr. 9 Revavikodden i Vinje.

Eier: Olaf Bille.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Vanskeligjort vannforsyning. 3. Vanskeligjort vaskeplass.

Retten bemerker:

Påstanden omfatter skader inntil terskel blir bygget.
Dette takstnr. har ingen vassrett i Tokke.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 1016.

Gnr. 44 bnr. 3 Øens skog i Vinje.
Eier: Casper Kielland.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Utvidelse av Totaks magasinkapasitet. 2. Redusert fiske.

Retten bemerker:

Man viser til de alminnelige bemerkninger om solgte vassretter.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 1017.

Gnr. 48 bnr. 3 Austjordet i Vinje.
Eier: Olav og Rikard Øyvågslid.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Jordskade. 4. Ulempe ved vannforsyning. 5. Skjemmet utseende.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1013.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 1018.

Gnr. 48 bnr. 1 Øde-Vaagsli i Vinje.
Eier: Odd Øyvågslid.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Vanning av dyr på beite.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1011.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 1019.

Gnr. 43 bnr. 3 Øygaardsskogen i Vinje.
Eier: Torgeir Tjønn.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: Sagrett på takstnr. 1000 a.

Erstatning:

En gang for alle kr. 50.-.

TAKSTNR. 1020. *Se takstnr. 500, side 242*

Gnr. 42 bnr. 1 Vehus øvre i Vinje.

Eier: Aslak Øygarden.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Verdmink på gjenværende eiendom. 3. Kvernrett på egen grunn.

Retten bemerker:

Vassretten er solgt, men i skjøtet er tatt forbehold om at selgeren skal ha erstatning for skade på eiendommen som følge av utbygging m.v.

Erstatning:

For skade på fiske: Arlig kr. 160.-.

For øvrig: Kr. 0.-.

✓ TAKSTNR. 1021 a.

Gnr. 41 bnr. 1 Vehus nedre og

gnr. 41 bnr. 2 Utigard Vehus i Vinje.

Eier: Gunhild Vaa.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Arb.erst.
kr. 62,50

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold og ulempe ved vanning av bufe. 3. Verdmink for gjenværende eiendom.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1020.

Erstatning:

For fiske: Arlig kr. 50.-.

For øvrig kr. 0.-.

TAKSTNR. 1022 a.

Gnr. 40 bnr. 2 Skogen i Vinje.

Eier: Casper Kielland.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Totaks magasinkapasitet. 2. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1016.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 1024.

Gnr. 47 bnr. 1 Ellaugdalen og

gnr. 47 bnr. 4 Ødegaarden, Skogen, i Vinje.

Eier: Casper Kielland.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:
Som under takstnr. 1016.

Retten bemerker:
Som under takstnr. 1016.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 1025.
Gnr. 46 bnr. 1 Tjønn og
gnr. 46 bnr. 5 Skrytekasteigen i Vinje.
Eier: Casper Kielland.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:
Erstatning for: 1. Utvidelse av Totaks magasinkapasitet. 2. Redusert fiske. 3. Økt gjerdehold.

Retten bemerker:
Som under takstnr. 1016.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 1026.
Gnr. 47 bnr. 9 og 10 Nygaard i Vinje.
Eier: Odd Øygarden.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:
Erstatning for: 1. Økt gjerdehold. 2. Vanning av dyr på beite.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 1027.
Gnr. 47 bnr. 3 Ødegaarden i Vinje.
Eiere: Hans, Rikard, Anne, Odd, Aslak, Tarjei og Tone Øygarden.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:
Erstatningen under dette takstnr. avgis under følgende alternativer:
a) Elveretten tilhører Staten som gnr. 47 bnr. 8.
b) Eiendommen har alle sine rettigheter til elven i behold. Fallhøyden utgjør 12,91 meter over 2590 meter elveside.

Påstand:
Erstatning for: 1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold.
4. Ulempe for vannforsyning. 5. Isveg. 6. Sagrett.

Erstatning:
Alternativ a) Kr. 0.-.
Alternativ b) for avståelse av fall iberegnet sagrett: Årlig kr. 5 800.-.

TAKSTNR. 1028.
Gnr. 40 bnr. 1 Verpesta i Vinje.
Eier: Håkon Versto.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Kvernrett. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold. 4. Ulempe ved vanning av dyr på beite.

Retten bemerker:

Alle rettigheter er overdratt til Staten.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 1029.

Gnr. 46 bnr. 3 Tjønnaas og bnr. 6 Kleiva i Vinje.

Eier: Andreas Nordskog.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulemper ved vanning av dyr på beite. 4. Skjemmet utseende og tap i turistnæring.

Retten bemerker:

I tillegg til påstanden kommer krav på erstatning for midlertidige skader i anleggstiden, delvis utsatt fra overskjønn for den alminnelige fløting.

Eiendommen har ikke vann- eller strandrett til Tokke.

Erstatning:

For skader i anleggstiden, ulemper med beitedyr og nedkjørte grøfter: En gang for alle kr. 800.-.

TAKSTNR. 1033 a.

Gnr. 33 bnr. 2 Ringhus østre i Vinje.

Eier: Bjørn Tveito.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: Andel i kvernrett Hyllandsfossen.

Retten bemerker:

Det er tilstrekkelig vann til kvernen i hovedløpet, men ikke i sideløpet hvor kvernen stod.

Erstatning:

For 2/3 kvernrett: En gang for alle kr. 400.-.

TAKSTNR. 1034 a.

Gnr. 39 bnr. 2 Skoven i Vinje.

Eier: Casper Kielland.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Totaks magasinkapasitet. 2. Redusert fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1016.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 1035.

Gnr. 40 bnr. 3 Hommo og bnr. 7 Steinmo i Vinje.
Eier: Asmund Hommo.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulemper ved vanning av dyr på beite.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 1036.

Gnr. 45 bnr. 1 Utgarden Skogen i Tjønnegrænd i Vinje.
Eier: Casper Kielland.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Totaks magasinkapasitet. 2. Redusert fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1016.

Erstatning: Kr. 0.-.

TAKSTNR. 1050.

Gnr. 35 bnr. 5 Groven nedre i Vinje.
Eier: Aslak Groven og Ingebjørg Nestestog.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det forutsettes at vannstanden i Hyllandshylen kan stige til kote 560,70 i forhold til normal flomvannstand kote 560,20 så lenge hylen fungerer som inntaksbasseng for anleggskraftverket Tokke X, dog ikke utover 1. januar 1967.

For de skader og ulemper som følger av den midlertidige oppdemming fastsettes en årlig erstatning som løper fra den 1. januar 1960 til anleggskraftverket nedlegges og terskelen ved Hyllandshylens utløpsos innrettes overensstemmende med de alminnelige skjønnsforutsetningers post X, 2 og følgende avsnitt.

Påstand:

1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Skade på isveg. 4. Økt båtdrag. Vedkommende regulering av Hyllandshylen: 5. Neddemmet og forsumpet grunn. 6. Ulempe ved bruk av isveg. 7. Ulempe ved båtthold. 8. Skade på og ulempe ved utøvelse av fiske.

Retten bemerker:

Eierne antas ikke å ha krav på erstatning i anledning utbyggingen av vassdraget, jfr. de alminnelige bemerkninger foran. Derimot antas de å ha krav på erstatning i anledning den midlertidige regulering av Hyllandshylen.

Erstatning:

For neddemmet og forsumpet grunn og økt båtdrag midlertidig: Årlig kr. 150.-.

TAKSTNR. 1051.

Gnr. 36 bnr. 7 Svinevik skog i Vinje.
Eier: Magne Lie.
Prosessfullmektig: Advokat John Hals.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Skade på isveg. Og vedkommende regulering av Hyllandshylen: 3. Forsumpet og neddemmet grunn. 4. Ulempe ved bruk av isveg. 5. Vanskeliggjort atkomst med båt. 6. Skade på og ulempe ved utøvelse av fiske.

Spesielle forutsetninger:

Som under takstnr. 1050.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1050.

Erstatning:

1. For neddemmet og forsumpet grunn og økt båtdrag midlertidig: Arlig kr. 110.-.
2. For andel i skillingsutgiften for tømmer året 1960: En gang for alle kr. 925.-.

TAKSTNR. 1052.

Gnr. 39 bnr. 3 Hylland nordre i Vinje.
Eier: Tone H. Bratland.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Som under takstnr. 1050.

Påstand:

1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Økt båtdrag. 4. Skade på isveg. Vedkommende reguleringen av Hyllandshylen: Som takstnr. 1050.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1050.

Erstatning:

For neddemmet og forsumpet grunn og økt båtdrag midlertidig: Arlig kr. 20.-.

TAKSTNR. 1053.

Gnr. 39 bnr. 1 Dysje i Vinje.
Eier: Olav B. Hylland.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Som under takstnr. 1050.

Påstand:

1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Skade på isveg. 4. Økt båtdrag. Vedkommende reguleringen av Hyllandshylen: Som takstnr. 1050.

Retten bemerker:

Denne eiendom kan ikke sees å ha solgt noen vannrett.

Erstatning for:

1. Midlertidige skader, for neddemmet og forsumpet grunn, gjerde, fiske, økt båtdrag og ulemper midlertidig: Årlig kr. 140.-. 2. Fremtidige skader, etter at erstatningene under post 1 er opphørt: En gang for alle kr. 500.-.

TAKSTNR. 1054.

Gnr. 39 bnr. 10 Hylland (Sudigard) i Vinje.

Eier: Hallvard Hylland.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Som under takstnr. 1053.

Påstand:

1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Skade på isveg. 4. Økt båtdrag. Vedkommende reguleringen av Hyllandshylen: Som takstnr. 1050. I tillegg til dette: Ulemper ved vatning av dyr på beite.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1053.

Erstatning for:

1. Midlertidige skader, neddemmet grunn, gjerde, isvansker fiske m.v. midlertidig: Årlig kr. 152.-.
2. Fremtidig skade på fiske etter at erstatningen under post 1 er opphørt: En gang for alle kr. 1000.-.

TAKSTNR. 1055.

Gnr. 38 bnr. 6 Heimdalen i Vinje.

Eier: Anund Kåsa.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Som under takstnr. 1050.

Påstand:

1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Skade på isveg. 4. Økt båtdrag. Vedkommende reguleringen av Hyllandshylen: Som takstnr. 1050.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1050. Skader ved oppdemming er forbeholdt ved salg av vannretten.

Midlertidig erstatning:

For neddemmet grunn, gjerde, fiske og båtdrag: Årlig kr. 70.-.

TAKSTNR. 1056.

Gnr. 38 bnr. 4 Hylland (Noristog) i Vinje.

Eier: Sverre Hylland.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Som under takstnr. 1050.

Påstand:

1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Økt båtdrag, herunder ødeleggelse av båt. 4. Ulempe ved vanning av dyr på beite. Vedkommende reguleringen av Hyllandshylen: Som takstnr. 1050.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1050 og 1055.

1. *Midlertidig erstatning* for neddemmet grunn, gjerde, skade på fiske og båtdrag: Årlig kr. 100,—.
2. *Erstatning* for ødelagt pram: En gang for alle kr. 160,—.

TAKSTNR. 1058 a.

Gnr. 36 bnr. 1 Drotning i Vinje.

Eier: Lars Nevestveit.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Som under takstnr. 1050.

Påstand:

1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Økt båtdrag. Vedkommende reguleringen av Hyllandshylen: 4. Skade på fisket i Hyllandshylen. 5. Vanskeligjort båthold i Hyllandshylen. 6. Neddemming og forsumpning av området «Refsnes» og verdiforringelse av campingplass p.g.a. reguleringen i Hyllandshylen.

Det forutsettes at Vassdragsvesenet vil besørge fjernet det skilt som nå er oppsatt ved campingplassen, og som nødvendigvis i seg selv må redusere søkningen til og inntektene av plassen.

Retten bemerker:

Retten kan ikke pålegge Vassdragsvesenet å fjerne det varselskilt som er pålagt i konsesjonsvilkårene.

Erstatning:

For ulemper ved neddemmet og forsumpet grunn og økt båtdrag midlertidig: Årlig kr. 250,—.

TAKSTNR. 1059.

Gnr. 36 bnr. 5 Steinsåk og bnr. 6 Drotning nedre i Vinje.

Eier: Torleif Drotning.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

1. Det erverves rett til å foreta oppdemming i Tokke-elven ved inntak Leirli til kote 466,5 som vist på tegning TK-182 a. Det forutsettes at vannstanden under flom kan stige ytterligere ca. 2 m. Det neddemmede areal med tillegg av disse 2 m inntil kote 468,5 som regnes å ville medgå til dannelse av ny strandlinje utgjør 0,55 da, som erverves til eiendom. Arealet vil bli holdt inngjerdet av eksproprianten.
2. Det virke som finnes på området overtas av eksproprianten uten oppmåling og erstatningen fastsettes av skjønnet.
3. Skader og ulemper som følge av større ras og utgravninger som oppdemmingen måtte medføre utover kote 468,5 holdes utenom skjønnet. Forøvrig omfatter skjønnet alle skader og ulemper på grunnen.
4. Det forutsettes at fiskeretten fortsatt tilhører eieren av gnr. 36, bnr. 5 og 6.

Påstand:

1. Fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Vanskeliggjort båtdrag. 4. Neddemmet og forsumpet grunn ved tunnelinntak. 5. Skjemmet utseende.

Dette takstnummer hevder å ha rett til fiske med garn på takstnr. 1051 i Hyllandshylen. Påstanden om fiskerett bestrides av takstnr. 1051 og erstatningen for fisket i Hyllandshylen under nærværende takstnr. må derfor fastsettes særskilt.

Retten bemerker:

Eieren antas ikke å ha krav på erstatning i anledning utbyggingen av vassdraget, jfr. de alminnelige bemerkninger foran.

Erstatning:

For neddemmet og forsumpet areal: En gang for alle kr. 400,—.

TAKSTNR. 1060.

Gnr. 38 bnr. 1 Hylland øvre i Vinje.

Eier: Sveinung Olsnes.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. ½ kvernrett på takstnr. 1056. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold.

Erstatning:

For ½ kvernrett: En gang for alle kr. 300,—.

TAKSTNR. 1061 a.

Gnr. 37 bnr. 1 Skogen med plass Bøli og gnr. 37 bnr. 4

Fundelid i Vinje.

Eier: Asny Willumsen og Bjørn Tveito.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

1. Det erverves rett til å foreta oppdemming i Tokke-elven ved inntak Leirli til kote 466,5, som vist på tegning TK-182 a. Det forutsettes at vannstanden under flom kan stige ytterligere ca. 2 meter. Det neddemmede areal med tillegg av disse 2 meter inntil kote 468,5 som regnes å ville medgå til dannelselse av ny strandlinje utgjør 1,70 da, som erverves til eiendom. Arealet vil bli holdt inngjerdet av eksproprianten.
2. Det virke som finnes på området overtas av eksproprianten uten oppmåling og erstatningen fastsettes av skjønnnet.
3. Skader og ulemper som følge av større ras og utgravinger som oppdemmingen måtte medføre utover kote 468,5 holdes utenom skjønnnet. Forøvrig omfatter skjønnnet alle skader og ulemper på grunnen.
4. Til anlegg av veg og hus for luftesjakt erverves til full eiendom et areal på 500 m² av denne eiendom, jfr. tegning TK-730.
5. Det forutsettes at fiskeretten fortsatt tilhører eieren av gnr. 37, bnr. 1 og 4.

Påstand:

1. Neddemmet og forsumpet grunn ved inntaksbasseng. 2. Skade på fiske. 3. Erstatning for skade på skog ved isdannelser over luftesjakt (Tokketrollet).

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1059.

Erstatning:

For neddemmet og forsumpet grunn ved inntaksbasseng, 1,7 da, og for 0,5 da til veg og luftesjakt med skade på trær: En gang for alle kr. 1750,—.

TAKSTNR. 1061 b.

Gnr. 37 bnr. 13 Frosta i Vinje.
Eier: Andelsslakteriet i Telemark, Skien.
Prosessfullmektig: Advokat Torolv Hustad.

Retten bemerker:

Eiendommens krav er bortfalt.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1062.

Ikke skylddelt kvernrett under gnr. 38 bnr. 4 i Vinje.
Eier: Olav G. Vistad.
Prosessfullmektig: Advokat Torolv Hustad.

Påstand:

Erstatning for ½ kvernrett på takstnr. 1056 (jfr. takstnr. 1060).

Erstatning:

For ½ kvernrett: En gang for alle kr. 300,—.

TAKSTNR. 1063.

Kvernrett under gnr. 33 bnr. 9 i Vinje.
Eier: Halvor Sandoks dødsbo v/Ø. H. Sandok.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

En tredjedels kvernrett i Hyllandsfossen.

Erstatning:

For kvernrett: En gang for alle kr. 200,—.

TAKSTNR. 1065 a.

Gnr. 35 bnr. 1 Aabø Groven i Vinje.
Eier: Øystein Vaagen.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

1. Der erverves rett til å foreta oppdemming i Tokke-elven ved inntak Leirli til kote 466,5 som vist på tegning TK-182 a. Det forutsettes at vannstanden under flom kan stige ytterligere ca. 2 meter. Det neddemmede areal med tillegg av disse 2 meter inntil kote 468,5 som regnes å ville medgå til dannelse av ny strandlinje utgjør 1,15 da., som erverves til eiendom. Arealet vil bli holdt inngjerdet av eksproprianten.
2. Det virke som finnes på området overtas av eksproprianten uten oppmåling og erstatningen fastsettes av skjønnet.
3. Skader og ulemper som følger av større ras og utgravninger som oppdemmingen måtte medføre utover kote 468,5 holdes utenom skjønnet. For øvrig omfatter skjønnet alle skader og ulemper på grunnen.
4. Det er fra ekspropriantens side intet til hinder for at eieren legger kloakkledning over det eksproprierede areal så fremst kloakk ellers tillates sluppet i Tokke-elv.
5. Det forutsettes at fiskeretten fortsatt tilligger eieren av gnr. 35, bnr. 1.

Påstand:

Erstatning for spesielle inngrep som ikkje gjeng inn under salet.

Erstatning:

For neddemmet og forsumpet areal: En gang for alle kr. 800,—.

TAKSTNR. 1065 b.

Gnr. 30 bnr. 1 Bru i Vinje.

Eier: Bjørn Tveito.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Økt gjerdehold. 2. Skade på fiske.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1065 c.

Gnr. 28 bnr. 14 Suigard i Vinje.

Eier: Sivert Nordskog.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Erstatning:

Som under takstnr. 1065 b.

Retten bemerker:

Under befaringen ble fremsatt krav om erstatning for gjerdehold langs tiltaksveg 0.

Dette krav har utstått til falloverskjønnet.

Erstatning:

For økt gjerdehold: En gang for alle kr. 200,—.

Forøvrig kr. 0,—.

TAKSTNR. 1066.

Gnr. 38 bnr. 10 Leirlid i Vinje.

Eier: Nils Leirlid.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Skjemmet utseende.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1067.

Gnr. 37 bnr. 3 Subø i Vinje.

Eier: Olav Versto.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1073.

Gnr. 35 bnr. 17 A-mot i Vinje.

Eier: Sivert Vaagen.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Skjemmet utseende.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1074.

Gnr. 16 bnr. 1 Hovdestad i Vinje.

Eier: Bjørn Groven.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. To kvernretter i Hovdestadfossen. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold. 4. Ulemper ved vanning av dyr på beite. 5. Vanskeliggjort turistmessig utnyttelse av eiendommen p.g.a. skjemmet utseende.

Retten bemerker:

Etter det som er opplyst hadde 7 eiendommer kvernrett i Hovdestadfossen. Seks av disse, nemlig takstnr. 1074, 1075, 1076, 1078, 1079 og 1082 gikk i 1919 sammen om å utnytte sine rettigheter i Hovdestadfoss Elektrisitetsverk. Verket ble nedlagt i 1948. Staten har ervervet kvernretten fra takstnr. 1082. De øvrige blir å erstatte.

Erstatning:

For to kvernretter: En gang for alle kr. 500,—.

V
TAKSTNR. 1075.

Gnr. 17 bnr. 1 Berge i Manaas i Vinje.

Eier: Aslak, Sveinung og Sigrid Berge.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Arsl. erstat.
kv. 1075.-

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett til en tredjedel av 2,23 meters høyde over en elve-side ovenfor Hovdestadfossen.

Påstand: Erstatning for:

1. En tredjepart av 2,23 fallmeter på en side i Hovdestadfossen. 2. En kvernrett i Hovdestadfossen. 3. Skade på fiske. 4. Ulemper ved vanning av dyr. 5. Ulempe ved tap av vaskeplass. 6. Økt gjerdehold.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1074.

Erstatning for:

1. Avståelse av fall: Arlig kr. 860,—.
2. Kvernrett: En gang for alle kr. 250,—.

TAKSTNR. 1076.

Gnr. 19 bnr. 1 Bakken i Vinje.

Eier: Aasmund T. Vinje og Bjørn Tveito.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:
1. En kvernrett i Hovdestadfossen. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold. 4. Ulemper ved vanning av dyr på beite.

Retten bemerker:
Som under takstnr. 1074.

Erstatning:
For kvernrett: En gang for alle kr. 250,—.

TAKSTNR. 1077.
Gnr. 19 bnr. 2 Kallok i Vinje.
Eier: Halvor Kallåk.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:
En kvernrett i Hovdestadfossen.

Retten bemerker:
Som under takstnr. 1074.

Erstatning for:
Kvernrett: En gang for alle kr. 250,—.

TAKSTNR. 1078 a.
Gnr. 21 bnr. 1 Manaas-Groven i Vinje.
Eier: Magne Stafseng.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:
1. En kvernrett i Hovdestadfossen. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulemper ved vanning av dyr. 4. Skade på fiske.

Retten bemerker:
Som under takstnr. 1074.

Erstatning for:
Kvernrett: En gang for alle kr. 250,—.

TAKSTNR. 1079.
Gnr. 22 bnr. 1 Nordbø søndre i Manaas i Vinje.
Eier: Torgeir Tjønn.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:
1. Kvernrett i Hovdestadfossen. 2. Skade på fiske.

Retten bemerker:
Som under takstnr. 1074.

Erstatning:
For kvernrett: En gang for alle kr. 250,—.

TAKSTNR. 1080.

Gnr. 43 bnr. 4 Rogdeli med Neset i Lårdal.
Eier: Didrik Cappelen.
Prosessfullmektig: Advokat Asbjørn Kaasen.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulemper ved vanning av dyr på beite.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1081.

Gnr. 16 bnr. 3 Lie i Vinje.
Eier: Olav Slettetveit.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulemper ved vanning av dyr på beite.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1082.

Gnr. 18 bnr. 1 Manaas-Nystuen i Vinje.
Eier: Torleiv Nystog.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulemper ved vanning av dyr på beite.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1084.

Gnr. 20 bnr. 1 Flaaten i Manaas i Vinje.
Eier: Anton N. Floten.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for: Klimaforverring.

Retten bemerker:

Skader og ulemper på grunn av utbyggingens mulige innflytelse på de klimatiske forhold holdes utenom skjønnet, jfr. de alminnelige skjønnsforutsetningers post IX litra b.

TAKSTNR. 1087.

Gnr. 20 bnr. 3 Floten søndre i Vinje.
Eier: Lars Ljosåk.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulemper ved vanning av dyr på beite.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1088.

Gnr. 14 bnr. 1 Maurdalen i Vinje.
Eier: Asmund Maurdalen.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:
Skjemmet utseende.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1089.

Gnr. 15 bnr. 1 Moreslie i Vinje.
Eier: Olaus Nystogs dødsbo.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
1. Økt gjerdehold. 2. Ulemper ved vanning av dyr på beite.
3. Skade på fiske.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1090.

Gnr. 11 bnr. 3 Søndre Moslid i Vinje.
Eier: Olaus Nystogs dødsbo for $\frac{1}{2}$ og Aslak, Sveinung og Sigrid Berge
for $\frac{1}{2}$.
Prosessfullmektiger: Advokat Hallvard Roholdt for Olaus Nystogs døds-
bo, h.r.advokat Arne Vislie for de øvrige.

Påstand: Erstatning for:
1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1091.

Gnr. 13 bnr. 1 Gjelhus og bnr. 5 Jaamøi i Vinje.
Eier: Øystein H. Sandok.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for: Skade på fiske.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1092.

Gnr. 13 bnr. 2 Gjelhus i Vinje.
Eier: Olav Gjelhus.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:
1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1093.

Gnr. 12 bnr. 1 Sandok i Vinje.
Eier: Øystein A. Sandok.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:
1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1094.
Gnr. 10 bnr. 1 Paradis i Vinje.
Eier: Sv. G. Mjaugedal.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:
1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold.

Retten bemerker:

I tillegg til påstanden kommer krav for midlertidig skade og ulempe under anleggstiden. Dette krav blir behandlet under takstnr. 1271.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1099.
Gnr. 3 bnr. 1 Lien i Vinje.
Eier: Anund Lie.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:
1. Skade på fiske. Økt gjerdehold.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1100 a.
Gnr. 2 bnr. 1 Flaaten i Vinje.
Eier: Hallvard T. Bringsvær.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:
1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1101.
Gnr. 1 bnr. 1 Bringsvær i Vinje.
Eier: Halvor K. Bringsvær.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:
1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1102.
Gnr. 1 bnr. 3 Espestøl, Dokki med Tørfest i Vinje.
Eier: Torjus Bringsvær.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:
1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1104.
Gnr. 44 bnr. 5 Middallien i Lårdal.
Eier: Petra Kleve Nakken.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
Skade på fiske.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1105.
Gnr. 45 bnr. 7 Dokki med Roset og Bakås i Lårdal.
Eier: Oddvar Brakvatne.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Bjørn Dalan.

Påstand:
Erstatning for skade på fiske.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1106.
Gnr. 44 bnr. 6 Gjøltil nordre i Lårdal.
Eier: Aslak O. Gjøytil.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
1. Økt gjerdehold. 2. Ulemper ved vanning av dyr på beite. 3. Skade på fiske. 4. Skjemmet utseende.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1107.
Gnr. 44 bnr. 4 Gjøltil nordre i Lårdal.
Eier: Asbjørn Gjøytil.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
Skjemmet utseende.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1108.
Gnr. 43 bnr. 5 Heimegard i Lårdal.
Eier: Gisle G. Mjaugedal.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
1. Økt gjerdehold. 2. Ulemper ved vanning av dyr på beite. 3. Skade på fiske. 4. Skjemmet utseende.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1109.

Gnr. 43 bnr. 6 Utigar i Lårdal.

Eier: Olav A. Gøytil.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Skjemmet utseende. 3. Økt gjerdehold.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1110.

Gnr. 43 bnr. 9 Kasene i Lårdal.

Eier: Anne Kasins avferdsbu.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Som takstnr. 1109.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1111 a.

Gnr. 42 bnr. 2 Mjaugedal øvre i Lårdal.

Eier: Nils og Gunnar Omdal.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for: 1. Økt gjerdehold. 2. Skade på fiske.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1112.

Gnr. 42 bnr. 3 Skogen i Lårdal.

Eier: Bjørn Tveito.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for: Skade på fiske.

Erstatning: Kr. 0.—.

TAKSTNR. 1114.

Gnr. 41 bnr. 3 Turtedalen i Lårdal.

Eier: Tov Gøytil.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Skjemmet utseende.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1115.

Gnr. 41 bnr. 2 Bratterud i Lårdal.

Eier: Ingebjørg Tonna, Oddvar Brakvatne og Bjørn Tonna.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Bjørn Dalan.

Påstand: Erstatning for: Skade på fiske.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1118.

Gnr. 41 bnr. 1 Bratterud i Lårdal.

Eier: Pål Omdal.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
1. Skade på fiske. 2. Skjemmet utseende.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1119.

Gnr. 41 bnr. 4 Bratterud, bnr. 5 Trogadalåsen og
bnr. 6 Vaalandsdalen i Lårdal.
Eier: Nils og Lars Omdal.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Bjørn Dalan.

Påstand: Erstatning for: Skade på fiske.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1120 a.

Gnr. 39 bnr. 3 Svalestuen eller Midtgaarden i Lårdal.
Eier: Nils Omdal.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Bjørn Dalan.

Påstand:

Som for takstnr. 1119.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1120 b.

Gnr. 39 bnr. 9 Midtgarden vassrett i Toke-elva i Lårdal.
Eier: Nils Omdal.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Bjørn Dalan.

Spesielle forutsetninger:

Fallhøyden på 3,93 meter over 440 meters elveside er omtvistet mellom dette takstnr. og Staten. Erstatningen blir derfor å deponere inntil tvisten er avgjort.

Påstand: Erstatning for: Fallrett.

Retten bemerker:

Ekspropriasjonen omfatter hele eiendommen og erstatningen blir å fastsette som engangserstatning.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 115 100,—.

TAKSTNR. 1121.

Gnr. 40 bnr. 4 Fjellstykket nordre i Lårdal.
Eier: Hæge Eikland Lassemo.
Prosessfullmektig: Advokat John Hals.

Påstand: Erstatning for: Skade på fiske.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1122.

Gnr. 40 bnr. 2 Aamdal nordre i Lårdal.
Eier: Lars Omdal.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Bjørn Dalan.

Påstand:

Som under takstnr. 1119.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1127.

Gnr. 39 bnr. 1 Svalestuen eller Tveiten i Lårdal.

Eier: Lars Underdal.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

Skade på fiske.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1128.

Gnr. 20 bnr. 1 Skretveit i Mo.

Eier: Bjørn, Håkon og Peter Skredtveit.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Bjørn Dalan.

Påstand: Erstatning for:

Skade på fiske.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1129.

Gnr. 20 bnr. 3 Skaalen i Mo.

Eier: Karl N. Skålen.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Bjørn Dalan.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Skjemmet utseende. 3. Økt gjerdehold.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1131.

Gnr. 19 bnr. 1 Skaalen i Mo.

Eier: Karl J. Skålen.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Bjørn Dalan.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1132.

Gnr. 19 bnr. 9 Høyemyr i Mo.

Eier: Lars Høyemyr.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Bjørn Dalan.

Påstand: Erstatning for:

Skade på fiske.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1133.

Gnr. 19 bnr. 10 Haugehåtteit.

Eier: Svein Haugehåtteit.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Bjørn Dalan.

Påstand:
Som under takstnr. 1132.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1135 a.
Gnr. 21 bnr. 2 Nedrebø i Mo.
Eier: Anne Luane.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Bjørn Dalan.

Påstand:
Erstatning for skade på fiske.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1136.
Gnr. 21 bnr. 3 Mostøl i Mo.
Eier: Aanund Mostøyl.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:
Skade på fiske.

Erstatning: Kr. 0.—.

TAKSTNR. 1137.
Gnr. 42 bnr. 4 og 5 Vistad søndre i Mo.
Eier: Olav J. Vistad.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Bjørn Dalan.

Påstand: Erstatning for:
1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulemper ved vanning av dyr på beite.

Retten bemerker:

Partene er enig om at en fortolkning av bestemmelsen i håndgivelse av 29. januar 1908, om avgivelse av elektrisk kraft eller innløsning i penger ligger utenfor skjønnsrettens avgjørelse.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1142 a.
Gnr. 43 bnr. 1 Jordet i Mo.
Eier: Olaus Jore.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:
Der erverves fallrett på 0,05 meters høyde over en elveside, jfr. TK-561 a.
Erstatningen under nærværende takstnr. løper — forfaller til betaling fra 1. januar 1961.

Påstand: Erstatning for:
1. Fallrett. 2. Skade på fiske.

Retten bemerker:

I tillegg til påstanden kommer krav på erstatning for ulempe ved tømmerleveringen i 1959, utsatt fra fløtingsoverskjønnet.

Erstatningene blir fastsatt som engangserstatning. Bruksverdien overstiger omsetningsverdien av fallet.

Erstatning for:

1. Skade på fiske: En gang for alle kr. 2000,—.
2. Ulempe ved tømmerlevering i 1959: En gang for alle kr. 300,—.

TAKSTNR. 1142 b.

Fall omtvistet mellom takstnr. 1142 a, 1146 a og Vassdragsvesenet.
Prosessfullmektiger: Advokat Hallvard Roholdt og advokat Thorstein Vale.

Spesielle forutsetninger:

En fallhøyde på 1,06 meter over en elveside er omtvistet mellom takstnr. 1142 a, takstnr. 1146 a og Staten. Erstatningen blir derfor å deponere til tvisten er avgjort.

Påstand:

Advokat Roholdt: Erstatning for: 1. Fall. 2. Skade på fiske.
Advokat Vale: Erstatning for avståelse av fall.

Erstatning:

For avståelse av fall: Arlig kr. 1240,—

TAKSTNR. 1143.

Gnr. 43 bnr. 13 Tønsberg i Mo.
Eier: Gunnar K. Vistad.
Prosessfullmektig: Advokat Tor Lindheim.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 0,06 meters høyde over en elveside, jfr. TK-561 a.

Påstand:

Erstatning for: Fall, fiske og skjemmet utseende, fastsatt som en-gangserstatning.

Retten bemerker:

Retten tar påstanden tilfølge.
Bruksverdien overstiger omsetningsverdien av fallet.

Erstatning:

For skade på fiske: En gang for alle kr. 2250,—.

TAKSTNR. 1144.

Gnr. 43 bnr.2 Aasland i Mo.
Eier: Maren Moen Aasland.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 0,06 meters høyde over en elveside, jfr. TK-561 a.

Påstand:

Erstatning for: 1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Ulemper.

Retten bemerker:

I påstanden er tatt med erstatninger for ulemper for tømmerdriften i 1959 og 1960, utsatt fra fløtingsoverskjønnet.

Erstatningen for fiske er omtvistet med takstnr. 1046 a. Erstatningen blir fastsatt som engangserstatning.

Bruksverdien overstiger omsetningsverdien av fallet.

Erstatning for:

1. Skade på fiske i øvre del: En gang for alle kr. 3 000,—.
2. Skade på fiske i nedre del: En gang for alle kr. 1 500,—.
3. Ulempe ved tømmerlevering våren 1959 og 1960: En gang for alle kr. 1 460,—.

TAKSTNR. 1145.

Gnr. 43 bnr. 5 Huvestad i Mo.

Eier: Mikkel Huvestad.

Prosessfullmektig: Advokat John Hals.

Eiendommens vassrett er utskilt som gnr. 121 bnr. 37 i Tokke.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 0,24 meters høyde over en elveside, jfr. TK-561.

Påstand:

- Erstatning for: 1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold.
4. Skjemmet utseende, alt som engangserstatning.

Retten tar påstanden til følge.

Retten bemerker:

I prosesskrift av 28. januar 1965 er påstand om erstatning for ulempe ved vannforsyning frafalt.

Erstatning for fiske er omtvistet med takstnr. 1146 a.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 7 028,—.

Herav for fiske: En gang for alle kr. 4 800,—.

TAKSTNR. 1146 a.

Gnr. 43 bnr. 3 Moen i Mo.

Eier: Liv Magnhild Moen Rogstadkjærnet.

Prosessfullmektig: Advokat Thorstein Vale.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 0,39 meters høyde over en elveside samt fallrett på tilsammen 12,11 meters høyde fordelt over forskjellige løp i elven, jfr. TK-561 a.

Påstand:

Erstatning for:

1. Skade på fiske som tilligger denne eiendom, herunder:
 - a. $\frac{1}{2}$ fiskerett i Huvestadhylen på takstnr. 1145.
 - b. $\frac{1}{2}$ fiskerett i Aaslandshylen på takstnr. 1144.
 - c. Fiskerett på egen grunn.
2. Tap av egen kraftproduksjon i utbygd fall på eiendommen. Det kreves pengeerstatning basert på den kraftmengde stasjonen produserer.
3. Utgifter til ombygging av mølle og sagbruk fra direkte turbindrift til elektrisk drift.

4. Utgifter til ombygging av eiendommens kraftforsyning fra eget verk til abonnentstilknytning Vest-Telemark Kraftlag, herunder tilknytningsinnskudd (engangsavgift) kr. 200 pr. kW samt grunn til høyspentlinje.
5. Økt gjerdehold.
6. Tørkeskader.
7. Vanskeliggjort vannforsyning for gårdens bruk samt for levering til regulerte tomter på eiendommen.

Retten bemerker:

Etter overenskomst mellom rettighetshaverne skal under dette takstnr. erstattes det utbygde fall som nyttiggjør 100,7 Nat.HK av elvens ytelse, basert på ca. 6 m. fallhøyde. Resten av fallet erstattes under takstnr. 1146 b.

Den påståtte fiskerett på takstnr. 1144 og 1145 er verdsatt under disse takstnr. og oppført der som omtvistet.

Erstatning for ulemper ved at vannet i det ikke utbygde fall blir ekspropriert og fjernet fra elveleiet blir spesifisert som en del av fallerstatningen under takstnr. 1146 b.

Ved vurderingen av verdien av egen kraftproduksjon har skjønnsretten bygget på hva det vil koste å kjøpe tilsvarende kraft med fradrag av driftsutgifter ved eget kraftverk.

Erstatning for:

1. Tap av egen kraftproduksjon: Arlig kr. 3 000,—.
2. Andel i ombygging av mølle og sagbruk og utgifter ved tilknytning av gårdens anlegg til Vest-Telemark Kraftlag: En gang for alle kr. 6 000,—.

TAKSTNR. 1146 b (nytt).

Gnr. 43 bnr. 36 Moen Vassrett i Tokke i Mo.

Eiere: Liv Magnhild Moen Rogstadkjærnet, Else Moen Torjusson og Asa Moen.

Prosessfullmektig: Advokat Thorstein Vale.

Påstand:

Erstatning for avståelse av fall fastsatt som engangserstatning.

Retten bemerker:

Dette bruksnr. omfatter det ikke utbygde fall på gnr. 43 bnr. 3, jfr. takstnr. 1146 a. Etter overenskomsten skal takstnr. 1146 a ha erstattet alle ulemper ved at vannet blir fjernet fra elveleiet. Erstatningene for ulemper vil derfor bli spesifisert som en del av fallerstatningen under nærværende takstnr.

Retten tar påstanden om engangserstatning tilfølge.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 251 400,—.

Herav for:

1. Fiskerett på egen grunn: En gang for alle kr. 20 000,—.
2. Økt gjerdehold og tørkeskader: En gang for alle kr. 500,—.
3. Vanskeliggjort vannforsyning for gårdens bruk samt for levering til regulerte tomter på eiendommen: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1147 til 1182.

Overensstemmende med de alminnelige skjønnsforutsetningers nye pkt. XI a, med prosesskrift fra h.r.advokat Vislie, datert 18. februar 1965 og med prosesskrift fra h.r.advokat Hagemann, datert 25. februar 1965, er spørsmålet om erstatning for skader og ulemper for vannforsyningen frafalt for nedenfor nevnte takstnumre. Spørsmålet om erstatning for vanskeliggjorte kloakk- og avløpsforhold er utsatt for de samme takstnumre:

- Takstnr. 1147 — Geirmund Skaalen.
- 1148a — Mo kommune.
- 1148b — Mo kommune.
- 1149 — N. K. Lio d. e.
- 1150 — Olav J. Nygaard.
- 1151 — Karl Skaalen.
- 1152 — Olav Juvland.
- 1153 — Olav G. Vistad.
- 1154 — Sverre Øverland.
- 1155 — Arne Berdalen.
- 1156 — Gjermund Berdalen.
- 1157 — Tone Agnete Ståland.
- 1158 — Gunnar Nordskog.
- 1159 — O. G. Nystad.
- 1160 — Harald Ljosåk.
- 1161 — Kaare Brattestaa.
- 1162 — Olav Svendsen.
- 1163 — Ludvig Franzen.
- 1164 — Geirmund Skaalen.
- 1165 — Torund Kvålen.
- 1166 — Hans Øverbø.
- 1167 — Halfdan O. Johre.
- 1168 — Nils O. Lio d. y.
- 1169 — Mo Bakeri.
- 1170 — Else Olsnes Flom.
- 1171 — Anna Øvrebø.
- 1172 — Mo og Lårdal kommuner.
- 1173 — Bendik Olsen.
- 1174 — Kjetil Lio.
- 1175 — Steinar Bendiksen.
- 1176 — Hans Christensen.
- 1177 — Kjetil Hovden.
- 1178 — Ragnvald Larsen.
- 1179 — Hermod Haugsevje.
- 1180 — Staten v/ Kirke departementet.
- 1181 — L/L Elvarheim.
- 1182 — Peder Lien.

TAKSTNR. 1152.

Gnr. 42 bnr. 10 Juvland i Mo.

Eier: Olav Juvland.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for skade på fiske.

Retten bemerker:

I prosesskrift av 18. februar 1965 er frafalt påstand om vanskeliggjort vannforsyning for nærværende skjønn. Spørsmålet om erstatning for vanskeliggjort kloakk og avløpsforhold er utsatt, se bemerkning ved takstnr 1147—1182 foran.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1157.

Gnr. 42 bnr. 22 Nordheim i Mo.
Eier: Tone Agnete Ståland.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Som under takstnr. 1152.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1152.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1160.

Gnr. 42 bnr. 29 Frøysnes i Mo.
Eier: Harald Ljosåk.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Som under takstnr. 1152.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1152.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1161.

Gnr. 42 bnr. 15 Aaland i Mo.
Eier: Kaare Brattestaa.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Som under takstnr. 1152.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1152.

Erstatning: Kr. 0,—.

✓ **TAKSTNR. 1183.**

Gnr. 43 bnr. 4 Bakken i Mo.
Eier: Tjøstolv Bakken.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 0,85 meters høyde over en elveside, samt fallrett på tilsammen 5,90 meters høyde fordelt over forskjellige løp av elven, jfr. TK-784.

Påstand:

Erstatning for: 1. Fall. 2. Skade på fiske. 3. Ulemper ved tørrlegging. 4. Skjemmet utseende 5. Økt gjerdehold.

Retten bemerker:

Vassdragsvesenet har lagt en terskel som har ført bort minstevassføringen fra landet til dette takstnr. Saksøkte har krevet at Vassdragsvesenet som tiltak blir pålagt å føre vannet tilbake.

Saksøkeren har opplyst at terskelen er lagt etter saksøktes ønske, men at Vassdragsvesenet er villig til å fjerne den.

Retten finner at dette må være tilstrekkelig. Retten har ikke hjemmel for å pålegge noe tiltak.

Erstatning:

For avståelse av fall: Arlig kr. 3 540,—.

Arb. erst.
Kv. 200,—

✓ TAKSTNR. 1184. og 1185

Gnr. 48 bnr 13 Brattestaa i Mo.

Eier: Hallvard Sønstebø.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Fall. 2. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Dette takstnr. eier fisket i Tokke elv sammen med takstnr. 1185. Halve erstatningen for fiske vil derfor bli oppført på hvert av disse takstnr.

Fallet er så minimalt at bruksverdien av fisket overstiger omsetningsverdien av fallet. Grensen for Tokke elv mot Bandak er trukket over punktene 58 til 60 på TK-561 a.

Fisket i Bandak vil bli behandlet i en senere del av skjønnet.

Erstatning:

For skade på fiske: Arlig kr. 80,—.

TAKSTNR. 1185. Se 1184

Gnr 48 bnr. 5 Brattestaa i Mo.

Eier: Olav Brattestå.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: Skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1184.

Erstatning:

For skade på fiske: Arlig kr. 80,—.

Arb. erst.
kr. 375,—

✓ TAKSTNR. 1186.

Gnr. 25 bnr. 3 Skog i Lårdal.

Eier: Jon Killand og Olav Landstad.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: Skade på fiske.

Retten bemerker:

Den vassrett som tillå denne eiendom er utskilt ved to forskjellige skylddelingsforretninger, nemlig skylddeling av 16. oktober 1906 og 26. oktober 1909. Disse parseller er av eieren overdratt ved skjøter av 21. november 1906 og 19. juni 1911. I skjøtet av 1906 har eieren forbeholdt seg erstatning for skade på fiske, mens dette er uttrykkelig frafalt i skjøtet av 1911. Den erstatning som blir å fastsette under nærværende takstnummer omfatter således skade på fiske på gnr. 25 bnr. 4 Toke I.

Erstatning:

For skade på fiske: Arlig kr. 300,—.

TAKSTNR. 1187.

Gnr. 25 bnr. 1 og 2 Huvestad og

gnr. 26 bnr. 2 Visaasen i Lårdal.

Eier: Gjermund Huvestad.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Båthold i Huvestadhylen. 3. Gjerdehold på nedre Huvestad. 4. Ulemper ved vanning av dyr på beite.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1188 a.

Gnr. 25 bnr. 8 Nystog i Lårdal.

Eier: Olava Huvestad.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold. 3. Ulemper ved vanning av dyr på beite.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1189.

Gnr. 24 bnr. 1 Dalen nordre i Lårdal.

Eier: Einar Fosli og Lulla Fosli Mellum.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Per Urdahl.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 8,60 meters høyde fordelt over forskjellige løp av elven, jfr. TK-561 a.

Påstand:

Erstatning for fall, fastsatt som engangserstatning.

Retten tar påstanden til følge.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 66 000,—.

TAKSTNR. 1190.

Gnr. 24 bnr. 2 Dalen nordre i Lårdal.

Eier: Olav og Torleiv Dalen.

Prosessfullmektig: Advokat Tor Lindheim.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 0,79 meters høyde over en elveside samt 4,62 meters høyde fordelt over forskjellige løp av elven, jfr. TK-784.

Påstand:

Erstatning for fallrett, for skader og ulemper, særlig for skjemmet utseende og ødelagt fiske, fastsatt som engangserstatning.

Retten tar påstanden om engangserstatning til følge.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 81 260,—.

TAKSTNR. 1191.

Gnr. 24 bnr. 7 Vehus i Lårdal.

Eier: Jon Vehus.

Prosessfullmektig: Advokat John Hals.

Elendommens fall er utskilt som bnr. 64.

Erstatningen er omtvistet med takstnr. 1190.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 0,29 meters høyde over en elveside, jfr. TK-561 a.

Påstand:

Erstatning for: 1. Fall. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold. 4. Skjemmet utseende, alt som engangserstatning.

Retten bemerker:

Påstanden om ulemper ved vanntilførsel er frafalt i prosesskrift av 28. januar 1965.

Retten tar påstanden om engangserstatning til følge.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 8 500,—.

TAKSTNR. 1192.

Gnr. 22 bnr. 4 Dalen vestre nordre i Lårdal.

Eier: Anne Kjeldal.

Prosessfullmektig: Advokat Tor Lindheim.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 0,03 meters høyde over en elveside, samt 2,17 meters høyde fordelt over forskjellige løp av elven, jfr. TK-784.

Påstand:

Som under takstnr. 1190.

Retten tar påstanden til følge.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 25 400,—.

Skjønnsmennene Gladheim, Holm og Videsjorden finner at verdien av fisket er størst og stemmer for en erstatning en gang for alle stor kr. 37 500,—.

TAKSTNR. 1193.

Gnr. 22 bnr. 1 Dalen vestre og
gnr. 22 bnr. 29 Runheim i Lårdal.
Eier: Håkon Mandt.
Prosessfullmektig: Advokat Tor Lindheim.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 1,49 meters høyde fordelt over forskjellige løp av elven, jfr. TK-784.

Påstand:

Som under takstnr. 1190.

Retten tar påstanden til følge.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 13 650,—.

Skjønsmennene Gladheim, Holm og Videsjorden finner at verdien av fisket er størst og stemmer for en erstatning stor kr. 20 000,—.

TAKSTNR. 1194.

Gnr. 22 bnr. 30 Aaheim i Lårdal.
Eier: Jenny Mandt.
Prosessfullmektig: Advokat Tor Lindheim.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 0,02 meters høyde i sideløp av elven, jfr. TK-561 a.

Påstand:

Som under takstnr. 1190.

Retten tar påstanden til følge.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 100,—.

TAKSTNR. 1195.

Gnr. 22 bnr. 41 Elvevegen 1 i Lårdal.
Eier: Mikkel Mandt.
Prosessfullmektig: Advokat Tor Lindheim.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 0,06 meters høyde i sideløp av elven, jfr. TK-784.

Påstand:

Som under takstnr. 1190.

Retten tar påstanden til følge.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 300,—.

TAKSTNR. 1196.

Gnr. 22 bnr. 8 Dalvang i Lårdal.

Eier: Aagot Mandt.

Prosessfullmektig: Advokat Tor Lindheim.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 0,72 meters høyde fordelt over forskjellige løp av elven, jfr. TK-784.

Påstand:

Som under takstnr. 1190.

Retten tar påstanden til følge.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 16 700,—.

TAKSTNR. 1197.

Gnr. 24 bnr. 12 Solbakken i Lårdal.

Eier: Torkild Omar Fosli og Astrid Synnøve Mjøen.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Per Urdahl.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 0,30 meters høyde fordelt over forskjellige løp av elven, jfr. TK-561 a.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold, alt fastsatt som engangserstatning.

Retten tar påstanden til følge.

Bruksverdien er større enn fallverdien.

Erstatning:

For fiske og ulemper: En gang for alle kr. 4000,—.

TAKSTNR. 1198.

Gnr. 23 bnr. 1, Dalen østre i Lårdal.

Eier: A/S Folkvang.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Gunnar Meyer.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 0,39 meters høyde fordelt over forskjellige løp av elven, jfr. TK-561 a.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall. 2. Skade på fiske, alt fastsatt som engangserstatning.

Retten tar påstanden til følge.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 7620,—.

Herav for fiske i Tokke elv og ulemper: En gang for alle kr. 7400,—.

Skjønnsmennene Gladheim, Holm og Videsjorden finner at verdien av fisket er størst og stemmer for en erstatning, stor kr. 10 000,—.

N. GRYTÅI

✓ TAKSTNR. 1200.

Gnr. 44 bnr. 6, Gjøtil nordre og gnr. 43 bnr. 14, Galtetalen i Lårdal.
Eier: Aslak O. Gøytil.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Arb. erst

Kr. 107.50

Spesielle forutsetninger:

1. Der erverves fallrett på 9,31 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-272 d.
2. Til anlegg av sperredam og bekkeinntak i Grytåi eksproprieres til full eiendom et areal på 0,9 da. av denne eiendom, jfr. tegning B 4771 a. Den skog som står på arealet hugges og gjøres opp av eksproprianten og betales etter måling og etter gjeldende tømmerpris på avvirkningstiden. Fra tømmerprisen gjøres et fradrag for innsparte driftsutgifter fastsatt av skjønnsretten.
Bekkeinntaket vil bli holdt inngjerdet av eksproprianten.

Påstand: Erstatning for:

1. Avståelse av fall, 2. Verdmink på attverande eigedom. 3. Grunn til inntak.

Erstatning for:

1. Avståelse av fall, grunn til bekkeinntak og ulemper: Årlig kr. 86,—.
2. Skade på trær: En gang for alle kr. 50,—.

Innsparte driftsutgifter settes til kr. 26,— pr. kubikkmeter.

✓ TAKSTNR. 1201. og takstnr. 1235

Gnr. 44 bnr. 1, Groven og
gnr. 45 bnr. 3, Gjøtil Borgejord i Lårdal.
Eier: Aasmund Groven.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Arb. erst

Kr. 1440.—

" 102.50

Spesielle forutsetninger:

1. Der erverves fallrett på 75,98 meters høyde over nordre elveside samt fallrett på 80,77 meters høyde over søndre elveside, jfr. tegning TK-272 d.
2. Til anlegg av sperredam og bekkeinntaket i Grytåi eksproprieres til full eiendom et areal på 1,3 da. fra denne eiendom og takstnr. 1206, jfr. tegning B-4771 a. Den skog som står på arealet hugges og gjøres opp av eksproprianten og betales etter måling og etter gjeldende tømmerpris på avvirkningstiden. Fra tømmerprisen gjøres et fradrag for innsparte driftsutgifter fastsatt av skjønnsretten.
Bekkeinntaket vil bli holdt inngjerdet av eksproprianten.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall. 2. Økt gjerdehold. 3. Skade på fiske. 4. Avståelse av grunn til dam og inntak.

Erstatning:

For avståelse av fall, grunn til bekkeinntak og ulemper:
Årlig kr. 1152,—.

Innsparte driftsutgifter settes til kr. 26,— pr. kbm.

TAKSTNR. 1202.

Fall omtvistet mellom gnr. 44 bnr. 6, eier Aslak Gøytil og bnr. 1, eier Aasmund Groven.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 4,02 meters høyde over en elveside, jfr. TK-272 d.

Påstand: Erstatning for: Fall.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 724,—.

TAKSTNR. 1203.

Gnr. 44 bnr. 5.
Eier: Petra Kleve Nakken.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand: Erstatning for:

1. Skade på fiske. 2. Økt gjerdehold.

Retten bemerker:

Fallet er omtvistet og ført opp under takstnr. 1204 hvor erstatningen blir fastsatt.

✓ TAKSTNR. 1204.

Fall omtvistet mellom gnr. 44 bnr. 1, eier Aasmund Groven og gnr. 44 bnr. 5, eier Petra Kleve Nakken.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 11,63 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-272 d.

Påstand: Erstatning for: Fall.

Erstatning:

For avståelse av fall: Arlig kr. 84,—.

✓ TAKSTNR. 1205.

Fall omtvistet mellom gnr. 44 bnr. 1, eier Aasmund Groven, og gnr. 44 bnr. 4, eier Asbjørn Gøytil.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves fallrett på 29,75 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-272 b.

Påstand: Erstatning for: Fall.

Erstatning:

For avståelse av fall: Arlig kr. 216,—.

Arsl. erst.
84,-
+ 21,-

105,-

Arsl. erst.
216,-
+ 54,-

270,-

TAKSTNR. 1206.

Gnr. 44 bnr. 4, Borgejord i Lårdal.

Eier: Asbjørn Gøytil.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

Til anlegg av sperredam og bekkeinntak i Grytåi eksproprieres til full eiendom et areal på 1,3 da. fra denne eiendom og takstnr. 1201, jfr. B-4771 a.

Bekkeinntaket vil bli holdt inngjerdet av eksproprianten.

Påstand: Erstatning for:

1. Økt gjerdehold. 2. Avståelse av beitemark til dam og inntak.

Retten bemerker:

Denne eiendom har bare beitet på det avstatte område. Det er henimot verdiløst.

Erstatning:

For beite: En gang for alle kr. 8,—.

TAKSTNR. 1214.

Gnr. 44 bnr. 2, Gjøtil nordre,

gnr. 43 bnr. 7, Furudalsstølsheien og Homvassheien og

gnr. 43 bnr. 8, Homvassheien i Lårdal.

Eiere: Sigurd Funnemark og Signe Rinde.

Prosessfullmektig: Advokat Thorstein Vale.

Påstand: Erstatning for:

Reduksjon av fallverdi i øvre del av Grytåi.

Retten bemerker:

Det finner ikke sted noen ekspropriasjon i øvre del av Grytåi. For øvrig viser man til de alminnelige bemerkninger foran om muligheten for å bygge ut Grytåi separat.

Erstatning: Kr. 0,—.

O. HAUGEBEKKEN — RAUDAI — VIERMYRBEKKEN

TAKSTNR. 1230.

Gnr. 38 bnr. 12, Haugen i Vinje.

Eier: Olav V. Haugen.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Der erverves rett til å ha nordre del av bekkeinntaket i Haugebekken liggende på denne eiendom. Bekkeinntaket vil bli holdt inngjerdet av Vassdragsvesenet opp til granen øst for dette.

Påstand:

1. Fall. 2. Grunn til bekkeinntak. 3. Ulempe ved bekkeinntak. 4. Erstatning for ulempe ved adkomst til bekkeinntaket i forbindelse med opprensning og øvrige vedlikehold.

Erstatning:

For fallrett, grunn til bekkeinntak og ulemper: En gang for alle kr. 360,—.

TAKSTNR. 1231.

Gnr. 38 bnr. 7, Vegheim i Vinje.

Eier: Gunleik Hylland.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for: Fall.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle: Kr. 244,—.

TAKSTNR. 1232.

Gnr. 38 bnr. 10, Leirlid i Vinje.

Eier: Nils Leirlids dødsbo.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fall. 2. Ulempe ved vanning av dyr på beite.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 1600,—.

TAKSTNR. 1233.

Gnr. 37 bnr. 2, Subø i Vinje.

Eier: Olav Versto.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves rett til å ha søndre del av bekkeinntaket i Haugebekken liggende på denne eiendom.

Det forutsettes at der ryddes opp ved bekkeinntaket og at materialene vil bli fjernet mens fyllmassen vestenfor inntaket vil bli liggende.

Inntaket vil bli holdt inngjerdet av Vassdragsvesenet.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall. 2. Ulemper ved vanning av dyr på beite. 3. For grunn til og skade ved bekkeinntaket.

Erstatning:

For fallrett og grunn til bekkeinntak: En gang for alle kr. 1668,—.

⁰
Årl. erst.
kr. 130.—

V TAKSTNR. 1234.

Gnr. 43 bnr. 4, Rogdelid med Neset i Lårdal.

Eier: Didrik Cappelen.

Prosessfullmektig: Advokat A. Kaasen.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves rett til å ha nordre del av bekkeinntaket i Raudåi liggende på denne eiendom.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall. 2. Ulemper ved vanning av dyr på beite. 3. Økt gjerdehold.
4. Grunn til og skade ved bekkeinntaket og skade ved skyting under anleggstiden.

Erstatning:

- For fallrett og grunn til bekkeinntak: Årlig kr. 104,—.
For skade på skog: En gang for alle kr. 200,—.

✓ TAKSTNR. 1235. *Se 1201*

- Gnr. 44 bnr. 1, Groven og gnr. 45 bnr. 3, Gjøtil Borgejord i Lårdal.
Eier: Aasmund Groven.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves rett til å ha søndre del av bekkeinntaket i Raudåi liggende på denne eiendom.

Påstand: Erstatning for:

1. Areal til inntak. 2. Skade ved steinsprut. 3. Tap av havningsvann ved Grytemotet. 4. Økt gjerdehold. 5. Fall.

Erstatning:

- For fallrett og grunn til bekkeinntak: Årlig kr. 82,—.
For skade på skog: En gang for alle kr. 200,—.

✓ TAKSTNR. 1236.

Arf. erst.
kr. 250.—

- Gnr. 42 bnr. 2, Mjaugedal øvre i Lårdal.
Eier: Nils og Gunnar Omdal.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves rett til å ha bekkeinntaket i Viermyrbekken liggende på denne eiendom.

Videre erverves rett til å ha trallebane liggende fra vegen til inntaket i inntil 1 år fra 1. mars 1961. For den standskog som er fjernet er oppgjort i minnelighet.

Når eierne driver tømmer på sydsiden av Viermyrbekken, der tømmeret tidligere har kunnet rennes på elveisen, vil Vassdragsvesenet på anmodning låne dem tømmervinsj med motor- og nødvendig utstyr.

Påstand: Erstatning for:

1. Areal til inntak. 2. Skade ved steinsprut. 3. Økt gjerdehold. 4. Tap av vanningsvann. 5. Ulemper ved vintertransport av tømmer. 6. Fall. 7. Skade ved anlegg og bruk av trallebanen i anleggstiden. 8. Tiltak: Vassdragsvesenet bygger og holder vedlike en vanningsplass for kreaturer på nordsiden av Viermyrbekken ved inntaket.

Retten bemerker:

Retten finner ikke tilstrekkelig grunn til tiltak som begjært. Omkostningene står ikke i rimelig forhold til fordelene.

Erstatning for:

1. Fallrett, grunn til bekkeinntak og ulempe: Årlig kr. 200,—.
2. Skade på skog samt skade og ulempe ved trallebanen: En gang for alle kr. 400,—.

Arb.erst.
kr. 375.-

P. BERDALSÅI

TAKSTNR. 1250.

Gnr. 6 bnr. 1, Berredal nordre i Vinje.
Eier: Halvor Berdal.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fallverdi på kart nr. 9. 2. Sag- og kvernrett på kart nr. 9. 3. Part i sagrett på kart nr. 23 «Berdøl». 4. Kvernrett og sagrett i Feddebakkbekken på kart nr. 23. 5. Erstatning for ulempe og verdiforringelse av gjenværende eiendom p. g. a. økte utgifter til tilsyn med og innsanking av beitedyr. 6. Ulempe ved vanning av dyr og bruk av vaskeplass og badeplass samt ved vannhenting. 7. Skade på fiske på kart nr. 9. 8. Generell verdiforringelse av gjenværende eiendom.

Retten bemerker:

Parter i sagrett og kvernrett i Berdøl og ved Feddebakkbekken ansees verdiløse. Bruksverdien overstiger omsetningsverdien av fallet.

Erstatning:

For økt gjerdehold og fiske: Årlig kr. 300,—.

TAKSTNR. 1251.

Gnr. 22 bnr. 1, Nordbø søndre i Manaas i Vinje.
Eier: Torgeir Tjønn.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fallverdi, 1/1 på kart nr. 11 og 1/2 på kart nr. 12. 2. Skade på fiske, fordelt som nevnt i pkt. 1. 3. Økt gjerdehold på kart nr. 11. 4. Ulempe ved vanning av dyr på beite på kart nr. 11.

Retten bemerker:

På kart nr. 12 på tegning TK-638 a blir erstatningen for fallretten etter avtale mellom de saksøkte å dele likt mellom nærværende takstnr. og takstnr. 1262.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 600,—.

TAKSTNR. 1254.

Gnr. 20 bnr. 1, Flaaten i Manaas i Vinje.
Eier: Anton N. Floten.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Til anlegg av overføringskanal og kanalisering av bekk erverves et areal på 4,3 da. til full eiendom av denne eiendom og takstnr. 1255, jfr. tegning B-4974 d. Dessuten er det uttatt masse til dammen på et areal på 0,3 da.

Barskogen på det areal som eksproprieres og der masse er uttatt, vil bli overtatt av eksproprianten etter måling som under de alminnelige skjønnsforutsetninger for anlegg pkt. VI, 8 bestemt.

Skader ved steinsprut utenom det eksproprierte areal holdes utenfor skjønnet.

Den over området førende tømmerveg legges i bro over overføringskanalen. Broen, som dimensjoneres for kjøring med traktor med lass, vedlikeholdes av Vassdragsvesenet.

Eventuelle skader i Stangedalsbekken nedenfor sperredammen samt erstatningen for de materialer som er brukt til bygging av bro over denne holdes utenfor skjønnet.

Påstand:

1. Erstatning for avståelse av skoggrunn til kanal. 2. Økt forsumping på kart nr. 18 og 19. 3. Skade på skog ved sprengning.

Retten bemerker:

H.r.advokat Vislie har under befaringen latt tilføye rettsboken følgende: Påvist grense mellom kartnr. 18 og kartnr. 19 på tegning TK 638 a gjelder bare for nærværende skjønn.

Tiltakskravet om klopp over kanalen er avgjort foran.

Erstatning:

For skoggrunn og massetak: En gang for alle kr. 1000,—.

Innsparte driftsutgifter for tømmer settes til kr. 50,— pr. kbm.

TAKSTNR. 1255.

Gnr. 21 bnr. 1, Manaas-Groven i Vinje.

Eier: Magne Stafseng.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

1. Til anlegg av overføringskanal og kanalisering av bekk erverves et areal på 4,3 da. av denne eiendom og takstnr. 1254. Dessuten er der uttatt masse til dammen på et areal på 0,3 da. Videre eksproprieres til full eiendom av denne eiendom alene for kanalisering av bekk et areal på 0,9 da., jfr. tegning B-4974 d.
2. Ved etablering av inntaksdammen for overføringstunnelen til Vinjevatn vil det bli neddemmet og forsumpet et areal på 2,5 da. av denne eiendom regnet til høyeste flomvasstand på kote 584, jfr. tegning B-4974 d.
3. Barskogen på de arealer som eksproprieres vil bli overtatt av eksproprianten etter måling som under de alminnelige skjønnsforutsetninger for anlegg pkt. VI, 8 bestemt.
4. Skader ved steinsprut utenfor det eksproprierte areal holdes utenfor skjønnet.

Påstand:

1. Fall — 1/1 på kart nr. 17 og 1/2 på kart nr. 23.
 2. Skade på fiske, fordelt som under pkt. 1.
 3. Økt gjerdehold på kart nr. 10 og 17.
 4. Ulempe ved vanning av dyr og ulempe ved vannhenting, på kart nr. 10 og 17.
 5. Kvern- og sagrett på kart nr. 23.
 6. Beitegrunn og eiendomsgrunn til overføringskanal, jfr. kartmappe I, bilag 24, og de spesielle skjønnsforutsetninger.
 7. Neddemmet og forsumpet areal, jfr. de spesielle skjønnsforutsetninger.
- Tiltak: Vassdragsvesenet pålegges å anlegge og vedlikeholde klopp for hest med kløv, der hvor kanalen krysser den eksisterende kløvveg til støylen ved Vingeråsvatn.

Det siterte tiltakskrav nedlegges på vegne av og gjelder for samtlige gårder i Mannås, nemlig følgende takstnummer: Takstnr. 1251, 1254, 1255, 1257, 1260, 1261 og 1262.

Retten bemerker:

Etter avtale mellom partene blir erstatningen for fallretten på kart nr. 23 på tegning TK-638 a å dele like mellom nærværende takstnr. og takstnr. 1262.

Kravet om tiltak er avgjort foran.

Erstatning:

For fallrett, for avstått areal til kanal og massetak og for neddemmet og forsumpet grunn: Årlig kr. 120,—.

Innsparte driftsutgifter for tømmer settes til kr. 50,— pr. kbm.

TAKSTNR. 1256.

Fall omtvistet mellom gnr. 21, bnr. 1, eier Magne Stafseeng, og gnr. 20 bnr. 3, eier Lars Ljosåk.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fallrett på kart nr. 10. 2. Skade på fiske på kart nr. 10.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 300,—.

TAKSTNR. 1257.

Gnr. 20 bnr. 3, Floten søndre i Vinje.

Eier: Lars Ljosåk.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Til anlegg av overføringskanal erverves et areal på 0,1 da. til full eiendom av denne eiendom og takstnr. 1261, jfr. tegning 4974 a.

Påstand:

1. Økt gjerdehold på kart nr. 14 og 21. 2. Ulempe ved vanning av dyr på beite på kart nr. 14 og 21. 3. Avståelse av beiteareal til kanal, jfr. de spesielle skjønnsforutsetninger.

Erstatning:

For avståelse av beiteareal til kanal: En gang for alle kr. 50,—.

TAKSTNR. 1258.

Fall omtvistet mellom gnr. 20 bnr. 3, eier Lars Ljosåk, og gnr. 19 bnr. 2, eier Halvor Kallåk.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fallrett på kart nr. 14. 2. Skade på fiske på kart nr. 14.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 60,—.

TAKSTNR. 1259.

Fall omtvistet mellom gnr. 20 bnr. 3, eier Lars Ljosåk, og gnr. 19 bnr. 4, eier Ragnhild Kallåk.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

1. Fallrett på kart nr. 21. 2. Skade på fiske på kart nr. 21.

Retten bemerker:

Erstatning er gitt for den del av fallet som strekker seg fra overføringskanalen og nedover.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 1400,—.

TAKSTNR. 1260.

Gnr. 19 bnr. 2, Kallok i Vinje.
Eier: Halvor Kallåk.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

1. Til tunnelinntak erverves et areal på 1,5 da. til full eiendom av denne eiendom, jfr. tegning B-4974 d.
2. Til sperredam erverves et areal på 1,5 da. til full eiendom av denne eiendom, jfr. tegning B-4974 d.
3. Ved etableringen av inntaksdammen for overføringstunnelen til Vinjevatn vil det bli neddemmet og forsumpet et areal på 14,7 da. av denne eiendom, regnet til høyeste flomvannstand på kote 584, jfr. tegning B-4974 d.
4. Til tunnelutløp erverves et areal på 0,5 da. til full eiendom av denne eiendom, jfr. tegning B-4973 a.
5. Erstatningsfastsettelsen for de 3,0 da. ved tunnelutløpet som er nyttet til henleggelse av tippemasse utstår.
6. Barskogen på de arealer som eksproprieres vil bli overtatt av eksproprianten etter måling som under de alminnelige skjønnsforutsetninger for anlegg pkt. VI, 8 bestemt.
7. Skader på grunnen ved kjøring med traktor m. v. mellom sperredammen og tunnelutløpet tas med ved overskjønnet. For trær som er hugget i vegbanen eller skadet utenfor denne, gjøres opp etter måling som under de alminnelige skjønnsforutsetninger for anlegg pkt. VI, 8 bestemt.
8. Eventuelle skader i Stangedalsbekken nedenfor sperredammen holdes utenfor skjønnet.

Påstand:

1. Fallverdi — 1/1 fall på kart nr. 15, 1/2 fall på kart nr. 13, jfr. også takstnr. 1258.
2. Skade på fiske, fordelt som under pkt. 1.
3. Økt gjerdehold på kart nr. 15.
4. Ulempe ved vanning av dyr på beite på kart nr. 15.
5. Neddemming og forsumping av arealer etter de alminnelige skjønnsforutsetninger pkt. 1, 2, 3 og 4.
6. Ulempe ved vanskeliggjort tømmertransport over inntaksbassenget.
7. Skogskade p. g. a. steinsprut ved tunnelinntak, -utløp og flere steder langs anleggsvegen.

Erstatning:

For fallrett, grunn til tunnelinnløp og utløp, sperredam, for forsumpet grunn, skade ved traktorspor og transportvansker: Arlig kr. 172,—.

Innsparte driftsutgifter for tømmer settes til kr. 50,— pr. m³.

TAKSTNR. 1261.

Gnr. 19 bnr. 4 Levad i Vinje.

Eier: Ragnhild Kallåk.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Til anlegg av overføringskanal erverves et areal på 0,1 da. til full eiendom av denne eiendom og takstnr. 1257, jfr. tegning B-4974 a.

Barskogen på de arealer som eksproprieres vil bli overtatt av eksproprianten etter måling som under de alminnelige skjønnsforutsetninger for anlegg pkt. VI, 8 bestemt.

Påstand:

1. Fall — 1/2 på kart nr. 22 (jfr. også takstnr. 1259). 2. Skade på fiske, fordelt som under pkt. 1. 3. Avståelse av skoggrunn til kanal i h. t. de spesielle skjønnsforutsetninger.

Retten bemerker:

Erstatningen for fallrett på kart nr. 22 på tegning TK-638 a skal etter avtale mellom grunneierne fordeles på nærværende takstnr. og takstnr. 1262.

Bruksverdien overstiger fallets omsetningsverdi.

Erstatning for:

Skade på fiske og skoggrunn til overføringskanal: En gang for alle kr. 160,—.

Innsparte driftsutgifter for tømmer settes til kr. 50,— pr. m³.

TAKSTNR. 1262.

Gnr. 18 bnr. 1 Manaas-Nystuen i Vinje.

Eier: Torleiv Nystog.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett på kartnr. 12, 13, 22 og 23. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold. 4. Ulempe ved vanning av dyr på beite.

Retten bemerker:

Erstatningen for fallrett på kart nr. 12, 13, 22 og 23 på tegning TK-638 a skal etter avtale mellom grunneierne deles mellom nærværende takstnr. og henholdsvis takstnr. 1251, 1260, 1261 og 1255.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 440,—.

TAKSTNR. 1263.

Gnr. 6 bnr. 5 Bakken Skog i Vinje.

Eier: Knut Tveito.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

- Påstand: Erstatning for:
1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold. 4. Ulemper ved vanning av dyr på beite.

Erstatning for:
Fallrett: En gang for alle kr. 320,—.

Arkl. utst. ✓
Kr. 290.- TAKSTNR. 1264 a.
Gnr. 6 bnr. 3 Landsverk i Vinje.
Eier: Halvor Dale.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

- Påstand: Erstatning for:
1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold. 4. Ulemper ved vanning av dyr på beite, samt bruk av vaske- og bade plass. 5. ½ kvernrett i Hanslifossen. 6. Verdmink.

Retten bemerker:
Bruksverdien overstiger fallets omsetningsverdi.

Erstatning for:
Skade på fiske og ulemper ved økt gjerdehold: Arlig kr. 232,—.

TAKSTNR. 1264 b (nytt).
Fall på kart nr. 9 a omtvistet mellom takstnr. 1250, Halvor Berdal og takstnr. 1264 a, Halvor Dale.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for fallrett.

Erstatning:
For fallrett: En gang for alle kr. 360,—.

Arkl. utst. ✓
Kr. 85.- TAKSTNR. 1265.
Gnr. 5 bnr. 1 Botne i Vinje.
Eier: Asbjørn Botne.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

- Påstand: Erstatning for:
1. Fall. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold. 4. Ulemper ved vannhenting og vanning av dyr på beite samt bruk av vaske- og bade plass. 5. ½ kvernrett i Hanslifossen på kart nr. 25. 6. Verdmink.

Erstatning:
For fallrett: Arlig kr. 68,—.

Arkl. utst. ✓
Kr. 325.- TAKSTNR. 1266.
Gnr. 7 bnr. 1 Berredal mellom med Eivindstøl i Vinje.
Eier: Olav Berdal.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

- Påstand: Erstatning for:
1. Fallrett. 2. 1/1 kvernrett i Suistogkverna på kart 9. 3. Skade på fiske. 4. Økt gjerdehold. 5. Ulemper ved vannhenting og vanning av dyr på beite samt bruk av vaske- og bade plass. 6. Verdmink.

Retten bemerker:

Bruksverdien overstiger omsetningsverdien av fallretten.

Erstatning:

For økt gjerdehold og for fiske: Arlig kr. 260,—.

o
Arl. erst.
kr. 125.—

✓ TAKSTNR. 1267.

Gnr. 8 bnr. 4 Bjørgaaker i Vinje.

Eier: Inga Tonna i uskiftet bo.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold. 4. Ulempe ved vannhenting og vanning av dyr på beite samt bruk av vaske- og badeplass.

Retten bemerker:

Bruksverdien overstiger omsetningsverdien for fallretten.

Erstatning:

For fiske og økt gjerdehold: Arlig kr. 100,—.

o
Arl. erst.
kr. 220.—

✓ TAKSTNR. 1268.

Gnr. 8 bnr. 5 Bratreinteigen og bnr. 6 Ruglid i Vinje.

Eier: Margit Berdal Ringhus.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall. 2. Økt gjerdehold. 3. Skade på fiske. 4. Ulempe ved vannhenting og vanning av dyr samt bruk av vaske- og badeplass. 5. Verdmink.

Retten bemerker:

Bruksverdien overstiger omsetningsverdien av fallretten.

Erstatning:

For fiske og økt gjerdehold: Arlig kr. 176,—.

o
Arl. erst.
kr. 125.—

✓ TAKSTNR. 1269.

Gnr. 8 bnr. 3 Undeberg i Vinje.

Eier: Johan og Olav Lindgren.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Ulempe ved vannhenting og vanning av dyr samt bruk av vaske- og badeplass.

Retten bemerker:

Bruksverdien overstiger verdien av fallretten.

Erstatning:

For fiske og økt gjerdehold: Arlig kr. 100,—.

o
Arl. erst.
kr. 240.—

✓ TAKSTNR. 1270.

Gnr. 9 bnr. 2 Nystue søndre i Vinje.

Eier: Eivind Tonna.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall. 2. Skade på fiske. 3. Ulempe ved vannhenting og vanning av dyr samt bruk av vaske- og bade plass. 4. Terskel — av hensyn til bade- og vaskeplass.

Retten bemerker:

Kravet om terskel er avgjort foran.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 192,—.

o
Arl. erst.
kv. 255.-
✓ TAKSTNR. 1271.

Gnr. 10 bnr. 1 Paradis i Vinje.

Eier: Sveinung G. Mjaugedal.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall. 2. Skade på fiske. 3. Isveg tvers over elven. 4. Ulempe ved vaskeplass. 5. Gjerdehold langs elven. 6. Utgifter til saueleting m. v. Det vises til særskilt prosesskrift.

Erstatning:

1. For fallrett: Arlig kr. 204,—.

2. For ulempe ved saueleting under anleggstiden: En gang for alle kr. 650,—.

TAKSTNR. 1272.

Gnr. 12 bnr. 1 Sandok i Vinje.

Eier: Øystein A. Sandok.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall. 2. Skade på fiske.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 300,—.

TAKSTNR. 1273.

Gnr. 11 bnr. 1 Svaalestuen i Vinje.

Eier: Olav Ketilson.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Kvernrett på takstnr. 1272.

Retten bemerker:

Det er her tilstrekkelig vann i Berdalsåi til drift av kvern.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 1 120,—.

TAKSTNR. 1274.

Gnr. 9 bnr. 4 Søndre Undeberg i Vinje.

Eier: Margit Undeberg.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett.
2. Skade på fiske.
3. Ulempe ved vaske- og badeplass.
4. Terskel — av hensyn til bade- og vaskeplass, jfr. takstnr. 1270.

Retten bemerker:

Kravet om terskel er avgjort foran. Bruksverdien overstiger omsetningsverdien av fallretten.

Erstatning:

For skade på fiske: En gang for alle kr. 160,—.

TAKSTNR. 1280.

Gnr. 8 bnr. 1 og 2 Berredal søndre i Vinje.

Eier: Anne Berdal.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Kvernrett på kart 28, takstnr. 1267 Sagafossen.
2. Ulempe ved bruk av vaskeplass på kart 9, takstnr. 1250.

Retten bemerker:

Det er tilstrekkelig vann til drift av kvern i Sagafossen.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1282.

Gnr. 9 bnr. 1 Nystue søndre i Vinje.

Eier: Vetle Nordgarden.

Prosessfullmektig: Advokat John Hals.

Påstand:

Erstatning for andel i fall tilsvarende 1/1 kvernrett på takstnr. 1272.

Retten bemerker:

Det er tilstrekkelig vann igjen til kverndriften.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1283.

Gnr. 13 bnr. 2 Gjelhus i Vinje.

Eier: Olav Gjelhus.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

Kvernrett på kart 33.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 1282.

Erstatning: Kr. 0,—.

R. TIDLIGERE UTSATTE TAKSTNUMMER

✓ TAKSTNR. 500. og takstnr. 1020

Gnr. 42 bnr. 1 Vehus øvre i Vinje.

Eier: Aslak A. Øygarden.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Ordf. erst:

500 Kr. 302.50
1020 " 200.—
kr. 562.50

Spesielle forutsetninger:

Det beslaglegges grunn for damfeste for Vågidammen på Tokkeelvns nordside (østsidan) som avmerket med rødt på tegning B-2231.

Arealet er 2 700 m², hvorav vegskråningen til bygdevegen 240 m², netto 2 460 m².

Arealet beslaglegges med påstående skog til full eiendom for eksproprianten for anlegg og drift av Vågidammen.

Grunneieren har beholdt det bartrevirke som Vassdragsvesenet har hugget på damfestet og på det neddemmete areal.

Påstand:

1. Grunn til damfeste. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold. 4. Økt båtdrag. 5. Neddemmet og forsumpet grunn. 6. Neddemmet oppkomme og dermed forringet vannforsyning til hytte.

Retten bemerker:

Under nærværende takstnr. tas ikke med den del av eiendommen som ligger nedenfor Vågi dam, herom vises til takstnr. 1020.

Retten flertall, formannen, og skjønnsmennene Gladheim, Kinck Hanssen, Holm og Videsjorden, finner at damstedet ved Vågi dam har utpekt seg som et så godt damfeste at det har gitt stedet en økt omsetningsverdi tilsvarende tomteverdi for stedet. For hele damfestet har flertallet funnet en merverdi stor kr. 2 500,—, eller for dette takstnr. kr. 1 000,—.

Mindretallet, skjønnsmennene Båsen, Bergan, Fonsdal og Aalrust, har ikke funnet slik økt omsetningsverdi.

Skade på fiske på dette takstnr. er erstattet under takstnr. 1020.

Erstatning for:

Damfeste, grunn til eiendom, neddemmet og forsumpet grunn: Arlig kr. 290,—.

TAKSTNR. 501.

Gnr. 41 bnr. 1 Vehus nedre i Vinje.

Eier: Gunhild Vaa.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

Det beslaglegges beite og løvskog på det område som eksproprieres til damfeste av grunn tilhørende takstnr. 500.

Den løvskog som er ryddet på arealet er beholdt av Vassdragsvesenet.

Påstand: Erstatning for:

1. Areal til damfeste. 2. Neddemmet og forsumpet areal.

Retten bemerker:

Under nærværende takstnr. tas ikke med den del av eiendommen som ligger nedenfor Vågi dam, herom vises til takstnr. 1021 a.

Erstatning:

For andel i damfeste og for beite og løvskog på damområdet samt på det neddemte og forsumpete areal: En gang for alle kr. 830,—.

Herav merverdi som damfeste, jfr. takstnr. 500, kr. 250,—.

Arb. erst.:
kr. 602.50

✓ TAKSTNR. 502.
Gnr. 44 bnr. 1 Øen i Vinje.
Eier: Torgeir Øye.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

Det beslaglegges grunn for damfeste for Vågidammen på Tokkeelvans sydside som avmerket med rødt på tegning B-2231.

Arealet er 475 m².

Arealet beslaglegges med påstående skog til full eiendom for eksproprianten for anlegg og drift av Vågidammen.

Påstand: Erstatning for:

1. Areal til damfeste. 2. Neddemmet og forsumpet grunn. 3. Skade på og vansker ved fiske. 4. Økt båtdrag. 5. Økt gjerdehold.

Retten bemerker:

Under nærværende takstnr. tas ikke med den del av eiendommen som ligger nedenfor Vågi dam, herom viser til takstnr. 1012.

Erstatning:

For andel i damfeste, grunn til eiendom og neddemmet og forsumpet areal, skade på fiske og økt båtdrag: Årlig kr. 482,—.

Herav merverdi som damfeste, jfr. takstnr. 500: Årlig kr. 50,—.

Arb. erst.:
kr. 1.170.—

✓ TAKSTNR. 503.
Gnr. 44 bnr. 3 Øens skog i Vinje.
Eier: Casper Kielland.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Neddemmet og forsumpet skogareal. 2. Vanskeliggjort utislag. 3. Skade på isveg.

Erstatning for:

1. Neddemmet og forsumpet skogareal: Årlig kr. 936,—.
2. Vanskeliggjort utislag i Totak kr. 0,60 pr. m³ tømmer.

Arb. erst.:
kr. 1.145.—

✓ TAKSTNR. 631.
Gnr. 43 bnr. 3 Øygaardsskogen i Vinje.
Eier: Torgeir Tjønn.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Grunneieren uttar innen 1. juli 1960 det nyttbare virke under kote 687,3 og beholder dette.

Den rydding som forøvrig blir nødvendig på det neddemmede areal, besørgeres av Vassdragsvesenet overensstemmende med de alminnelige skjønnsforutsetningers pkt. 7 (Totak).

Økt graving i utløpet av bekken over arealet p. g. a. at Totaks regulering holdes utenfor skjønnet.

Påstand: Erstatning for:

1. Neddemmet og forsumpet areal. 2. Skade på fiske. 3. Vanskeliggjorte dreneringsforhold ovenfor forsumpningsgrensen. 4. Økt båtdrag.

Erstatning for:

1. Neddemmet og forsumpet areal: Årlig kr. 780,—.
2. Skade på fiske i Totak: Årlig kr. 136,—.

TAKSTNR. 700 a.

Gnr. 28 bnr. 2 Tveito nordre i Vinje.

Eier: Knut Tveito.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

Skade på fiske.

Retten bemerker:

Vassretten er solgt.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 702.

Gnr. 17 bnr. 1 Berge i Manaas i Vinje.

Eier: Aslak, Sveinung og Sigrid Berge.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 700 a.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 703.

Gnr. 18 bnr. 1 Manaas-Nystuen i Vinje.

Eier: Torleiv Nystog.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 700 a.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 704.

Gnr. 28 bnr. 1 Rui i Vinje.

Eier: Halvor Loftsgarden.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 700 a.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 705.

Øygarden skog, ikke skyldsatt parsell av gnr. 28 bnr. 1 i Vinje.
Eier: Bjørn Tveito.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 700 a.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 706.

Gnr. 16 bnr. 1 Hovdestad i Vinje.
Eier: Bjørn Groven.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for skade på fiske.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 700 a.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 714 a.

Gnr. 23 bnr. 1 Særen Søndre i Vinje.
Eier: Sveinung Norendal.
Prosessfullmektig: Advokat Thorstein Vale.

Påstand:

Erstatning for skade på fiske.

Retten bemerker:

Ved salget av eiendommens vassretter er tatt forbehold om at den fiskerett som tilligger eiendommen i de store hylene Bukvalihylen og Nesahylen ikke fulgte med i overdragelsen. Eiendommen har således krav på erstatning for skade på fisket ved at disse hylar nå er neddemmet i Vinjevatn.

Erstatning:

For skade på fiske i Bukvalihylen og Nesahylen: Arlig kr. 250,—.

✓ TAKSTNR. 2003.

Gnr. 95 bnr. 7 Hyljelid i Vinje.
Eier: Asmund Kvålen v/ verje Arne Kvålen.
Prosessfullmektig: Advokat Arne Kvålen.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Skade på isveg.

Retten bemerker:

Under dette takstnr. blir fastsatt erstatning for fisket i Hyljelihyl på kartnr. 28 og 53. Erstatningen på kartnr. 53 er omtvistet mellom grunneieren eller rettighetshaveren før og etter utskiftningen.

Ardeiser.

X Kr. 250.—

?

Erstatning for:

1. Fisket på kartnr. 28, østsiden (nordsiden): Årlig kr. 250,—.
2. Fisket på kartnr. 53, vestsiden (sydsiden): Årlig kr. 200,—.
3. Ferdselsvansker inntil overføringstunnelen Bordalsvatn—Førsvatn blir satt i drift eller til anleggsveg blir bygget og skaper fremkomst: Årlig kr. 100,—.

TAKSTNR. 2005.

Gnr. 95 bnr. 6 Hylland i Vinje.
Eier: Torjus Hylland v/ verje Knut Vågslid.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: Skade på fiske.

Retten bemerker:

Fisket på denne eiendoms strandlinje er omtvistet med gnr. 95 bnr. 7 og erstatningen blir derfor å oppføre som omtvistet.

Erstatning:

For skade på fiske i Hyljelihyl: Årlig kr. 250,—.

TAKSTNR. 2008.

Gnr. 95 bnr. 2 Ormekvaalen øvre i Vinje.
Eier: Sigurd Kvålen.
Prosessfullmektig: Advokat John Hals.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Skade på isveg.

Retten bemerker:

Vassdragsvesenet har kjøpt vass- og strandretten i Kjela og Førsvassåi.

Fiskeretten i Hyljelihyl er omtvistet med Vassdragsvesenet.

Erstatning for:

1. Skade på fiske i Hyljelihyl: Årlig kr. 40,—.
2. Ferdselsvansker inntil overføringstunnelen Bordalsvatn—Førsvatn blir satt i drift eller til anleggsveg blir bygget og skaper fremkomst: Årlig kr. 200,—.

TAKSTNR. 2009.

Gnr. 95 bnr. 14 Hyttemarka i Vinje.
Eier: Kjetil Skogheims d.bo. Björg Skogheim
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: 1. Skade på fiske. 2. Skade på isveg.

Retten bemerker:

Vassdragsvesenet har kjøpt fallene i Førsvassåi tilhørende denne eiendom. Den skade på eiendommens fiskerett i Hyljelihyl som følger av at vassføring i Kjela blir regulert, må imidlertid erstattes.

Erstatning for:

1. Skade på fiske: Årlig kr. 180,—.
2. Ferdsvansker til overføringstunnelen Bordalsvatn—Førsvatn blir satt i drift eller til anleggsveg blir bygget og skaper fremkomst: Årlig kr. 300,—.

TAKSTNR. 2010.

Gnr. 97 bnr. 2 Flaathyl i Vinje.
Eier: Neri A. Flothyl.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for: Skade på fiske.

Erstatning:

For fiske i Hyljelihyl på kartnr. 54: Årlig kr. 60,—.

S. ANLEGG OG KRAFTLINJER

Tunnelutslag Reinekvam og anleggsveg i Arabygd.

✓ TAKSTNR. 650.

Gnr. 20 bnr. 2 Urebø i Rauland.
Eier: Steffa Særen.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det eksproprieres rett til å anlegge tunnelutslag samt henlegge tippmasser på et ca. 20 da. stort areal ved Reinekvam som vist på tegning TK-1077 a.

Mulige ulemper for ferdselen etter vintervegen på østsiden av Songa elv som følge av sneras fra tippet holdes utenfor skjønnet.

Påstand:

Erstatning for beslagleggelse av grunn til tunnelutslag og tippområde, samt verdiforringelse av Reinekvamhytta og øvrige gjenværende eiendom p. g. a. naboskap med tippet.

Erstatning:

For beslagleggelse av grunn til tippområde og ulemper: Årlig kr. 40,—.

✓✓ TAKSTNR. 653. Se ① takstnr. 544 side 140

Gnr. 21 bnr. 1 Ødegaarden nordre i Vinje.
Eier: Olav Øygarden.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves rett til å bygge, bruke og ha liggende en anleggsveg fra fylkesvegen Vå—Edland til tverrslaget ved Øygarden. Vegen vil bli anlagt i ca. 4 meters bredde med tillegg for skjæringer og fyllinger.

Det er fra eksproprietantens side intet til hinder for at eieren setter grind over vegen eller anlegger ferist når anleggstiden er forbi.

Veggrunnen erstattes etter en pris pr. m² for senere oppgjør når vegen er ferdigbygget.

o
Arl. erst.
kr. 50.—

Se også
① side 111
T. nr. 458a (1/2)

o
Arl. erst.
kr. 300.—

o
Arl. erst.
kr. 240.—

kr. 300.—
" 240.—

kr. 540.—

Skader ved steinsprut o. l. utenfor det oppmålte vegareal holdes utenom skjønnet og blir i mangel av minnelig overenskomst å gjøre opp ved etterfølgende skjønn.

Påstand: Erstatning for:

1. Beslagleggelse av grunn til anleggsveg. 2. Ulemper for gjenværende eiendom. 3. Merutgifter ved anlegg av grind eller ferist hvor vegen krysser gjerdelinjen. 4. Erstatning for utgifter til gjerdehold langs vegen i anleggstiden.

Erstatning for:

1. Beslagleggelse av grunn til anleggsveg pr. da.: Arlig kr. 12,—. = kv. 192.— + 25% = kv. 240.—
2. Ulemper for gjenværende eiendom, for omkostninger ved anlegg av grind eller ferist og for midlertidig ulemper: Arlig kr. 240,—. + 25% = kv. 300.—

*Damsted Våmarvatn og overføringstunneler Venemo—Totak—
Våmarvatn med anleggsveger og kraftlinjer.*

Arbeid ✓
kr. 78.—
TAKSTNR. 2035.

Gnr. 21 bnr. 4 Hauge i Rauland.

Eier: Aslak O. Øygarden.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

1. Til atkomstveg til tverrslaget Totak Vest for overføringstunnelen Venemo-Totak med skjæringer og fyllinger beslaglegges 460 meter i 7,5 meters bredde fra fylkesvegen Vå-Edland. Med møteplasser m.v. utgjør det samlede areal 3,5 da. (herav 175 meter og 1,3 da. under kote 688, 3) Vegen vil bli opprettholdt som permanent også i fremtiden. I tillegg til vegen er uttatt masse til vegfyll på et ca. 2,3 da. stort areal som påvist under befaringen. Arealet forutsettes tatt i bruk den 1. juni 1960.
2. Det erverves rett til å anlegge og ha førende en 20 kV kraftledning fra Urdbøura til brakkene på Øygarden. 424 meter, 1 E-mast, 3 H-master. Linjen som vil bli permanent, er anlagt den 1. juni 1960.
3. Det erverves rett til å anlegge å ha førende en 20 kV kraftledning fra Urdbøura til tverrslaget ved Totak Vest. 205 meter, 2 H-master. Linjen som vil bli permanent, er anlagt den 1. april 1961.
4. Det erverves rett til å anlegge og for fremtiden ha liggende vannledning fra ollen ved Nipabekken frem til brakkene ved Øygarden i 580 meters lengde over denne eiendom. Vannuttaket vil bare foregå i anleggstiden.
Ledningen er anlagt den 1. juni 1960.

Påstand:

1. Beslagleggelse av veggrunn. 2. Klausulering av grunn til kraftledning. 3. Ulemper for gjenværende eiendom. 4. Uttatt masse fra grustak. 5. Skade og ulempe ved vannledning. 6. Erstatning for arbeid og utgifter ved opprydding etter vannledning. 7. Erstatning for forsumpning av jord på innside av vegfyllingen for anleggsveg til Totak vest.

Retten bemerker:

Fordelene ved vegen er like store som verdien av veggrunnen.

Erstatning for:

1. Massetak, kraftledninger, dreneringsulemper og vannledning: Arlig kr. 60,—.
2. Opprydding etter vannledning: En gang for alle kr. 250,—.

Arb. erst.
kr. 55.-

✓ TAKSTNR. 2036.

Gnr. 21 bnr. 1 Ødegaarden nordre i Rauland.
Eier: Olav Øygarden.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

1. Til atkomstveg til tverrslaget Totak Vest for overføringstunnelen Venemo-Totak med skjæringer og fyllinger beslaglegges 450 meter i 7,5 meters bredde fra fylkesvegen Vå-Edland. Med møteplasser m.v. utgjør det samlede areal 3,8 da. inklusive avgrening til sprengstofflageret (herav 145 meter og 1,0 da. under kote 688,3). Vegen vil bli opprettholdt som permanent også i fremtiden.

Det er fra ekspriantens side intet til hinder for at eieren setter grind over vegen når anleggstiden er forbi.

Arealet forutsettes tatt i bruk den 1. august 1960.

2. Det erverves rett til å anlegge og ha førende en 20 kV kraftledning fra Urdbøura til brakkene på Øygarden samt en avgrening til ventil-kammeret. 178 meter, 1 E-mast, 1 H-mast.

Linjen som vil bli permanent, er anlagt den 1. juni 1960.

3. Det erverves rett til å anlegge og ha førende en 20 kV kraftledning fra Urdbøura til tverrslaget ved Totak Vest. 444 meter, 3 E-master, 2 H-master. Linjen som vil bli permanent, er anlagt den 1. april 1961.

4. Det erverves rett til å anlegge og for fremtiden ha liggende vannledning fra ollen ved Nipabekken frem til brakkene på Øygarden i 115 meters lengde over denne eiendom. Vannuttaket vil bare foregå i anleggstiden.

Ledningen er anlagt den 1. juni 1960.

Påstand:

1. Beslagleggelse av veggrunn. 2. Klausulering av grunn til kraftledning. 3. Ulemper for gjenværende eiendom. 4. Skade og ulempe ved vannledning. 5. Utgifter til vedlikehold av gjerde langs anleggsvegen i årene 1962-63 og -64. Det forutsettes at anleggsarbeidet da er avsluttet. 6. Utgifter til anlegg og vedlikehold av 2 grunder over anleggsvegen.

Retten bemerker:

Fordelen ved vegen er like stor som verdien av veggrunnen.

Erstatning for:

1. Kraftledninger, vannledning og grunder: Årlig kr. 44,—.
2. Midlertidig vedlikehold av gjerde: En gang for alle kr. 150,—.

Arb. erst.:
kr. 250.-

✓ TAKSTNR. 2037.

Gnr. 22 bnr. 1 Ødegaarden søndre i Rauland.
Eier: Margit Hamre.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

1. Til anlegg av tverrslag Totak Vest med kanal m. v. for overførings-tunnelen Venemo-Totak eksproprieres til full eiendom et areal på 20,1 da. som vist på tegning TK-1079. Herav ligger 15,6 da. under kote 688,3. Arealet er tatt i bruk 1. juni 1961.

Fiskeretten utenfor det eksproprieerte areal tilligger fortsatt grunn-eieren. Mulig skade på fisket på grunn av anleggsarbeidene holdes utenfor nærværende del av skjønnet.

I Totak vil der utenfor arealet bli plasert tippmasser fra tunnelen. Tippen vil dekke inntil 35 da. i høyde opp til kote 689,0.

Se også
③ takstnr. 654:
(kr. f. 250.-)

2. Til midlertidig bruk i anleggstiden for lager, verksted, pressehus, veg m. v. erverves et areal på 10,3 da. (herav 6,4 da. under kote 688,3). Arealet er tatt i bruk den 1. juni 1961. Vegen over dette areal vil bli opprettholdt som permanent også i fremtiden. Det forutsettes at høylåven på arealet fritt kan benyttes av eieren i anleggstiden.
3. Det erverves rett til å anlegge og ha førende en 20 kV kraftledning fra Urdbøura til tverrslaget ved Totak Vest. 118 meter, 1 E-mast, 1 H-mast. Linjen som vil bli permanent, er anlagt den 1. april 1961.

Påstand:

1. Erstatning for grunnavståelse og for løe på det eksproprierte areal.
2. Skade på grunn ved midlertidig anleggsbruk.
3. Beslagleggelse av grunn for veg.
4. Erstatning for utak av masser. (Erstatning for ødelagt garnfiske utstår, jfr. skjønnsforutsetningenes pkt. 1, 3. ledd).
5. Klausulering av grunn til kraftledning.
6. Ulemper ved kraftledning.
7. Erstatning for utgifter til anlegg og vedlikehold av grind, der hvor vegen krysser gjerdelinje mellom denne eiendom og takstnr. 2036.

Retten bemerker:

Retten kan ikke finne at det er truffet noen bindende avtale mellom partene om kjøp av sand og grus.

Retten finner videre at bruksverdien av overflaten overstiger bruksverdien som grustak.

Det er tatt i betraktning at en del av arealet er erstattet som forulempet.

Erstatning:

For grunn til eiendom til tverrslag med kanal, grunn til midlertidig bruk, for rett til kraftledning, for ødelagt løe, for grunn og for ulempe: årlig kr. 200,—.

✓ **TAKSTNR. 2076.**

Gnr. 63 bnr. 1 Vesaas i Vinje.

Eier: ~~Aanond Vesaas~~ Olav Vesaas

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Arv. erst.
kr. 200.—

Spesielle forutsetninger:

Det erverves rett til å anlegge og ha førende en 20 kV kraftledning fra Vesås til Våmartveit.

700 meter, 6 E-master, 1 H-mast, 1 2A-mast.

Linjen som vil bli permanent, er anlagt den 1. januar 1961.

Det erverves rett til i anleggstiden å ha førende en 250 meter lavspenning fra trafo til avslagskammer, 3 E-master.

For det bartretømmer som hugges, vil det bli gjort opp overensstemmende med de alminnelige skjønnsforutsetninger. Det øvrige virke vil bli trukket til side og tilfaller eieren.

Påstand:

1. Klausulering av grunn.
2. Ulemper.
3. Avvirkning i utide.
4. Tappt arbeidsinntekt.
5. Tap ved byggeforbud.

Erstatning for:

1. Permanent kraftledning: Årlig kr. 160,—.
 2. Midlertidig lavspentledning: Årlig i anleggstiden kr. 50,—.
- Innsparte driftsutgifter settes til kr. 41,— pr. m³.

Arb. erst.
kr. 195.—

TAKSTNR. 2077.

Gnr. 62 bnr. 1 Fetveit i Vinje.
Eier: Anne Fetveit.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Som under takstnr. 2076, unntatt lavspentlinje. 1010 meter, 7 E-master, 7 H-master.

Påstand:

1. Klausulering av grunn. 2. Ulemper. 3. Avvirkning i utide. 4. Uhen-siktsmessig arrondering.

Erstatning:

For kraftledning: Årlig kr. 156,—.
Innsparte driftsutgifter settes til kr. 41,— pr. m³.

se også

③ T.nr. 2055
side 54

TAKSTNR. 2078.

Gnr. 60 bnr. 1 Nestestu i Vinje.
Eier: Ragnvald Nestestog.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

1. Til anlegg av dam ved Våmarvatns utløpsos, samt tverrslag til tilløps-tunnelen til kraftstasjonen Tokke II med inntak erverves til full eien-dom et areal på 26,25 da. og til tipp 750 m² tilsammen 27 da., som vist på den fremlagte tegning TK-1081 c.

Den skog som står under kote 687,3 mot Våmarvatn vil bli ryddet og betalt etter måling som bestemt under post 8 i de alminnelige skjønns-forutsetninger for reguleringen av Våmarvatn. Forøvrig overtas arealet med påstående skog.

Arealet forutsettes tatt i bruk den 15. august 1961.

Fiskeretten i Kåvsvatn og Våmarvatn utenfor de eksproprierte grunn-areal tiligger fortsatt eieren.

I Kåvsvatn vil der utenfor arealet bli plasert tippmasse fra tunnelen. Tippen vil dekke inntil 10 da. i høyde opp til ca. kote 673.

2. Som takstnr. 2076.
965 meter, 8 H-master, 4 E-master.
Det forutsettes at høyselet ved km. 3,1 tillates oppført til tidligere høyde.

Påstand:

1. Klausulering av grunn, herunder også grunn i Kåvsål.
2. Skade på fiske i Kåvsvatn.
3. Ulemper, herunder driftsulemper ved kraftledningen.
4. Avvirkning i utide.
5. Uhen-siktsmessig arrondering.
6. Grunn til damfeste, jfr. de spesielle skjønnsforutsetninger.
7. Grunn til tverrslag for tilløpstunnel.

Arb. erst.
kr. 195.—

se også:

③ T.nr. 2054
side 53

Retten bemerker:

Det er for dette takstnr. nedlagt påstand om at erstatningen fastsettes som realerstatning, nemlig som levering av elektrisk kraft. Man viser herom til rettens alminnelige bemerkninger foran hvor tiltakskravet er avgjort.

Retten finner videre at damstedets verdi som skogsgrunn og som hytte-tomter overstiger verdien som damfeste. Det er tatt hensyn til at en del av området tidligere er erstattet som neddemmet. Fisket i Kåvsvatn er er-stattet under takstnr. 775.

Erstatning for:

1. Kraftledning: Årlig kr. 220,—.
2. Grunn til damsted, tverrslag og tipp: Årlig kr. 416,—.
Skjønnsmennene Båsen, Bergan og Fonsdal stemmer for årlig kr. 385,—.
3. Standskog på damstedet over kote 687,3: En gang for alle kr. 3 200,—.
Innsparte driftsutgifter kr. 41,— pr. m³

TAKSTNR. 2079.

Gnr. 61 bnr. 1 Aarhus i Vinje.

Eier: Ragna Aarhus.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Som takstnr. 2076.

120 meter, 2 E-master.

Påstand:

Som takstnr. 2077.

Erstatning:

For kraftledning: En gang for alle kr. 920,—.

Innsparte driftsutgifter settes til kr. 41,— pr. m³.

✓ **TAKSTNR. 2080.**

Arb.erst.: Gnr. 59 bnr. 1 Jamsgaard i Vinje.

kr. 500.— Eier: Asbjørn Jamsgard.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

se også **Spesielle forutsetninger:**

1. Til anlegg av dam ved Våmarvatns utløpsos erverves til full eiendom et areal på 15,7 da., som vist på fremlagt tegning TK-1081 c.
① side 184 Den skog som står under kote 687,3 mot Våmarvatn vil bli ryddet og betalt etter måling som bestemt under post 8 i de alminnelige skjønns-forutsetninger for reguleringen av Våmarvatn. Forøvrig overtas arealet med påstående skog.
③ side 53 Arealet forutsettes tatt i bruk den 1. august 1961.
Fiskeretten i Kåvsvatn og Våmarvatn utenfor det eksproprierte grunn-areal tilligger fortsatt eieren.
I Kåvsvatn vil der utenfor arealet bli plasert tippmasser fra tunnelen. Tippen vil dekke inntil 5 da. i høyde opp til ca. kote 672.
2. Til adkomstveg til dammen ved Våmarvatn med skjæringer og fyllin-ger beslaglegges 600 meter i 10 meters bredde fra fylkesvegen til Våmar-veit. Med møteplasser m. v. utgjør det samlede areal 6 da. Veggen vil bli opprettholdt som permanent også i fremtiden.

3. Til midlertidig bruk i anleggstiden for oppføring av brakker m. v. erverves et areal på 2,5 da. ved anleggsvegen som påvist under befaringen.
4. Barskogen på de under 2 og 3 nevnte arealer er overtatt av eksproprian-ten og betalt.
Arealene forutsettes tatt i bruk den 1. august 1961.
5. Som takstnr. 2076.
848 meter, 7 E-master, 4 H-master og avgrensing til dammen 525 meter, 5 E-master, 2 H-master og 1 AA-mast.

Påstand:

Som takstnr. 2078, unntatt post 7, som her skal lyde slik: Gjerdehold på dammen og fra dammen over tippen ned til Kåvsvatn.

Retten bemerker:

Som ved takstnr. 2078. Fisket i Kåvsvatn er erstattet under takstnr. 781 a.

Erstatning for:

1. Kraftledning med avgrensing samt ulemper: Arlig kr. 136,—.
2. Grunn til damsted, tipp og veg: Arlig kr. 264,—.
Skjønnsmennene Båsen, Bergan og Fonsdal stemmer for årlig kr. 214,—.
3. Grunn til brakker: Arlig i anleggstiden kr. 200,—.
4. For standskog på damstedet over kote 687,3: En gang for alle kr. 1 200,—.
Innsparte driftsutgifter settes til kr. 38,— pr. m³.

✓ **TAKSTNR. 2081.**

Gnr. 54 bnr. 1 Løk i Vinje.

Eier: Torleiv Løk.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

1. Til atkomstveg til dammen ved Våmarvatn med skjæringer og fyllinger beslaglegges 30 meter i 8,5 meters bredde fra fylkesvegen til Våmar-tveit. Med møteplasser m. v. utgjør det samlede areal 0,4 da.
Vegen vil bli opprettholdt som permanent også i fremtiden.
Barskogen på arealet vil bli overtatt av eksproprian-ten etter måling som under de alminnelige skjønnsforutsetningers punkt VI, 8 bestemt. Det øvrige virke som hugges vil bli trukket til side og tilfaller eieren.
Arealet forutsettes tatt i bruk den 1. august 1961.
2. Som takstnr. 2076.
753 meter, 6 E-master, 3 H-master og avgrensing med 1 E-mast.

Påstand:

Som takstnr. 2077.

Erstatning for:

1. Grunn til kraftledning samt ulemper: Arlig kr. 180,—.
2. Grunn til veg: Arlig kr. 8,—.
Innsparte driftsutgifter settes til kr. 38,— pr. m³.

✓ **TAKSTNR. 2082.**

Gnr. 59 bnr. 3 Jamsgaard i Vinje.

Eier: Gunhild Jamsgard.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

o
Arl. erst.
kr. 235.—

se også:

③ i.nr. 2052

side 52

o
Arl. erst.:
kr. 175.—

se også:

① side 185 i.nr. 729

③ side 52 i.nr. 2051

Spesielle forutsetninger:
Som takstnr. 2076.
676 meter, 4 E-master, 5 H-master.

Påstand: Som takstnr. 2077.

Erstatning for:
Kraftledning samt ulemper: Arlig kr. 140,—.
Innsparte driftsutgifter settes til kr. 38,— pr. m³.

✓ TAKSTNR. 2083.

Arl. erst.
kv. 187.50 Gnr. 57 bnr. 1 Høgetveit nordre og søndre i Vinje.
Eier: Asmund-Høgtveit. Margit
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Se også: Spesielle forutsetninger:
Som takstnr. 2076.
1311 meter, 11 E-master, 4 H-master.

③ T.nr.

2061 og 2062 Påstand: Som takstnr. 2077.

side 55 og 56 Erstatning:
For kraftledning samt ulemper: Arlig kr. 150,—.
Innsparte driftsutgifter settes til kr. 39,— pr. m³.

TAKSTNR. 2084.

Gnr. 57 bnr. 9 Strånd i Vinje.
Eier: Ole Røraas.
Prosessfullmektig: Advokat John Hals.

Spesielle forutsetninger:
Som takstnr. 2076.
319 meter, 1 E-mast, 3 H-master.

Påstand: Som for takstnr. 2077.

Retten bemerker:

Saksøkte har begjært engangserstatning og retten tar påstanden til følge.

Erstatning:
For kraftledning samt ulemper: En gang for alle kr. 1 154,—.
Innsparte driftsutgifter settes til kr. 39,— pr. m³.

✓ TAKSTNR. 2085.

Arl. erst.
kv. 160.— Gnr. 59 bnr. 5 Midttun i Vinje.
Eier: Hæge Midttun.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Se også 1. Til midlertidig bruk i anleggstiden for oppføring av brakker m. v. erverves et areal på 4,5 da. (hvorav 1,5 da. under kote 688,3) som vist på tegning TK-1081 c.

③ T.nr. 2058

Herav vil 1 da. fremtidig bli beslaglagt til velteplass, jfr. takstnr. 2058 i overskjønn vedr. den alminnelige fløting, avhjemlet 25. april 1963.

side 55

Barskogen som ryddes på arealet vil bli overtatt av eksproprianten etter måling som under de alminnelige skjønns forutsetningers punkt VI, 8 bestemt.

Det øvrige virke som hugges vil bli trukket til side og tilfaller eieren. Arealet forutsettes tatt i bruk den 1. juni 1961.

2. Det erverves rett til i anleggstiden å ha førende en ca. 200 meter lavspenledning frem til brakkene. For den skog som ryddes, gjøres opp etter de alminnelige skjønnsforutsetningers punkt VI, 8.
3. Som takstnr. 2076.
580 meter, 4 E-master, 3 H-master.

Påstand:

1. Klausulering av grunn.
2. Ulempe for drift av gjenværende eiendom, herunder ulempe for skogsdrift p. g. a. kraftledningen.
3. Avvirkning i utide.
4. Tappt arbeidsinntekt i skogen.
5. Uhensiktsmessig arrondering.

Erstatning for:

1. Lavspenledning og tomt til brakker m. v.: Årlig i anleggstiden kr. 260,—.
2. Velteplass nr. 250 Krossbakkåi, 1 da.: Etter anleggstiden årlig kr. 20,—.
3. Kraftledning og ulemper: Årlig kr. 108,—.
Innsparte driftsutgifter settes til kr. 39,— pr. m³.

TAKSTNR. 2086.

Gnr. 53 bnr. 3 Krossbakken i Vinje.

Eier: Erling Krossbakken.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

1. Til anlegg av tverrslag for overføringstunnelen Totak-Våmarvatn erverves til full eiendom et areal på 7,7 da. som vist på tegning TK-1081 a. Skog under kote 687,3 vil bli ryddet og betalt etter måling som bestemt under post 8 i de alminnelige skjønnsforutsetninger for reguleringen av Våmarvatn. Forøvrig overtas arealet med påstående skog. Det forutsettes at eksproprianten når anleggstiden er forbi, holder tunnelinnslaget inngjerdet i nødvendig utstrekning for å hindre fare for folk og beitedyr. Fiskeretten utenfor det eksproprieerte grunnareal tilligger fortsatt eieren
2. Til midlertidig bruk i anleggstiden for oppføring av verksted, kontor, transformator m. v. erverves et areal på 7,2 da. (hvorav 3,8 da. under kote 688,3) som vist på tegning TK-1081 a.
3. Til atkomstveg til tverrslaget med skjæringer og fyllinger og massetak beslaglegges 290 meter i 7 meters bredde fra fylkesvegen til Våmartveit. Med møteplasser m. v. utgjør det samlede areal 2,9 da. (herav 1,4 da. under kote 688,3). Vegen vil bli opprettholdt som permanent også i fremtiden.
4. Til atkomstveg til transformator, midlertidig i anleggstiden, er jevnet ut et traktorspor i 90 meters lengde og ca. 8 meters bredde, tilsammen 0,7 da.
5. I Våmarvatn vil det bli plasert tippmasser som utenfor denne eiendom forutsettes å dekke inntil 30 da. i høyde opptil ca. kote 682,0.

Årl. erst:

Kr. 615.—

Se også:

③ T.nv. 2068

side 59

6. Den barskog som ryddes på de under punkt 2, 3 og 4 nevnte arealer vil bli overtatt av eksproprianten etter måling som under de alminnelige skjønnsforutsetningers punkt VI, 8 bestemt. Det øvrige virke vil bli trukket til side og tilfaller eieren.
7. De foran under 1-5 nevnte arealer forutsettes tatt i bruk den 1. juni 1961.
8. Som takstnr. 2076.
273 meter, 1 E-mast, 2 H-master, 1 2A-mast, dessuten erverves rett til i anleggstiden å ha førende en midlertidig 20 kV avgreningslinje 130 meter, i E-mast, frem til tverrslaget.

P å s t a n d :

1. Eiendomsavståelse i h.t. de spesielle skjønnsforutsetninger.
2. Klausulering av grunn.
3. Ulemper for gjenværende eiendom, herunder ulemper i anleggstiden.
4. Avvirkning i utide.
5. Tappt arbeidsinntekt.
6. Uhensiktsmessig arrondering.

Retten bemerker:

De arealer som erverves til midlertidig bruk, antas å bli så sterkt skadet at de ikke vil gi noen avkastning på lang tid etter tilbakeleveringen. Erstatningen vil derfor også for disse arealer bli fastsatt som en stedsevarig avgift.

Erstatning for:

1. Kraftledning med midlertidig avgrensning: Årlig kr. 52,—.
2. Grunn til tverrslag, verksted m. v., veg og traktorspor samt ulemper: Årlig kr. 440,—.

Innsparte driftsutgifter settes til kr. 39,— pr. m³.

✓ TAKSTNR. 2087.

Gnr. 53 bnr. 8 Aakre i Vinje.

Eier: Harald Aakre.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Til anlegg av tverrslag for overføringstunnelen Totak-Våmarvatn erverves til full eiendom et areal på 2,85 da., hvorav 0,96 da. under kote 687,3, som vist på tegning TK-1081 c og TK-1120 b.

Skog under kote 687,3 vil bli ryddet og betalt etter måling som bestemt under post 8 i de alminnelige skjønnsforutsetninger for reguleringen av Våmarvatn. Forøvrig overtas arealet med påstående skog.

Det forutsettes at eksproprianten når anleggstiden er forbi, holder tunnelinnslaget inngjerdet i nødvendig utstrekning for å hindre fare for folk og beitedyr.

Fiskeretten utenfor det eksproprierede grunnareal tilligger fortsatt eieren.

Aeralet forutsettes tatt i bruk den 1. august 1961.

I Våmarvatn vil det bli plasert tippmasser som utenfor denne eiendom forutsettes å dekke inntil 5 da. i høyde opp til ca. kote 682,0.

P å s t a n d :

1. Eiendomsavståelse og beslagleggelse av grunn i h.t. de spesielle skjønnsforutsetninger.
2. Ulemper for gjenværende eiendom, herunder ulemper i anleggstiden.

Arb.erst.
kv. 105.-
se også:
③ T.nr. 2067
side 58

3. Erstatning for skade på jord ved kjøring med bulldozer utenfor det eksproprierte areal.
4. Uhensiktsmessig arrondering av dyrket mark ved ekspropriasjonsområdet.

Erstatning for:

1. Grunn til tverrslag samt ulemper: Arlig kr. 84,—.
2. Skade ved bulldozerkjøring: En gang for alle kr. 50,—.
Innsparte driftsutgifter settes til kr. 39,— pr. m².

T. VAMARVATN — UTSATTE FERDSELSSPØRSMÅL

TAKSTNR. 2054.

Gnr. 60 bnr. 1 Nestestu i Vinje.
Eier: Ragnvald Nestestog.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for ulempe ved omlegging av ferdsel.

Retten bemerker:

Med de veger, som nå er bygget, vil dette takstnr. ikke få økte ferdsels- eller transportvansker.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 2055.

Gnr. 62 bnr. 1 Fetveit i Vinje.
Eier: Anne Fetveit.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for ulempe ved omlegging av ferdsel.

Erstatning:

For ferdsels- og transportvansker: En gang for alle kr. 6 240,—.

TAKSTNR. 2056.

Gnr. 61 bnr. 1 Aarhus i Vinje.
Eier: Ragna Aarhus.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for ulempe ved omlegging av ferdsel.

Erstatning:

For ferdsels- og transportvansker: En gang for alle kr. 3 760,—.

TAKSTNR. 2063.

Gnr. 53 bnr. 2 Grytebæk i Vinje.
Eier: Martha Krossbakken.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for ulempe ved omlegging av ferdsel.

Retten bemerker:

Den sommertraktorveg som Vassdragsvesenet har bygget, vil avhjelpe ferdseis- og transportvanskene.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 2064.

Gnr. 53 bnr. 5 Vaamartveit i Vinje.

Eier: Olav Jordstøyl.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for ulempe ved omlegging av ferdseis.

Retten bemerker:

Som under takstnr. 2063.

Erstatning: Kr. 0,—.

TIL ALLE ERSTATNINGSBELØP BLIR Å LEGGE DET
LOVBESTEMTE TILLEGG PÅ 25 %.

XI. SAKSOMKOSTNINGER

De saksøkte blir i medhold av vassdragsreguleringslovens § 20 nr. 2 å tilkjenne erstatning for nødvendige utgifter til teknisk og juridisk bistand. Omkostningsbeløpet vil bli fastsatt i en særskilt rettsbok.

Hvor intet annet er sagt, er overskjønnet enstemmig.

XII. FRAVIKELSESKJENNELSE

Saksøkerens prosessfullmektig har begjært fravikelseskjennelse av sagt for alle deler av overskjønnet som er behandlet foran. De saksøkte har ikke reist noen innvending mot dette.

Begjæringen blir tatt til følge, jfr. skjønnslovens § 53 og fristen blir satt lik fristen for anke.

Slutning:

Vassdragsvesenet kan 4 — fire — uker etter forkynnelsen av overskjønnet og denne kjennelse kreve å bli satt i besittelse av de eksproprierte eiendommer og rettigheter mot å betale de fastsatte erstatninger.

Kjennelsen er enstemmig.

L. Z. Backer.

Helge Båsen. Kittil E. Bergan. F. K. Hanssen.

Andr. Holm. Harald Gladheim. G. T. Videsjorden.

Harry Fonsdal. Jonas Galde. O. E. Aalrust.

Bjørn Bendz. Jon Tveiten.

Rettsbok for Vest-Telemark herredsrett

År 1965 den 29. april ble rett holdt i Garden Hotell i Oslo.

Rettensformann: Lagmann L. Z. Backer, settedommer i henhold til Justisdepartementets oppnevning av 7. april 1961.

Skjønsmenn:

1. Distriktssjef Helge Båsen, Eggedal.
2. Gårdbruker Kittil E. Bergan, Gvarv.
3. Sivilingeniør F. K. Hanssen, Sandvika.
4. Gårdbruker Andr. Holm, Herefoss.
5. Gårdbruker Harald Gladheim, Veggli i Numedal.
6. Gårdbruker Gunnar T. Videsjorden, Uvdal i Numedal.
7. Elyerksjef Harry Fonsdal, Kongsberg.
8. Gårdbruker Jonas Galde, Bøverdalen.

Vara menn:

1. Gårdbruker O. E. Aalrust, Hemsedal.
2. Gårdbruker Jon Tveiten, Fyresdal.
3. Sivilingeniør Bjørn Bendz, Oslo.

Sak nr. 6/1957 og 7/1961 B:

Saksøker:

Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen, Oslo.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Otto Chr. Hagemann, Oslo.

Saksøkt:

Grunneiere og rettighetshavere i Vinje m. fl. herreder som blir berørt av byggingen av Tokke kraftanlegg og reguleringen av Tokke—Vinje-vassdraget.

Prosessfullmektiger: H.r.advokat Arne Vislie, Oslo, og advokat Hallvard Roholdt, Kviteseid.

Saken gjelder:

Skjønn etter vassdragsloven og vassdragsreguleringsloven for å fastsette erstatninger og/eller tiltak for dem som blir berørt av byggingen av Tokke kraftanlegg og reguleringen av Tokke—Vinjevassdraget. Underskjønnet er avhjemlet 10. april 1964. Ingen av partene var varslet og ingen møtte.

Etter rådslagning og stemmegivning for lukte dører ble det avsagt sådant

OVERSKJØNN

I. Innledende bemerkninger:

Fra underskjønnet hitsettes:

«Skjønnsforretningene i anledning av utbyggingen og statsreguleringen av Tokke—Vinjevassdraget har vært av et slikt omfang at det har vært nødvendig å foreta behandlingen i flere etapper og deler av skjønnene er blitt avhjemlet etter hvert som behandlingen skred frem. Den siste del av skjønnene som er avhjemlet, er skjønn vedrørende fallene av 10. april 1962. I dette skjønn er det i noen innledende bemerkninger gitt en oversikt over hvilke ekspropriasjonstillatelser som er gitt og hvilke reguleringsbestemmelser som er utferdiget samt hvilke deler av skjønnene som inntil da var avhjemlet. Videre er det der gjort rede for skjønnsrettens oppnevning og skjønnes påstevning og foreningen av de forskjellige skjønnsaker til felles behandling og felles avgjørelse. Om dette finner man det for denne del av skjønnet tilstrekkelig å vise til den trykte rettsbok for skjønnet av 10. april 1962 side 3 flg.»

Det tilsvarende overskjønn er avhjemlet den 29. april 1965 og retten viser til bemerkningene der.

I nærværende del av overskjønnet skal bli behandlet ekspropriasjonene etter Kronprinsregentens resolusjon av 13. januar 1956 om avståelse av fall, grunn og rettigheter samt bestemmelsene om ytterligere statsregulering av Tokke—Vinjevassdraget i kongelig resolusjon av 17. juni 1960 forsåvidt angår Bituåi nedenfor dammen ved Bitdalsvatn, Kvikkåi, Vååi og Lauvjuvbekken.

Denne del av overskjønnet har vært forenet til felles forhandling med overskjønn vedr. oppdemming, regulering og ekspropriasjon i Bitdalen, jfr. rettsboken foran, og retten har holdt rettsmøter og foretatt befarings til samme tider som der er anført. De samme skjønnsmenn har gjort tjeneste og de samme sakkyndige har vært oppnevnt og har tjenestegjort. Også i nærværende del av overskjønnet har sivilingeniør Lars T. Platou møtt og gitt utredning på vegne av de saksøkte.

I tillegg til dette kan retten nevne at Rauland grunneigarlag har gitt en utredning om behovet for gjerde langs Bituåi med tilhørende kartskisse.

II. Ekspropriasjonstillatelse, reguleringsbestemmelser og manøvreringsreglement.

Fra underskjønnet hitsettes:

«Ved Kronprinsregentens resolusjon av 13. januar 1956 ble det bestemt:

I medhold av lov om vassdragene av 15. mars 1940 §§ 147, 149 pkt. 1 og 2, § 62, samt § 104 pkt. 2 - 4 og § 105 tillates Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen å ekspropriere fall, grunn og rettigheter i Tokke—Vinjevassdraget i det vesentlige i samsvar med søknad fra høyesterettsadvokat Georg Lous av 10. mars 1955 med bilag.

Tillatelse etter vassdragslovens § 104 gis på de betingelser som er stillet opp i Industridepartementets tilråding av 13. januar 1956.

De betingelser som er tatt inn i departementets tilråding og som har betydning for denne del av skjønnet, er følgende:

1.

Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen plikter å treffe nødvendige tiltak eller avgi vann i sådan utstrekning at den alminnelige ferdsel og fløting forulempes så lite som mulig ved utbyggingen.

Spørsmålet om hvilke forføyninger som skal treffes, avgjøres i mangel av overenskomst ved skjønn som i tilfelle kan fremmes i forbindelse med ekspropriasjonsskjønnet.

Skade eller ulempe for ferdsel eller fløting som ikke avhjelpes på denne måte, blir å erstatte.

2.

Til fremme av fisket i de områder av Tokke-Vinjevassdraget som berøres av utbyggingen, plikter Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen å sette ut yngel og/eller settefisk etter nærmere bestemmelser av vedkommende departement.

Dersom dette departement finner det nødvendig og hensiktsmessig, plikter Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen å sette ut yngel og/eller settefisk etter nærmere bestemmelser av vedkommende departement.

Dersom dette departement finner det nødvendig og hensiktsmessig, plikter Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen etter samme departements nærmere bestemmelse:

1. å anbringe fiskesperring foran inntakene for å hindre at fisk ødelegges i turbinene.
2. for fiskebestandens vedlikehold å treffe tiltak for å lette fiskens fremkomst til nye gyteplasser — for eksempel ved bygging av fiske-trapper.
3. med års mellomrom å bekoste fiskeribiologiske undersøkelser i de berørte områder.

Ved kongelig resolusjon av 17. juni 1960 ble det bestemt:

Det fastsettes reguleringsbestemmelser for ytterligere statsregulering av Tokke-Vinjevassdraget overensstemmende med Industridepartementets tilråding av 17. juni 1960.

De poster i reguleringsbestemmelsene for ytterligere regulering som har særlig interesse for nærværende del av skjønnet, er sålydende:

I.

1.

Reguleringsbestemmelsene gjelder i 60 år regnet fra 8. februar 1957.

6.

Reguleringsanleggenes eier er forpliktet til å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på Tokke kraftanleggs bekostning. Veger, bruer og kaier som anleggenes eier bygger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anleggene.

Reguleringsanleggenes eier plikter å overta forskutteringen av omkostningene ved bygging av vegen Haugsæl — Myrstøyl for så vidt angår den del som skal dekkes av vegfondet (6/10).

8.

Reguleringsanleggenes eier plikter etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement å sette ut yngel og/eller settefisk i de områder av Tokke-Vinjevassdraget som berøres av reguleringene og overføringene.

Dersom vedkommende departement finner det nødvendig og hensiktsmessig, plikter reguleringsanleggenes eier etter samme departements nærmere bestemmelse:

1. å anbringe fiskesperring foran tappeluker og tunnelinntak for å hindre utvandring av fisk under tappeperioden.

2. for fiskebestandens vedlikehold å treffe tiltak for å lette fiskens fremkomst til nye gyteplasser — for eksempel ved bygging av fiske-trapper.

3. med års mellomrom å bekoste fiskeribiologiske undersøkelser i de berørte områder.

Reguleringsanleggenes eier plikter å refundere utgifter til forsterket jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden etter vedkommende departements nærmere bestemmelser.

9.

De neddemte områder ryddes for trær og busker som er over 1,5 m høye og/eller har over 8 cm stammediameter målt i 25 cm høyde. Gjenstående stubber skal ikke være over 25 cm høye. Høyden regnes vinkelrett mot bakken. Ryddingen skal være fullført senest 2 år etter første neddemming av vedkommende areal.

Etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement skal begrensede områder finryddes av hensyn til fisket eller når det finnes påkrevd av andre tungtveiende grunner.

11.

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

12.

De som bor ved Kjela og Flothylelv skal varsles om flommer som ventes å gå over dammene i så god tid i forvegen som mulig ved oppslag på høvelige steder.

De partier av isen på magasinene som mister sin bæreevne p.g.a. reguleringene eller overføringene, skal markeres slik:

Så snart isen er farbar om høsten, innsirkles det svekkede parti med tau festet til påler som settes fast i isen med passende mellomrom. Tauet skal til enhver tid ha en fri høyde over is- eller snøoverflate på mellom 0,5 og 1,0 m.

13.

Reguleringsanleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Reguleringsgrensene betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker, som det offentlige godkjenner.

Kopier av karter som opptas i anledning av anleggene, skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

16.

Det påhviler reguleringsanleggenes eier i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser, samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Reguleringsanleggenes eier skal i god tid på forhånd undersøke om

faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Reguleringsanleggenes eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- såvel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plaseringen av stein og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Reguleringsanleggenes eier plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende arbeidsledere fornøden meddelelse.

17.

Reguleringsanleggenes eier plikter å treffe nødvendige tiltak for å søke å avhjelpe de skader og ulemper som reguleringene og overføringene fører med seg for bygdefolkets interesser. Spørsmålet om hvilke tiltak som skal treffes, avgjøres i tilfelle tvist ved skjønn, som i tilfelle kan fremmes i forbindelse med skjønnen etter reguleringslovens § 16, eventuelt § 19.

18.

Til skjønn i anledning av reguleringene og overføringene skal skjønnsmenn oppnevnes av departementet.

20.

Reguleringsbestemmelsene skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme om et utdrag skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdragene for hvilke reguleringene og overføringene kan medføre forpliktelser.

II.

De vassfalls- og brukseiere som benytter det ved reguleringen innvunne driftsvann, jfr. I, §§ 2 og 3, erlegger til statskassen en årlig godtgjørelse som for hvert år fastsettes av vedkommende departement etter følgende regler.

Som grunnlag benyttes den samlede anleggskapital omfattende undersøkelser og planlegging, utførelse av anleggene — herunder også grunn- og skadeerstatninger inkl. skjønnsutgifter, forføyninger til avvergelse av skader og ulemper og foranstaltninger for fløtingen, alt med tillegg av rentetap i byggetiden. Skulle det etter at anlegget er satt i drift påløpe engangsutgifter f. eks. til foranstaltninger for fløtingen eller til dekning av skader og ulemper, blir de å legge til kapitalen.

Av den til enhver tid bokførte kapital inkl. byggerenter beregnes renter etter den sats som Finansdepartementet bestemmer for hvert år. Som utgifter kommer dessuten avsetning til fornyelse eller amortisering etter de til enhver tid gjeldende regler, videre utgifter til administrasjon, drift og vedlikehold, årlige ulemper og skadeserstatninger, forsikring eller avsetning til sikringsfond, skatter m. v.

Det samlede beløp for året deles mellom de vassfalleiere som helt eller delvis har tatt det økte driftsvann i bruk. Delingen skjer i mangel av overenskomst ved skjønn overensstemmende med reguleringslovens § 9, punkt 4.

En vassfalleiers bestemmelse om å ta det innvunne driftsvann i bruk er bindende for den gjenstående del av reguleringstiden.

Godtgjørelsen erlegges ukrevd etter forskuddsvis hvert års 1. mai, dog først 30 dager etter mottatt oppgave. Etter forfall beregnes 6 pst. rente. Godtgjørelsen inndrives ved utpantning.

Den vassfalleier eller bruker som ikke erlegger skyldig reguleringsgodtgjørelse i rette tid er uberettiget til å benytte den regulerte vassføring. Departementet kan kreve sikkerhet for godtgjørelsens erleggelse.

Ved kongelig resolusjon av 28. oktober 1960 ble det bestemt:

Det fastsettes manøvreringsreglement for ytterligere statsregulering av Tokke—Vinjevassdraget overensstemmende med det utkast som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 28. oktober 1960.

Den del av det fastsatte manøvreringsreglement som har betydning for nærværende del av skjønnet, er sålydende:

1.

Reguleringsgrensene er:

a. *Bitdalsvatn*.

H.R.vst. (høyeste regulerte vannstand)	kote 974,0
Nat.vst. (naturlig vannstand)	« 947,0
L.R.vst. (laveste regulerte vannstand)	« 939,0

Reguleringshøyde 35,0 m, 27,0 m opp og 8,0 m ned.

j. 5,5 km² av Fallbrotsdalselvs felt overføres til Bitdalsvatn.

k. Kvikkevatn med felt 16 km² overføres til driftstunnelen fra Bitdalsvatn.

i. 7 bekker med nedbørsfelt 2,1, 1,3, 3,1, 2,6, 3,3, 1,5 og 9,5 km² tilsammen 23,4 km² tas inn i driftstunnelen for Tokke 3.

Alle høyder refererer seg til vassdragsnivellelementene l.nr. 352 til 359 samt l.nr. 500.

Oppdemnings- og senkingsgrensene skal angis ved faste og tydelige merker ved de enkelte magasiner.

Det skal manøvreres slik at vannstanden så vidt mulig normalt ikke overstiger øvre reguleringsgrense, jfr. dog post 3.

2.

Det avgis det til den alminnelige fløting i vassdraget nødvendige vann, dersom ikke fremføringen av tømmeret ordnes på annen måte overensstemmende med overenskomst eller skjønn.

3.

Det skal ved manøvreringen has for øye at flommene i vassdragene så vidt mulig ikke økes.

Forøvrig kan vannslippingen foregå etter behovet i statens kraftverker i vassdraget.

4.

Til å forestå manøvreringen antas norske statsborgere som tilsettes av Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet. Kanalkontoret i Skien skal holdes underrettet om vannslippingen.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet kan bestemme hvor damvokterne skal bo og at de skal ha telefon i sine boliger.

5.

Det skal påses at flomløpene ikke hindres av is eller lignende, og at dammer, reguleringsluker og overføringsanlegg til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander og eventuelt observeres og noteres nedbørmengder, temperatur m. v.

III. Skjønnsforutsetninger.

Saksøkeren har lagt fram disse

Alminnelige skjønnsforutsetninger

for reguleringen og utbyggingen av Tokke—Vinjevassdraget, hvorav hitsettes de bestemmelser som har betydning for denne del av skjønnet:

I.

11. Bitdalsvatn vil bli regulert ved hjelp av reguleringsdam og en senkingstunnel som vist på tegning B-4796 a.

II.

10. Et felt på 5,5 km² av Fallbrotdalselvs felt vil bli overført til Bitdalsvatn.

III.

5. Kvikkevatn med et felt på 16 km² vil bli tatt inn på driftstunnelen til kraftstasjonen Tokke 3.
6. 7 bekker med samlet nedbørsfelt på 23,4 km² vil bli tatt inn på driftstunnelen til kraftstasjonen Tokke 3, jfr. tegningene B-4818, B-4819, 4823 a og 4824.

IV.

Manøvreringen av de magasiner som i henhold til foranstående etableres i vassdraget, vil skje innen de reguleringsgrenser og på den måte som er bestemt i manøvreringsreglementer fastsatt ved kgl. res. av 4. juli 1958 og 28. oktober 1960.

V.

Vannslipping fra magasinene kan ikke påregnes å skje i fløtingsøyemed etter 1. januar 1961 og det forutsettes at der etter denne tid ikke vil bli tilstrekkelig fløtingsvann i Tokke—Vinjevassdraget.

Under flomperioder, avslag i stasjonene m. v. forbeholdes rett til også i fremtiden å slippe vann i elveleiene. Vannstanden i elveleiet forutsettes herunder dog ikke å ville overstige tidligere høyeste flomvannstand.

VI.

Utbyggingen av vassdraget forutsettes å skje gjennom anlegg av kraftstasjonene:

- a) «Tokke 1» som utnytter fallhøyden mellom Vinjevatn og Bandak.
- b) «Tokke 2» som utnytter fallhøyden mellom Totak—Våmarvatn og Vinjevatn.
- c) «Tokke 3» som utnytter fallhøyden mellom Songamagasinet—Bitdalsvatn og Totak.
- d) «Tokke 4» som utnytter fallhøyden mellom Førsvatn og Hyljelihyl.
- e) «Haukeli kraftstasjon» som utnytter fallhøyden mellom Vatjern og Flothylål.
- f) Anleggskraftverket «Tokke X» som utnytter en del av høyden i Hyllandsfossen.

VII.

I den utstrekning rettighetene ikke tidligere er ervervet av Vassdragsvesenet, fastsettes under nærværende del av skjønnet erstatning og eventuelle tiltak for:

- a) Fallrettighetene i følgende elvestrekninger som i henhold til ekspropriasjonstillatelse gitt ved Kronprinsregentens resolusjon av 13. januar

1956 vil bli helt eller delvis tørrlagt i den utstrekning kraftproduksjonen i Statens kraftverker (Tokke kraftanleggs stasjoner) til enhver tid gjør ønskelig.

10. Bituåi mellom Bitdalsdammen og Totak.
- b) Skader og ulemper i følgende vann og elvestrekninger som berøres av de foran under II og III nevnte overføringer:
 21. Vååi mellom inntaket og Totak.
 22. Lauvjuvvatn med Lauvjuvbekken ned til Totak.
 23. Kvikkevatn med Kvikkeåi ned til Totak.

IX.

Utenom skjønnen holdes:

- a) Skader og ulemper ved fremtidig køving og isgang av ekstraordinært omfang som skyldes reguleringen eller utbyggingen av vassdraget.
- b) Skader og ulemper ved reguleringens og utbyggingens mulige innflytelse på de klimatiske forhold samt på dannelse av frostrøyk.

X.

Når utbyggingen eller overføringen av vedkommende elvestrekning finner sted, vil der av Vassdragsvesenet bli bygget og vedlikeholdt terskler ved utløpet av:

1. Øyvågslivatn.
2. Mostøyhylen.
3. Løyningvatn.
4. Sveivihylen.
5. Eivindbuvatn.
6. Vågslidvatn (ved utløpet av Kvennhushylen).
7. Eikelidhylen.
8. Flothyl.
9. Tveitevatn.
10. Grungevatn (i stasselstryket).
11. Lonevatn.
En tilsvarende terskel vil bli anlagt ved utløpet av
12. Hyllandshylen, når kraftverket Tokke X blir nedlagt.
13. Haddelandshylen.
14. Urdbøtjern.
15. Moshyl.
16. Sveigehylen.
17. Bjorungshylen.

Overløpet på disse terskler, som ikke blir manøvrerbare, vil bli lagt på et nivå som best mulig tilsvare vedkommende vanns naturlige sommervannstand.

Forutsetningene for at tersklene blir anlagt, er at vedkommende grunneiere og rettighetshavere i hvert enkelt tilfelle gir Vassdragsvesenet rett til uten erstatning for de endringer i vannstands- og vannføringsforhold tersklene måtte medføre, å bygge og ha disse liggende på de foran angitte steder. Dog vil skader på grunn av selve bygge- og anleggsarbeidene samt ved transporter fram til anleggsstedene bli erstattet etter skjønn, hvis det ikke oppnås en mindelig ordning.

XI.

Ved fastsettelsen av erstatningene tas hensyn til de tiltak Vassdragsvesenet i henhold til foranstående vil påta seg, eller som skjønnretten ellers måtte pålegge.

XII.

Hvor intet annet er spesielt angitt under de enkelte takstnumre, løper/forfaller de årlige erstatninger/engangserstatningene til betaling fra 1. desember 1958 for elven mellom Totak og Bandak og forøvrig fra 1. januar 1959, idet det forutsettes at det hermed skjer fullt og helt oppgjør for samtlige skader og ulemper ved all manøvrering av magasinene — herunder også i anleggsøyemed — etter denne dato.

Saksøkeren har videre lagt fram disse

Alminnelige skjønnsforutsetninger

for ekspropriasjon av grunn og rettigheter for anlegg og drift av dammer og øvrige reguleringsanlegg m. v. i forbindelse med reguleringen av Tokke—Vinjevassdraget:

I.

Det eksproprieres grunn og rettigheter for anlegg av reguleringsdammer, sperredammer, tappetunneler, senkingstunneler, kanaler m. v. med atkomstveger, telefon- og kraftledninger til anleggsstedene, samt grunn til boliger, brakker, lager, verksteder, kontorer m. v. Videre eksproprieres rett til uttak av sand, grus og annen masse til dammene og øvrige anlegg.

II.

Det vil ved de enkelte takstnumre bli oppstillet spesielle skjønnsforutsetninger som nærmere angir i hvilken utstrekning og på hvilken måte de enkelte eiendommer vil bli berørt av de foretagender som er nevnt under I.

III.

Hvor eksproprianten etter særskilt hjemmel har påbegynt arbeider i marken før skjønnen er avholdt, blir det ved de enkelte takstnumre angitt på hvilket tidspunkt arbeidet er begynt. Den erstatning som blir tilkjent, anses forfalt på dette tidspunkt. Fra forfallstid og til betaling finner sted svares en rente som blir å fastsette av skjønnsretten.

IV.

Der hvor det bare eksproprieres grunn til midlertidig bruk, faller grunnen tilbake til fri rådighet for eieren når eksproprianten ikke lenger har behov for den. I den forbindelse gjøres oppmerksom på at brakker, lagerplasser, verksteder i nærheten av et anleggssted kan komme til å bli stående etter at arbeidet på dette sted er avsluttet, idet det kan vise seg hensiktsmessig å fortsette å bruke dem i forbindelse med arbeider som skal utføres på andre anleggssteder i nærheten.

Når ekspropriantens benyttelse av grunnen er endelig avsluttet, er det forutsetningen at brakker og andre anleggsbygninger fjernes. Det samme gjelder andre innretninger som har vært anbragt der i forbindelse med anleggsarbeidet.

Materialer og avfall ryddes sammen og fjernes og grunnen jevnes i den utstrekning det ikke medfører uforholdsmessige omkostninger.

V.

Tippmasser som eksproprianten driver ut og som henlegges utenfor arealer som erverves til full eiendom, tilfeller grunneieren der hvor de legges opp, dog således at eksproprianten skal ha ubegrenset og vederlagsfri rett til å anvende massene som materialer i forbindelse med anlegget.

Spesielle skjønnsforutsetninger:

Saksøkeren har stilt opp spesielle skjønnsforutsetninger for noen av de takstnumre som inngår i denne del av skjønnet. Disse spesielle skjønnsforutsetninger vil bli tatt inn under vedkommende takstnummer i avsnittet om erstatninger nedenfor.»

IV. PASTANDER

Saksøkeren har nedlagt sådan påstand:

1. Overskjønnet fremmes etter de av eksproprianten fremlagte alminnelige og spesielle skjønnsforutsetninger.
2. Til de av overskjønnet fastsatte erstatningsbeløp blir å legge renter fra forfallstid til betaling skjer etter en rentefot som retten fastsetter.
3. For de fremsatte tiltakskrav påståes frifinnelse.
4. Fravikelseskjennelse begjæres avsagt ved overskjønnets avhjemling.

H.r.advokat Vislie har nedlagt denne påstand:

1. For Bituå påståes særskilt:
 - a. *prinsipalt*: Skjønnet fremmes etter tillatelsen av 17. juni 1960.
 - b. *subsidiært*: Skjønnet avvises.
2. Forøvrig påståes overskjønnet fremmet.
3. Erstatning med tillegg av 25 % og tiltak påståes i samsvar med spesifisert påstand.
4. Mine parter tilkjennes erstatning for utgifter til teknisk og juridisk bistand.

Advokat Roholdt har prinsipalt påstått overskjønnet avvist, forøvrig har han sluttet seg til h.r.advokat Vislie's påstand post 3 og 4.

V. EKSPROPRIASJONSHJEMMELEN

Fra underskjønnet hitsettes:

«Under den del av skjønnet vedrørende fallene som ble avhjemlet 10. april 1962 gjorde det seg gjeldende en meningsforskjell mellom partene om hjemmelen for ekspropriasjonen. Også under nærværende del av skjønnet har det rådet meningsforskjell på dette punkt når det gjelder ekspropriasjonen av fallene i Bituå.

Saksøkeren har anført at Bituå er blant de elvestrekninger Vassdragsvesenet fikk tillatelse til å erverve ved ekspropriasjonstillatelsen i Kronprinsregentens resolusjon av 13. januar 1956 og elven omfattes av saksøkerens skjønnsbegjæring av 15. april 1956. Saksøkeren har hevdet at reguleringstillatelsen av 17. juni 1960 bare gir adgang til å regulere Bitdalsvatn og til å holde vannet tilbake og foreta en utjevning av vassføring i Bituå over året i samsvar med reguleringslovens § 1. For reduksjonen av vassføringen i Bituå og utnyttelsen av fallene i kraftstasjonen Tokke III får reguleringstillatelsen ingen betydning. Heller ikke skjer det gjennom denne utnyttelse med fortsatt avløp til Totak noen overføring av Bituå. Ekspropriasjonen av fallene i Bituå må derfor kreves fremmet etter tillatelsen av 13. januar 1956.

De saksøkte har protestert mot dette og h.r.advokat Vislie har anført at ekspropriasjonstillatelsen av 13. januar 1956 ikke lenger kan brukes som grunnlag for ekspropriasjon av Bituå. Etter vassdragslovens § 152 nr. 2 faller retten til å kreve avståing bort hvis skjønnet ikke fremmes uten ufornödent opphold. Dette er en generell regel for alle ekspropriasjonsskjønn og gjelder også for statens ekspropriasjoner. Dette er uttrykkelig uttalt av Vassdragslovskommisjonen i dens utkast til lov om vassdragenes benyttelse m. v. § 255 og i dens bemerkninger til denne paragraf i innstillingen s. 166. Vassdragslovens § 152 nr. 2 tilsvarer kommisjonsutkastets § 255.

Det er eksproprianten som bestemmer skjønnets gang, både hva som skal behandles og når det skal behandles. Det må være åpenbart at man i den lange tid som er gått siden ekspropriasjonstillatelsen ble gitt måtte både ha kunnet finne tid og anledning til å ta ekspropriasjon av Bituå opp til behandling tidligere. Når dette ikke er skjedd, skyldes det formentlig at eksproprianten bare hadde meget vake planer om utnyttelsen av fallene i Bituå da ekspropriasjonstillatelsen ble gitt i 1956 og han har ikke riktig visst hvordan fallene skulle utnyttes. En ekspropriasjonstrussel legger et bånd på eiendommen og vassdragslovens § 152 nr. 2 har til hensikt å gjøre denne båndleggelsen kortest mulig. Det rent objektive forhold at skjønnet ikke er fremmet før, må føre til at ekspropriasjonstillatelsen av 13. januar 1956 ikke kan nyttes til ervervelse av fallene i Bituå. Saksøkeren er likevel ikke avskåret fra å fremme ekspropriasjonen idet han kan nytte regulerings- og overføringstillatelsen av 17. juni 1960 som gir akkurat de samme muligheter til å tømme elven da manøvreringsreglementet av 28. oktober 1960 ikke inneholder noe påbud om slipping av minstevassføringen.

O.r.sakfører Roholdt har i likhet med advokat Vislie gjort gjeldende at vassdragslovens § 152 nr. 2 nå er til hinder for å fremme ekspropriasjonen etter tillatelsen av 13. januar 1956 siden det nå er gått over 7 år uten at skjønn er holdt. Videre har han gjort gjeldende at den plan som tillatelsen av 1956 bygget på, innebar en utbygging av fallet i selve vassdraget og ikke en overføring av Bituå til Songavassdraget som den aktuelle plan går ut på. Før lovendringen av 10. april 1959 inneholdt vassdragsreguleringslovens § 8 nr. 2 særskilte vilkår for overføring av vassdrag bl. a. samtykke av grunneierne, men noe slikt samtykke har det ikke vært spørsmål om så tillatelsen av 1956 kan derfor ikke innbefatte en slik overføring som nå aktes iverksatt. Reguleringen av Bitdalsvatn er krevet fremmet etter den kongelige resolusjon av 17. juni 1960 og her er overføringen av Bituå til Songa og felles reguleringsgrenser fastsatt for Songa og Bitdalsvatn. Eksproprianten har derfor hjemmel i vassdragsreguleringslovens § 16 nr. 1 til å ekspropriere de rettigheter som trengs til gjennomføring av tiltaket. Saksøkeren kan ikke uten videre sette disse lovregler ut av kraft når han benytter seg av reguleringsstillatelsen. Det kreves derfor at de gjeldende lovregler om tiltak og indeksregulering blir lagt til grunn også for ekspropriasjon av Bituå.

Saksøkeren har til de reiste innsigelser anført at det her gjelder en ekspropriasjon etter vassdragslovens § 147 nr. 1 og etter sin ordlyd omfatter ikke vassdragslovens § 152 nr. 2 disse ekspropriasjoner. Og i ethvert fall er påbudet om at skjønnet må fremmes uten fornuddent opphold, etterlevet i nærværende sak. Påbudet er ikke et objektive kriterium, men spørsmålet om skjønnet fremmes uten ufornuddent opphold må bedømmes konkret i hvert enkelt tilfelle.

Saksøkeren har endelig anført at ekspropriasjonstillatelsen av 13. januar 1956 var et vedtak om utbygging av Tokke—Vinjevassdraget i statens regi som ikke bygget på noen endelig utarbeidet og vedtatt plan hverken for utbyggingen eller reguleringen.

Retten skal bemerke at den kortere frist for å begjære skjønn som er fastsatt i vassdragslovens § 152 nr. 2 første punktum ikke gjelder for avståing etter vassdragslovens § 147 nr. 1. Etter den utformning vassdragslovens § 152 nr. 2 har fått synes den mest naturlige fortolkning å måtte føre til at bestemmelsen ikke omfatter ekspropriasjoner etter vassdragslovens § 147 nr. 1. På den annen side kan det være meget som taler for å se vassdragslovens § 152 nr. 2 annet punktum som uttrykk for et alminnelig prinsipp slik at heller ikke en skjønnsak etter vassdragslovens § 147 nr. 1 kan trenes uten at det skulle få konsekvenser.

Spørsmålet blir da om det foreligger en slik trenering av nærværende sak at Vassdragsvesenet ikke lenger kan kreve avståing. Retten finner det åpenbart at så ikke er tilfelle. Skjønnsforretningene i forbindelse med utbyggingen og reguleringen av Tokke—Vinjevassdraget har vært så omfattende at man har funnet å måtte foreta behandlingen etappevis og avhjemle deler av skjønnet etter hvert som behandlingen av et avsnitt ble ferdig. Til illustrasjon av omfanget kan nevnes at underskjønnet hittil har brukt atskillig over 500 rettsdager til behandlingen av disse skjønssaker, så selv om det er gått ca. 8 år siden ekspropriasjonstillatelsen ble gitt og skjønn ble begjært, må det vel med rette kunne sies at skjønnet er fremmet så hurtig som det har vært mulig. Det tør i denne forbindelse også være grunn til å nevne at underskjønnet vedrørende de øvrige fallstrekninger som omfattes av ekspropriasjonstillatelsen av 13. januar 1956 ble avhjemlet 10. april 1962 og at det tilsvarende overskjønn er ennå ikke avhjemlet. Det er derfor sannsynlig at det ikke vil bli noen vesentlig forskjell i tid for det endelige skjønn for Bituå og de øvrige fallstrekninger. Ved at eksproprianten i de alminnelige skjønnsforutsetninger har oppstillet den samme forfallstid for erstatningene for Bituå som for de øvrige elvestrekninger, vil en mulig tidsforskjell med hensyn til skjønnes avhjemling ikke føre til at falleierne i Bituå blir ugunstigere stillet enn de falleiere som omfattes av underskjønnet av 10. april 1962.

O.r.sakfører Roholdt har som nevnt anført at etter den plan som lå til grunn for ekspropriasjonstillatelsen av 13. januar 1956, skulle Bituå bygges ut i eget vassdrag, mens Vassdragsvesenet nå akter å føre Bituå over til Songavassdraget og en slik overføring er ikke hjemlet i tillatelsen av 1956. Hertil skal retten bemerke at etter de foreliggende planer skal fallene i Bituå og Songavassdraget utnyttes i en felles kraftstasjon, Tokke III. Songa og Bitdalsvatn vil derfor komme til å stå i forbindelse med hverandre, men dette kan etter rettens oppfatning ikke anses som en overføring av vassdrag i lovens forstand. Den plan for utbygging og regulering av Tokke—Vinjevassdraget som forelå da tillatelsen av 1956 ble utferdiget, var en plan utarbeidet av Studieselskapet for undersøkelse av Sør-Norges kraftkilder. Når det gjaldt Bituå, forutsatte planen en tilførselstunnel fra vestenden av Bitdalsvatn til en kraftstasjon beliggende ved Totak vestenfor Vå. Kraftstasjonen Tokke III ligger riktignok ennå litt lengere vest, men den endring som således er skjedd med hensyn til kraftstasjonens plassering må karakteriseres som en detaljendring.

Retten antar at reguleringstillatelsen bare gir Vassdragsvesenet hjemmel til å regulere vassføringen i Bituå. Selv om det ikke er gitt noe påbud om slipping av lavvassføringen, kan det etter rettens oppfatning likevel ikke antas at Vassdragsvesenet med hjemmel i reguleringsbestemmelser og manøvreringsreglement kan føre vannet bort fra Bituå for bestandig.

Retten er således kommet til at Vassdragsvesenet må kreve skjønnet for ekspropriasjonen av fallene i Bituå fremmet etter tillatelsen av 13. januar 1956 og skjønnet vil for denne elvestrekning bli basert på denne tillatelse og vassdragsloven. For de øvrige elvestrekninger, Kvikkeåi, Vååi og Lauvjuvbekken vil skjønnet bli basert på tillatelsen av 17. juni 1960 og vassdragsreguleringsloven.»

For overskjønnet har partene i det vesentlige gjort gjeldende de samme synsmåter. Dog skal man tilføye at advokat Roholdt under overskjønnet ikke har vært enig med h.r.advokat Vislie i at overskjønnet kan fremmes for Bituå etter reguleringstillatelsen av 17. juni 1960 med de saksøktes samtykke.

Overskjønnsretten er kommet til samme resultat som underskjønnsretten og kan i det vesentlige tiltre underskjønnets begrunnelse. Man skal

tilføye at også etter overskjønnsrettens mening er ekspropriasjonen fremmet uten uforholdent opphold. Såvel underskjønn som overskjønn er fremmet så hurtig som domstolens kapasitet har tillatt.

H.r.advokat Vislie har da heller ikke villet påstå at ikke underskjønn og overskjønn som helhet er fremmet uten uforholdent opphold. Såvidt man kan forstå ham beklager han seg over at skjønnet for Bitdalen og Bituåi er blant de deler av skjønnet som kommer langt ute i rekkefølgen blant de etapper som skjønnet har vært oppdelt i.

Det er imidlertid tidligere ikke fremsatt noen begjæring om å få skjønnet for Bituåi eller Bitdalen berammet lenger fremme i rekken. Retten finner etter dette å måtte betegne den fremsatte innsigelse som uholdbar.

Som underskjønnet legger overskjønnet til grunn at ekspropriasjonen av fallene i Bituåi blir fremmet etter tillatelsen av 13. januar 1956 og basert på vassdragsloven. For de øvrige elvestrekninger, Kvikkåi, Vååi og Lauvjuvbekken vil skjønnet bli basert på tillatelsen av 17. juni 1960 og vassdragsreguleringsloven.

VI. TILTAK OG ERSTATNINGER

Som det fremgår av foranstående omfatter nærværende del av overskjønnet flere elvestrekninger. Retten vil først drøfte de alminnelige prinsipper som blir lagt til grunn for vurderingen av skader, ulemper og erstatning. De særlige skader og ulemper og de krav om tiltak som knytter seg til de enkelte elvestrekninger vil bli behandlet senere for hver elvestrekning for seg.

Erstatningene.

Som nevnt foran skjer ekspropriasjonen dels etter ekspropriasjonstillatelsen av 13. januar 1956 og dels etter reguleringsbestemmelsene av 17. juni 1960 og med hjemmel i de der nevnte lovbestemmelser. Disse bestemmelser og grunnlovens § 105 vil bli lagt til grunn for overskjønnet.

I den del av overskjønnet for Tokke—Vinjevassdraget, som omfattet fallrettigheter m. v., har retten gitt et referat av partenes syn på fastsettelsen av erstatningene for fallene. I sin prosedyre for overskjønnsretten under nærværende del av overskjønnet har partene henvist til sin tidligere prosedyre. Retten finner derfor å kunne henvise til det som er anført i overskjønnet for fallrettigheter, både når det gjelder partenes og rettens anførsler og skal her bare komme med en kort gjengivelse av hovedpunktene i partenes og rettens anførsler.

Saksøkeren har hevdet at når en anvendelse av elven, f. eks. som kraftkilde, utelukker andre anvendelser av elven, f. eks. som gjerde for beitedyr, til vanning av dyr, til vanninntak eller til fiske, kan ikke eieren kreve erstatning for alt det nevnte. Enten må elvens verdi som kraftkilde erstattes, eller skader og ulemper. Enten skal erstatningen omfatte elvens verdi som kraftkilde, dens omsetningsverdi ved salg eller dens verdi ved separat utbygging, eller også skal skader og ulemper erstattes. Den verdi som er den høyeste på eksproprietens hånd skal erstattes.

De saksøkte er enig i at det er omsetningsverdien som skal erstattes når den blir den høyeste på eksproprietens hånd, men de har hevdet at omsetningsverdien ikke bare er en fallmeterpris. I en rekke salgskontrakter de senere år er det gitt full erstatning til selgerne for skader og ulemper og dessuten en felles fallmeterpris.

Retten skal bemerke:

Som det fremgår av foranstående er partene enig om at det er den største verdi for den enkelte saksøkte som skal bli erstattet, enten det er omsetningsverdien eller bruksverdien.

Saksøkeren har prinsipalt hevdet at omsetningsverdien av en elvestrekning — som blir utbygd samlet — svarer til en bestemt fallmeterpris beregnet etter de naturhestekrefter som elvestrekningen kan produsere på den ene side og etter omkostningene ved utbyggingen på den annen side. Subsidiært er hevdet av saksøkeren at skulle man erstatte skader og ulemper særskilt, må fallmeterprisen gå tilsvarende ned.

De saksøkte har prinsipalt hevdet at omsetningsverdien for den enkelte grunneier skal være en felles fallmeterpris for de enkelte elvestrekninger og dessuten full erstatning for skader og ulemper. De har vist til at dette har vært praksis i flere salgskontrakter i de senere år.

Retten skal først bemerke at den enkelte grunneier i alle tilfeller i det minste skal ha full erstatning for skader og ulemper. Om han skal ha mer enn dette avhenger av enten om elvestrekningen vil ha større verdi ved separat utbygging eller ved omsetning.

Ved fritt salg vil omsetningsverdien bli bestemt av tilbud og etterspørsel. Riktig pris vil være avhengig av hva en fornuftig og tilstrekkelig saksøker vil være tjent med å gi for elvestrekningen og hva en — eller flere — fornuftige og tilstrekkelige saksøker vil finne er den pris de kan oppnå.

Denne pris vil særlig avhenge av hvor mange naturhestekrefter elvestrekningen kan produsere ved den beste form for utbygging og videre avhenge av hva utbyggingen vil koste. Denne pris eller omsetningsverdi vil hverken bli større eller mindre om man bruker den fremgangsmåte ved å fordele den samlede omsetningsverdi på de enkelte grunneiere eller rettighetshavere, som saksøkeren har foreslått, eller om man bruker den fremgangsmåte som de saksøkte har foreslått.

Da således den samlede sum av erstatninger må bli den samme, blir spørsmålet for retten hvilken fremgangsmåte er best egnet til — ved fordelingen — å gi full erstatning til samtlige rettighetshavere. Det er her to hovedsynsmåter som gjør seg gjeldende.

Den første synsmåte tar sitt utgangspunkt i det at ingen del av elvestrekningen er mer verd enn nettoppen for de naturhestekrefter som denne eiers del produserer. Denne dels eier skal selvsagt ha erstattet skader og ulemper, men om han skal ha mer avhenger av om hans del av elvestrekningen produserer så mange naturhestekrefter at verdien av dem overstiger erstatning for skader og ulemper. Er det tilfelle, skal han også ha utbetalt forskjellen mellom erstatningen for skader og ulemper og verdien av naturhestekreftene, men heller ikke mer. Ved denne fordeling vil eierne av de bratte og de slake fall få samme erstatning pr. produsert hestekraft, når omsetningsverdien er størst.

Den annen synsmåte tar sitt utgangspunkt i det at ingen falleier vil selge sitt fall, hvis han bare får erstatning for skader og ulemper og intet for selve fallene. Ved en samlet utbygging av elvestrekningen må man ha med både de bratte fall og de slake fall. Dette gir en selvstendig verdi også for de slake fall, hvor ulempene som regel er størst. Dette er kommet til uttrykk i flere salgskontrakter fra de senere år. Følger man denne fordelingsmåte vil i virkeligheten eierne av de slake fall sammenlagt få en erstatning som gir dem høyere pris pr. produsert naturhestekraft enn eierne av de bratte fall. Dette synes ikke rimelig i betraktning av at de bratte fall er størst verdi for kjøperen. I enkelte av salgskontraktene fra de senere år er det derfor satt forskjellig pris pr. fallmeter for de bratte og de slake fall.

Ved voteringen har retten delt seg i et flertall og et mindretall. *Flertallet* består av *rettens formann* og skjønnsmennene *Båsen, Bergan, Kinck Hanssen og Fonsdal* og — i den utstrekning de har deltatt i voteringen — varamennene *Aalrust og Bendz*. Flertallet har bygget på den

først nevnte synsmåte, men har i noen grad også tatt hensyn til den annen. Således har retten vurdert større hylar og vann i en elvestrekning særskilt og etter bruksverdien, uansett om det er de samme eller andre eiere av hylen eller vannet og av elvestrekningene ovenfor eller nedenfor.

Ved denne fremgangsmåte vil det i praksis som regel ikke bli større forskjell i resultatet enten man legger den første eller andre synsmåte til grunn, der hvor elven har noenlunde jevnt fall.

Mindretallet, skjønnsmennene *Gladheim, Holm, Videsjorden* og *Galde*, samt varamannen *Tveiten* har votert for å legge til grunn den annen synsmåte.

Dette mindretallet vil uttale at dei tekniske framstega i seinare år har fullstendig revolusjonert den elektriske utbygginga. Vatnet vert i mykje større mun enn før teke burt frå dei slake falla i vassdraga. Dette har ført med seg at skaden og ulempene har auka i takt med framstega i kraftutbygginga.

Det må reknast som sikkert at ein forstandig eigar av vatnfall ikkje vil bytte dei realverdiane som vatnfallet har mot dei kronene av synkande pengeverd som han vert tilkjent for skade og ulemper. Det same gjer seg gjeldande der skade og ulempe er stor i forhold til erstatningane.

På lengre sikt må ein rekna med at slike grunneigarar ikkje fær full erstatning.

Mindretallet meiner difor at den samla erstatning i kvart vassdrag for seg må setjast til det grunneigarane gjennom fritt sal kan få for fallet. Ved at seljarane opptrør samla i grunneigarlag, vert ofte resultatet ved frie avtaler millom kjøpar og seljar slik at alle grunneigarane fær godtgjort for fall, skader og ulempe.

Ingen vil selja godviljugt dersom dei fær godtgjort berre for skade og ulempe. I slike tilfelle kan vatnet ved ekspropriasjon verte teke frå dei utan at fallet vert erstatta.

Mindretalet røystar for at den fulle erstatninga må delast millom grunneigarane slik at det vert teke fullt omsyn til dei som fær skade og ulempe ved utbygginga. Dette samsvarar og med det utjamningsprinsippet som meir og meir gjer seg gjeldande i samfundet, ikkje minst innom organisasjonane for jord- og skogbruket.

Mindretalet viser her til Høgsterettsjustitiarius når han i høgsteretts-saka: *Overskyn Lyse kraftverk, Norsk Retstidende 1964 side 1173*, uttalar:

«Grunneierne har krav på å få sine spesielle ulemper erstattet særskilt, og i tillegg har de etter min mening krav på sin del i vannkraftens verdi denne fremkommer når alle felles omkostninger — derunder erstatning av ulempene — er fratrukket.»

Av praktiske grunnar fremjar mindretalet denne dissensen generelt. Mindretalet tek difor dissensen opp berre under dei takstnummer der den nytta framgongsmåten etter mindretalet si meining virkar mest urett.

Under sin vurdering av verdiene på ekspropriatenes hånd er retten med noen få inntak, som vil bli nevnt særskilt ved hver takstnummer, kommet til at omsetningsverdien av vasskraften er større enn bruksverdien av elven. Ved fastsettelsen av verdien av vasskraften har retten nøye vurdert alle fremlagte opplysninger og gjennomgått både Vassdragsvesenets planer for utbygging og de forslag om separat utbygging som har vært skissert. Under denne vurdering er retten kommet til at Vassdragsvesenets planer om utbygging vil gi den høyeste omsetningsverdi. De forslag om separat utbygging, som har vært nevnt, hviler på så usikkert grunnlag at retten ikke har kunnet bygge på dem.

Retten vil tilføye at selv om bekker og sideelver ikke f. t. er økonomisk utnyttbare ved separat utbygging, har de dog en omsetningsverdi ved den utnyttelse av dem som Vassdragsvesenet har planlagt.

Kvern- og sagretter.

Også under nærværende del av overskjønnet er det i et par tilfeller krevet erstatning for kvern- eller sagrett på annen manns fallstrekning. Som tidligere anser retten disse rettigheter som en bruksrett med begrenset omfang, således at rettighetshaveren bare kan nytte kraften til sag eller kvern. I alle tilfelle var driften av kvern eller sag opphørt. Retten ser derfor disse rettigheter som henimot verdiløse. Men overskjønnsretten har allikevel, hvor det ikke lenger blir tilstrekkelig driftsvann igjen, fastsatt en mindre erstatning for kvernretter og sagretter.

Et mindretall, skjønnsmennene Båsen, Fonsdal, Aalrust og Bendz er ikke enig i at det blir gitt erstatning for kvern- og sagretter. De viser til at den tekniske utvikling gjør gamle bruksretter, driftsmåter, metoder og patenter fullstendig avlegse.

A. Vååi.

Vååi, som faller ut i Totak ved Vå, har et nedslagsfelt på 16,6 km² hvorav et felt på 9,5 km² tas inn på driftstunnelen til Tokke III.

Ved underskjønnet krevet h.r.advokat Vislie at Vassdragsvesenet skulle bli pålagt som tiltak å skaffe tilstrekkelig vannforsyning til en rekke eiendommer langs Vååi. Vassdragsvesenet har imidlertid for disse eiendommer oppstillet som en spesiell forutsetning at det også etter inntaket blir tilstrekkelig vann i Vååi til eiendommenes behov. Eiendommene skulle dermed være sikret om det senere skulle oppstå vanskeligheter med vannforsyning på grunn av ekspropriantens inngrep.

Etter de foreliggende opplysninger finner retten at Vååi f. t. ikke lar seg utnytte økonomisk ved separat utbygging. Vassdragsvesenets planer vil derfor gi den beste utnyttelse av bekken og retten har bygget på dette ved fastsettelsen av erstatningen.

Man har videre lagt til grunn en utnyttet vassføring på 0,41 kbm/sek.

B. Lauvjuvbekken.

Lauvjuvbekken kommer fra Lauvjuvatn og faller ut i Totak litt vestenfor Vå. Dens nedslagsfelt utgjør 2,4 km² derav tas felt på 1,5 km² inn på driftstunnelen til Tokke III ved en tunnel fra Lauvjuvatnet.

H.r.advokat Vislie har krevet at Vassdragsvesenet pålegges som tiltak å oppsette og vedlikeholde fiskesperre i tunnelinntaket i Lauvjuvatnet. Hertil skal retten bemerke at etter reguleringsbestemmelsen post 8 er det tillagt vedkommende departement å treffe avgjørelse om fiskesperring skal anbringes foran tunnelinntak og retten finner derfor ikke å kunne treffe noen slik bestemmelse.

Lauvjuvbekken kan ikke antas å være økonomisk utnyttbar ved separat utbygging, men den omstendighet at den kan bli tatt med i utbyggingen av de andre vassdrag, gir den en omsetningsverdi som kraftkilde større enn skader og ulemper ved tørrleggingen.

Man har lagt til grunn en utnyttet vassføring på 0,065 kbm/sek.

C. Kvikkeåi.

Kvikkeåi har et nedslagsfelt på 18,5 km² hvorav et felt på 16,0 km² tas inn på driftstunnelen til Tokke III ved hjelp av en tunnel fra Kvikkevatn.

Advokat Roholdt har krevet at Vassdragsvesenet skal pålegges som tiltak å anlegge fiskesperre foran tunnelinntaket i Kvikkevatn. Retten

kan herom vise til hva man har uttalt om det samme spørsmål under avsnittet om Lauvjuvbekken, hvilket også må gjelde for Kvikkevatn.

Videre har advokat Roholdt krevet at Vassdragsvesenet skal pålegges som tiltak å skaffe nødvendig vann til eiendommene under takstnr. 692 og 693. For disse eiendommer har Vassdragsvesenet oppstillet som en spesiell forutsetning at det også etter inntaket av Kvikkeåi blir tilstrekkelig vann til eiendommenes behov. De er således sikret om det senere oppstår vanskeligheter med vannforsyningen på grunn av inngrepet fra eksproprianten.

Også for Kvikkeåi finner retten at Vassdragsvesenets planer gir best utnyttelse av åi og har lagt dem til grunn for fastsettelsen av erstatningen.

Man har videre lagt til grunn at det blir utnyttet en vassføring på 0,69 kbm/sek.

D. Bituåi.

Bituåi kommer fra Bitdalsvatn og faller ut i Totak ved Amyri. Den har et samlet nedslagsfelt på 131 km², hvorav 80 km² ovenfor Bitdalsdammen, hvis avløp blir utnyttet i kraftstasjonen Tokke III. Det gjennomsnittlig årlige avløp til ved elvens utløp i Totak blir redusert fra 5,5 kbm/sek. til 1,9 kbm/sek. etter utbyggingen.

De saksøkte langs Bituåi nedenfor dammen har krevet at Vassdragsvesenet må pålegges som tiltak å bygge og vedlikeholde gjerde langs elven, idet de hevder at etter utbyggingen vil vassføringen bli så liten at elven ikke lenger vil være noen hindring for passering av beitende bufe slik som den har vært hittil.

Retten er etter det som foreligger opplyst og de iakttagelser som er gjort under befaringene, enig i at Bituåi har dannet et nokså effektivt gjerde for bufe i en stor del av beitetiden, men det må også antas at elven på ganske lange strekninger var lett å passere både for småe og storfe i tørre perioder med små vassføringer. Etter at utbyggingen er gjennomført vil elven utvilsomt bli passabel for bufe i større del av beitetiden enn før og dens evne til å gjerde blir således betydelig redusert. Ekspropriasjonen av Bituåi skjer imidlertid som foran nevnt etter ekspropriasjonstillatelsen av 1956 er gitt med hjemmel i vassdragsloven. Hverken vassdragsloven eller ekspropriasjonstillatelsen inneholder noen hjemmel for å pålegge Vassdragsvesenet tiltak og kravet kan således ikke tas til følge.

Etter anmodning fra de saksøkte har Vassdragsvesenet påtatt seg å bygge to terskler i Bituåi, en ved Haddelandshylen og en ved Sveigehylen. Derimot har Vassdragsvesenet avslått å anlegge terskel ved Englandsmoen fordi terrenget der ikke er egnet til bygging av terskel. Retten er enig i dette og har heller ikke adgang til å pålegge dette som tiltak.

Når det gjelder fastsettelsen av erstatningene, har retten ved en samlet vurdering funnet at elvens omsetningsverdi som kraftkilde er høyere enn dens bruksverdi for de saksøkte som fiskeelv, naturlig gjerde o.s.v. Man har da tatt i betraktning at Bituåi fortsatt vil være naturlig gjerde de fleste steder nedenfor Haddelandshylen. Videre har man lagt til grunn en utnyttet vassføring på 3,46 kbm/sek.

Begjæring om oppreisning for takstnr. 1314, 1317 a og 1317 b, Opplysningsvesenets Fond.

K J E N N E L S E :

For takstnr. 1314, 1317 a og 1317 b ble det ikke begjært overskjønn i rett tid fra Opplysningsvesenets Fond. Fristen løp ut mens spørsmålet om å begjære overskjønn var på vandring mellom Kirkedepartementet,

Regjeringsadvokaten og Justisdepartementet. Henimot tre uker etter at fristen var utløpet fikk h.r.advokat Vislie anmodning om å møte for Opplysningsvesenets Fond.

H.r.advokat Vislie møtte ved befaringen og fremsatte begjæring om oppreisning mot oversittelse av fristen og begjæring om overskjønn. Han har grunnlagt begjæringen om oppreisning med at det skyldes en misforståelse mellom de nevnte institusjoner når overskjønn ikke ble begjært i tide. Alle stolte på at de andre hadde sendt begjæring om overskjønn.

Begjæringen om oppreisning er skjedd under henvisning til domstolslovens § 153, 1. ledd.

Vassdragsvesenet har samtykket i at oppreisning blir gitt.

Retten finner enstemmig at forsømmelsen ikke er forsettlig og at særlige grunner taler for oppreisning. Begjæringen om oppreisning er fremsatt i rett tid, jfr. domstolslovens §154.

SLUTNING :

Opplysningsvesenets Fond gis oppreisning mot oversittelse av fristen for å begjære overskjønn for takstnr. 1314, 1317 a og 1317 b.

Nye gårdsnummer :

Ved sammenføyningen av Rauland og Vinje herreder har gårdene i Rauland fått nye gårdsnummer, idet tallet 103 er tillagt de gamle gårdsnummer. Som underskjønnet har overskjønnet anvendt de nye gårdsnummer. På de karter og tabeller som er forelagt retten er imidlertid de gamle gårdsnummer oppført.

Renter av erstatningene.

Saksøkeren har nedlagt denne påstand:

Til de av skjønnsretten fastsatte erstatningsbeløp blir å legge renter fra forfalltid til betaling skjer etter en rentefot som retten fastsetter.

I samsvar hermed fastsettes at reiter blir å beregne etter 5 — fem — prosent p.a. Retten finner at de saksøkte dermed har fått full erstatning for sitt tap ved å få erstatningene utbetalt etter forfalltid.

VII. Skjønns slutning.

Under henvisning til skjønnsforutsetningene, de nedlagte påstander og rettens foranstående bemerkninger fastsetter retten følgende:

ERSTATNINGER :

A. Vååi.

TAKSTNR. 670.

Gnr. 130 bnr. 7, Sætre i Vinje.

Eier: Tor O. Vaa.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger :

Det forutsettes at det også etter inntaket blir tilstrekkelig vann til eiendommens behov i Vååi.

Påstand :

Erstatning for: 1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Økt gjerdehold eller økte utgifter og ulemper ved tilsyn med beitedyr. 4. Erstatning eller tiltak for vannforsyning forbeholdes, jfr. Vassdragsvesenets spesielle skjønnsforutsetninger.

Retten bemerker:

Eiendommens fallrett i Vååi er særskilt skyldsatt som bnr. 18, Sætrefall. Eieren har påstått engangserstatning og retten tar påstanden tilfølge.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 7144,—.

TAKSTNR. 671. ✓

Sameie mellom Tor O. Vaa som eier av gnr. 130 bnr. 7, Arne Vaa som eier av gnr. 130 bnr. 1 og 3, Aslak Træe som eier av gnr. 131 bnr. 4, Ingebjørg Loftsgarden som eier av gnr. 131 bnr. 1 og 2, Olav Loftsgarden som eier av gnr. 131 bnr. 8 og Hans Frøland som eier av gnr. 131 bnr. 9 i Vinje.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Som for takstnr. 670.

Retten bemerker:

Dette takstnummer omfatter et sameie med en rekke eiere og retten antar at erstatning bør fastsettes som engangserstatning.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 2530,—.

TAKSTNR. 672. ✓

Sameie mellom Eivind K. Skeie som eier av gnr. 129 bnr. 1, Herbjørn Vaa som eier av gnr. 128 bnr. 4 og gnr. 129 bnr. 3, Georg Romtveit som eier av gnr. 128 bnr. 2 og Tor L. Vaa som eier av gnr. 128 bnr. 1 i Vinje.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Som for takstnr. 670.

Retten bemerker:

Dette takstnummer omfatter et sameie med en rekke eiere og retten antar at erstatning bør fastsettes som engangserstatning.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 2630,—.

TAKSTNR. 673. ✓

Gnr. 128 bnr. 1 Vaa nordre i Vinje.

Eier: ~~Tor L. Vaa~~ Anne O. Vaa

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Som for takstnr. 670.

Påstand:

Som for takstnr. 670.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 52,—. + 25% = 65,—

Arl. ust.
3.162,50

Arlig ust.
3.287,50

Arl. erst.
kr. 65,—

For meget
ubetalte

1967.

se liste

TAKSTNR. 674.

Gnr. 128 bnr. 2 Solvik i Vinje.

Eier: Georg Romtveit.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Som for takstnr. 670.

Påstand:

Som for takstnr. 670.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 790,—.

TAKSTNR. 675.

Gnr. 128 bnr. 4 og gnr. 129 bnr. 3 Vaalid i Vinje.

Eier: Herbjørn Vaa.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Som for takstnr. 670.

Påstand:

Som for takstnr. 670.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 724,—.

Arl. erst. kr. 255.—

For meget utbet.
i 1967.

Bli ikke utbetalt
frø i 1973/74

TAKSTNR. 676. Se også T.nr. 534 ①

Gnr. 130 bnr. 1 og 3 Vaa-Setberg i Vinje.

Eier: Arne Vaa.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Som for takstnr. 670.

Påstand:

Som for takstnr. 670.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 204,—. + 25% = 255.—

Arl. erst.

kr. 330.—

TAKSTNR. 677.

Gnr. 130 bnr. 10 Solheim i Vinje.

Eier: Olav Tormodsvik.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Som for takstnr. 670.

Erstatning:

For fallrett: Arlig kr. 264,—.

TAKSTNR, 678.

Gnr. 131 bnr. 1 Setberg og bnr. 2 Dokken i Vinje.
Eier: Ingebjørg Loftsgarden.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:
Som for takstnr. 670.

Påstand:

Erstatning eller tiltak for vannforsyningen forbeholdes, jfr. de spesielle skjønnsforretninger.

Retten bemerker:

Etter den oppstilte spesielle forutsetning er mulig krav på erstatning eller tiltak ved fremtidig vanskelighet med vannforsyningen forbeholdt eieren. Det blir derfor ikke å tilkjenne erstatning nå.

TAKSTNR. 679.

Gnr. 131 bnr. 8 Gardåk i Vinje.
Eier: Olav Loftsgarden.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:
Som for takstnr. 670.

Påstand:

Som for takstnr. 678.

Retten bemerker:

Som for takstnr. 678.

TAKSTNR. 680.

Gnr. 131 bnr. 4 Træe i Vinje.
Eier: Aslak Træe.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:
Som for takstnr. 670.

Påstand:

Som for takstnr. 678.

Retten bemerker:

Som for takstnr. 678.

TAKSTNR. 681.

Gnr. 130 bnr. 11 Lauvheim i Vinje.
Eier: Hans Frøland.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:
Som for takstnr. 670.

Påstand:
Som for takstnr. 678.

Retten bemerker:
Som for takstnr. 678.

TAKSTNR. 682.
Gnr. 130 bnr. 12 Vær i Vinje.
Eier: Ingeborg Larsen.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Retten bemerker:
Overskjønnet er frafalt og blir å heve for dette takstnr.

Slutning:
Overskjønnet heves for takstnr. 682.

TAKSTNR. 683.
Gnr. 129 bnr. 1 Loftsgaarden i Vinje.
Eier: Eivind K. Skeie.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:
Som for takstnr. 670.

Påstand:
Som for takstnr. 670.

Erstatning:
For fallrett: Arlig kr. 636,— + 25% = 795.—

TAKSTNR. 684.
Gnr. 129 bnr. 5 Braaflek i Vinje.
Eier: Vinje kommune.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:
Som for takstnr. 670.

Påstand:
Som for takstnr. 678.

Retten bemerker:
Som under 678.

TAKSTNR. 685.
Gnr. 129 bnr. 4 Haug i Vinje.
Eier: Knut Aasnes.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:
Som for takstnr. 670.

For meget ubetalt
i 1967.

J 1976: 317.50

Fra 1977: kv. 795.—

Påstand:
Som for takstnr. 678.

Retten bemerker:
Som for takstnr. 678.

TAKSTNR. 686.
Gnr. 129 bnr. 7 Bjørkhaug i Vinje.
Eier: Jon Loftsgarden.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:
Som for takstnr. 678.

Retten bemerker:
Denne eiendom får sin vannforsyning fra vannledningen som tilhører takstnr. 684. Retten forutsetter at hvis det oppstår vanskeligheter med vannforsyningen etter inntaket av Våål, blir mulig krav på tiltak eller erstatning å ordne på samme måte som for takstnr. 684.

B. LAUVJUVBEKKEN

TAKSTNR. 687. ✓
Sameie mellom Eivind K. Skeie som eier av gnr. 129 bnr. 1, Herbjørn Vaa som eier av gnr. 128 bnr. 4 og gnr. 129 bnr. 3, Georg Romtveit som eier av gnr. 128 bnr. 2 og Tor L. Vaa som eier av gnr. 128 bnr. 1 i Vinje.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:
Til anlegg av sperredam ved utløpet av Lauvjuvatn eksproprieres til full eiendom et areal på 1 da. samt i vestre ende av vannet et areal på 3,5 da. til tunnelinntak fra Lauvjuvatn til driftstunnelen til Tokke III, jfr. tegning TK-1478 a.
Inntak og eventuelt flomløp i Lauvjuvatn vil bli bygget slik at vannstandsvariasjonene i vannet blir innenfor høyeste og laveste naturlige vannstand.

Påstand:
Erstatning for: 1. Skade på fisket i Lauvjuvatn på grunn av utvandring gjennom tunnelen. 2. Fallrett. 3. Avståelse av grunn til anleggssteder.

Retten bemerker:
Siden det her er et sameie med mange eiere, blir erstatningen fastsatt som engangserstatning.

Erstatning:
For fallrett, fiske og grunn: En gang for alle kr. 2300,—.

TAKSTNR. 688.
Gnr. 128 bnr. 3 Aasnes i Vinje.
Eier: Margit Aasnes.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

o ✓
Ard. erst.
kr. 155.—

se også

① T. nr. 557

side 144

Påstand:

Erstatning for: 1. Fallrett. 2. Ulemper ved vanning av dyr på beite.

Erstatning:

For fallrett årlig kr. 108,— + 25% = 135. —

Arb. erst.

Kv. 3600. —

✓ TAKSTNR. 689.

C. KVIKKEAI

Gnr. 133 bnr. 1 Aksvik i Vinje.

Eier: Nils Aksvik.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

1. Til anlegg av sperredam ved Kvikkevatns utløpsos eksproprieres til full eiendom et areal på 5 da., jfr. tegning TK-1479 a. Fiskeretten i Kvikkevatn medfølger ikke i ervervelsen.
2. Det eksproprieres rett til å grave kanal fra Breidalsbekken til Hyttebekken som vist på tegning TK-1479 a. Kanalen, som vil bli ca. 35 meter lang og 5 meter bred, vil beslaglegge et areal på ca. 3 da. Det vil bli anlagt og vedlikeholdt gangklopp over Hyttebekken i tilknytning til den nåværende sti langs Kvikkevatn.
3. Inntaket og eventuelt flomløp i Kvikkevatn vil bli bygget slik at vannstandsvariasjonene blir innenfor høyeste og laveste naturlige vannstand.

Påstand:

Erstatning for: 1. Grunn til damsted, massetak og kanal. 2. Skade på fisket i Kvikkevatn. 3. Skjemt landskap ved kanalgraving og massetak. 4. Skade på fisket i øvre og nedre del av Kvikkeåi. 5. Tap av naturlig gjerde for heimehamn og sau- og gjeitegjerde på strekningi Kvikkevatn — riksveg Totak. 6. Fallrett.

Erstatning:

For grunn til damsted, kanal, fiske i Kvikkevatn og fallrett: Årlig kr. 2880,—.

TAKSTNR. 690.

Areal omtvistet mellom Nils Aksvik som eier av gnr. 133 bnr. 1 og Johannes Killingtveit som eier av gnr. 132 bnr. 1 i Vinje.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

Til anlegg av tunnelinntak til Tokke III eksproprieres til full eiendom et areal på 8,5 da., jfr. tegning 1479 a. Fiskeretten i Kvikkevatn medfølger ikke i ervervelsen.

Tunnelinntaket vil bli holdt inngjerdet for å hindre skade på beitedyr.

Inntaket og eventuelt flomløp i Kvikkevatn vil bli bygget slik at vannstandsvariasjonene i vannet blir innenfor høyeste og laveste naturlige vannstand.

Påstand:

Erstatning for: 1. Areal til tunnelinntak. 2. Skade på fisket. 3. Skjemmet landskap.

Retten bemerker:

Retten finner ikke grunn til å påby fiskesperre.
Man viser til de alminnelige bemerkninger foran.

Erstatning for:

1. Areal til tunnelinntak: En gang for alle kr. 500,—. 2. Skade på fiske på kartnr. 4: En gang for alle kr. 160,—.

Skjønnsmennene Gladheim, Holm og Videsjorden stemmer for kr. 1000,— for areal til tunnelinntak.

TAKSTNR. 692.

Gnr. 133 bnr. 4 og 5 Kvikkestøyl i Vinje.

Eier: Ruth Moe.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

Det forutsettes at det også etter inntaket blir tilstrekkelig vann til eiendommens behov i Kvikkeåi.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Verdmink på gjenværende eiendom som feriested ved at fossestrykene blir borte.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 600,—.

TAKSTNR. 693.

Gnr. 133 bnr. 11 Fosli i Vinje.

Eier: Talleiv Fosli.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

Som for takstnr. 692.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Verdmink på gjenværende eiendom ved tap av fossen og bruk i turistnæring.

Erstatning:

For fallrett: En gang for alle kr. 160,—.

D. BITUAI

✓ TAKSTNR. 1300 a.

Gnr. 141 bnr. 2 Berge i Vinje.

Eier: Knut Jore.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Arb. erst.
Kr. 1.042,50

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 7,50 meters høyde over en elveside, samt 31,25 meter felles med takstnr. 1318 over en elveside, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand:

1. Erstatning for 1/2 fall på kartnr. 26.
2. Prinsipalt: Vassdragsvesenet pålegges å sette opp og vedlikeholde gjerde som freder for storfe og sau. Gjerdet plasseres etter fremlagt detaljforslag.
Subsidiært: Erstatning for gjerde eller økte ulemper og utgifter ved tilsyn med beitedyr.
3. 1/2 fiske på kartnr. 25, 26, 27 og 28.

Retten bemerker:

Den i de spesielle forutsetninger nevnte fallrett på 7,50 meters høyde over en elveside er omtvistet og er ført opp under takstnr. 1300 b.
Tiltakskravet er avgjort foran.

Erstatning:

For avståelse av fall og halvt fiske på kartnr. 25, 27 og 28: Årlig kr. 834,—.

TAKSTNR. 1300 b. ✓

Fall på kart nr. 17 på tegning TK-1480 b omtvistet mellom Rikard Gøytil som eier av gnr. 141 bnr. 1 og Knut Jore som eier av gnr. 141 bnr. 2 i Vinje.
Prosessfullmektiger: Advokat Hallvard Roholdt og h.r.advokat Arne Vislie.

*Årlig erst.
380,-*

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Dette takstnr. omfatter den fallrett på 7,50 meters høyde over en elveside som er nevnt i de spesielle forutsetninger under takstnr. 1300 a.

Erstatning:

For avståelse av fall: Årlig kr. 304,—.

TAKSTNR. 1301.

Gnr. 135 bnr. 10 Faldbrodalen i Vinje.
Eier: H. H. Holtas dødsbo.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Eiendommens vassrett er utskilt som bnr. 37: Fallretten under Faldbrodalen.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 6,66 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett.
2. Skade på fiske.
3. Prinsipalt: Vassdragsvesenet pålegges å sette opp og vedlikeholde gjerde.
Subsidiært: Erstatning for gjerdehold eller ulemper og utgifter ved økt tilsyn med beitedyr.
4. Verdmink på attværende eigedom.

Retten bemerker:

Tiltakskravet er avgjort foran.

Det er begjært engangserstatning og retten tar begjæringen tilfølge.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 6760,—.

✓ **TAKSTNR. 1302.**

Gnr. 136 bnr. 29 Kjøgle i Vinje.

Eier: Olav Djuve.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 13,07 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand:

Som for takstnr. 1301.

Retten bemerker:

Tiltakskravet er avgjort foran.

Erstatning:

For avståelse av fall: Arlig kr. 530,—.

✓ **TAKSTNR. 1303.**

Gnr. 136 bnr. 3 Rauland søndre i Vinje.

Eier: Odd Kvåli.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 27,98 + 3,03 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Som takstnr. 1300 a pkt. 2. 4. Verdiforringelse på grunn av vanskeliggjort bortbygging eller salg av hytte-tomter fra gjenværende eiendom.

Retten bemerker:

Tiltakskravet er avgjort foran.

Erstatning:

For avståelse av fall: Arlig kr. 1260,—.

✓ **TAKSTNR. 1304.**

Gnr. 140 bnr. 1 Svaalestuen i Vinje.

Eier: ~~Glaus Nystogs ddsbo~~

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 18,09 meters høyde over en elveside felles med takstnr. 1305, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand:
Som for takstnr. 1301.

Retten bemerker:
Tiltakskravet er avgjort foran.

Erstatning:
For avståelse av fall: Årlig kr. 368,—.

°
Arl. erst
kr. 460.—

✓ TAKSTNR. 1305.
Gnr. 140 bnr. 2 Svalestuen med Heien Flotastølflaaten i Vinje.
Eier: Anne-Rui. Johan Rui
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:
Det erverves fallrett på 18,09 meters høyde over en elveside felles med takstnr. 1304, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand: Erstatning for:
1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Som takstnr. 1300 a pkt. 2.

Retten bemerker:
Tiltakskravet er avgjort foran.

Erstatning:
For avståelse av fall: Årlig kr. 368,—.

°
Arl. erst.
kr. 520.—

✓ TAKSTNR. 1306.
Gnr. 138 bnr. 7 Englandsmoen i Vinje.
Eier: Sigmund Svalastoga og Gudrun Grasmann.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:
Det erverves fallrett på 2,58 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand:
Som for takstnr. 1301.

Retten bemerker:
Krav om terskel på Englandsmoen er avgjort foran.
Denne eiendom får noen fordel av terskel ved Haddelandshylen.
Skader og ulemper overstiger verdien av fallet.

Erstatning:
For skader og ulemper, fiske og økt tilsyn med beitedyr: Årlig kr. 416,—.

TAKSTNR. 1307.
Gnr. 135 bnr. 8 Sveigen, Troshaug og Baklidi i Vinje.
Eier: H. H. Holtas dødsbo.
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Eiendommens vassrett er utskilt som bnr. 36, Fallretten under Sveigen, Troshaug og Baklia.

Delt med
kr. 260.— på hver.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 4,77 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand:

Som takstnr. 1301.

Retten bemerker:

Tiltakskrav om gjerde og krav om terskel på Englandsmoen er avgjort foran.

Det er opplyst at vassretten blir særskilt skyldsatt og det er krevet engangserstatning og retten tar påstanden til følge.

Erstatning for skader og ulemper overstiger verdien av fallet.

Erstatning:

For skader og ulemper, fiske og økt tilsyn med beitedyr: En gang for alle kr. 10 400,—.

TAKSTNR. 1308.

Gnr. 136 bnr. 1 Nystu med Sæterhavnen Daglien i Vinje.

Eier: Anund Nystog.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Eiendommens fallrett er utskilt som bnr. 64, Fallrett i Bituå.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 17,33 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand:

Som for takstnr. 1301.

Retten bemerker:

Tiltakskrav om gjerde og krav om terskel ved Englandsmoen er behandlet foran.

Denne eiendom får fordel av terskel ved Haddelandshylen og Sveigehylen.

Det er opplyst at eiendommens vassrett blir særskilt skyldsatt og det er krevet engangserstatning. Retten tar påstanden tilfølge.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 17 600,—.

TAKSTNR. 1309.

Gnr. 138 bnr. 21 Haddebu i Vinje.

Eier: Halvor H. Kostveit.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 0,63 meters høyde over en elveside, jfr. TK-1480 b.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Skade på fiske.

Retten bemerker:

Denne eiendom får fordel av terskel i Haddelandshylen.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 640,—.

o
Arl. erst.
Kv. 340. -

✓ TAKSTNR. 1310.

Gnr. 138 bnr. 1 Midgaarden med Englandsmoen i Vinje.

Eier: Odd Kostveit.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 6,70 meters høyde over en elveside, jfr. TK-1480 b.

Påstand:

Som for takstnr. 1303.

Retten bemerker:

Tiltakskravet om gjerde er avgjort foran.

Erstatning:

For avståelse av fall: Arlig kr. 272,—.

o
Arl. erst.
Kv. 355. -

✓ TAKSTNR. 1311.

Gnr. 138 bnr. 9 Haugann i Vinje.

Eier: Svein Kostveit.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 7,01 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand:

Som for takstnr. 1303.

Retten bemerker:

Tiltakskravet om gjerde er avgjort foran.

Denne eiendom får fordel av terskel i Sveigehylen.

Erstatning:

For avståelse av fall: Arlig kr. 284,—.

o
Arl. erst.
Kv. 500. -

✓ TAKSTNR. 1312.

Del av gnr. 136 bnr. 1 i Vinje.

Eier: Vetle Neset.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 9,80 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Som takstnr. 1300 a pkt. 2. 4. Erstatning for oppsetting og vedlikehold av tversgående gjerde.

Retten bemerker:

Tiltakskravet om gjerde er avgjort foran.

Erstatning:

For avståelse av fall: Årlig kr. 400,—.

TAKSTNR. 1313.

Gnr. 135 bnr. 2 Rauland nordre i Vinje.

Eier: Sigvald Vaa.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Som for takstnr. 1301 nr. 2. - 4.

Retten bemerker:

Under dette takstnr. er krevet kontrollerende skjønn. Retten viser til det som er bemerket under takstnr. 2109 hvor den felles tilleggs-erstatning er fastsatt i overskjønn vedrørende Bitdalen.

✓ **TAKSTNR. 1314.**

Gnr. 136 bnr. 4 Traaen i Vinje.

Eier: Opplysningsvesenets Fond.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 59,69 + 80,74 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand:

Som for takstnr. 1303.

Retten bemerker:

Tiltakskravet er avgjort foran.

Erstatning:

For avståelse av fall: Årlig kr. 5700,—.

✓ **TAKSTNR. 1315.**

Gnr. 136 bnr. 7 Rauland søndre med Mostøl, Listøl, Holten og Tverakvålen i Vinje.

Eier: Knut Ekre.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 35,49 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand:

Som for takstnr. 1303.

Retten bemerker:

Tiltakskravet er avgjort foran.

Erstatning:

For avståelse av fall: Årlig kr. 1440,—.

TAKSTNR. 1316.

Gnr. 136 bnr. 20, Ragnhildsæker i Vinje.
Eier: Anund Ragnhildsækra.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Som for takstnr. 1303, nr. 2, 3 og 4. 5. Ulemper ved tap av elven som vaskeplass i tørre år.

Retten bemerker:

Tiltakskravet er avgjort foran. De erstatningskrav som er fremsatt ved nærværende takstnr. er spesifisert som en del av fallerstatningen under takstnr. 1317 a.

TAKSTNR. 1317 a.

Fall på kart nr. 4 omtvistet mellom Opplysningsvesenets Fond som eier av gnr. 136 bnr. 4 og Anund Ragnhildsækra som eier av gnr. 136 bnr. 20 i Vinje.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 26,22 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand:

Erstatning for fallrett.

Erstatning:

For avståelse av fall: Årlig kr. 1064,—.
Herav for fiske: Årlig kr. 72,—.

TAKSTNR. 1317 b.

Fall på kart nr. 30 omtvistet mellom Opplysningsvesenets Fond som eier av gnr. 136 bnr. 4, Anund Ragnhildsækra som eier av gnr. 136 bnr. 20 og Torjus Kvåli som eier av gnr. 136 bnr. 42 i Vinje.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 12,82 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand:

Erstatning for fallrett.

Erstatning:

For avståelse av fall: Årlig kr. 520,—.
Herav for fiske: Årlig kr. 64,—.

TAKSTNR. 1317 c (nytt).

All eiendomsrett, bortsett fra fall på kartnr. 30, omtvistet mellom Torjus Kvåli som eier av gnr. 136 bnr. 42, Mobø og Anund Ragnhildsækra som eier av gnr. 136 bnr. 20, Ragnhildsækra.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Arb.erst.
kr. 1.530,-

Twistew er ordnet. Deplet for erst.

Arb.erst.
kr. 650,-

Påstand: Erstatning for:

1. Fiske. 2. Som takstnr. 1300 a, pkt. 2.

Retten bemerker:

Tiltakskravet er avgjort foran. Skadeserstatningen under nærværende takstnr. er spesifisert som en del av fallerstatningen under takstnr. 1317 b.

o ✓ TAKSTNR. 1318.

Arb. erst.

Gnr. 141 bnr. 27, Bitustøyl i Vinje.

Eier: Rikard Krontveit v/verje Svein Krontveit.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Kr. 995.-

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 31,25 meters høyde over en elveside felles med takstnr. 1300 a, jfr. tegning TK-1480 a.

Påstand: Erstatning for:

1. Halvt fall på kart nr. 26. 2. Halvt fiske på kart nr. 25, 26 og 27. 3. Gjerdehold eller økte ulemper og utgifter ved tilsyn med beitedyr. 4. Verdmink på gjenværende eiendom ved skjemmende utseende.

Retten bemerker:

Se opplysning under takstnr. 1320.

Erstatning:

For avståelse av fall samt halvt fiske på kartnr. 25 og 27:

Arlig kr. 796,—.

TAKSTNR. 1319. ✓

Fall på kart nr. 25 og 27 omtvistet mellom Knut Jore som eier av gnr.

141 bnr. 2, og Rikard Krontveit som eier av gnr. 141 bnr. 27 i Vinje.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie og advokat Hallvard Roholdt.

Arb. erst.
4.425.-

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 49,86 + 45,40 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand:

Erstatning for fallrett.

Retten bemerker:

Ved fastsettelsen av erstatningen blir tatt hensyn til at det under takstnr. 1300 a og 1318 er tilkjent erstatning for fiske på den elvestrekning det her gjelder.

Erstatning:

For avståelse av fall: Arlig kr. 3540,—.

TAKSTNR. 1320.

Gnr. 141 bnr. 1, Berge med Bitustøl i Vinje.

Eier: Rikard-Gøytil. Rikard Krontveit v/verge Svein Krontveit
Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 2,00 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett, 2. Skade på fiske (halvt). 3. Gjerdehold eller økte ulemper og utgifter ved tilsyn med beitedyr. 4. Verdmink på gjenværende eiendom ved skjemmende utseende.

Retten bemerker:

Ved fastsettelsen av erstatningen blir tatt hensyn til at det under takstnr. 1300 a er tilkjent erstatning for halvt fiske på denne elvestrekning.

Rikhard Gøytil har opplyst at vassretten under dette takstnr. hører til gnr. 141 bnr. 27 som med rett eier er ført opp under takstnr. 1318.

Erstatning:

For avståelse av fall: Årlig kr. 44,—.

Herav for halvt fiske på kartnr. 28: Årlig kr. 38,—.

TAKSTNR. 1321.

Sagfall på kartnr. 27.

Eiere: Rikard Gøytil og Knut Jore hver for 1/3 og Knut Gardsjord og Halvor Øvrebø hver for 1/6.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt og h.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for sagfall.

Erstatning:

For sagrett: En gang for alle kr. 300,—.

TAKSTNR. 1322.

Kvernfall på kart nr. 27.

Eiere: Knut Gardsjord og Halvor Øvrebø.

Prosessfullmektig: Advokat Hallvard Roholdt.

Påstand:

Erstatning for kvernfall.

Erstatning:

For kvernrett: En gang for alle kr. 100,—.

TAKSTNR. 1323 a.

Del av gnr. 141 i Vinje.

Eier: Olav Furumo.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Jordskade ved uttørring.
2. Ulemper ved vannhenting i Bituåi hele året.
3. Som takstnr. 1300 a nr. 2.

Retten bemerker:

Tiltakskravet er avgjort foran.

Erstatning:

For anlegg av brønn: En gang for alle kr. 1000,—.

TAKSTNR 1323 b. (nytt).

Gnr. 141 bnr. 15, Brubakken i Vinje.

Eier: Aslaug Vaa.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning til anlegg og vedlikehold av ny brønn ved elvekanten.

Erstatning:

For tilskott til anlegg av brønn: En gang for alle kr. 500,—.

Arv. erst.
Kv. 125.—
✓ TAKSTNR. 1324 a.

Gnr. 136 bnr. 19, Mogen i Vinje.

Eier: Aasmund Bitubekk.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett for 2,07 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand: Erstatning for:

1. Fall.
2. Skade på fiske.
3. Som takstnr. 1300 a pkt. 2.
4. Jordskade ved uttørring.
5. Skade på brønn ved uttørring.

Retten bemerker:

Tiltakskravet er avgjort foran. Etter den sakkyndige utredning blir det ingen skader ved uttørring.

Erstatning:

For avståelse av fall: Arlig kr. 100,—.

TAKSTNR. 1324 b.

Fall på kartnr. 31 omtvistet mellom Aasmund Bitubekk som eier av

gnr. 136 bnr. 19 og Torjus Kvåli som eier av gnr. 136 bnr. 42 i Vinje.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 3,29 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK 1480 b.

Påstand: Erstatning for: Fallrett.

Erstatning:

For avståelse av fall: Arlig kr. 132,—.

TAKSTNR. 1324 c (nytt).

Ikke skylddelt parsel av gnr. 136 bnr. 19, Abrauti i Vinje.

Eier: Jon Bitubekk.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand: Erstatning for:

1. Utgifter til fordykning av brønn. 2. Ulempe ved tap av elven som skylleplass hele året.

Erstatning:

For utdyping av brønn: En gang for alle kr. 500,—.

TAKSTNR. 1324 d. (nytt).

Gnr. 136 bnr. 60, Abø i Vinje.

Eier: Åsmund Bitubekk jr.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Erstatning for fordyret anlegg av brønn til nybygg.

Erstatning:

for fordyret anlegg av brønn: En gang for alle kr. 300,—.

TAKSTNR. 1325.

Gnr. 136 bnr. 10, Uppistog i Vinje.

Eier: Anton Kåsene.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 0,06 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-1480 b.

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Skade på brønn ved uttørring. 4. Jordskade ved uttørring.

Retten bemerker:

Erstatning for skade på brønn er tilkjent i overskjønn av 1. juli 1961.

Erstatning:

For avståelse av fall: En gang for alle kr. 100,—.

✓ TAKSTNR. 1326.

Gnr. 136 bnr. 11, Aamyre og Numdøllien i Vinje.

Eier: Aslak A. Lognvik.

Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Spesielle forutsetninger:

Det erverves fallrett på 2,94 meters høyde over en elveside, jfr. tegning TK-1480 b.

Arb. erst.
kr. 145,—

Påstand: Erstatning for:

1. Fallrett. 2. Skade på fiske. 3. Som takstnr. 1300 a, pkt. 2. 4. Ulemper ved bruk av elven som vaskeplass. 5. Skade på brønn ved uttørring. 6. Jordskade ved uttørring.

Retten bemerker:

Som ved takstnr. 1325.
Tiltakskravet er avgjort foran.

Erstatning:

For avståelse av fall: Arlig kr. 116,—.

TAKSTNR. 1327.

Gnr. 236 bnr. 14 Aamyri i Vinje.
Eier: Aslak O. Amyri.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Skade på brønn ved uttørring.

Retten bemerker:

I overskjønn av 1. juli 1961 er gitt erstatning for utdyping av brønn. Retten finner ikke at reduksjonen av vassføringen i Bituåi vil gi ytterligere skader på brønnen.

Erstatning: Kr. 0,—.

TAKSTNR. 1328.

Gnr. 136 bnr. 9 Nordjordet i Vinje.
Eier: Tarjel Amyri.
Prosessfullmektig: H.r.advokat Arne Vislie.

Påstand:

Som ved takstnr. 1327.

Retten bemerker:

Som ved takstnr. 1327.

Erstatning: Kr. 0,—.

Til alle erstatningsbeløp blir å legge det lovbestemte tillegg på 25 %.

VIII. SAKSOMKOSTNINGER

De saksøkte blir i medhold av vassdragsreguleringslovens § 20 nr. 2 å tilkjenne erstatning for nødvendige utgifter til teknisk og juridisk bistand. Fastsettelsen av omkostningene vil bli foretatt i en særskilt rettsbok.

Hvor intet annet er sagt er skjønnet enstemmig.

IX. FRAVIKELSESKJENNELSE

Saksøkerens prosessfullmektig har begjært fravikelseskjennelse av-sagt. De saksøkte har ikke reist noen innvending mot dette. Begjæringen blir tatt til følge, jfr. skjønnslovens § 53 og fristen blir satt lik fristen for anke.

Slutning:

Vassdragsvesenet kan 4 — fire — uker etter forkynnelsen av overskjønnet og denne kjennelse kreve å bli satt i besiddelse av de eksproprierte eiendommer og rettigheter mot å betale de fastsatte erstatninger.
Kjennelsen er enstemmig.

L. Z. Backer

Helge Båsen.

Kittil E. Bergan.

F. K. Hanssen.

Andr. Holm.

Harald Gladheim.

Gunnar T. Videsjorden.

Harry Fonsdal

Jonas Galde.

O. E. Aalrust.

Jon Tveiten.

Bjørn Bendz

Rett utskrift bekreftes:

L. Z. Backer.